LIVIA ARDELEAN FLORIAN OPREA
IN LEGITIMA APARARE
EDITURA DACIA CLUJ 1IT

1Orice asemănare cu persoane, situaţii ‘au peisaje reale este cu totul întâmplătoare ţi nedorită.

AUTORI

I*CAPITOLUL I*

Călătoria asta ar fi trebuit s-o fac cu Monica. O plănuiserăm de multă vreme, aproape imediat după ce ne-am cunoscut. îmi amintesc foarte bine că tot din cauza ei am avut şi prima ceartă, fireşte, repede aplanată. Monica voia să vadă Viena, să rămînem la Viena... Argumentul ei „pentru că e mai curat şi mai liniştit” mi se păruse de-a dreptul meschin şi am avut şi cruzimea să i-o spun. Ea izbucnise în plîns iar eu, ingratul, a trebuit să-i şterg lacrimile şi să-i obţin iertarea. N-aş spune că mi-a displăcut... nu, dar nici n-am renunţat la ideea mea cu oraşul pe care-l visam din adolescenţă şi, pînă la urmă, Monica a cedat.

V

Deci, ţinta călătoriei noastre de nuntă fusese stabilită. Restul amănuntelor le-am fixat oarecum de comun acord, în lungile noastre plimbări pe jos, prin parcuri sau cu barca pe lacuri. Sfîrşeam totdeauna prin a ne aşeza faţă-n faţă la cîte o masă mai retrasă, în vreunul din zecile de restaurante de la centura Bucureşti ului. între mititei şi friptură, mai retuşam cîte ceva din planurile noastre, contrazicîndu-ne din ce în ce mai rar, amuzîndu-ne din plin, imaginînd scene pe care le jucam pe loc, dînd şi replica presupuşilor interlocutori, spre uimirea, de obicei bine disimulată, a chelnerului ce ne servea

.Prinsă în jocul meu, Monica studiase, trebuie să recunosc, mult mai temeinic decît mine, un ghid al oraşului mult dorit, cîteva cărţi de călătorie şi, nu numai că „ţinea pasul[1]', dar „avea şi idei“. Trebuia să călătorim cu trenul, aşa cum vin eu acum, pentru a avea timp să ne obişnuim cu peisajul ţării, pentru a intra în atmosferă, în fine, pentru a prelungi pe cît posibil bucuria unei prime ieşiri în străinătate, în doi. Monica urma să poarte un costum alb; asta era chichiţa la care nu renunţasem, cu toată împotrivirea ei. Nu mi-ar fi păsat dacă se murdărea; de fapt,. spiritul de economie al Monicăi mă cam scotea din sărite, dar nu puteam s-o contrazic la tot pasul. Deci, costumul alb şi nici o bijuterie în afară de verighetă. în compartiment am fi fost numai noi (toţi amicii care călătoreau în străinătate îmi spuseseră că trenurile nu sînt deloc aglomerate. Unul din ei, care a avut fantezia, el credea, prevederea, de a-şi reţine un loc, cu cîteva zile înainte, pe ruta Milano-Paris, a avut surpriza de a găsi, într-un vagon în întregime liber, într-un compartiment, gol şi el, o tăbliţă agăţată la căpătîiul unuia din locuri, cu inscripţia „rezervat pentru domnul ...“), privegheaţi cu intermitenţă de ochiul binevoitor al conductorului nostru care „ar fi ghicit el de undeva că sîntem tineri căsătoriţi şi ne-ar fi simpatizat”.

Ulterior, am introdus în compartiment, pentru a nu ne plictisi şi pentru a face puţină conversaţie în limba ţării, încă un personaj. Era, vai. avusesem timpul şi răbdarea să-i punem la punct pînă şi detaliile vestimentare, o bătrînică ce mergea în capitală pentru a-şi supraveghea nepotul în sesiune (dacă era iunie; dacă am fi călătorit toamna, trebuia să-l controleze cum a început anul universitar; în amănunte mici nu ne po-

ticneam nici eu nici Monica). „Ah, tineretul din ziua de astăzi” ar fi exclamat simpatica bătrînică, îngrijorată de evoluţia spirituală a nepotului ei pe care-l văzuse crescînd de mic etcetera. După îndelungi ezitări se ho- tărîse să închidă pe cîteva zile prăvălia ei de mărunţişuri şi să-i facă un control inopinat. Fireşte că noi am fi aprobat-o. în toate şi, dacă i-ar fi venit cumva ideea să se îndoiască de naturaleţea blondului strălucitor, aproape argintiu, al părului Monicăi, ea, de îndată i l-ar fi arătat în lumină, ar fi lăsat-o să se uite cu atenţie la eşafodajul complicat al cocului ei. atunci, desigur, festiv.

Reumatismele cronice ale băbuţei provinciale ar fi oferit tinerei mele soţii ocazia de a se lăuda cu proaspăta ei diplomă de medic. „Nu se poate!” ar fi exclamat interlocutoarea noastră, şocată de tinereţea spor- tiv-ofensivă a Monicăi. „Ba da, ba da” ar fi rîs ea, cu toţi dinţii şi cu tot curajul, avînd în vedere că pronunţa destul de

bine aceste vocabule în limba respectivă.

Am fi intrat în gară aşa cum se cuvine să intri în oraşul îndrăgostiţilor, uniţi într-o lungă îmbrăţişare, indiferenţi la consecinţele ci asupra recentei noastre prietenii cu băbuţa, militantă de vază pe frontul bunei conduite convenţionale.

Călătoria cu metroul era încă o idee a Monicăi pe care o acceptasem, deşi cu o strîngere de inimă; eu aş fi vrut să „respirăm" oraşul din primul moment, eventual cocoţaţi pe o imperială; ea voia să ne trezim direct în inima cartierului studenţesc. Aveam adresa unui hotel care prezenta, după spusele unui prieten, toate garanţiile, inclusiv cea a unui preţ pe măsura unor străini
tineri, în călătorie de nuntă, dispuşi să-şi cheltuie banii pe alte cele. Hotel Orient...

Tînăr da, căsătorit ba. Călătoream intr-adevăr. Suburbiile metropolei îşi amestecau cu viteză culorile în cristalul vagonului, fără a mă smulge din fotoliul meu nu prea confortabil.

Aproape năuc de precipitarea evenimentelor din ultimele două zile, încercam zadarnic să mă concentrez asupra noilor date ale situaţiei. Trebuia să fac un mic efort (dar ce putea să însemne acel „mic efort" atunci cînd de 48 de ore trăiam într-unul uriaş, de adaptare?) şi să mă detaşez de mine însumi, să mă privesc, aşa cam de la vreo doi metri distanţă, să mă văd bine şi să mă ţin minte. Nu era o treabă prea plăcută şi nici înfăţişarea mea nu-mi prea plăcea.

Eram singur, singur de tot, nu numai fără Monica, dar şi cu o identitate uşor modificată care mă stînje- nea încă. Haina mea cea nouă nu-mi era confortabilă, ba mă strîngea, ba mă pierdeam în ea.

— Hai, mai ia o gură!

Păhărelul acela odios de plastic verde ajunsese din nou în dreptul meu, plin cu o porcărie arzătoare că- reia-i zice snaps. Sini hotărît să nu mai beau nici o picătură. Lichidul de care-l am în mine îmi ajunge exact la amigdale şi, la fiecare clătinare a trenului, îl simt gîlgîind.

— Nu, gata, nu mai vreau. Ar trebui să le explic ăstora că nu pot ajunge beat la
destinaţie, deşi simt o dorinţă nebună să nu mai ştiu nimic, măcar câteva ceasuri, să le spun că, dacă sînt singur, înseamnă că trebuie să am un dram de luciditate în plus, dar eu, săracul de mine, abia-l mai am pe cel de rezervă .,

.Bine mi-ar mai sta sa ajung beat şi sa mă trezesc la vreun comisariat de circumscripţie! Gîndul acesta îmi dădu o senzaţie de rece pe ceafă. Încercai să mă scutur, dar recele persistă. Sigur că da. pentru că era mina acestei frumoase suedeze pe care o cheamă Inge ... nu ştiu cum şi căreia eu îi spuneam de cîteva ceasuri Greta. Ea zice să mai beau ultima înghiţitură, cea de despărţire. Mă priveşte serios, cu ochii ei mari şi negri, foarte calmi (suedezele au stomac de plastic, oare, nu contează cît beau?), şi eu iar mă mir şi-i spun: crezusem că suedezele au toate ochi albaştri, şi că părul ei lung şi lăsat pe umeri e o perucă albă. Dar nu e. Greta sau Inge, şi nu mai ştiu cum, zîmbeşte a nu ştiu cîta oară şi eu beau conţinutul greţos al păhărelului de plastic, în aplauzele suedezilor.

Pentru că, în locul simpaticei băbuţe provinciale, concepută cu atîta migala de Monica şi de mine, în ceasurile noastre de „călătorie", compartimentul era înţesat de tineri şi tinere, studenţi suedezi, aflaţi într-un mic raid de studii pe la cîteva universităţi europene. Călătoreau, ca şi mine, cu clasa a Il-a. Mitul cu compartimentele prin care suflă vîntul nu se confirmă, căile ferate autohtone nu dădeau încă faliment. Oricum, nu zilele acestea.

Mă ridic, scap de teroarea rece şi dulce a mâinii suavei Greta Garbo sau mai bine zis Inge nu mai ştiu cum, mă contemplu puţin în oglinda bine ştearsă a compartimentului. Doi suedezi se dau deoparte să-mi elibereze calea spre imaginea mea reflectată. Băieţi buni, suedezii ăştia, mult mai prietenoşi decît credeam eu. Ar cam trebui să încetez cu „eu credeam" ..., nu s-au supărat că am făcut nişte confuzii atât de grosolane între istoria Suediei şi a Finlandei. De fapt, singurele lucrur
iclare care mi le adusesem aminte pe moment se refereau la domnia lui Carol al XIT-lea şi asta numai pentru că Voltaire scrisese o carte despre el, şi la Greta Garbo ... şi-apoi şt engleza mea, mai mult decît aproximativă ...

Imaginea mea, răsfrîntă de cristalul ţintuit în peretele compartimentului, nu era de natură să mă incinte prea tare, aceiaşi ochi de culoare incerta, oscilînd „ca vremea",

zicea Monica, între albastru, verde şi gri, acelaşi par nehotărît între blond şi castaniu, rebel şi rau pieptănat ... şi ce faţă buhăită, dâamnc-dumnezeule, asta e din cauza oboselii şi probabil, a lichidului ăsta neplăcut. Am băut în rînd cu nordicii; cu înfăţişarea şi apucăturile mele, nu c de mirare că ani fost considerat de conductor ca făcînd parte din grup. Greta-Inge şi nu ştiu mai cum îmi întinde zîmbind, înţeleg acum şi ce înseamnă „calm nordic", un pieptene. O să fie o nevastă bună. Logodnicul ei îi dă basca şi pelerina, scurtă şi largă.

Ajungem şi eu încă n-am as ut timp să „mă recapitulez". Numai de n-aş uita ceva, ah, snaps imbecil! Intrăm în gară şi eu n-apuc să văd nimic, încurcat în fîş, valiză, pălărie, servietă şi suedezi, ameţit de limba lor ale cărei cuvinte sună ca nişte plăcuţe metalice zvîr- lite pe timpanul meu traumatizat. Sînt în această ţară occidentală de-atîtea ceasuri şi n-am auzit o boabă din limba autohtonă. Cineva îmi smulge valiza şi servieta, au fost puse pe căruciorul de bagaje; am rămas cu fîşul pe braţul drept, în mai e destul de cald aici, nu-l mai îmbrac, şi cu Greta agăţată de braţul sting. Ce înaltă şi frumoasă e! Prea frumoasă şi prea înaltă pentru mine. Şi prea rece. Oare totdeauna o fi avînd mîinile atît de reci? Stop, Dinule

!Ieşim în faţa gării, după ce-am trecut prin subteran prin nişte coridoare lungi şi foarte luminate, printre nişte oameni grăbiţi şi indiferenţi. Grupul nostru face totuşi o oarecare senzaţie; atîţia blonzi strînşi laolaltă! Şi valiza mea? Şi vestita gară de Est din care n-am văzut nimic? Şi am ajuns, am ajuns! De fapt nu e momentul potrivit pentru un delir de entuziasm; unde mi-o fi valiza? Nu c-ar fi cine ştie ce preţioasă, dar... şi servieta?! îmi vine să trag o înjurătură, dar Greta- Inge, zîmbind cu ochii ei de căprioară amatoare de snaps, pare să mă înţeleagă înainte de-a deschide eu gura. Bagajele mele sînt în autobuzul lor, ei sînt organizaţi, n-au surprize pe drum şi-aşa mai departe.

— Dar n-avem acelaşi drum, izbucnesc cu, destul de nepoliticos.

— Măcar puţin, hotărăşte ea şi, ţinîndu-mă mereu de braţ, începe să vorbească repede şi aprins cu suedezul lung şi blond care-i era logodnic. El o aprobă tot timpul, mă priveşte pieziş şi eu înţeleg că e vorba despre mine. Bine-o să fie peste o mie şi ceva de ani, cînd tot globul va vorbi aceeaşi limbă! Asta mi-ar mai lipsi acum, să mă iau la harţă cu logodnicul pentru această frumoasă Inge-sloi de gheaţă! Oricum, nu-i pot lăsa braţul. „Fără femei", mai ales, mi-a spus M. de vreo cincizeci de ori înainte de a ne despărţi, dar acum n-aveam timp să-mi reamintesc toate argumentele lui contra femeilor care „provoacă numai încurcături". Ne-am găsit autobuzul şi-am urcat. îmi ghicesc valiza sub un maldăr de alte bagaje, e limpede că nu pot să o scot acum, şi mă las tras pe o banchetă de logodnicul Gretei, care avea braţul tot atît de rece, dar mult mai puternic decît al tinerei fete

.— Aveţi o logodnică foarte frumoasă, încep eu, pe un ton oarecum bătăios, dar nu prea sigur de accent.

— Da, e adevărat, concede el destul de plictisit, şi-apoi îmi spuse ce vrea de la mine. Grupul lor e în minus cu un student, aş putea lua eu locul lui, totul e plătit, ar fi vorba de o călătorie la două din universităţile din Sud

— Nu poate să-ţi strice, interveni Greta-Inge, ţi- nîndu-mă iar de ceafă.

Cred că am o figura nostima, sper ca nu reflectă toată uluiala care mă cuprinsese. Mă zgîiesc bine în jur şi nu văd decît chipuri de suedezi în aşteptare. Toţi urmăreau discuţia noastră pentru că eram la un stop şi ne-am împotmolit într-un lung şir de carapace colorate. Aflu cu stupoare că, fără ştirea mea, suedezii m-au adoptat pentru că spun bancuri şi sînt vesel. Reprezint pentru ei „noutatea" unei călătorii pusă la punct pînă în cele mai mici detalii, ferită de surprize de oric-e fel.

— Nu poate să-ţi strice, reia Greta, e vorba de cî- teva zile. Pentru formaţia ta de universitar e cum nu se poate mai potrivit.

Le spusesem că sînt asistent universitar şi că vin aici pentru cîteva săptămîni la documentare pentru teza de doctorat: „Evoluţia fenomenului teatral modern occidental". Chiar teză de doctorat! Dar nu despre teatru şi nu pentru formaţia mea de universitar. De-ar şti ci... în orice caz, nu mi-am închipuit deloc că, so sind la destinaţie, voi fi implorat de nişte suedezi să-i însoţesc „pe gratis" într-o călătorie. Inima mea de

latin sentimental se transformă într-o cârpă de şters lacrimi

.— Rîzi atît de frumos, zice Greta, mingîindu-mi ceafa, şi, zău, că-mi vine să- dau drumul unei lacrimi, înduioşat de propriul meu succes. Noroc că m-am oprit la timp; un student remarcă insistent „convingerea absolut bărbătească" cu care beau snaps. A, nu! Toată pielea mi se încreţeşte la amintirea paharului de plastic verde din care am sorbit de atîtea ori şi parcă nu-mi mai vine atît de greu să-i refuz. Nu, nu vreau să stau nici la pensiunea lor suedeză care-i aşteaptă „cu totul pregătit", îmi trage cu ochiul studentul de adineaori, şi iar simt că mă ia cu frigf Le spun că stau la un prieten plecat, care mi-a cedat apartamentul lui. Deoarece Greta nu mă crede, scot din buzunar legătura de chei şi i-o arăt. Sînt multe.

— Care-i de la uşă? vrea ea să ştie, dar eu mă eschivez, prefăcîndu-mă că nu înţeleg întrebarea, pentru că habar n-am nici eu care-i cheia de la uşă şt la ce s-or mai fi potrivind celelalte.

între timp am ajuns şi constat că primele mele impresii despre acest oraş „primul printre primele" se rezumă la ochii negri şi la părul unduitor al Gretei- Inge nu mai ştiu cum. N-am văzut nimic în jur şi habar n-am unde am ajuns. Imagini ale unor clădiri înalte, în zeci de nuanţe de cenuşiu, ale unui cer înnorat şi ale unor şiruri nesfîrşite de maşini se suprapun în retina mea peste imaginea serioasă a Gretei, serioasă chiar cînd îmi spune că rîd frumos.

Mi-am recăpătat valiza şi servieta, şi-mi iau rămas bun de la noii mei prieteni pe care nu-i deosebesc prea bine, îi cheamă atît de ciudat! Le promit cu largheţe, ce mă costă, că la reîntoarcerea lor în capitală îi voi revedea, ba îmi notez chiar ţi data. Dar Inge vrea să fie sigură, mă întreabă ce număr de telefon

are prietenul meu, şi eu, ca prostul, în loc să-i spun că n-are telefon, i-l torăi dintr-o suflare. Ce să-mi mai muşc buzele, acum e totuna, toată speranţa mi-e că n-o să-l ţină minte. Mă strădui ca nemulţumirea să nu mi se vadă în ochi. în fond, ce-s ei de vină că eu nu ştiu să reacţionez cum trebuie la situaţii neaşteptate. îmi iau rămas bun de la toţi, cu toată căldura de care sînt capabil.

— Dacă te răzgândeşti, zice logodnicul, ne mai găseşti pînă miine dimineaţă la şapte. Poate totuşi vii cu noi. ' '

— Nu, nu vin, răspund eu. N-am ce căuta cu voi, nu avem aceeaşi specialitate.

în fine, ani rămas singur, ultimul cap blond s-a topit pe uşa de la intrare, în căutarea grupului. Grup, ce bine e să fii în grup! Şi cînd mă gîndesc că totdeauna cînd eram în grup voiam să fiu singur, sau, mă rog, nu chiar de tot singur. Acuma sînt. îmi readuc pălăria pe ceafă, într-o poziţie ceva mai decentă, încerc să mă orientez, ce naiba, ştiu oraşul pe de rost, din ghiduri, din planuri, ca să constat după cîteva clipe că habar n-am unde pot fi. Pe plan se vede întotdeauna fluviul, malul drept, malul stîng, Nordul, Sudul... să-l mai ia dracu de plan! Nimic nu se potriveşte. Constat că stradela relativ liniştită pe care mă aflu dă într-o arteră foarte circulată. Ei bine, mă descurc eu imediat. Deocamdată stau ca un caraghios, cu valiza la picioare şi cu ochii pe sus, în căutarea vreunei tăbliţe indicatoare, încurcînd circulaţia. Cred că va începe curînd să plouă.

Mă urnesc, în sfîrşit; vreau o cafea, vreau o clipă de linişte, vreau să meditez la „specialitatea mea". Trebuie să mă recompun, pentru că în clipa în care Inge

nu mai ştiu cum mi-a spus „la revedere Dean", am în- * cetat să m-ai fiu universitar. Ah, şi numărul meu de telefon! Dacă l-a reţinut cumva? Probabil că acum stă în cameră, lîngă valiza nedesfăcută, şi, încă în picioare, îşi notează în agenda ei numele meu, aşa cum mi l-a transformat ca: Dean Brad, RIV – 33^. . Oare n-o fi băut destul snaps pentru a uita restul numărului, eventual şi prefixul? Prefer să nu mă mai gîndesc. Totdeauna o fi avînd degetele atît de reci?

Cafeaua nu e nici bună nici rea. Am cerut eu şi frişca?! Accentul meu .foarte şic acasă n-a făcut nici o impresie fetei care m-a servit. Aştept din clipă-n clipă ca patronul, îl văd bine, după tejghea, să-şi lase paharele pe care le aranjează şi, ştergîndu-şi nriinile de şorţ, să vină la masa mea, să mă întrebe de una de alta, să observe după valiza mea că vin direct de la gară şi-aşa mai departe, ca-n toate cărţile pe care le-am citit. Nici pomeneală, burtosul nu-şi lasă paharele şi nici măcar nu-mi aruncă vreo privire.

— Micuţo, o strigă el pe fata care s-a lăsat pe un scaun, la o masă. în toată cafeneaua, de altfel foarte mică, sînt singurul client. Fata se ridică şi iese, probabil • ştie ce are de

făcut, fără nici un ordin. Sînt incapabil să ma gîndesc la ale mele, mor de curiozitate să aflu unde s-a dus. îmi aprind o ţigară de-acasă, un C.ţrpaţi ? fără filtru. Oare-mi vor ajunge ţigările pe care mi le-am adus?! Fata revine, are în mîini o tavă mică de carton, acoperită cu un şerveţel subţire. Un miros de pateu cu carne, proaspăt scos de la cuptor, se răspîndeşte în local şi-mi întoarce stomacul pe dos. Cer plata şi plec. Fata, indiferentă, nu m-a urmărit nici măcar cu o privire, • patronul a mormăit un salut unsuros. M

ăuit să văd cum se numeşte văgăuna asta mică, dar văd că n-are firmă. Nici nu merită.

Opresc o hodoroagă de taxi, marea indescifrabilă, probabil ceva dinainte de război, dar odată instalat lingă şofer aflu că. e opera lui şi-a fratelui său, mecanic, şi că merge foarte bine.

— Unde? mă întrebase el scurt, pe cînd mă instalam. Avusesem un lapsus memoriae, eram incapabil să rostesc numele străzii unde locuia „prietenul meu“, unde trebuia să locuiesc şi eu, de azi, dacă totul va merge bine, şi cum răspunsul întîrzia să vină, şoferul îmi aruncă o privire uşor scoasă din indiferenţă.

— Ei?! ' ■

Cum tot nu-mi aminteam numele străzii, i-am dat numele unuia dintre primele hotele ale oraşului, un hotel botezat după un rege al Angliei şi care, efectiv, primea numai capete încoronate (cu diademe sau acţiuni). Casa pe care o căutam era la doi paşi.

— Domnul are rezervată o cameră? mă întrebă şoferul cu un ton neutru, dar nu destul pentru ,a nu-i simţi ironia. ; '

— Nu, apartamentul de onoare, în permanenţă, i-am răspuns eu cu acelaşi ton. Se pare că. schimbul acesta scurt de replici i-a făcut plăcere, pentru că a catadixit sa se uite la mine şi să zîmbească.

— Străin?! a constatat el cu voce tare.

Va să zică accentul meu nu era chiar atît de- teribil! Nici nu eram prea bucuros. Ce dracu, toţi cu care vorbisem acasă, în ţară, mă minţiseră? Sau aşa se concretizează vestita lor amabilitate? Să-i spui omului ceea ce aşteaptă el- cel mai mult să audă?! Ei, drăcia dracului!

— Da, din România.

— A, din România? Şoferul meu se lansă într-o lungă frază laudativă la adresa ţării mele şi, pentru prima dată de cînd am plecat de-acasă, am realizat situaţia de fapt. Eram departe. Simţii o împunsătură scurtă, undeva în stînga. Susţin conversaţia cu amicul, dar nu mă pot stăpîni şi, cu mîna în buzunarul drept, pipăi plicul care conţine scrisoarea mea de recoman- daţie. Conţinutul îl cunosc pe dinafară, doar a fost conceput în prezenţa mea.

„Dragă doamnă Bonn ard, sînt fericit să vă pot anunţa că în curînd mă întorc acasă, deşi mă simt bine în ţara mea de origine. Probabil mă voi opri cîteva zile şi pe drum. Pînă la înapoierea mea, am plăcerea să vă dau în grijă pe domnul Dinu Brad, fiul unui fost prieten din tinereţe, care are treburi pe la noi şi de care sînt sigur că vă veţi îngriji cum nu se poate mai bine. Salutări tuturor persoanelor dragi. Cu mulţumiri şi pe curînd, Jo Martin”.

Jos, în dreapta e o pată mica, o pată de cafea. Scrisoarea a fost scrisă pe masa unei cofetării, tocmai ni se aduseseră cafelele şi domnul Martin se grăbise să-şi ducă ceaşca aburjndă la buze... „îmi place cafeaua foarte fierbinte”, mi-a spus el. Fata care le adusese vărsase puţin şi în farfurioară. O picătură cafenie s-a prelins căzând tocmai pe foaia de hîrtie. Mi-am oferit imediat batista ... Ce-i mai nostim e că tot batista aceea o am şi acum în buzunar, cu o mică pată gălbuie.. .• deşi scrisoarea poartă o dată anterioară cu patru zile celei de ari ... Mda, adevărul e că am scbinabat data şi sînt destul de mulţumit de opera mea de plastograf debutant.,

•Treceam peste un pod. Fluviul e aşa cum îmi închipuiam că trebuie să fie, maiestuos. Dar cerul c înnorat şi din cauza aceasta pare rece şi străin.

„Sous ic pont dc Mirabeau coule la Seine

Et nos amours ...“

Reţinusem versurile pentru Monica. Şi nu numai acestea.

Nu mă mai puteam gîndi la Monica pentru că simţeam nişte junghiuri oribile şi, orice-ar zice unii, durerea fizică e incompatibilă cu evocările gingaşe. Mă , uit în oglinda retrovizoare şi mă apucă lehamitea cînd îmi văd chipul palid şi desfigurat. Arăt ca o lă- mîie rasă pentru cozonacul de Paşti. Nu ştiu de ce sînt atît de emoţionat. Nici nu mai încerc să-mi imaginez cam cum s-ar petrece instalarea mea. în orice caz, omul cît trăieşte tot învaţă. Şi eu am învăţat astăzi cum poţi „muri“ de emoţie. Muri?! Asta mi-ar mai lipsi. Toate drumurile duc la Roma şi toate gîn- durile mele sfîrşesc pe ziua de astăzi într-un comisariat de poliţie. Deci, fără leşinuri, fără contracţii,,capul sus şi zîmbetul pe buze. încet, încet, junghiurile scăzură în intensitate, dispărînd cu totul, iar rînjetul, pe care reuşii să-l schiţez, se transformă într-un zîmbet, bănuiesc destul de palid, totuşi omenesc. Era şi timpul, ajunsesem.

lată-mă din nou în stradă, cu echipamentul complet în braţe, cu pălăria iar pe ceafă şi în urechi cu urarea şoferului, stimulată, cred, de pourboire-ul la care nu m-am zgîrcit. Niciodată nu mi-a părut rău după un bacşiş bine plasat, dar acum mi se pare c-am greşit niţel măsura, de unde şi calda urare „Vă doresc o şedere plăcută la noi. domnule!”. Ei, bine, şi eu mi-o doresc. Pe cuvînt.

il

Mă zgîiesc bine la casă, casa în care trebuia sa stau, * obligatoriu trebuia, arăta foarte bine, construită probabil în secolul trecut. Nu vreau să fac pe Balzac şi nici n-am timp să iau toate detaliile la rînd, mă mul- / ţumesc doar să constat că „faţada impune“. Are cinci nivele doar, dar arată de parc-ar avea zece, ştiu eu ce spun. Hol sobru şi impozant, destul de rece ca atmosferă psihologică. Doamne-ajută, îmi zic în gînd, ca ţăranul care pune coasa în prima brazdă, dimineaţa, şi-şi da prima îmbărbătare.

Bat uşor la uşa pe care scrie „Concierge“, intru şi încerc să cuprind totul din .prima privire. O bă- trînă, o tînără, un bărbat mai degrabă tînăr.

— Bună ziua, doamnelor şi domnule! Am salutat prea protocolar, ca la deschiderea unei' şedinţe. Nu-i nimic. Haide Dinule, un zîmbet mic şi timid, face impresie bună. N-a fost nevoie să-l reglez eu timid, era şi aşa destul de chinuit.

— Domnul doreşte... zice bărbatul şi se ridică, rostogolindu-şi grăsimile puhave' înspre mine. Dezgustător spectacol. îmi pieri zîmbetul.

— Sînt trimis de domnul Jo Martin, zic eu şi dau – să scot plicul. Noroc că ridicarea bruscă a femeii tinere mă opreşte din gest.

— Din partea domnului Jo!

, — E plecat în România, îmi aruncă bătrîna peste umăr şi-abia atunci realizez, că se ocupa cu trierea poştei de după masă. Nici un dubiu, ea e portăreasa, doamna Bonnard. Restabilesc iute situaţia şi-i întind cam de sus plicul, zâmbesc tinerei femei şi încep o conversaţie cu domnul cel gras. îi spun că mă bucur că am sosit, că drumul de la Viena a fost obositor, că aici e frumos şi cînd se pregăteşte de ploaie, dar el tace şi s ezgîieşte numai la mine; încep să cred că mi-am luat cămaşa pe dos*.

— Da, domnule, zice el placid.

între timp, bătrîna a terminat lectura şi-i întinde lui, fără nici o vorbă, scrisoarea. Tînăra îşi lipeşte capul de umărul acestuia, citeşte şi ea, se uită la mine şi-mi zîmbeşte, apoi rîde triumfător. îmi dau scama că fraza cu salutările adresate persoanelor dragi, a fost scrisa pentru ea. Domnul Martin nu-mi vorbise de ea. Nici de individ. Ştiusem numai de existenţa ba- trînei portărese.

— Dumneata eşti Yvette? o întreb pe tînăra femeie, cu orice risc.

v— Da. Domnul v-a vorbit de mine?

— O, foarte puţin,. ; -

Babeta îşi mută privirea înăcrită de la mine la tînă- ră şi mă întreb care-or fi raporturile dintre ele.

— Domnul Martin nu v-a dat cheile? zice individul.

—' Nu. M-a asigurat că oricînd sosesc o voi găsi pe doamna Bonnard la datorie . . .

— Se reîntoarce curînd? vrea să ştie tînăra.

— Cred ca zilele următoare, zic eu, dar nu mă uit la ea, fiindcă, nu ştiu de ce, îmi parc rău că o mint.

— Foarte bine, domnule, domnule Brad, se hotărăşte, în sfîrşit, bătrîna. Sper să vă simţiţi, bine la noi.

— O, da, sper şi eu, mulţumesc din toată inima.

Urmează o clipă penibilă de tăcere şi nemişcare, ca-n filmele mute, deoarece nici unul nu-şi dă seama exact ce are. de făcut, pentru ca, apoi, să începem toţi patru să ne mişcăm de-o dată, ca la un semnal din culise.

— Jean-Picrre, condu pc domnul. Iată şi cheile. Domnule, fiul meu vă va arăta drumul, spuse bătrîna

.— Dacă domnul vrea să-mi dea servieta ... Yvette e într-adcvăr amabilă.

— Yvette, tu te opreşti la domnul Leroux. lata-i revista.

Babeta asta ştie să dea ordine, nimic de zis! Yvette ia -revista fără să crîcnească, bătrîna ne deschide uşa şi eu profit de această „mişcare de trupe” ca să-mi iau, de pe măsuţă, preţioasa scrisoare de recomandaţie. S-ar putea să-mi mai folosească.

Zîmbesc stereotip Yvettei care coboară din lift la etajul I şi schimb replici de convenienţă cu placidul Jean-Pierre. Ajungem. Domnul Martin locuieşte la ultimul nivel, care nu e cinci, ci şase, de fapt, un fel de pod mansardat Intrăm.

Interiorul e foarte bine întreţinut, de o eleganţă obosită şi dintr-o dată intimă, cu cărţi peste tot, lipsit de atmosfera mucedă şi prăfoasă în acelaşi timp a locuinţelor rămase cîteva zile fără stăpîn. Examinez încăperile în timp ce Jean-Pierre îmi restabileşte legătura cu curentul electric. în sfîrşit, pleacă. Era şi timpul.

Sfinte Sisoie, în viaţa mea nu mi-a fost aşa de rău. Şi, după ce-am reuşit să scap de tot snapsul din mine sau, mai bine zis, de resturile lui, am putut să cercetez pînă la saturaţie modelul plăcuţelor de faianţă ale pereţilor, de jos în sus, dintr-o poziţie care se mai numeşte şi „culcat”. Plăcuţele sînt de un albastru pal şi au în mijloc un relief ce-ar putea aminti crinul Franţei iar pe mine mă doare fiecare celulă componentă. N-am să mai tânjesc niciodată de-aici înainte, cînd o să aud diagnosticele medicilor referitoare la toate bolile pă- mîntului, bazate pe „dereglări nervoase” şi-am s-o las şi pe Monica să-mi demonstreze cum acţionează sistemul nervos asupra funcţiilor şi organelor etcetera. Gîndu

lfa Monica îmi făcu şi mai rău, n-am să-i pot spune nici ei, şi de fapt nimănui, de ce mi-a fost atît de rău, adică de ce îmi este.

Mă simt aproape caraghios. N-are de ce să-mi fie teamă. Totul a mers bine pînă acum. A mers... şi dacă nu mai merge? Dacă nu mai e ce să meargă?! Dacă pista e iluzorie?! înot în presupuneri. Urîtă stare, toată schema e să nu prindă alţii de veste. Ar trebui să văd cum arată faianţa privită de sus. Apa rece îmi face bine şi cred că ăsta-i duşul care mi-a tihnit cel mai mult în cei treizeci de ani ai mei.

— Hallo, frumuseţe, zic vesel, cînd intru în dormitor şi-o văd pe Yvette în faţa dulapului deschis, aran- jînd pe umeraş costumul meu de seară, deşi nu mă aşteptam să dau de cineva, iar geamantanul meu deschis de mîini străine nu e de natură să-mi provoace prea marc plăcere. Să nu mai vorbesc de faptul că mă simt destul de stînjenit, în faţa acestei femei tinere, de costumaţia mea, redusă la un ştergar în jurul şoldurilor. Sînt eu stîrjjenit, dar ea nu e deloc şi-mi spune zîmbind că era curioasă să vadă dacă pot sta sub duş pîna diseară, ceea ce mă face să cred că durata crizei melc a fost destul de marc.

— O, dar aveţi părul încă ud! exclamă ca îndrep- tîndu-se spre mine.

Ei bine, era o invitaţie fără de echivoc şi sînt curios cum ar fi reacţionat M. în locul meu, înarmat cu teoriile lui contra femeilor. în orice caz, nu eu sînt bărbatul acela care ar dezamăgi cu bună ştiinţă o femeie. .Adică o femeie ca Yvette. N-am greşit nici un pic adineaori cînd i-am spus „frumuseţe”, deşi la croirea tiparelor moderne de frumuseţe nu s-a ţinut prea mult cont de înfăţişarea ei. Asta n-avea nici o importanţa ,de lapt. Yvettc făcuse pentru mine mai mult decît credea ea, mă ajutase sa mă regăsesc aşa cum mă ştiam, şi-acum îmi vine să zîmbesc amintindu-mi de mine, cel din baie. Nu-mi mai era teamă şi-i eram recunoscător pentru sentimentul de siguranţă pe carc-l regăsisem în braţele ei albe şi pline ...

în sfîrşit, ploua, o ploaie deasă şi temeinică de primăvară capricioasă. Camera se întunecase aproape de tot. Mă şi simţeam bine în această penumbră odihnitoare, cu Yvcttc lîngă mine. Iată o clipă de răgaz la care nu visasem, atunci cînd plecasem într-o pripă nebună, spre un oraş necunoscut şi înfricoşător, un oraş care n-avea nimic de-a

face cu reclamele aseptice ale prospectelor pentru turişti.

Yvettc ma plăcea, eram drăguţ, mult mai drăguţ decît domnul Jo, credeam şi eu. O las să spună ce vrea, încercînd să deduc cîtc ceva ce mă interesează. Ma lămuresc asupra relaţiilor ci cu domnul Jo Martin şi, din întrebare în întrebare, încerc să mă orientez în hăţişul necunoscut din jurul meu. Deci, bătrîna portăreasă e soacra ci, madame Theresc Bonnard, în consecinţă Jean-Pierre îi e soţ, „dar nu contează, nu te formaliza". Mă tem că nici nu m-am formalizat. îngrijirea casei o asigură mai mult Yvctte. Jean-Pierre e om la toate, în timpul lui liber, slujba lui fiind cea de mecanic de întreţinere la un muzeu.. Domnul Jo e un tip foarte şic pentru vîrsta lui, foarte gentil şi bine crescut, deşi cam distant. Totuşi, ca se bucură de afecţiunea lui statornică.

— înţelegeţi ce vreau să spun, nu-i aşa?!

înţelegeam aşa şi-aşa, dar zic foarte convins că da. Zau că Yvctte merită recunoştinţa mea. îmi povesteşte ceea ce ştiam şi eu, dar o confirmare nu strică nici

-odată, că domnul Martin călătoreşte foarte mult ca reprezentant al unei mici, dar bogate agenţii de artizanat (asta ştiam de acasă, rămăsese să aflu dacă şi aici, oficial, domnul Martin are aceeaşi meserie^ pentru a lua contact cu firme similare din diverse ţari, dar, zice Yvette, e pentru prima dată cînd călătoreşte în România, de cîţiva ani încoace. Domnul Jo Martin e singur pe lume, nu mai are rude apropiate nici în ţara, locul de baştină al tatălui său, nici în patria lui adoptivă. Ştiam şi eu că domnul Martin, deşi cetăţean american, se stabilise, de copil, împreună cu mamă-sa în Europa, aşa că puteam însăila, cît de cît, un dialog cu Yvette.

Yvette se ridică. Gesturile ei de femeie scundă şi prea plină, peste cîţiva ani va fi grasă, au ceva atît de liniştitor, atît de casnic, încît episodul acesta nici nu poate fi numit aventură. Mă lăsa singur, „să mă odihnesc". Simţii şi eu că am nevoie de aşa ceva.

Va fi o plăcere să-i spun lui M. în ce mod se îmbină plăcutul cu utilul. Yvette a fost providenţială, mi-a făcut o geană de lumină ... mi-a spus ceea ce ştiam de la toate femeile care mi-au acordat vreo atenţie...

într-adevăr, drăguţ din partea ei... Am impresia că acesta e ultimul gînd pe care-l realizez clar înainte de a adormi.

CAPITOLUL II

Stau nemişcat sub picurii reci ai ploii dobrogene, stau nemişcat şi contemplu cu ochi uluiţi maşina aceasta elegantă, resturile acestei maşini pe care o cu-

nosc deja atît dc bine ... Ştiu pe dinafară contururile * acestui Citroen 21, sobru şi negru, condus de un şofer tot sobru şi tot negru, vreau să zic, fără nici un fir de păr alb la cei cincizeci de ani ai lui. Din maşină n-au mai rămas decît resturi, în urma unor legi fizice pe care nu le înţeleg pe moment, dar şoferul şi stăpînul ei, totodată, c întreg, absolut întreg, aplecat pe vecie peste volanul unduit, cu o şuviţă subţire, roşie, pe tîmplă, o şuviţă de sînge care, scurgîndu-se pe tîmpla aceea pală, a scurs şi viaţa.

Aşa că eu stau prostit şi mă uit la spectacolul acesta incredibil, absurd şi grotesc în acelaşi timp, şi-mi vine să exclam aşa cum se obişnuieşte întotdeauna în faţa morţii neaşteptate şi violente: „Păi, acum două minute omul acesta trăia, ştiu precis, eram în urma lui, după cotitura şoselei. Acum un ceas am băut împreună o cafea". Dar înainte de a deschide gura, omul cramponat de volan, adică mortul, îşi întoarce uşurel capul spre mine şi-mi trage discret cu ochiul, acoperind şi descoperind o retina sticloasă şi dezgustătoare: „Te simţi bine în apartamentul meu, tinere protejat? Sper sa te acomodezi repede!"

£ Mă simt bine, într-adevăr, şi mă trezesc dintr-o dată. Totdeauna am fost de părere că un coşmar de felul acesta e foarte potrivit pentru duşmanii personali. Plouă şi aici, plouă ca-n visul meu care-mi aduce aminte, cam brutal, că e momentul să recapitulez ultimele evenimente.

Momentul se cere îndulcit, aşa că mă scol din patul primitor, dau o raită prin camera alăturată şi găsesc imediat ceea ce căutam: un băruţ, binişor asortat, de unde scot fără nici o ezitare o sticlă abia începută de Haig. Involuntar, observ că am destul de multe gus-

turi comune cu proprietarul apartamentului. Acasă nu mi se păruse. Gheaţa nu este, n-am ce face şi prepar whisky₇ul cu apă, nici aceea prea rece. Totuşi, îmi cade bine. Pun paharul alături de fotoliul în care m-am înfundat şi încerc să reiau coşmarul de la capăt, păstrîn- du-i, fireşte, datele reale.

Eram deci, ieri, plouat şi uluit în faţa resturilor maşinii domnului Jo Martin, proaspătul meu prieten şi „protector", cum îi plăcuse sa se numească.

Am ajuns să fiu „protejat" la vîrsta mea, cînd, cel puţin în principiu, c cazul să te ţii singur pe picioare, deci, am ajuns sub protecţie, dintr-o confuzie. Acum cîteva zile, exact la solemnul moment al cafelei de la ora 10, telefonează portarul pentru a-mi spune că sînt căutat. Instituţia noastră fiind una de cercetări, s-a luat măsura de a interzice accesul străinilor, în dublul scop de a proteja secretul cercetărilor şi liniştea cercetătorilor. în ceea ce mă priveşte, matematician fiind, îmi fac veacul, cam de vreun an şi ceva pe lîngă o maşină de calcul, încercînd, şi, pe cinstea mea, nu fără oarecare rezultate, să o perfecţionez. în fine, n-are rost să intru în amănunte, sînt destui de puţini cei care ar pricepe exact despre ce e vorba, pe scurt, tocmai o părăsisem pe diva necuvîntătoare pentru compania domnişoarei Amalia Scurtu, una din colegele mele preferate, fiindcă ştie să prepare o cafea cu totul şi cu totul extraordinară. Se desfăşura operaţia turnatului în ceşti, o aromă subtilă invadase micul cabinet de lucru şi Amalia îmi explica exact ce nuanţă de ruj doreşte să-i aduc, urma să plec peste cîteva zile în străinătate, cînd sună telefonul. Am coborît destul de nemulţumit, dar şi curios. Eram convins că mă caută o persoană

necunoscută, nici una dintre cunoştinţele mele n-ar fi „ comis impoliteţea de a mă deranja tocmai la ora 10. A într-adevăr, figura osoasă a domnului înalt şi uscă-] / ţiv ce mă aştepta într-unul din fotoliile sălii de aşteptare nu-mi spunea nimic.

Era domnul Jo Martin. Vorbea româneşte cu un pronunţat accent străin, lucru foarte explicabil, deoarece părăsise ţara acum 40 .de ani, copil fiind, împreună cu mamă-sa, la moartea tatălui său. Era cetăţean american, primise cetăţenia mamei sale, dar se stabiliseră pentru totdeauna pe continent şi, în felul acesta, domnul Jo Martin se considera, după cum mi-o spusese, cu un zîmbet fin, „cetăţean al lumii". Făcuse o vizită în ţară, trecuse şi prin orăşelul transilvănean în care văzuse lumina zilei acum cincizeci de ani, vizitase cîteva rude foarte îndepărtate şi aflase de mine. într-adevăr, mama mea şi cu unul din fraţii mei erau stabiliţi în orăşelul respectiv.

— Am fost prieten cu tatăl dumitale ca studenţi la Paris, mi-a destăinuit nostalgic proaspăta mea cunoştinţă.

Fără nici o îndoială că era vorba de o confuzie, tatăl meu fusese mult mai în vîrstă decît domnul Martin, ca să nu mai vorbim de micul amănunt că pe timpul studiilor acestuia, tata făcea războiul...

— Eu am fost ^reformat, completă domnul Martin ► tabloul acelor ani. ;

Dar nu era nimic neobişnuit, la urma urmei; numele meu e destul de frecvent în Transilvania, trebuie că era vorba de un alt Brad, student la Paris prin anii 40—43. Domnul Martin nu o văzuse pe mama, „nu îndrăznise să o deranjeze", avînd în vedere că nu o cunoscuse niciodată, altfel, confuzia n-ar mai fi avut loc.

— Ruda mea mi-a pomenit de dumneata într-o discuţie, şi' în amintirea frumoaselor clipe petrecute cu tatăl dumitale, sau, în fine, cu cel pe care-l crezusem * tatăl dumitale, m-am gîndit că ar fi interesant să te cunosc... şi cum stau cîteva zile la Bucureşti, am venit să te caut.

#

Aici s-ar fi oprit totul, daca n-aş fi avut nefeiicita inspiraţie să-l invit pe domnul Jo Martin la un aperitiv mic, aperitiv care, fireşte, s-a transformat într-o masă copioasă, la Athenee... Mă simţeam, dracu' ştie de ce, obligat acestui străin atît de binevoitor şi de dezinteresat. Ca să spunem lucrurilor pe nume, şi eu eram complet dezinteresat, din toate punctele de vedere. Mă lămurisem că domnul Jo Martin, de profesie avocat, de mulţi ani retras din activitate şi trăind din gesturi de rente", nu prezintă nici un interes de ordin profesional pentru mine, nu doream nici o „scrisoare de chemare în străinătate", mai ales ca urma, în cîteva zile, să fac un tur prin capitalele Europei, într-o călătorie de documentare profesională. Totuşi, zilele următoare, am continuat sa-l văd, să fac pe ghidul Bucu- reştiului... Respectînd adevărul, trebuie să recunosc faptul că domnul Jo Martin era un companion foarte plăcut, cu o conversaţie aleasă, cu gusturi rafinate, dînd ^ dovadă de o prezenţă niciodată obositoare. Şi pe urma nici nu mă agasa cu întrebări legate de meseria mea, întrebări idioate pe care toţi profanii se cred obligaţi j să ţi le pună, de tipul: „maşina ta face poezii şi, dacă face, au sau n-au rimă". Am aflat că, în trecere prin ţara natală, „ce să-i faci, nostalgia anilor îşi spune

cuvîntul”, domnul Jo Martin avea şi o sarcină concretă de îndeplinit: promisese unui bun amic, patronul unui mare magazin de artizanat, că se va interesa d

ecava comenzi, ba chiar făcuse ceva în direcţia aceasta, comandase o mare cantitate de ceramica unui vestit olar din Sudul Olteniei. Nimic de zis, cunoşteam şi eu sursa, tipul se pricepea la ceramică.

Călătoria mea în străinătate urma să înceapă luni. Toate pregătirile erau făcute, buburuza mea de Fiat 600 ieşise din revizie, bagajele erau gata... Domnul Martin regreta că nu puteam călători împreună, dar el voia să poposească şi prin oraşe care pe mine nu mă interesau. Ţin minte cît m-am distrat la ideea unei mici caravane: Citroenul lui şi buburuza mea roşie! Şi totuşi, această nostimă formaţie a fost realizată. Domnul Martin voise să vadă litoralul, „se spun lucruri atît de extraordinare despre el“ şi hotărîserăm să tragem duminică o fugă pînă acolo. Nu mai ştiu a cui a fost ideea cu călăto- ritul în două maşini, cred că totuşi a mea, fiindcă voiam să mă conving că buburuza mea e bine pusă la punct şi nu-mi va face finiri. Pentru a evita oboseala, am plecat de sîmbătă după masă. într-adevăr, litoralul e frumos şi cînd nu e sezon de băi. Ne-am instalat la cel mai bun hotel din Constanţa, am cinat la Cazinou. Lume puţină, localnici, bucureşteni dornici de o schimbare la sfîrşit de săptămînă. Totuşi, am zărit o cunoştinţă, un fost coleg de liceu, actualmente căpitan de securitate, Rădulescu R. Radu. Era la mare gomă, cina singur,- înconjurat de atenţiile şefului de sală. Radu ăsta ştie să se impună oriunde. Dar, prost dispus, abia mi-a răspuns la salut. N-am insistat, o fi fost omul într-o misiune, deşi putea fi, credeam eu, mai amabil, eram în relaţii amicale, aveam din oficiu, tacîmul pus la aniversarea căsniciei lui în fiecare , an. Era într-ade- văr într-o misiune ^i într-adevăr prost dispus. Dar astea aveam să le aflu de-abia a doua zi, duminică. Diminea

-ţă, micul dejun, cîteva opriri obligatorii, mozaicul roman şi alte de-astea, un popas la o cafea şi plecarea. La cafeaua asta îmi scrisese domnul Jo Martin scrisoarea de recomandare pentru a intra în apartamentul lui.

— Te rog nu protesta, mi-a spus el. Vei ajunge cu siguranţă, înaintea mea şi tc vei simţi mai bine la mine decît la un hotel oarecare. Te rog să mă crezi, nu-ţi creezi nici o obligaţie, oricum, apartamentul stă gol...

Am acceptat. Către ora 11 am pornit spre Bucureşti, tocmai bine pentru un prînz uşor întîrziat. Vîntul subţire de mai adusese nori de ploaie. O ploaie rece, de primăvară dobrogeană.

Rulam încet, vreau să zic la o viteză medie. Citroenul era în faţa mea. La o curbă l-am pierdut din vedere. Cînd l-am regăsit, după cîteva clipe, ieşise din şosea, înainte de a mă dezmetici din uluială, m-am trezit alături cu Radulescu R. Radu. Fusese în urma mea, într-o maşină de serviciu, însoţit de un coleg.

Domnul Jo Martin nu mai exista. Accidentul era stupid: singur, pe o şosea pustie, fără viteză marc. O neşansă care l-a costat viaţa, un pom rău plasat, o manevră greşită. Se exclude de la început posibilitatea sinuciderii: nouăzeci şi nouă la sută din şoferi, în aceeaşi situaţie, ar fi avut şanse să scape doar cu răni uşoare. Dar el se loveşte cu tîmpla de cadru şi moare!

Eram foarte afectat de accident şi amicul meu Radu părea că-mi împărtăşeşte dispoziţia, evident din alte motive, după cum aveam să aflu chiar în clipele următoare.

— Eşti o găgăuţă, amice Dinule, mi-a spus el, în- vitîndu-mă să-i arăt conţinutul buzunarului portierei din stînga din propria mea maşină

.Ei da, n-a fost o clipă prea plăcută aceea în care am descoperit, printre o serie de mărunţişuri fără nici o importanţă, două microfilme ascunse fiecare într-o cutie de chibrituri!

Ce-a urmat a fost, pentru mine, paşnic cercetător, ceva de domeniul filmelor poliţiste. Treburile neplăcute, supravegherea transportului la Bucureşti, anunţarea decesului domnului Jo Martin unicei rude în micul oraş transilvănean, şi altele de tipul acesta, au rămas pe seama căpitanului Radulescu. Zic „treburile neplăcute[11], dar parcă cele ce ne rămăseseră nouă puteau fi numite plăcute?!

Am plecat imediat la Bucureşti, împreună cu căpitanul fără a şti care este nuanţa exactă a călătoriei noastre comune: el mă însoţea pe mine sau eu îl însoţeam pe el. Glumesc, desigur, deşi, atunci, numai de glumă nu-mi ardea. Descoperirea celor două

microfilme la mine, da, la mine în maşină, îmi alungase orice urmă de bună dispoziţie. Din fericire, căpitanul, deşi nu mă mai scotea din titulatura batjocoritoare de „spion adjunct în curs de calificare”, nu mă considera direct vinovat. Mă acuza doar de lipsă de orientare şi de vigilenţă.

. – le rog, am protestat eu, sigur pe ceea ce spuneam. în fond, omul acesta pe care l-am cunoscut din- tr-o confuzie, nu mi-a cerut nimic, nu mi-a propus nimic, nu s-a interesat de nimic referitor la cercetările mele sau ale colectivului din care fac parte.

— Te cred, sînt convins, mi-a răspuns căpitanul, dar spionajul, spionajul industrial e o treabă de mare fineţe. Cere timp, tact şi... şi cîte un găgăuţă la în- demînă. Mai greu e pînă cînd îl depistezi, restul urmează.

3 – te legitimă «piure > – **5**

3Aşa am discutat tot drumul pînă la Bucureşti. încet, încet, argumentele căpitanului cîştigau teren. Mă simţeam penibil.

— Ia spune, cîte personalităţi din lumea ştiinţei şi tehnicii a cunoscut domnul Jo Martin prin tine?!

— Pe profesorul Lunaş, pe inginerul Teodosiu, pe ... Bine, dar au fost nişte cunoştinţe, absolut întîmplătoare, întîlnite nepremeditat...

— Da, ştiu. Unul lua masa la acelaşi restaurant cu voi, altul s-a nimerit să viziteze aceeaşi expoziţie cu voi, da, ştiu că au fost întîlniri întîmplătoare. Probabil că nici n-aţi discutat nimic deosebit, nici cu persoanele respective, nici despre persoanele respective ...

:— Nu probabil, ci sigur!

Căpitanul Rădulescu, spre deosebire de mine, vedea în aceste cunoştinţe întîmplătoare indicii sigure pentru demonstrarea unui anume gen de activitate a domnului Jo Martin. E mult mai uşor, zicea el, să abordezi, la caz de nevoie, persoane care ţi-au fost prezentate onorabil, de către un om onorabil. Faptul că domnul Jo Martin arăta o preferinţă vădită persoanelor cu preocupări de ordin ştiinţific nu putea să dovedească altceva decît o canalizare discretă spre ...

— Spre ce?! am izbucnit eu exasperat, nu de argumentele căpitanului, ci de ideea că eu însumi am servit de unealtă planurilor domnului Martin. Mai aveam o ultimă speranţă. l-am spus-o căpitanului.

— Gîndeşte-te, omule, însăşi cunoştinţa noastră s-a datorat unei confuzii, Martin credea că eu sînt fiul...

— Uite ce e Dinule, eşti tu matematician, eşti tu cu capul în nori, te-i fi ocupînd tu doar de calcule superioare, dar, cîteodată, e bine să cobori şi pe pă- mînt. Tu nu te-ai întrebat niciodată de ce răposatu

Idomn Martin n-a dorit, în virtutea aceloraşi sentî- C mente de prietenie pentru tatăl tău, să-l cunoască pe fratele tău de acasă? De ce n-a „îndrăznit” să o deranjeze pe mamă-ta? De ce nu şi-a exprimat dorinţa să-l cunoască pe celălalt frate al tău sau pe soră-ta?! De ce nu şi-a oferit protecţia dezinteresată unicei sale rude?! Dacă ţi-e greu să ghiceşti, îţi ajut eu. Cu ce se ocupă fraţii tăi? Mircea e doctor, Tiberiu e agronom, Adina e profesoară. Cu ce se ocupă ruda lui Martin? E antrenor de înot.

— înţeleg. Nici unul nu prezintă vreun interes...

— Sigur că nu. Tu eşti singurul. care aveai o profesie interesantă din punctul lui de vedere. Ruda lui o fi pomenit incidental de tine, ştii cum e la revederi în oraşele mici, se vorbeşte de toată lumea. Domnul Martin a considerat că eşti o cunoştinţă utilă pentru el, „cu perspective”, într-un viitor mai mult sau mai puţin îndepărtat ...

— Şi mi-a servit gogoaşa!

— Exact, iar tu ai muşcat din momeală. Ce conta, la urma urmei, că v-aţi cunoscut datorită unei confuzii?! Importantă era însăşi cunoştinţa ...

* — Totuşi, n-am avut impresia că ar dori ceva de la mine.

— Probabil că tu ai fi vrut să-ţi spună din prima « clipă ceva de tipul acesta: „domnule, eu sînt foarte interesat de micile secrete tehnice, n-am timp să te cultiv doi, trei ani, să-ţi cîştig încrederea sau să-ţi compromit reputaţia; vreau cutare şi cutare”. Aşa îţi închipui tu că se desfăşoară lucrurile?!

— Nu, evident, dar nici să bănuiesc pe toată lumea ..

.— A? şi tu dreptate, matcmaticianule! în ceea ce-l priveşte pe Jo Martin, trebuie să-

ţi mărturisesc că şi noi avem informaţiile noastre .. .

— .Adică?!

— Ei, acuma după ce-ai fost spicn-adjunct fără voie vrei să devii lucrător de contrainformaţii, cu voie?

Căpitanul Radulcscu îşi bătea joc de mine, nu mai încăpea nici o îndoiala. Spion-adjunctş lucrator de contrainformaţii .,.

— în fond, chestia asta mă revoltă; i-am spus cu căpitanului. Ca un simplu cetăţean cinstit, cred ca am dreptul să ştiu despre ce c vorba. Cum adică, mă trezesc cu două microfilme în maşină şi nu pot să ştiu ce se urzeşte în jurul reputaţiei mele, în jurul muncii mele, după cum spui tu?! Da-mi voie sa mă consider în legitimă apărare şi să încerc să aflu în ce măsură şi în ce calitate am prezentat interes pentru domnul jo Martin?!

— Ai dreptate, amice. Sîntem în legitimă apărare. Cît despre „urzeală", cum îi spui tu, vom încerca să o destrămăm la Bucureşti.

... Am înţeles destul de bine că Radu nu doreşte, din anumite motive, să mă pună la curent cu informaţiile pe care le avea pe linie de serviciu despre Jo Martin. Contrar aşteptărilor melc, la Bucureşti, primul nostru popas a fost întrun restaurant. Refuzînd orice comentariu asupra celor întîmplate („lasă-mă, omule, să mănînc liniştit"), căpitanul se mira ipocriţ de lipsa mea de apetit.

— Parcă te ştiam altfel, amice!

Ne-am despărţit. Căpitanul avea treburile lui, pentru el nu era duminica. în ccca cc n a privea, aveam de pus la punct ultimele detalii dinaintea plecării.

v— Te-aş ruga, totuşi, sa stai pc-acasă, după masa aceasta, mi-a spus căpitanul la despărţire. Poate te caut. ■

— Te rog să mă cauţi! Nu uita că mi-ai promis să-mi dai relaţii despre cele două microfilme! La urma urmei, le-ai găsit în maşina mea!

— Ei, bravo, mă bucur că ţi-ai regăsit buna dispoziţie!

... Mi-am petrecut toată dupa-amiaza trîntit intr-un fotoliu, fumînd şi bînd cafele. Am reluat filmul ultimelor zile, zilele de cînd îl cunoscusem pe domnul Jo Martin. Cele două microfilme, a căror provenienţă nu părea a fi un secret pentru căpitanul Rădulescu, mă obligau la o altă atitudine. O altă atitudine faţă de domnul Jo Martin şi faţă de mine, acesta-i adevărul.

Cînd mi-a telefonat căpitanul, hotărîrea mea era deja luată. I-am şi comunicat-o. Nu mă temeam de o contrazicere, în fond eram stăpîn pe mine şi pe timpul meu. Căpitanul m-a ascultat fără să facă nici un comentariu. Mi-a cerut doar să-l primesc pentru o discuţie. A venit însoţit de un domn între două vîrste, uşor corpolent, pe care mi l-a prezentat drept colonelul M. Mi-am expus din nou toate argumentele. Căpitanul mă asculta cu politeţea lui caracteristică, bine susţinută cu proviziile mele de coniac, colonelul părea foarte interesat de titlurile cărţilor mele de specialitate.

— Cîte limbi cunoaşteţi, tovarăşe cercetător? m-a întrebat colonelul.

— Păi, am răspuns eu derutat, să vedem: franceza, italiana, spaniola, destul de bine. Mai puţin engleza. Mă descurc şi în maghiară.

— Destul de frumos, replică el, după cum mi s-a părut mie, cu o nuanţă de admiraţie. Ştiţi, a reluat
ci, că pe plan naţional şi probabil şi internaţional sîn- teţi considerat drept un specialist de mare viitor.

— Da?! făcui eu, dar ce legătură are cu ceea ce – y-am expus?!

— Şi că noi, probabil v-a spus şi căpitanul Rădu- lescu, avem toată încrederea ...

— Bine, dar nu mi-aţi spus părerea dumneavoastră la ceea ce v-am comunicat ca intenţionez să fac! l-am întrerupt eu, destul de nepoliticos.

— Sa recapitulăm, atunci, concedă colonelul, aşe- zîndu-se comod în fotoliul meu preferat şi sorbind cu vădită plăcere din cafeaua de mult răcită. Dumneavoastră, bazat pe informaţiile de care aveţi cunoştinţă, consideraţi, şi pe bună dreptate, că domnul Jo Martin a venit în ţară la noi avînd alte intenţii decît cele declarate, ocupîndu-se de ceea ce, cu un termen mai general, se numeşte spionaj industrial şi ştiinţific. E momentul, tovarăşe cercetător, să aflaţi exact care a fost rolul dumneavoastră în activitatea desfăşurată, să recunoaştem, cu atîta tact, de către cetăţeanul străin Jo Martin...

Acum, recapitulînd datele problemei, îmi dau din nou seama că rolul meu a fost

secundar şi oarecum incidental. Domnul Jo Martin intrase în vederea organelor competente din cauza deplasărilor dese şi nejustificate în oraşe care dispuneau de puternice obiective industriale. Echipa care se ocupase de acest caz, în urma sesizării unor specialişti, uimiţi de insistenţele nelalocul lor ale domnului Martin, identificase majoritatea persoanelor care veniseră în contact cu acest străin de origine română. Bineînţeles că majoritatea acestora, ca şi mine, de altfel, nu aveau nici o bănuială că distinsul domn ar urmări altceva decît o companie plăcută..

.Sc adunau o mulţime dc indicii în jurul persoanei lui Jo Martin, o mulţime de suspiciuni, dar... nimic altceva. Nici o dovadă, nici o sesizare concretă pînă acum două zile, cînd un inginer, mare specialist în construcţii, coautor la o importantă invenţie aflată înaintea brevetării, are impresia că s-a umblat printre documentele ţinute încă în „secret". Se operează o cercetare discretă, se constată că nu lipseşte absolut nici o hîrtie, ceea ce era de aşteptat; în epoca noastră nu se mai fură originalele, pur şi simplu se fac micro- filmări, urmărindu-se primatul brevetului internaţional. Surpriza a fost atunci cînd s-a constatat că printre puţinele persoane care aveau acces la documentaţia tehnică secretă se găsea şi o cunoştinţă a domnului Jo Martin ... Era o persoană cu care străinul se văzuse de puţine ori, pe timp scurt şi la ore ciudate, o persoană cu care nu se afişase prin localuri, de pildă. Se putea trage din asta o concluzie?! Existau suficiente premise pentru declanşarea unei acţiuni?! înainte de a se lua o hotărîre în acest sens a avut loc accidentul mortal al străinului.

— Şi cele două microfilme?! am întrebat eu, fiert de curiozitate.

— Ajungem şi aici, m-a liniştit colonelul.

De la cele două microfilme începea ceea ce ar putea fi numit punctul neclar al acţiunii. Domnul Martin le strecurase în maşina mea la Constanţa. De ce o făcuse?! Se simţea urmărit şi dorea să scape de orice ar fi putut fi considerat corp delict?! Voise, într-un fel oarecare, să mă compromită?! Nu o vom afla niciodată.

— Bine, dar ce cuprindeau, cele două microfilme? Poate..

.— Nu. Din păcate, sau din fericire, nu. Microfilmele sînt intacte, n-au fost violate, n-au fost folosite niciodată.

— Dar e perfect! înseamnă că sesizarea a fost falsă sau.... j /

... Din pacate exista un fapt pe care eu nu-l cunoşteam: la Constanţa domnul Jo Martin expediase o telegramă pe adresa unei agenţii particulare de artizanat. O telegramă cu următorul conţinut: „Livrarea comenzii de olărie s-a efectuat în bune condiţiuni. Pe curînd, Jo Martin". Cel puţin două erau observaţiile care se puteau face pe marginea acestui text: întîi că livrarea comenzii de olărie nu se făcuse, domnul Martin făcuse doar comanda, cu cîteva zile înainte, şi în al doilea rînd că „raportul" îl dădea cam tîrziu... şi-apoi, era oare necesară o deplasare la Constanţa pentru expedierea unei telegrame?! Considerînd însă textul telegramei drept convenţional, desigur, alta urma să fie interpretarea; ar fi însemnat că Jo Martin ar fi întîlnit o persoană desemnată. în acest scop, probabil cineva de pe un vas, care l-a scutit dc-a mai purta grija transportului vreunui preţios microfilm. Este explicabil de ce Jo Martin n-a vrut să traverseze Europa cu un obiect atît de compromiţător ca microfilmul unei documentaţii tehnice, chiar bine ascuns undeva în maşină. Punctele de frontieră sînt destul de numeroase şi niciodată surprizele nu sînt excluse. S-au mai văzut cazuri de spioni prinşi cu mîţa-n sac, nu pentru ca ei erau cei căutaţi, cî pentru că, urmărindu-se cine ştie ce chestie, căzuseră şi ei în plasă. Cînd nu prinzi iepuri, te mulţumeşti şi cu mistreţi!

Presupunînd că faptele s-au derulat în felul acesta, se pune întrebarea de ce a expediat spionul telegrama

din Constanţa?! Simţise că c urmărit şi voise cu orice preţ să-şi asigure patronii că misiunea c îndeplinită?! Probabil că da, şi atunci apare logică şi acţiunea dosirii microfilmelor nefolosite în maşina mea, şi chiar scrisoarea de recomandaţie pe care mi-o concepuse în. cofetărie. Intenţionase, fără îndoială, să arunce o umbră de suspiciune asupra persoanei mele ...

Şi totuşi, o probă concretă nu exista. Nu se semnalase nici o întîlnirc a domnului Jo Martin cu cineva în Constanţa... s-ar fi putut să fie o întîlnire mascată, în fond, un obiect atît de mic se schimbă uşor, în trecere pe lîngă o altă persoana, într-un culoar, între două mese, la un restaurant...

După părerea mea, noile date pe care colonelul avusese bunăvoinţa să mi le pună

la dispoziţie, nu numai că nu puteau schimba nimic din hotărîrea mea, ba, dimpotrivă, obligau punerea ei în fapt. Propusesem celor doi ofiţeri, ceea ce mi se păruse a fi de datoria mea de cetăţean şi de om de ştiinţă, mă oferisem ca în timpul cît voi sta în străinătate să iau legătura cu anturajul domnului Jo Martin, eventual cu personalul agenţiei de artizanat pentru care lucra, pentru a mă lamuri cît de cît cu dedesubturile activităţii lui. Mă simţeam oarecum vinovat de lipsa mea de orientare, de totala mea lipsă de vigilenţă în conduita pe care o avusesem faţă de Jo Martin, ca să nu mai vorbesc de sentimentul de iritare pe care-l încercam la gîndul că acesta mă văzuse, şi oare nu pe bună dreptate? pradă uşoară pentru viitoarele lui „misiuni" în ţară la noi... Colonelul era de părere că eu nu intrasem în „planurile" lui Jo Martin decît incidental, aflase de existenţa mea şi nu voise să piardă prilejul de a-şi mai face o relaţie, în domeniul care-l interesa.

Şi ideea mea?! Nimic de zis. amîndoi o considerau frumoasă, generoasă, firească şi încă în vreo sută de astfel de feluri dar .... nerealizabilă.

— Aveţi foarte mari şanse să nu mai puteţi intra în relaţii cu nimeni din anturajul lui Jo Martin, avînd în vedere că acesta e mort şi dumneavoastră veţi sosi acolo, fireşte, după aflarea veştii decesului sau. Bineînţeles, noi nu vă putem opri şi dacă credeţi că v-am putea fi de vreun folos, cu vreo indicaţie ...

Ei bine, aici era momentul să arăt că am ceva în cap şi că sînt capabil să pun la punct o combinaţie demnă cît de cît, dacă nu de un matematician, măcar de un bun rebusist! Am conceput-o pas cu pas împreună cu Radu şi m-am folosit din plin de ajutorul lui. Am pornit de la ideea că trebuie să ajung în apartamentul „protectorului meu" înaintea sosirii veştii decesului său, şi nu în calitate de cercetător („te rog foarte mult să nu te expui în nici un fel, persoana ta e mai preţioasă decît îţi închipui", mi-a spus de vreo două ori Radu), deci nu în calitate de cercetător într-o călătorie de studiu individual, ci în calitate de traducător, angajat al aceluiaşi institut de cercetări, un Dinu Brad cu un profil moral modificat, un om nehotărît în drumul său, gata de compromisuri, dacă i s-ar ivi o ocazie potrivită ...

A fost un adevărat tur de forţă lupta noastră contra timpului! Trebuia, nu-i aşa, să ajung la destinaţie înaintea sosirii veştii decesului... Radu s-a făcut luntre şi punte ca să-mi obţină un bilet de avion, pentru aceeaşi seară, la o cursă spre Viena, apoi, de un bilet de tren din Viena mai departe ... Urma să dau de înţeles celor interesaţi, dacă existau, că plecasem din ţară acum patru zile, făcusem un popas la Viena . . . Nu-mi fuses

egreu să modific data de pe scrisoarea de recomam ţ daţie, fusese doar scrisa cu stiloul meu ...

Am avut o lungă discuţie cu căpitanul Radu Rădu- lescu în care am încercat să analizăm toate aspectele previzibile ale misiunii mele. Oricît ar părea de curios, începeam să mă consider în misiune.

— Ajungi, te instalezi, şi mai mult ca sigur, nimeni nu se va preocupa de tine. De obicei, spionii îşi păstrează casa curată, ca loc de refugiu. Dar peste o zi soseşte vestea morţii lui Jo Martin. Ia să vedem, azi e duminică, mîine dimineaţă, luni, soseşte ruda din provincie, identifică pe Martin în mortul de la morgă, se fac procesele verbale de rigoare, se anunţă Ambasada, se pune problema înmormîntării. I se va sugera discret rudei lui Martin să se ocupe de înmormîntare, mai ales că va moşteni maşina şi lucrurile, eventual banii răposatului, după ce toate formalităţile vor fi îndeplinite. Oricum, Ambasada va fi anunţată luni de decesul lui Jo Martin. După cîte îmi dau eu seama, Ambasada va proceda şi ea la cercetări, se vor da telefoane în ţara de reşedinţă, la biroul de evidenţă a persoanelor, se va stabili că nu are oficial rude. Abia ~ pe urmă, va fi anunţat domiciliul şi locul' de muncă, întrebare, dacă locul de muncă e într-adevăr agenţia de artizanat...

— Văd că lucrurile vor merge destul de repede. Voi A avea timp să ... , .

— Sper. Poliţia va şti de decesul lui Martin înainte de instalarea ta, dar cu puţin noroc, vei fi deja an casă la ora cînd cei de la agenţie vor afla.

— Dar..

— Ai răbdare. Ajuns la acest punct, trebuie sa dai dovada tuturor calităţilor tale, dar nu de matematician

,amice, de actor. Fii atent. Dacă cei de la agenţie vor veni la apartamentul lui Martin după ce vor afla de decesul lui, e aproape sigur că ai prins firul către serviciul de

spionaj.

— De ce?

— Pentru că oricîtă încredere ar avea ei în Jo Martin sau în oricare om din serviciul lor, presupunînd că se ocupă cu afaceri dubioase, vor voi să controleze casa înaintea sosirii altor persoane străine, moştenitorii, alţi locatari, fiscul sau mai ştiu eu cine. înţelegi?

— Da. . м

— Numai că nu vor da de un apartament gol. Vei fi tu acolo.

— Am impresia că acesta va fi punctul culminant al misiunii mele.

„ – Da, unul din punctele culminante, pentru că dacă se confirma ideea cu dualitatea activităţii agenţiei de artizanat, vor fi mai multe piese de jucat, ca să zic aşa. Nu uita că pe tine te interesează, întîi de toate, să afli dacă există sau nu vreun microfilm trimis. Ar fi ideal să afli şi staţia lui de destinaţie. în fine ... Rolul tău vta fi destul de greu, în acest caz. Dar încă o dată, nu ar voie să te expui nici unui risc, la urma urmei, persoana ta e mai importantă decît orice microfilm ... Deci să reiau... Dacă afli cumva de deces de la poliţie sau de la portăreasă, vei fi disperat. Dacă ţi se anunţă atunci, ai prilejul să joci faţă de martori scena disperării acute. Nu uita că din cîte am dedus noi, Jo Martin nu era omul sentimentelor. E destul de greu de crezut că s-a „înduioşat" la vederea unui om, adică tu, pe care nu l-a văzut niciodată pînă acum, de carc-l leagă ceva mai mult decît, vag, amintirea unu

inume pierdut în tinereţe, şi s-a hotărît să-l ajute să cîştige o poziţie mai demnă de el în Occident. Nu, spionul mort n-ar fi făcut niciodată aşa ceva. Dimpotrivă, dacă persoana respectivă, adică tu, prezintă vreun interes deosebit, şi tu prezinţi, nu uita că eşti traducător principal la un mare institut tehnic de cercetări, atunci se schimbă şi atitudinea lui Jo Martin. Ţi-a înlesnit călătoria în străinătate nu ca să te ajute, dezinteresat, să rămîi, ci ca să intri în vederile serviciului pentru care lucrează şi el. Nu ţi-a dat nici un ban de cheltuială de la el, tc-a momit numai cu locuinţa, pînă la venirea lui. înţelegi?!

— Da. Adică eu, traducătorul Dinu Brad, candidat de transfug, credeam în bunăvoinţa lui Jo Martin şi sînt disperat văzîndu-mă fără spirijin.

— Exact.

— Dar trebuie să sugerez colegilor lui Martin că sînt destul de interesant pentru ei, r.u în calitate de transfug, ci în calitate de traducător la un institut important de unde am şi posibilitatea de a lega cunoştinţe cu persoane „bine" şi cu arie informaţionala mare în domeniul tehnic ...

— După cum s-ar putea, a adăugat colonelul, ca nimic din toate acestea să nu aibă vreo acoperire reală. Atunci, tovarăşe cercetător, veţi face doar q călătorie de agrement...

Drept să spun ideea unei călătorii, doar de agrement nu-mi mai surîdea; mă antrenasem în presupuneri, mă ambiţionasem şi din ciudă faţă de uşurinţa cu care că-zusem în plasa lui Martin, şi-apoi citisem atîţca romane de aventuri! Eram doldora de amintirile peripeţiilor altora! Colonelul era mai sceptic

.— Dacă există cu adevărat un patron, zicea el, trebuie sa aibe o faţadă foarte puternică, vreau să zic bine ancorată în legalitate, pentru că nici un stat nu e dispus să tolereze cuiburi de spioni particulari, indiferent de ce natură. Din păcate, tovarăşe cercetător, noi nu putem lua nici o atitudine, nu avem nici o sesizare concretă, nici o dovadă materială ...

Eşafodajul presupunerilor noastre se ridica încet, încet conform unei logic, elementare, dar nici unul nu eram convinşi că lucrurile vor merge simplu. Era sufi-cientă absenţa unui singur element şi totul s-ar fi năruit. Punctul nevralgic rămînea depistarea firului care m-ar fi condus către colegii de ocupaţii secrete ale lui Jo Martin. Odată depăşit acest punct, restul s-ar mai fi putut aranja la faţa locului. Am convenit cu colonelul să iau cu mine unul din microfilmele intacte pentru orice eventualitate, în ideea că ar fi existat şi unul real, să am cu ce să fac o substituire. O simplă recuperare ar fi fost, desigur, periculoasă. O substituire cu „un fals" ar fi ridicat în faţa „beneficiarilor" probleme foarte serioase care ar putea fi rezolvate numai prin repetarea operaţiei în România ...

— Şi totuşi, sînt foarte îngrijorat, mi-a spus în chip de încheiere colonelul. Dumneavoastră n-aveţi nici o pregătire pentru a face faţă unor situaţii neprevăzute ...

— Ei, nu e chiar aşa, m-am lăudat eu. Matematicienii au pe nedrept faimă de oameni de cabinet. Eu, de pildă, am făcut judo ...

— Eh, judo ...

Colonelul nu părea prea încîntat. 11 mai frămînta', desigur ceva.

— Am citit şi o mulţime de cărţi..

.— Nu zic nu, sînt bune şî acestea. Totuşi, un nepro- fesionist..,

— Poate nu voi reuşi să dau de urma nici unui fir...

— Şi asta s-ar putea. Hm, hm, ascultă, dragă tovarăşe cercetător, vreau să-ţi mai spun ceva... Ştii, în Occident, femeile, mai ales cele care sînt interesate.., L-am văzut pe Radu plecîndu-şi resemnat pleoapele şi m-am pregătit pentru ceva serios, dar nu mi-am închipuit că pledoaria colonelului contra perfidiei femeilor ar putea ţine chiar tot drumul pînă la aeroport. Şi totuşi, aşa a fost... Ca o încununare a discursului său, din aerogara i-am dat un telefon Monicăi pe care, pur şi simplu, o uitasem de două zile...

— La Viena ai stat la hotel Pallas, mi-a mai spus înainte de plecare căpitanul. Nu uita.

— Bine, reţin.

Un funcţionar îmi dă biletul la punctul de vamă. 'Toată lumea a trecut deja spre scara avionului, am sosit în ultima clipă.

La Viena abia am avut timpul să traversez oraşul, pentru a ajunge la gară. Am năvălit pe peron în momentul în care se anunţa: ... „Viena, Miinchen, Stras- bourg, ... pleacă...” Mi-am găsit locul şi am început să picotesc. Nici nu mă puteam gîndi coerent la ceva, nici nu puteam adormi. O stare neplăcută. Şi gîndul că am o treabă de făcut, şi nu una oarecare, o datorie de onoare. La Strasbourg au urcat suedezii. După amiază am ajuns la destinaţie şi-n clipa de faţă, în comodul apartament al „protectorului” meu, constat că am băut tot ce-mi pregătisem în pahar

.CAPITOLUL HI

Ploaia a stat şi-aş vrea să cobor, să hoinăresc pe străzi, să rătăcesc prin locuri pe care le cunosc pînă în cel mai mic amănunt, sa mă strecor pe lîngă ziduri vechi, cu desene ciudate, săpate de timp şi de igrasie, să trec cu pas rar prin umbra vechilor monumente, re- memorînd date şi scene din istoria acestui oraş atît de iubit, -atît de dorit...

Locuri pe care le cunosc, da, din cărţi citite cu sufletul la gură şi răscitite cu creionul în mînă. Voisem să ştiu totul dinainte. Mi-ar plăcea să cobor, să flanez fără nici un gînd pe un bulevard, pe unul din marile bulevarde, sa văd dacă e adevărat că ploaia transforma frunzele copacilor în lăncii vegetale, de o strălucire crudă, dacă e adevărat că toate trotuarele devin uriaşe oglinzi şi viaţa se dublează ca-ntr-o poveste cu năluci tremu- ţătoare printre paşii trecătorilor.

Ce-aş recunoaşte din oraşul meu şi-ai Monicăt, al gîndurilor mele, în acest uriaş stup al cărui murmur urcă pînă la mine, asemeni vuietului depărtat al ghiocului lipit cu neîncredere de ureche? Experienţa de azi după masă, cţnd m-am trezit ca pierdut în stradă, în faţa pensiunii suedezilor, nu e de natură să mă descurajeze. Ce ispititoare trebuie să fie străzile la acest în- gînat de scara cu noapte, ce plăcere să ...

■ A, dar e noapte bine, e aproape nouă! Găsesc comutatorul din prima. încercare, încep să devin superstiţios, fiindcă mi se pare un semn bun. E momentul să cercetez mai îndeaproape terenul.

Peisajul interior defineşte pe cel exterior şi invers?! Atunci cum trebuie să fi fost peisajul moral al unu

iom care trăia într-o casă plină de cărţi, poezie şi critică mai ales?! într-o casa unde fiecare obiect pare a fi conceput pentru locul respectiv, unde o mască africană are rimă plină cu o furcă de tors lină, pe care-o recunosc a fi originară din Apusenii noştri, şi cu o tablă turcească, de cafea, bătută în aramă, cine ştie cînd?! Şi peste toate un aer de mare firesc, uşor obosit, ca într-o casă foarte bine îngrijită a unui om bătrîn, sătul de noutate, preocupat să păstreze cu orice preţ o anume atmosferă ... ca şi cum ar urma să găsesc în sertarul următor un buchet veşted de trandafiri care şi-au mai păstrat abia o părere de miros şi ale căror petale se vor risipi, plutind ca nişte fluturi morţi, de

îndată ce-l voi ridica de la locul lui ,.

Decepţie, în sertar nu sînt trandafiri, ci colecţia „Scînteii“ de pe anul acesta. Numere sosite prin poşta. Deştept protectorul meu, nimic de zis. Iată şi colecţia „Contemporanului'[4] şi a „României literare[44]. Deştept şi cu acoperire bună. Un cetăţean de origine română care vrea să fie informat, la zi cu realităţile, hm, cu toate realităţile şi mai ales cu cele economice, ale ţării sale de baştină. N-are rost să le frunzăresc, îmi dau seama din primele numere pe care-mi arunc privirea, că domnul Jo Martin avea memorie bună. Nici o subliniere, nici un articol lipsă. Mult mai bine decît pe exemplarele din colecţia Bibliotecii Academiei, cu siguranţă. Nici printre ziare nu cred să fie ceva, e clar că proprietarul le-a aşezat în cea mai perfectă ordine, înainte de ple-care. Să fi avut oare presimţirea voiajului din urma? Sper din toată inima că nu, nimic din ceea ce mă înconjoară n-ar mai avea glas pentru deducţiile mele; obiectele celor care ştiu că se îndreaptă spre moarte îşi pierd personalitatea. Dar Martin nu era reprezentant

* comercial şi viaţa cu moartea în spionaj stau pe acelaşi taler. ■

Locuinţa aceasta, pe măsură ce o cunosc mai bine, îmi place tot mai mult şi-mi dă un aer de siguranţă. Poate că şi generoasa amabilitate a Yvettei... în orice caz, închipuindu-mi în ţăcănitul sîcîitor al trenului, că am să mă simt ca-ntr-o capcană, în acest apartament străin, am greşit destul de mult. îmi place tot ceea ce-l înconjura altădată pe stăpîn, chiar şi impresia de lustruit la infinit, degajată de mobilele foarte vechi, aproape bune de vitrina unui magazin de anticariat şi de covoarele de preţ altădată, dar care nu mai mîngîie talpa pentru că sînt prea roase, cu urzeala aproape vizibilă.

De ce mă simt aproape integrat? Sigur. Mă lămuresc, în fine. Pentru că aceste trei încăperi au un aer asemănător celui din casa mătuşii Cornelia, bătrîna mătuşă Neli, văduva unui medic, mare personalitate a unui orăşel transilvănean. Neli era, de fapt, mătuşa mamei mele. A murit pe vremea cînd eram copil, era foarte bătrînă şi dispariţia ei n-a lăsat deloc „un gol“. Trecuse timpul său, bărbatul şi mai toate prietenele-i „re-pauzasera“ de zeci de ani. Mătuşa Neli ţinea la mine, nici acum nu ştiu de ce, şi-o ruga pe mama să mă trimită la ea, să mă înveţe nemţeşte şi ungureşte. Credeam c-am uitat-o; în orice caz, imaginea ei se contopise în mintea mea cu cea a unei biserici catolice, rece şi plina de sfinţi, ghips colorat strident şi înduioşător, şi a cărţilor de joc. Uitata mea mătuşă trăia **F** împărţită între biserică, era catolică, şi jocul de pocher. Mă lua şi pe mine, peste tot, dar n-am îndrăznit să mărturisesc nici pînă azi mamei mele că, dacă n-am învăţat niciodată cumsecade nemţeşte, am suplinit lacuna aceasta cu o adoraţie lîncedă pentru sfînta Terez

a(era singura sfînta frumoasa, şi cum pc mine slujbele î nu mă interesau, îmi umpleam timpul petrecut în biserică alături de mătuşa Neli, contemplînd statuia sfintei) şi cu o cunoaştere vie a jocului de pocher, cunoaştere „ mult mai temeinică decît s-ar fi cuvenit pentru anii mei de atunci. Mărturisesc şi perfecţionarea mea ulte-rioară în această direcţie, dar mă bucur mult că n-am devenit niciodată ceea ce se numeşte „un jucător”. Sfînta Tereza, tînără şi cu trandafiri roşii... Aşa o cheamă şi pe portăreasa imobilului, Tereza ...

„Nu-mi place că nu gîndeşti ordonat”, îmi reproşează academicianul, şeful meu N-am putut să-l contrazic. Chiar, ce rost are mătuşa Neli în istoria asta? Pe fundul unei vaze mici am găsit un rozariu fin, nişte mătănii pentru rugăciuni, la catolici, şi probabil de aceea mi-am amintit de mătuşa Neli şi de pasiunile vieţii ei. Totuşi, mărgelele acestea fine de malachit prinse într-un lănţişor subţire de argint nu sînt deconcertante în qisa lui Martin. Trebuie să fi fost catolic. Era oare şi practicant?! Un spion bisericos? De ce nu, în definitiv?

S-o iau, deci, sistematic. Apartamentul are vederea £ la stradă, mai precis dă într-o terasă destul de mări- şoară (cunosc genul din Bucureşti), care are vederea la stradă... Partea proastă e că n-are decît o singură ᵥ ieşire, spre scara principală a casei, pe lîngă lăcaşul de adăpost al ascensorului. Bănuiesc, va trebui să mă conving cît de curînd, că restul podului a rămas netransformat, uscătorie sau depozit de boarfe (pe care nici nu le arunci nici nu le foloseşti), avînd ca ieşire scara de serviciu a imobilului. Încăperile sînt spaţioase şi bine aranjate. Un dormitor, o cameră de zi, ceva ce seamănă a birou,

judecînd după mobilier şi după maşina d
escris, o Olivetti hodorogită, dar fără nici o hîrtie din care să reiasă ceva cît de cît concludent, apoi baia, holul şi, hi fine, ceva ce trebuie să fi fost bucătărie. Spre disperarea mea, nimic de mîncare. Mor de foame şi atac cu voinicic salamul de Sibiu şi telemeaua, pe care le-am găsit în servieta mea plina de bunătăţi. Zîna mea e amicul Radu şi-am să văd ce figură va face cînd îi voi comunica noua identitate pe care i-o atribui. O merită. A a/ut grijă să-mi pună pînă şi un litru de ţuică! Nu mă înduioşez prea tare, ştiu că nu e pentru mine. Face parte din legenda mea, a lui Dinu Brad, traducător principal, originar din Ardeal, baştina ţuicii trăznet.
Telefonul. Un sunet melodios, reglat la intensitatea minimă. Jo Martin se ferea de emoţii violente, cel puţin în aspectele minore ale vieţii. Dar, oare, e pentru mine? Curaj, traducatorulc! O voce de copil care ma ia cu onclc Jo. Nu c un copil, c domnişoara Annie Dubois căreia îi spun ce şi cum. Nu pare prea necăjită că unchiul ei n-a venit încă, a telefonat la întîmplarc, pentru că el îi promisese că-i aduce ceva şi era nerăbdătoare. Ar trebui să închid, nu mai am ce discuta cu această Annie, dar n-o fac şi, ca un autentic Mitică, mă apuc să-i fac curte la telefon. Dacă e o domnişoară de vîrsta lui Martin, bună plasa iau! Dar atunci nu i-ar spune oncle. Continui. Frcbuie să aflu totuşi ceva, să încep de undeva. Sugerez domnişoarei cu voce de copil ideea de a mă ocroti astă seară într-o plimbare scurtă, pe mine, cel picat în necunoscut. Nu refuză nici măcar de formă, deci nu e un copil ţinut din scurt de nişte părinţi severi. Ba are şi amabilitatea să se ofere să vină după mine! A închis, cu un rîs scurt

;şi m-a lăsat cu receptorul în mină. Curajoasă fata ori, poate, inconştienta. Să fie ăsta firul ghemului?

Continui investigaţiile prin casă, mă edific din ce în ce mai mult asupra datelor exterioare ale omului meu. Mamă-sa, americanca, se măritase în România, dar el o părăsise de îndată ce rămăsese văduvă. lat-o, destul de bărrînă, lîngă un adolescent lung şi slab ce zîmbeşte cu un aer de superioritate cretină. Poza e destul de îngălbeniră, virată în sepia. Slăbănogul e Jo, pe verso, o mînă de femeie a scris, probabil cu emoţie: „iulie 1939, fiul meu e bacalaureat!“. Să înţeleg din asta că l-a ţinut destul de greu la şcoală şi că data reprezintă un veritabil eveniment? De fapt, ce importanţă mai are? Au murit. Păcat că nu pot zice cu sufletul împăcat, pentru amîndoi, „odihnească-se în pace”. M-am săturat să cotrobăi prin acte şi scrisori de acum o mie de ani. în afară de chitanţele de chirie, destul de pipărată, n-am găsit nici un act datat mai. recent de 1945. E anul morţii bătrînei doamne (atac de cord, conform actului de deces) şi totodată anul intrării lui Martin ca avocat stagiar la un tribunal. Totuşi, ultima lui profesie îl situa de cealaltă parte a barei. Om trăi şi om Vedea.

îmi aleg cea mai frumoasă cravată pe care o am şi mă chinui o groază de vreme sa-mi disciplinez puţin părul. Domnişoara Annie Dubois poate veni, sînt gata să o primesc. Mă aşez confortabil în fotoliul de piele roasă, îmi aprind o ţigară şi mă conving din ce în ce mai mult că-mi pierd vremea.

— Intră, e deschis, strig eu ca răspuns unei bată» uşoare în uşă. O bătaie uşoara, de domnişoară delicata.
Persoana intră, dar zău că nu poate fi Annie Du- bois. Iată o chestie asupra căreia nu pot avea nici

oîndoială. Fireşte, în afară de cazul cînd numele de Annie ar corespunde unei namile de bărbat, împodobit cu o barbă scurtă, neagră, foarte bine îngrijită şi foarte decorativă. Namila poartă un elegant costum de seară care-i vine ca de împrumut.

Presupun că pentru un observator scena ar fi avut un oarecare haz. Doi bărbaţi care se zgîiesc cu ochii căscaţi unul la altul, fiecare vrînd să zică ceva şi nici unul nearticulînd nici un sunet. El nu era Annie Du- bois, dar nici eu nu sînt persoana pe care se pregătea să o vadă.

— Bănuiesc, domnule, că nu de mine vă aşteptaţi să daţi aici, în apartamentul unchiului Jo, zic eu, ridicîndu-mă în întîmpinarea lui. Am devenit nepotul Dinu, n-are cine să mai infirme această relaţie de rubedenie pe care mi-o însuşesc ad-hoc.

— Bună seara, domnule, îşi revine şi tipul din surpriza iniţială. Aveţi dreptate, credeam că domnul Martin e acasă, am văzut lumină şi credeam că s-a întors.

Invit namila să ia loc, îi spun. cum vine treaba şi aştept să-mi dea şi el explicaţiile lui. Tipul nu e dizgraţios la vedere, are nişte ochişori plini de o candoare neagră,

apăraţi de nişte gene lungi şi frizate, ca ale unei primadone de cabaret din secolul trecut. Tenul lui alb, prea alb, contrastează cu numele pe care mi l-a spus că-l poartă, nume de rezonanţă anglo-saxonă, Don To- well. Vorbeşte cu un accent oribil, dar nicidecum englezesc, adică, în loc să mestece vata mestecă nisip. Vorba lui are o stridenţă cîntătoare care mă cam enervează şi mă hotărăsc să-ncerc să-l dau de gol.

— Trebuie să fie superb aici primăvara, îi zic eu în cea mai curată spaniolă pe care sînt în stare să o realizez

.Efectul a fost garantat, ochişorii întunecaţi clipesc întîi uimiţi, apoi se străduiesc să ia o expresie de în- cîntare şi tipul se foieşte, atît cît mai poate, ocupă aproape tot spaţiul oferit de fotoliul uriaş, ca să-mi dovedească mai bine şi prin gest că i-am făcut o surpriză plăcută. Zice că e argentinian de fel, dar că n-a mai avut prilejul să vorbească limba lui maternă de cînd purta pantaloni scurţi şi era fericit. Cred că maică-sa îi croia pantalonii, chiar scurţi fiind, dintr-un balot întreg!

— Toţi sîntem fericiţi în copilărie, oftez eu, dar şi acum putem să ne facem mici iluzii, preţ de un pahar plin cu ceva bun, zic şi mă ridic să caut ţuica, înduioşat de aburul uşor care r se vede în ochi şi mai ales convins că, la un temperament latin, ţuica face bine, din toate punctele de vedere, inclusiv cel al stimulării discuţiei.

Argentinianul apglo-saxon apreciază destul de corect tăria ţuicii de Zalău şi nu face mofturi nici la telemea, aşa că mă hotărăsc să-i dau. şi puţin salam de Sibiu. Hai, că-i băiat bun!

Aflu că nu e prieten cu Jo Martin, „e prea sec pentru mine”, îmi trage el cu ochiul, ci doar cunoştinţe de slujbă. '

— Trebuie să fie plăcut să lucrezi la o agenţie de artizanat, mă hazardez eu.

— Da, aprobă tipul destul de neconvins. Trebuie să trăim din ceva, şi dacă sînt nebuni pe lume, şi sînt destui, care se prăpădesc după prostii făcute de tot felul de inculţi, din toată lumea, de ce să nu le faci gustul? Nu?

îmi spune că e contabil şi ii e tot una unde lucrează, tot cifre manevrează. Nu apreciază de loc arta popu

-lară a nici unui popor, nici măcar a argentinienilor. Industria, zice el, e stăpîna noastră şi cei care se cramponează de lucruri făcute de mînă o fac pentru că au prea mul ţi bani şi prea mult timp liber.

Mai discutăm noi aşa, fără sa ne spunem de fapt nimic şi eu simt că batem apa-n piua degeaba. Dintr-o clipă-n alta trebuie să pice domnişoara de la telefon, ţuica şi salamul trec şi eu tot nu m-am lămurit ce hram poartă argentinianul Don Towell. îi mai torn un pahar, speranţa mea într-un refuz s-a dovedit zadarnică, şi încerc să mă apropii de ceea ce mă interesează. Partea proastă a afacerii e că nu ştiu prea bine ce mă interesează. Să se fi împlinit previziunile colonelului M. atît de repede? Să fi aflat deja Agenţia de accidentul agentului ei şi contabilul să fie în misiune? Atunci de ce nu-mi spune de moartea unchiului meu? Sînt gata să joc scena disperării făcînd uz de tot talentul meu de actor amator.

Atenţie, tipul mă întreabă cum am petrecut la Vicna. îl las să întrebe ce vrea el,. îi povestesc şi de Inge- Greta-ciob de gheaţa şi între aprecierile lui de sudic asupra temperamentului „ascuns” al femeii nordice, mai strecor şi eu cîtc o „şopîrlă”. Răspunsurile mele candide se ciocnesc de răspunsurile lui, tot candide. E mirat că am refuzat propunerea suedezilor, mai întîi pentru că, zice el, sînt rare lucrurile pe gratis şi e păcat să le ignorăm şi apoi pentru că o companie atît de promiţătoare ca cea a blondei Inge nu poate fi lipsită de interes. Cînd îi spun că, de fapt, cele cîtcva zile ale vizitării universităţilor din Sud sînt aproape zece, îmi dă dreptate: compania ar fi putut deveni agasantă. Discuţia noastră devine aproape caraghioasă

.

Mă invita la clubul lui, acolo mergea, un club serios. J cu accesul permis numai bărbaţilor. Păcat că trebuie să-l refuz, dar nu-i explic de ce şi nici el nu mai insistă, aşa că n-am încotro şi insist eu.

— Ce se poate face la un club interzis femeilor, zic cu, cît se poate de dezamăgit. Credeam că aici femeile contează mai mult.

— E un club de joc, mă desluşeşte amicul. îi spun zîmbind cam mînzeşte că eu, oricum, n-am ce cauta acolo. Nu stau deloc pe roze, cu banii adică, şi pînă soseşte

onclc Jo va trebui să încerc să fiu cumpătat. Am cam cheltuit şi la Viena, aş vrea să ajung şi prin Italia...

Amicul rîde de se prăpădeşte, văd că rîdc uşor. îi dau lacrimile dc-atîta rîs şi le şterge cu o batistă impecabilă; încep să mă simt cam stînjenit, dar el zice că am haz dacă-mi închipui că lingă o femeie îmi trebuie bani mai puţini decît lîngă o masă de joc.

— Masa nu vine după tine, Dean, mă tutuieşte el dintr-o dată, dar femeile, ele da, nu te lasă decît atunci cînd sînt sigure că ai ajuns la ultima suflare.

Amicul îşi însoţeşte cugetarea, pe care se vede că * o consideră foarte deşteaptă, cu o lungă şi poetică înjurătură în spaniolă, la adresa celor care aşteaptă de la bietul om ultima suflare.

Fac un slalom uriaş de întrebări ca să aflu ce caută aici domnul Don Towell, adică de ce-l căuta pe Jo Martin, dacă nu sînt prieteni şi dacă, oricum, s-ar fi văzut mîine, poimîine, la slujba, şi aflu ceea ce m-aş fi aşteptat cel mai puţin despre unchiul meu, şî anume că datorează argentinianului bani, o datorie de onoare, contractată la cărţi

.— Habar n-am avut că are asemenea obiceiuri, mă arat eu -imn: şi zău ca nn mă prefăceam. Eu îl credeam pasionat doar de literatură şi de artizanatul românesc.

— Domnul Martin e un adevărat jucător, zic? argentinianul serios. Mi-a promis că-mi achită datoria în ziua revenirii şi eu ştiu cît ţine el la cuvîntul ^dat. Pe de altă parte, adăugă el, n-aş fi vrut să discutăm probleme de acest gen la Agenţie.

'l'ace răstimpul cît să dea pe gît restul de ţuică din pahar şi apoi adaugă:

— Domnul Martin e un jucător foarte mare, dar nu-i place să se discute despre asta. Ţine să treacă drept un om cumpătat şi.. .

— Păi şi este, îl întrerup eu.

— De unde ştii, doar abia l-ai cunoscut, zice şiret argentinianul. Măresc cît pot atenţia şi zic:

— Ai dreptate, Don,. abia l-am cunoscut şi nu mi-e dator cu nimic, dar eu tot am fost uimit de zgîrcenia lui, zău aşa.

Argentinianul cască bine ochii la mine aşa că eu, simţind că am prins momentul potrivit, continui:

— Nu eu l-am rugat, el mi-a propus să vin aici.' A zis că-mi pune casa la dispoziţie şi mi-a promis că-mi ajută să ...

— Să ce?!

Bun, argentinianul e curios! Mă prefac încurcat ca şi cînd aş fi spus mai mult decît avusesem intenţia, şi-mi sfîrşesc fraza astfel:

— A spus că în virtutea vechii cunoştinţe cu tata e dispus să se ocupe puţin de mine, dar a refuzat net să-mi avanseze vreun ban, înainte de a sosi şi el

.— Stilul asm i se potriveşte foarte bine, mă aprobă % argentinianul.

înţeleg că am intuit bine caracterul lui Jo Martin, dar e prea devreme să mă bucur.

— De ce „să-ţi avanseze" vreun ban? mă întrebă Don Towell, voit neglijent.

— Aşa am spus? Nu m-am exprimat bine, mă corectez făcînd în continuare pe prostul care nu-şi poate stăpîni limba.

— Şi cîţi bani ai?

îi spun. Argentinianul nu se poate abţine să nu fluiere a pagubă şi apoi să rîdă.

— Chiar trebuie să fii cumpătat, hohoteşte el. Ai destul cit să întreţii două zile o femeie de lume. Ţi-am , spus că aici femeile costă mult.

— Mă judeci greşit, Don, n-am venit să mă ocup de femei. Nici nu ştiu de unde ai scos-o şi pe asta. Eu nu sînt un tip pasional, mă apar eu.

— Serios, rîde el în continuare, zici că nu eşti plin A temperament?!

Se opreşte brusc şi-atunci îmi dau seama că de data aceasta a arătat el prea mult. Dar ce?!

£ îmi cer scuze şi intru în baie să mă pot gîndi cumsecade. în timp ce mă spăl pe dinţi îmi dau seama unde e greşeala, după ce trec în revistă toată vizita , tipului ăstuia care-mi bea ţuica. Nu de pomană, din fericire! Ce-a zis el cînd a intrat? Dar ce-am zis eu?! Eu am zis că probabil nu se aştepta să dea de mine. Iar el, în loc să mă întrebe unde e domnul Martin, mi-a răspuns: „credeam că domnul Martin e acasă, am văzut lumină şi credeam că s-a întors." Asta e! Normal ar fi fost să mă întrebe: „Unde e domnul Martin?" în fond, domnul Jo Martin putea să fi sosit şi să lip

-sească din apartament doar pe moment. Or, argentinianul se miră numa< că mă vede pe mine şi se dă , de gol că e la curent cu faptul că am venit singur. Daca ar fi trecut pe la portăreasă, n-ar fi trebuit să-l uimească vederea mea şi-ar fi trebuit să ştie oficial de întîrzierea lui Martin. Hm, lucrurile nu sînt atît de & încurcate cum îmi par la prima vedere. Nu pot sta la infinit în baie aşa că trebuie s-o iau sistematic. Deci, tipul e de la Agenţie, acolo se ştie de moartea lui Martin, prima lui replică l-a trădat, dar pe mine nu mă anunţă De ce, de ce?! Ca să mă verifice, probabil, sau să verifice prin poliţie dacă accidentul lui Martin a fost real sau provocat. Aici am acoperire sută la sută. Accident mai real decît ăla nu se poate. Rapoartele oficiale ale ambelor părţi vor constata realitatea. Deci, în cîteva zile verificarea aceasta va fi un punct bun pentru mine: accidentul a fost real, neprovocat şi în plus eu n-am de unde şti de el; am acoperirea de timp la Viena unde am plecat pe cînd Martin trăia şi, mai ales, la îndemnul lui. ~ Pînă aici e-n ordine. Dar ... stop, Dinule! Am convenit că argentinianul ştia că Martin e mort (se vede că ambasadele şi poliţiile lucrează repede, de altfel e deja luni seara) şi că s-a trădat din prima replică. „S-a trădat" asta înseamnă că a venit aici cu intenţii bine clarificate faţă de mine. „Faţă de mine", hopa. De unde ştia el de mine? Nu eram nicidecum aşteptat. * Sigur că Martin n-a anunţat Agenţia că trimite un spion începător. Cine era la curent cu sosirea protejatului lui Jo Martin? Nimeni, adică nu chiar. Suedezii, dar ei cad primii, ei cunoşteau un tip numit Dinu Brad şi nimic referitor la Martin. Portăreasa, fiul ei şi nora ei Yvette. Ce mai rînjete pline de subînţeles trăge

aargentinianul pe cînd făcea aluzii la temperamentul şî slăbiciunile mele pentru femei! Parc-ar fi ştiut de Yvctte şi de ...

Cred că m-am spălat destul pe dinţi, îmi sîngercază deja gingiile. Am priceput de ce se purta argentinianul de parc-ar fi ştiut de scena cu Yvette şi de curtea pe care-o făcusem Anniei la telefon, de ce era atît de sigur de înclinaţia mea faţă de sexul frumos. Nu pentru că îmi exprimasem eu preferinţa faţă de femei în defavoarea jocului de cărţi, ci pentru că avea dovezi mai certe în acest sens; ca şi cînd ar fi ştiut tot ce-am făcut, din clipa în care am pus piciorul în această mansardă. Şi chiar ştia!

în fine, am înţeles că dintr-un motiv sau altul casa spionului Jo Martin este supravegheată de şefii lui, supravegheată cum nu se poate mai eficient şi mai obiectiv, de un microfon (sau mai multe), plasat undeva, în vreun tablou sau în altă parte. Citisem destul de des despre folosirea acestui procedeu.

Bravo, argentinianule, te iubesc. îmi plac ochii tăi negri şi frumoşi de latin sentimental şi amator de ţuică, de „aquardiente". Desigur că ţuica, ale cărei efecte nu le bănuia, l-a făcut să scape aluziile acelea despre femei şi să mi dea şi mie un binevenit semnal de alarmă. Poate l-a stimulat şi discuţia în spaniolă.

Un apartament ale cărei discuţii şi întîmplări sonore sînt supravegheate! Iată ceva la care merită să se gîndcască omul, dar mai tîrziu. Şi dacă mă înşel? Oricum, merită să stabilesc dacă ci mă verifică. Jocul de cuvinte se mai poate prelungi: eu verific dacă ei mă verifică şi ci verifică verificatul meu şi cu ... Numai că eu trebuie să mă prefac. E uşor să fii prost, dar c destul de greu sa faci pe prostul. Dar dacă ..

.Daca şi cu parcă
Se plimbau în barcă
Dacă dacă nu era
Parcă parcă mai scăpa ...

Bună ispravă aş mai face dacă aş porni de la început cu stîngul! Şi ce?! Am să. fac cale-ntoarsă. Mă reîntorc în salon.

Deci, asta e Annie Dubois. E ca o fetiţă. Mică, firavă, aproape slabă, cu o gură prea mare pentru faţa ei triunghiulară, prea puţin fardată, privind lumea cu nişte ochi şi ei prea mari, de un verde mat. Ce poate avea ea comun cu spionul mort?!

— Eram teribil de curioasă să văd cum arată un domn singur şi neajutorat, mă întîmpină ea, cu mîna-ntinsa şi cu un zîmbet larg. Habar n-are cît adevăr pune în vorbele spuse cu ton amabil.

A venit în timp ce eu îmi chinuiam gingiile în baie, a făcut cunoştinţă cu argentinianul meu, s-au lămurit unul pe altul ce caută aici fiecare, nu fără oarecare haz, pentru că Annie crezuse că el e domnul cu care .vorbise la telefon, adică eu. Atmosfera e destul de vioaie, cel puţin aşa-mi pare mie. Don îmi face pe ascuns semne de ameninţare cu degetul (un deget cît un corn de bou, trebuie să aibă şi ceva forţă în

mîini, sper să n-am niciodată prilejul s-o constat de-adevăra- telea), clipind cu subînţeles şi apoi declară că pleacă, şi aşa e în întîrziere, mă lasă în companie bună etcetera.

— Păcat, dar am promis. Mi-ar fi plăcut mai mult să rămîn cu dumneavoastră, zice el cu o amabilitate dulce, uitîndu-se la fată. Minte de-ngheaţă apele. Se uită la ea ca la o mobila, e clar că fata, cu aspectul ei modest şi cuminte, nu-i spune nimic

.îl conduc exprimîndu-jni nădejdea, reală, că am să-l ^ mai întîlnesc, sper că-mi fixează vreo întîlnire sau îmi dă vreun număr de telefon, dar el, nici gînd, îmi doreşte numai să mă bucur de toate plăcerile pe care , mi le poate oferi oraşul. Greoi, se mai întoarce o dată * din uşa liftului şi-mi spune, cu accentul lui strident de argentinian depeizat:

— Să ştii că femei sînt la toate tarifele. Ai grijă să-ţi alegi una la tariful tău. Eu aşa fac.^

Zîmbesc ca un nărod, ce-aş putea să-i răspund? Că pentru mine femeile n-au tarif? Că nu sînt obişnuit să cumpăr marfă de asta?

Mă întorc la micuţa pe care am lăsat-o în salonul unchiului Jo. Ronţăie telemea goală, ţuică nu vrea să bea pentru că e cu maşina. Şi Don Towell era cu maşina, urcase la mine numai în haină şi avea pantofii perfect lustruiţi, fără nici o picătură de noroi.

— Credeam că nu se mai poartă păr atît de lung, în ziua de azi, zic eu, ca să zic ceva, uitîndu-mă la coada groasă, artistic răsucită în vîrful creştetului ei.

— E o meşă, rîde ea._Am pus-o în cinstea dumi- tale.

5 Vorbe de clacă. Spun şi eu cîteva. Şi-aşa din replică-n replică, facem cunoştinţă. O pun la curent cu persoana mea, alegîndu-mi cuvintele cu grijă, nu atît pentru ea cît mai ales pentru cei care urmăresc discuţia noastră (credeam din ce în ce mai mult că undeva, pe o bandă de magnetofon, se înregistra totul), o anunţ că domnul Jo Martin va mai întîrzia cîteva zile, „mi-a spus, cînd ne-am despărţit, că va fi acasă în jur de 14—15 mai“, mă interesez ce urma să-i aducă.

— Jigări. Fac colecţie de ţigări, am o mulţime, dar nici una din România

.— Nu cumva îţi datorează şi dumîtale bani? întreb cu într-o doară, dar nu chiar fără nici un scop.

— Ce idee! se miră ea şi adăugă: Mai firesc ar fi [4] invers, eu încă nu cîştig.

îmi spune că urmează aproape de un an cursuri de dans şi de actorie la un conservator particular, dar j încă n-a avut nici un angajament, în orice caz, nici unul serios, a fost din cînd în cînd figurantă în numere de cabaret şi a prezentat sporadic modele, ca manechin, dacă a putut găsi vreun loc. Mă uit cam cu îndoială la ea, e departe de imaginea pe care mi-o făcusem eu despre artistele de cabaret şi ea mă simte. Zîmbeşte şi-mi spune că pe scenă arată mai bine decît în realitate, O cred.

— Unchiul Jo nu mi-a povestit niciodată de dumneata. /

— Nici mie de dumneata, răspund eu iute. Dar nu e de mirare, abia l-am cunoscut. Dumneata îl cunoşti de mult?

— Dintotdeauna. Oncle Jo c prietenul mamei încă dinainte de a mă naşte eu.

— De cînd? De acum cincisprezece ani? glumesc eu.

— A, nu! Arăt cu mică, dar să ştii că am împlinit deja douăzeci de ani. Dar de ce m-ai întrebat de bani?

îi spun chestia cu argentinianul, devine dintr-o dată foarte serioasă, zice ca tipul arc dreptate şi că Jo Martin e într-adevăr cu cartofor, poate mai ciudat* decît *• alţii, în sensul că nu se lasă purtat de patima pînă la decădere, îşi păstrează o tentă de onorabilitate şi evită să vorbească prea mult de asta.

— I-o fi ruşine, încerc eu o glumă, dar nimeresc cu ea ca nuca-n perete, faţa ţine cu adevărat la Martin şi remarca mea nu-i face plăcere. Mă gîndesc că va f

isingura care-l va regreta. Fără sa mi dau seama mai fac o gafă:

— E prieten bun cu mama dumitale?

— Nu e ceea ce crezi, se cunosc din tinereţe, dar au fost întotdeauna numai prieteni, nu altceva, îmi răspunde ea, apăsînd semnificativ pe cuvintele „nu alt- ceva“. Oncle Jo a rămas un mare admirator al frumuseţii mamei. Eu nu seamăn cu ea, din păcate.

Annie mă grăbeşte, ea s-a şi ridicat, chiar arată ca un băieţel, cu pantalonii aceştia de piele şi cu haina cu franjuri, aruncată neglijent pe umeri. Zice că s-a făcut tîrziu şi mamă-sa ţine ca ea să fie în pat înainte de miezul nopţii, „pentru ten”, mă lămureşte,

văzîn- du-mă nedumerit. Mă întreabă unde vreau să ieşim, ca pentru prima seară petrecută aici, eu nu vreau să vorbim de asta în casa, am eu socotelile mele, şi-i spun că mi-e indiferent.

Ajunşi în stradă o rog să facem cîţiva paşi pe jos, înainte de a urca în maşină, e de acord şi ne fîţîim puţin în sus şi-n jos, pînă la hotelul unde i-am spus şoferului că jm un apartament rezervat în permanenţă şi pînă la vitrinele de basm ale unui magazin de bijuterii. O rog pe Annie să-şi aleagă ce vrea de acolo, nimic n-are preţ, preţ afişat, vreau să zic, ea se amuză şi-mi promite să mă ducă, dacă voi avea timp, să văd atelierele în aer liber pe malul fluviului, ale bijutierilor ambulanţi, în majoritate tineri care fac „nişte minunăţii", şi drept dovadă, îmi arată lanţul de argint pe care-l poartă pe piept. îl admir şi o asigur că-mi voi face timp, oricînd şi oricît va vrea ea.

Pînă una alta, mă conving de ceea ce bănuisem doar şi, aproape vesel, o iau pe Annie de braţ, conducînd-o la maşina. Declar că n-am nici o preferinţă şi o las

5 – în legitimă apărare

6

5să mă plimbe prin jumătate de oraş, antrenîndu-mă cît se poate de serios şi nu în joacă, aşa cum crede ea, în recunoaşterea locurilor pe care le ştiam doar din poze şi din planuri turistice. Are şi ea un plan, îmi spune că-l ţine totdeauna la îndemînă, „oraşul ăsta e mai mare decît crezi", plan pe carc-l desfac pe genunchi şi-l consult tot timpul. Ma mai uit şi afară, dar nu văd mare lucru; înţeleg cîtă dreptate a avut cel care-a zis că un oraş trebuie descoperit cu piciorul, nu din maşină. E şi seară. Totuşi circulaţia mi se pare destul de încărcata.

— Ziua e de nerespirat, oftează Annie.

Locuinţa mea nu e departe de o mare piaţă în formă de stea. Nu mă pot împiedeca să nu apreciez eleganţa cartierului şi micuţa Annie mă taxează drept snob. Trecem fluviul pe un pod celebru. îmi propun să-mi fac o zi de poduri, să le străbat fără grabă, singur, sau mai bine zis, însoţit de Monica, în gînd. Deocamdată văd că tot într-o grabă o ţinem. Annie se descurcă admirabil, conduce cu o mînă sigură şi încalcă tot timpul regulile de circulaţie, cu nepăsare şi voie bună. E adevărat că mă ţine la curent: „am depăşit nepermis, asta e o străduţă cu sens unic" şi aşa mai departe, dar asta nu mă linişteşte prea mult pentru că iar mă apucă obsesia cu poliţia.

Mă înduioşez puţin pe o stradă devenită cunoscută graţie unui român, arata exact aşa cum mi-o închipuisem citindu-1. Partenera mea de plimbare n-a auzit de numele autorului, „parcă ai timp de toţi", aşa că mă hotărăsc să nu mai fac nici o referire în acest sens pentru a nu-i răni sensibilitatea.

— Nu poţi avea toate meseriile, zise ea. Dacă dansez şi cînt, n-am timp să şi citesc orice. Ajung poli-

&

ţîstele, sînt foarte palpitante şi-ţi ţin atenţia în gardă v> tot timpul.

O aprob, îmi plac şi mie romanele poliţiste, romanele de aventuri. Nu-i spun că într-un anume fel sîntem şi noi în plină aventură, dacă aşa s-o fi numind o urmărire al cărui obiect îi constituim. Nu m-am înşela® deloc atunci cînd, făcînd cîţiva paşi pe jos, am identificat „umbra" discretă din spatele nostru. Umbra mea c un tip destul de neexperimentati dacă s-a lăsat prins în cursa cu vitrinele uriaşe, mărginite de oglinzi în interior, ale magazinului de bijuterii. Cred că Radu ar fi mîndru de mine. îmi vine să rîd gîndindu-mă la ce cazne l-a supus urmărirea micuţei maşini „Diane" condusă de Annie. A fost nevoit să comită aproape aceleaşi greşeli şi le-a comis desigur, pentru că nu ne-a părăsit din raza vizuală nici o clipă. Annie, cea cu „atenţia în gardă", educată de romane poliţiste, n-a observat nimic. Să se fi făcut doar că nu observă? Nu, urmărirea nu şi-ar mai fi avut rostul – dacă ea ar fi fost la curent.

Cartierul studenţesc e destul de animat pentru o luni seara, atît de tîrzic. Multe restaurante sînt închise, dar / ghidul meu ştie precis în ce bistro urmează să ne ş luăm cina aşa că, o clipă, după ce-am parcat maşina, sîntem deja instalaţi la o masă mică, într-un local nici el prea mare. E tîrziu de tot, o las pe Annie să comande ce vrea ea, mă asigur că umbra mea n-a intrat în local şi încerc să fac, în fine, prima mişcare a acestui joc. Pînă acum am fost doar martorul mişcărilor altora.

îmi trebuie puţin noroc, văd că-l am, nimeresc fără greutate uşa spre toaleta domnilor şi în drum identific coridorul spre bucătărie şi magazie. Trec pe lîngă o cucoană care nu mă întreabă nimic, din fericire, şi

respir uşurat în curtea imobilului, printre lăzi goale, clădite neglijent. Mă strecor, nu prea furişat şi nici prea repede, pentru a nu atrage atenţia, în stradă şi după cîţiva paşi intru în Cafe-tabac-ul lipit de bistro-ul unde Annie mă aştepta. Sînt sigur că urmăritorul meu nu m-a văzut, e preocupat, probabil, să-şi aleagă un post ^ bun de supraveghere. Intru în micuţa prăvălie, unde nu e nimeni în afară de patron, şi-l rog să mă ajute. Omul acceptă, îmi dă fise de telefon şi-mi cauta el numărul de care aveam nevoie. Durează puţin, pentru că, în afară de numele străzii, a Dragonului, nu ştiu decît că vreau să am legătura cu pensiunea suedeză. Patronul tutungeriei nu reuşeşte să se descurce în anuarul telefonic şi e nevoit să ceară numărul de la o centrală de cartier. Se dovedeşte că pensiunea nu e suedeză, cum am zis eu, ci frecventată de suedezi, ceea ce schimbă puţin situaţia, dar, în fine, vorbesc cu cineva care zice că-i recepţionerul. Nu protestează r.înd îl rog sa o cheme pe frumoasa mea Inge. N-au telefon decît la poartă, dar va trimite pe cineva să o anunţe. Aştept cîteva clipe care mi se par lungi de tot. De emoţie îmi tremură receptorul în mînă. Aud vocea cunoscută, somnoroasă, şi-mi dau seama că nu ştiu ce s-o întreb. Dar ’ nu e nevoie.

— Alo, Dean, zice Greta, vrei să-mi spui că ţi-ai schi r.bat hotărîrea? Vii cu noi?! :

— Nu, draga mea, voiam doar să-ţi urez noapte bună şi drum ...

— Ah, asta mi-ai mai spus-o şi acum un sfert de oră, îmi răspunde ea, cu un mic tremur de enervare în vocea voalată.

— Da, dar ..., mă încurc eu.

— Nu m-am culcat, tocmai sa aştept hotărîrea ta. Crezusem că te-am convins, adineaori, să ne însoţeşti.

— Nu, nu pot, dar sper să te revăd curînd.

— Păcat!

Agăţ receptorul şi-mi şterg palmele transpirate. Săraca Greta, mă convinsese acum un sfert de oră să plec cu ei! Bună treabă! Deci, tipii vor să se convingă. Mă simt grozav de uşurat, jocul începe. Nu mi-ar fi plăcut să trebuiască să stau pe margini. Mă bucur din ce în ce mai mult că am venit!

Ajung în bistro pe aceeaşi cale. Annie nu dă semne de nerăbdare, am lucrat destul de repede. îmi propun să fiu un conviv vesel şi agreabil şi cred c-am să reuşesc. ■ ■ – . ' ■ ■*

Cina a fost perfectă, seara a fost plăcută. Puţin după miezul nopţii ajung acasă fără nici un incident.

CAPITOLUL IV

în casa noastră eu am fost totdeauna cel mai mic nu numai faţă de fraţii mei, ci şi faţă de cohortele, parcă nesfîrşite, de veri de toate gradele. Poate, de aceea, prieteni mi-am găsit mai întotdeauna în alte părţi decît acasă, unde eram în mod constant tratat drept „ăla micu“. Dar mama mea, înconjurată veşnic de cărţi, extemporale de corectat, planuri calendaristice şi elevi (e profesoară de franceză), îşi găsea oricînd timp să se ocupe de mine ...

Am făcut această introducere cvasi-sentimentală pentru că de multe minute nu fac decît să bîigui, într-u

ngînd sfîşiat^şi dureros, numele mamei, ca un ţînc pe care l-ap bătut golanii cartierului pentru a-i fura aca- ? .deaua lipicioasa de sub limbă şi care vine plîngînd să găsească o mîngîiere pentru yînătăile de pe picioare şi pentru nasul spart. -

Aşa şi pe mine ... iată-ma în postură de ţînc, un ţînc ceva mai mare, 83 dp kilograme la ultima cîntă- rire, 1,75 m, de la 18 ani, spre vechea mea disperare, vîrsta la care m-am oprit din crescut, ramînînd pentru totdeauna „ala micu“, deci un ţînc ceva mai mare, dar bătut zob de ... în fond de cine? Ecuaţia, parcă n-ar fi prea complicată; eu sînt ţîncul, deci o cunoscută; mama e mama şi pun pariu unu contra o sută că în clipa de faţă corectează extemporale, a doua cunoscută. Dar cine sînt golanii acestui cartier care, recunosc, nu e al meu?... Dar nici al lor! Iată prima necunoscută. Mă tem că rezolvarea ei e direct dependentă de rezolvarea celei de-a doua necunoscută: acadeaua. Ce anume considerau ei acadeaua dc smuls?!

Mă dor toate celea, vorba lui bunicu-mcu, fie iertat, mă dor toate celulele, şi-oi fi avînd cîteva milioane bune... Zău că dezgustătorul sentiment care se numeşte autocompatimire mi-a fost cu desavîrşire străin pînă în noaptea aceasta. Cearşafurile ude ale răposatului Jo Martin nu mă alină deloc, dar îmi stimulează un dîrdîit pe care

mă străduiesă-l fac cît mai melodios, avînd în vedere urechea celui ce înregistrează întîm- plările sonore ale acestei case. Cred că se distrează-a-n- tîia, momîiaţ Dar oare ştie de ce clănţănesc aşa? Ştie cum m-au şi cine m-a...
Cred că mi-am plîns chiar destul de milă. Măcar cu dacă alţii nu ... O bucăţică dc ciocolată şi mă voi simţ

imai bine. Şi un gînd, de altă natură, pentru mamele .4 ălora. Răcoreşte.

Deci, azi dimineaţă, adică ieri, că e trecut cam de multişor de miezul nopţii, marţi dimineaţă, m-am sculat ca de obicei la şase. Sînt destul de leneş de felul meu şi nu cunosc nimic mai dulce decît o dimineaţă lenevită în pat. Sculatul la ora şase m-a costat destule eforturi de voinţă, ani întregi, ca să-mi pot permite o renunţare, fie ea şî pasageră, fie ea şi în străinătate Mai ales că aveam treabă sau, dacă n-aveam, trebuia să mi-o fac. Vreau să zic că azi dimineaţă, trezindu-mă la ora mea obişnuită, eram perfect conştient de faptul că am un plan minim, totuşi un plan, de îndeplinit pe ziua respectivă. .

Am ieşit pe terasă, dornic să cuprind cu privirea oraşul spălat de ploaie şi de zori, atras de primele raze. Cam cu dinţi soarele, dar îmi părea bine de el, părîn- du-mi-se de bun augur pentru o zi de muncă, o asemenea dimineaţă calmă şi senină. Mi-am lăsat privirea să alunece peste acoperişuri, peste frînturi de ziduri şi coroane de copaci, văzuţi din creştet. Nu răzbateau pînă la mine decît sunete înăbuşite ce fac parte din fizionomia sonoră a tuturor oraşelor lumii; zgomotul sticlelor de lapte, cel al ultimului retuş la toaleta trotuarului, murmurul monoton al jeturilor reglate de cisternele stropitoare...

* Cam ştiam eu ce-aveam de făcut pe ziua de marţi, dar ezitam să cobor pentru că, deşi trecuse aproape o oră de cînd mă tot ferchezuiam şi mă îmbrăcam, oraşul era încă mort, sau mai bine zis lîncezea într-o cochetă amorţeală, scoţînd diti cînd în cînd şi cîte un scîncet mic, o frînă prea bruscă, un rulou de vitrină pocnit, care ajungea pînă la mine, sus, ca pentru a ma aver-

tiza să nu-mi pierd răbdarea că, încet, încet, totul se trezeşte la viaţa cea de toate zilele.

Locuiam într-un cartier ultraelegant, cu magazine de lux care-şi deschideau uşile de cristal pentru o onorată clientelă ce nu se scula înainte de ora zece. Credeam că am găsit motivul atmosferei de pîslă colorată în care se complăcea oraşul. Bineînţeles, era cu totul altceva: uitasem ieri să-mi reglez ceasul, creierul meu neglijase, de asemenea, să reprogrameze trezirea de dimineaţă în funcţie de noul fus orar. Şi n-aveam cu cine să schimb măcar un banc, pe chestia asta!

în graba mare, ieri, după plecarea Yvettei, terminasem cu despachetatul valizei mele, adică deşertasem conţinutul despărţiturii secrete. N-am ştiut ce să fac cu „corpurile delicte”, cu microfilmul împachetat îngrijit şi cu mica mea trusă de unelte fine pe care o luasem pentru orice eventualitate, pe de ascuns de Radu, pentru că mi se părea puţin ridicol şi, în lipsă de ceva mai bun, strecurasem trusa sub ghiveciul enorm, de faianţă brună, al ficusului de pe terasă. Etui-ul gingaşelor instrumente era extraplat, cît sa intre fără să se facă remarcat într-un buzunar interior de haină, şi reuşisem să-l strecor sub oala aceea uriaşă fără dificultăţi. Mă distram acasă cu lucrări de mecanică fină ... Cît despre film, obiect mult mai necesar şi de neînlocuit, la o adică, hai mai bine să bat în lemn, l-am purtat toată seara trecută cu mine, în buzunarul stîng, unde-l pipăiam din cînd în cînd, de teamă să nu mi se sfîşie, aşa, fără de veste, căptuşeala şi să-l pierd ...
Nu mai puteam risca să-l port şi azi la mine. Era prea devreme pentru o eventuală substituire. Microfilmul adevărat, dacă exista cu adevărat, plutea undev

ape mare, în drum spre o destinaţie ce doar o bă- i nuiam...

La urma urmei, de ce ne intrase în cap, mie şi colonelului M., ideea că microfilmul fusese predat unui marinar?! în fond, Jo Martin putuse preda microfilmul I unui cetăţean străin sau nu, care urma să ia avionul de la aeroportul internaţional Kogălniceanu, de lîngă ■ Constanţa, şi apoi să-şi ia zborul definitiv, în lumea largă... în situaţia aceasta, microfilmul ar fi ajuns deja la beneficiar şi misiunea mea se reducea la jumătate ... Sumbră presupunere, aia cu microfilmul ajuns deja la destinaţie, vreau să zic. Nici nu-mi venea să mă mai gîndesc. Ideea cu marinarul mi se înfipsese ca un cui bătut în duşmănie, din cauza deplasării la Constanţa. Cea mai simplă logică spune

că predarea obiectului ar fi trebuit sa se facă la Bucureşti, iar dacă n-a fost aşa, înseamnă că tipul nu se putea mişca din port...

în fine, am mai rumegat eu toate posibilităţile şi înainte de a le fi ros de tot am început să caut nişte ascunzători sigure pentru blestemata aia de panglică de celuloid şi pentru gingaşele mele instrumente de descuiat. Cu ocazia asta mi-am completat documentarea începută ₛ ieri asupra apartamentului. Undeva, într-un gînd ascuns, tot mai speram să găsesc ceva edificator asupra ocupaţiilor nemărturisite ale fostului proprietar. Inutil să mai precizez că n-am găsit nimic. în afară de cîteva * ediţii succesive ale manualelor şi metodelor de bridge scrise de Ely Culbertson, toate ajunse la stadiul de varză bună de tocat, de-atîta folosinţă, n-am mai găsit nimic remarcabil. Adică, băuturile, multe din ele neîncepute, parcă ar merita o menţiune. Totuşi, ştiam bine că Jo Martin nu fusese băutor. Atunci de ce colecţia asta de butelii de tot soiul? Merita să mă mai gîndesc

Ta asta. Garderoba, fără a fi săracă, ar fî avut nevoie de o primenire generală, toate aveau un aer uşor demodat şi obosit...

Pînă la urmă am ascuns cutiuţa undeva În frigider, printre piesele lui acoperite, şi i-am dat drumul pentru că aveam intenţia să beau whisky-ul aşa cum se cuvine, de aici înainte. Cu gheaţă. Şurubelniţele, pilele şi celelalte le-am pus în buzunarul unui pardesiu vechi al gazdei. Ferindu-mă să fac zgomot, am luat la cercetare, palmă cu palmă, toţi pereţii locuinţei, inclusiv cei ai încăperilor de serviciu. Nu visam, fireşte o ascunzătoare secretă, plină cu bani şi eventual cu vreo armă, prea ar fi fost ca-n filme, voiam numai să aflu dacă locuinţa nu are comunicare cu restul podului. N-avea, şi faptul acesta m-a determinat să-i fac nişte reproşuri de toată frumuseţea, nişte reproşuri cam înjurate, tardive şi inutile, arhitectului care a făcut adaptarea locuinţei, pentru că treaba asta îmi convenea destul de puţin, vreau să zic o locuinţă cu o singură ieşire, cocoţată de-asupra unei clădiri de modă veche. Trebuia să fiu atent să nu o transform într-o cursă, şi pe mine într-un şoarece prins... Cochetam, bineînţeles, cu ideea primejdiei.

Ca să nu mă las pradă gîndurilcr negre, am hotărît să aplic cîteva din principiile colegului meu de cabinet, cercetătorul Stamate. Veselia sa pe care o consideram acasă cam grosolană îmi lipsea acum, în ceasul acesta de dimineaţă. „Viaţa e roză numai pentru bărbaţii care se îngrijesc de stomacul lor“, obişnuieşte să zică colegul Stamate cam de cinci ori pe zi şi probabil, acasă, tocmai îi explică acest lucru bufetierei noastre, după ce î l-o fi spus în chip de bună dimineaţa şi nevestei sile. Ei bine, acum e momentul să mi-o spun şi eu, prima

dată pc ziua de azi, drept care am acţionat în consecinţă.

în timp ce coboram cu inutile precauţii scara monumentală a casei (toată lumea dormea încă, nu se auzea nici o mişcare, de nicăieri), mă gîndeam ce mutră a» trebui să fac, pentru că eram absolut convins de faptul că portăreasa, în fine, una din ele, îmi va anunţa ca primă veste moartea chiriaşului lor. Să fiu, oricum, disperat, doar c vorba de protectorul meu!

Am înregistrat mecanic numele chiriaşilor, cîte unul de fiecare palier (ăstea zic şi eu locuinţe, trebuie să fie ca nişte transatlantice, nu mi-ar plăcea să fiu în pielea lor în ziua plăţii impozitelor pe venituri), dar nu-ml spuneau nimic, cel puţin deocamdată. Charles Bedocque, producător, mă-ntreb ce-o produce, Mile de Cham- pouilles, pun pariu că-i vorba de o domnişoară de o sută de ani, ultima descendentă a vreunei obscure viţe nobiliare, Gaston Leroux, avocat, aha, ăsta e tipul căruia Yvettc i-a dus revista, ieri, dl. Octo Şchultz, fără profesie indicată, Odette Marş, cîntăreaţă lirică. Ei, de doamna asta auzisem şi eu. Cred că s-a retras de pe scena operei de cel puţin cincisprezece ani. Cu siguranţă ca acum creşte pisici şl oftează uitîndu-se în albumele pline cu poze din trecutul timp al ^succesului.

Uşa de la intrare era deja descuiată. N-am găsit nici un pretext plauzibil pentru a bate la uşa portăresei şi am ieşit. Oraşul ăsta e frumos la orice oră. După ce-am făcut un tur de recunoaştere şi-am aplicat cu rezultate mulţumitoare principiul colegului Stamate, am constatat că s-a făcut destul de tîrziu. M-am oprit, totuşi, în faţa vitrinei uriaşe a unei florării, nu ştiu exact dacă atras de florile etalate sau de mica vînzătoare ce se mişca numai în ciorapi printre arbuşti şi vaze încăr-

cate, avînd în mînă cîţiva trandafiri de sera şi pe uinâ- un pisoi cenuşiu. Fata depuse cu delicateţe mica felină la tulpina unei fucsia bogat înflorite, introduse tijele

trandafirilor într-un recipient alb de porţelan şi, odată terminate aceste gingaşe operaţii, îşi întoarse capul şi-mi adresă un zîmbet în chip de salut. Nu ştiu de ce, am vrut să intru. Era închis. „La 10“, îmi arătă ea degetele întinse, ale ambelor mîini, continuînd sa zîmbească agreabil şi profesional, dar eu nu mă dădui bătut şi-i arătat trandafirii, realmente frumoşi, de care se ocupase pînă acum. I-am primit în schimbul unei „modes- te“ sume la auzul căreia îmi îngheţă şira spinării, fata reîncuie uşa şi plecă la treburile ei, iar eu m am trezit cu un buchet roşu în mînă, neştiind prea bine de ce l-am cumpărat şi ce urmează să fac cu el. Pînă să ajung acasă am mai intrat într-o bombonerie de unde am cumpărat o cutie de bomboane de şocolată.

între timp mă autodumiresc: ieri mă deranjase atitudinea ursuză a portăresei şi voiam „s-o îmblînzesc“.

— îi voi oferi sfintei Tereza, zise ca primind tran- difirii sîngerii, la slujba de amiazi, cînd mă voi duce să mă rog. pentru sărmanul...

Babeta hu şi-a mai terminat fraza, dar eu am înţeles ceea ce era de înţeles. Moartea lui Jo Martin fusese anunţată şi, dintr-un motiv care-mi rămînea necunoscut, portăreasa se ferea să aflu şi eu.

— Pentru sărmanul__ zic eu, sperînd totuşi.

— Pentru răposatul Andre, bărbatul meu, termină ea cu un ton care mi se pare schimbat şi-mi întăreşte bănuielile. Prind ocazia să-mi etalez vastele-mi cunoştinţe în ceea ce priveşte religia catolica, o rebotez pe mătuşa Neli, Tereza, ca să pot face o legătură cu tran-

dafirii roşii şi cu preferinţa mea pentru acest nume, ş' am impresia că baba se mai înmoaie.

—■ Eu ştiam că aţi uitat de dumnezeu, catadixeşte ea să spună, dar eu schimb vorba, pentru că nu era momentul educaţiei ateiste.

Ofer bomboanele Yvettei, spun că mi-ar fi plăcut să o văd şi pe ea, dar babeta mă anunţă că noră-sa a plecat în provincie la nişte rude şi nu va reveni decît peste cîteva zile.

— Dar i le voi păstra, zice ea, mai puţin acru.

O rog să le mănînce ea, îmi exprim speranţa de a-i oferi Yvettei altă cutie de bomboane „poate mai mare, pînă atunci va veni şi domnul Martin şi sper să nu duc lipsă de bani”, dar madame Therese nu muşcă din momeală, mă anunţă doar 'ca se va ocupa ea de menajul meu de burlac şi mă concediază cu un glacial „la revedere domnule”. Deci, Yvette a plecat la rude. în provincie. Nu mi-a spus nimic ieri de asta Ba chiar spera să ... Chestia mi se pare clară. Au îndepărtat-o ca nu cumva să se trădeze, să-mi spună de moartea lui Jo Martin! Yvette o fi plîns, ea ţinea la el... Dar atunci, asta înseamnă nici mai mult nici mai puţin că ... Parcă nu-mi vine să cred, dar era evident că micul complot al tăcerii e comandat de o singură sursă ...

M-am învîrtit pînă la năuceală pe tot felul de străzi şi bulevarde, şi de plăcerea mea, şi pentru a-mi face pierdută urma, pentru umbra mea. Acum, nu ştiu ce se întîmplase, ori că tipii renunţaseră să se mai ţină de mine, ori azi era de serviciu unul mai experimentat, dar toate fentele mele, chiar şi cele mai savante, au rămas fără rezultatul urmărit. N-am reuşit să descopăr pe nimeni. Nici nu prea ştiam dacă trebuie s

ăma bucur sau să mă întristez. La plecare lăsasem radioul deschis, pentru ca momîia care mă înregistra, să aibe o ^distracţie! în timp ce mă ameţeam de soarele primăvăratic recapitulam punct cu punct ceea ce vor găsi tipii la mine acasă, pentru că eram absolut convins ca vor face o descindere discretă, poate cu concursul madamei Therese: „scrisoarea de recomandaţie” „uitată” în hol, biletul de tren lăsat în haina pe care o purtasem ieri, certificatele mele, reale, de traducător, o adeverinţă veche de trei luni, de la serviciu eliberată pentru un birou de împrumutat obiecte... în fine, tot ceea ce crezusem eu ca e necesar pentru a dovedi persoanelor interesate oprirea mea la Viena.'

Interesant, totuşi, că nu mi s-a anunţat accidentul mortal al lui Jo Martin; Oricum, pentru cei de la agenţie pierderea agentului Martin va fi îndulcită de faptul că misiunea lui a fost îndeplinită şi că microfilmul a fost trimis la destinaţie. Dacă există...

Făceam ce făceam şi iar mă învîrteam în jurul ideii microfilmului, ca un fluture hăbăuc, gata să-şi ardă aripile de lampa prea fierbinte. Ar fi mai indicat pentru el, pentru fluture, să-şi aleagă un post decent de observaţie şi să pîndească momentul,

indiferent cît de scurt ar fi el, cînd lampa se stinge.
Este exact ceea ce încercam să fac, în această mîn- gîioasă dimineaţă. Mă duceam, adică, să observ puţin, dacă se putea neobservat, sperietoarea gîndurilor mele din ultimele zile, agenţia de artizanat. Nu că m-aş fi aşteptat să dau de cine ştie ce minune, vai de mine, trecusem de mult de vîrsta cînd credeam în aşa ceva, dar, oricum, pentru „cultura mea personală" pentru că se cerea o mică vizită de protocol, fie ea şi de departe. Fiindcă de departe aveam intenţia să salut vi
-zuina cu .căpcăuni ... Zîmbeam de unul singur, ca prostul, altfel zis, încercînd să botez cît mai năstruşnic biata prăvălie care, eram sigur, în realitate trebuia sa aibă cea mai nevinovată înfăţişare din lume. Cunoşteam adresa de acasă. Agenţia era situată în vestitul cartier de lux al oraşului, născut din dorinţa de evaziune a unora ce-şi puteau permite această stare de spirit cam costisitoare. Mi-am revizuit, urgent şi definitiv, ideea despre acest cartier elegant pe care mi-o făcusem judecind după cartierul în care cu onor domiciliara şi am etichetat apartamentul amicului Martin drept un jalnic bordei. M-am învîrtit eu ce m-am învîrtit, prin cartier, nu-i vorbă că şi merita, ba pe jos, ba cu taxiul, am trecut o dată şi pe strada care mă interesa nu departe de piaţa Victor Hugo, o stradă purtind numele unui mare fizician, şi buna mea dispoziţie, a cărei origine îmi era încă inexplicabilă, creştea. Bineînţeles că mi-a trecut urgent mila pentru locatarii casei mele despre care îmi închipuisem că suferă în ziua plăţii impozitelor şi mi-am mobilizat toate resursele caritabile ale fiinţei mele pentru sărmanii care locuiau în acest arondisment, zis al 16-lea, care se plimbau în nişte jalnice limuzine de cîte o jumătate de km fiecare, rezemîndu-se plictisiţi pe spătarele canapelelor tapisate cu cîte o gioarsă de piele, zău că-ţi făceau milă. Ca să fiu drept, trebuie să recunosc adevărul şi să spun că străzile erau destul de puţin animate, desigur cei care realmente gîfîiau în cursa pentru bani erau de mult la birourile lor, lăsîndu-şi femeile, şi ce femei, să-şi arate capetele strălucitoare înapoia cristalurilor maşinilor acelora jalnice...
Nu era momentul şi nici n-aveam nici un chef să reflectez asupra echităţii împărţirii veniturilor conform muncii prestate, aici ori aiurea, treaba mea era să mă instalez cît mai bine pe strada ce purta numele fizicianului, vis- ă-vis de dugheana asupra căreia voiam să arunc o pri- A .vire şi să încerc să-mi fac o idee, cît de vagă, dar idee, despre ... în fond despre ce? Despre aspectul exterior, mare realizare, într-adevăr, şi despre persoanele care intră şi ies, în decurs de maximum o oră, pentru că h mai mult de atîta nu credeam că puteam sta în librăria }>e care o zărisem din taxi, foarte bine situată, exact n faţa intrării agenţiei... Mi-ar fi plăcut mai mult să găsesc un restaurant sau vreun hotel ca punct de observaţie, dar încep să cred că de asemenea lăcaşuri, foarte potrivite pentru pîndă, beneficiază numai eroii de romane. în orice caz, ei se descurcă fără nici o greu- . tate în situaţii similare, se instalează la cîte o masă, în faţa ferestrei localului, citesc ziarul şi observă tot ce au de observat.

Ce am eu, deci, de observat? Persoanele care vin şi ies. Sper să le scrie pe frunte calitatea lor de spioni internaţionali altfel nu văd cum m-aş putea lămuri din- tr-o singură privire.

Tot „cugetînd" aşa, mă apropiam, de data aceasta pe jos, de obiectivul ce mi-l fixasem adineaori din taxi ţi, contrar tuturor aşteptărilor, buna dispoziţie nu mă părăsi. Am intrat în librărie regretînd din suflet că nu era azi ajunul deschiderii şcolilor. în prăvălia destul de spaţioasă, nu eram decît eu, patronul, un vînzător de- * şirat şi cu' perciuni, şi un client care ieşi curînd cu volumul lui împachetat sub braţ. Speram să vină alţii, dar n-au venit şi tocmai mă gîndeam că e destul de greu să vinzi cărţi într-un cartier de oameni bogaţi, cînd inevitabilul s-a produs, adică patronul s-a apropiat de mine, gata să-mi vîndă toţi clasicii literaturii uni

-versale sau, dacă preferinţele mele se îndreaptă spre ţ timpurile moderne, şi tot aşa, vreo cinci minute de vorbărie politicoasă şi exemplificată. într-adevăr, omul . . avea numai marfă de lux şi merita să-ţi pierzi vremea mîngîind coperţile atîtor cărţi, fie şi numai cu ochii...

l-am spus tipului cam cum stau lucrurile, adică nu chiar exact, dar el a priceput că n-am bani ci doar vreme de pierdut, nu s-a supărat, sau n-a lăsat să răzbată nici un semn din care sa deduc eu că nu-mi acordă aceeaşi preţuire ca unui client cu bani. Ne-am mai întreţinut cîteva clipe, de data aceasta despre cărţile anului, era el la curent,

dar nici eu nu eram ageamiu, şi-apoi m-a lăsat singur între rafturi şi gondole tixite de cărţi de tot felul, atrăgîndu-mi discret atenţia şi asupra unui raion care „poate v-ar interesa să le vedeţi, la dumneavoastră nu se publică aşa ceva”. Tipul dispăru apoi, lăsîndu-şi deşiratul cu perciuni să se ocupe de eventualii clienţi, şi pe mine, în fine liber să acţionez, adică să mă întorc spre vitrine şi să privesc peste drum.
Raionul cu cărţi care nu se publică la noi mă interesa în cel mai înalt grad, mai întîi pentru că era plasat ? exact lîngă cristalul vitrinei, izolat de restul localului de o masă lungă. Cuprindea ceea ce numim cu un termen eufemistic „albume de artă” şi fără îndoială că T pentru întocmirea lor fusese risipită destulă artă, tipografică vreau să spun. Erau impecabile din acest punct de vedere, dar în rest nu mă prea emoţionau. Astea sînt treburi pentru nordici refulaţi, slavă domnului, românii fac parte din alt tip temperamental. Dar din punct de vedere documentar, nu erau dizgraţioase la privit, aşa că am început să-mi împart privirile între

ecarnaţiile roze, asta era culoarea predominantă, şi prăvălia de vis-ă-vis.

Sigur că nu mă aşteptasem să vad cine ştie ce; agenţia avea o firmă minusculă, o tăbliţă metalică plasata în stînga intrării, foarte discretă, ca o firmă de trust. Era, de fapt, o mică sală de expoziţie şi, după cît îmi puteam da seama, tematica celei actuale era inspirată din folclorul, sau în fine, din creaţiile artizanale ale Orientului apropiat. Vedeam bine insigna vitrinei, două şaluri turceşti, drapate cu eleganţă, pe care zăceau un pumn de bijuterii de argint, bătute de mînă. Afluenţa cumpărătorilor sau a vizitatorilor era mult mai mare decît îmi închipuisem, intrau şi ieşeau o mulţime de persoane, mai ales tinere. Spre surprinderea mea, majoritatea vizitatorilor păreau a fi venit special. Unii din ei aveau maşini pe care le lăsau cuminţi, alături. Strada nu era supraaglomerată, aş putea să mă cred la Bucureşti daca nu mi-ar foşni în mîini paginile cerate, pline de trupuri şi chipuri de cele mai diverse soiuri, începeam să înţeleg că librarul meu îşi adaptase vînza- rea pentru toate gusturile, de la Boileau la acest mic manual de educaţie sexuala, tipărit în Danemarca. Era evident că stăteam degeaba, nu-mi reţinuse atenţia nici una din persoanele care trecuseră pragul micii expoziţii de peste drum şi starea mea de euforie dispăru. Ori, poate nu ştiam să observ?! Ce urma să fac acum? Simţeam că dimineaţa mi se scurge printre degete, ca nisipul, fără să-mi lase nimic în afara unei uşoare senzaţii a inutilului.

Am ieşit avînd în mîini darul librarului, un cata- log-reclamă al unor albume de pictură, el însuşi un mic album, pe care omul mi-l dăduse cu acelaşi zîmbet politicos, exprimîndu-şi speranţa că ma va mai vedea

în prăvălia lui. Stăteam nehotărât pe bordura trotuarului, şoafele mă enerva, viaţa din ce în ce mai zgomotoasă ce se scurgea pe lîngă mine mă enerva, eu însumi îmi devenisem enervant. Ceva nu ieşise bine. Am trecut drumul şi-am intrat. Am fost imediaţ readus la starea de „veghe ascuţită”, vorba colegului Stamate, pentfu că de îndată ce-am trecut pragul prăyăliei-ex- poziţi.i am dat, literalmente, nas în nas cu amicul Don Toceli, argentinianul meu cu ochi duioşi şi apetit la ţuică. Mă aştepta rîzînd şi cu mîna-ntinsă.

— Credeam că n-ai să treci şi pe la noi, mi-a spus el, în timp ce-mi lichefia pur şi simplu mîna.

— Ba da, aici pornisem, i-am răspuns, dar n-am putut să mă despart de nişte poze de dincolo.

Era clar că pe ziua de azi mă duseseră! Umbra mea îşi cunoştea meseria şi eu avusesem naivitatea să cred că reuşisem să scap de sub urmărire! Nu-i nimic, mai aveam ceva timp în faţă, nu era cazul să mă pleoştesc de tot.

— A, ai cercetat albumele de artă ale domnului Du- champ, rîde argentinianul şi apoi adaugă:

— N-au nici o valoare pentru nişte sudici ca noi, de pildă, nu-i aşa?

—- într-adevăr, conced eu şi apoi mă las condus, cu mîna lui grea pe umăr, prin toată expoziţia, acceptîn- du-i explicaţiile şi lăudînd fără efort, pentru că meri tau realmente, obiectele expuse. Trăgeam, în acelaşi timp, cu ochiul, în dreapta şi-n stînga, doar, doar mă voi lămuri cu uşile, cu planul prăvăliei, cu amplasamentul birourilor.
Dar tipul nu era prost şi părea' că-mi ghiceşte gîn- durile pentru că la un moment dat îmi zise

:— Regret că nu te pot prezenta patronului, cred c-ai vrea să-l cunoşti, dar azi e cu

toţi dracii după el ţi nu-i chip să-i vorbeşti.

— Nu, de ce să vreau, neg eu într-o doară, cu sufletul la gură, pentru că speram să-mi spună şi motivul proastei dispoziţii a patronului şi acela, în imaginaţia mea, nu putea fi decît unul singur: moartea agentului.

— Fi-su a făcut-o lată de tot, mă informează binevoitor argentinianul, şi acum şe teme să nu-l elimine şi din colegiul ăsta.

— Dar ce-a făcut?

— Tîmpenii de adolescent cu prea mulţi bani. Noi n-am făcut dintr-astea, hai? Nu ne dădea mîna, dar unui mucos ca el, valoarea a zece sutici nu-i spun nimic! adăugă el cu năduf, şi-apoi îl înjură urît ţi cu sete pe băiatul acela ce se ţinea de prostii.

Din pacate, subiectul nu mă interesa, mi-ar fi plăcut să aflu cîte ceva despre tată, dar începusem să cred că n-am noroc.

— Lasă, Don, am să-l cunosc pe patron după ce se întoarce unchiul meu, lansez eu, în timp ce mă uit, cică nepăsător, la o cucoană ce tocmai intra pe o uşă din spate, din birouri, probabil. Argentinianul mă înţelege greşit, mă lasă cu vorba neterminată şi se repede înaintea cucoanei, cu un zîmbet festiv, bine priponit de urechiuşele lui roze. £

— Ce plăcere, scumpă doamnă, să vă văd pe la noi! Daţi-mi voie să vă prezint un tînăr prieten, venit tocmai din România, domnul Dean Brad. Dean, doamna Giovanna Bruni.

înaintez cu un zîmbet cel puţin tot atît de festiv ca al argentinianului, dar doamna Giovanna Bruni se uit

ăla mine ca prin sticlă, înclină cam doi milimetri căp- şorul ei frumos pieptănat şi ne întoarce spatele, îndrep- tîndu-se spre nişte obiecte agăţate de uti panou. Două din cele trei vînzătoare, cîte am văzut pînă acum, îşi lasă ocupaţiile pentru a i se pune la dispoziţie.

Chestia asta nu prea-mi place şi vad că nici argentinianului care-şi drege, cam derutat, glasul şi-mi propune să mă conducă şi prin depozitele de obiecte ale agenţiei, care sînt aşa şi pe dincolo. Nu mă îndoiesc, ar fi o raită necesară şi pentru planurile mele de to- pograf amator, dar înainte de-a accepta, rămîn cu vorba agăţată de buză! La trei metri de mine, cu privirea aplecată peste o tavă de aramă bătută e Philippe Mark, amicul Philippe, cercetător ca şi mine, omul cu care aş ■ fi luat imediat legătura dacă aş fi venit sub adevărata mea identitate! Fusese la mine, în iarnă. Dacă mă tede, sînt -pierdut! Nu pot să-i explic nimic, nu pot să-i cer, că dacă se interesează cineva de mine să spună că sînt traducător la instituţia unde el ştie că sînt altceva! ■

Peste cîteva clipe va ridica privirea!

Doamna Bruni îşi primea tocmai pacheţelul, legat cu grijă de una din fete, şi se pregătea să plece. Am considerat că e unicul prilej care mi se oferă în timp util pentru a scăpa şi m-am oferit să o conduc cîţiva paşi. Fără bunăvoinţă, ea acceptă.

— Ei bine, nu curajul îţi lipseşte, îmi spuse argentinianul în chip de rămas bun, şi adăugă, ţinîndu-mi uşa:

— Dacă domnul Martin întîrzie, poţi conta oarecum pe mine, ştii ce vreau să spun, şi-mi arată cu o mişcare a bărbiei făptura pe care mă oferisem să o conduc. Era deja pe trotuar, lîngă un taxi oprit de vînzătoar

eşi m-am grăbit să ies. Nu mi sc părea că e o fiinţă pe care îţi poţi pornite să o laşi să te aştepte.

în tarf am sîfîtţît că mă sufoc şi zău nu de căldură, dar habar n-avtâm ce pot să spun acestei doamne necunoscute şi atît de puţin binevoitoare. Stătea parcă zgribulită în blana ei de nu ştiu ce, educaţia mea e defici- – tară în acest domeniu, uitîndu-se drept înainte, acope- rindu-şi obrazul Cu o mină fină, subţire, frumos ojată. Mă simţeam îngrozitor de în^W^at şi din cauza şofe- rului cJtţe se afftuza privind figUfa mea năucă în oglinda retrovizoare. Ddamna ceruse să fie condusă în piaţa cu formă de stea. Şi, cum după această scurtă comandă se încăpăţîna să tacă, în maşină fu o linişte desăvîr- şită. Taceam şi eu. Tot doamna Bruni vorbi prima, şi tot şoferului. îi ceru să oprească înainte de ţinta stabilită. Şoferul sări să-i deschidă portiera şi apoi, în timp cc-i plăteam, îmi adresă uh compătimitor ;,la revedere, domnule", pe un ton de bărbat care înţelege partea neplăcută a situaţiilor.

Doamna Giovanna Bruni mă aştepta, tot înfrigurată, strîngîndu-şi blana în jurul trupului subţirel. Mă cam enerva, cu aerul ei de fragilitate de cucoană delicată, dar

trebuia să recunosc, era într-adevăr fragilă, cu un gît fin, ieşind gol din haina elegantă, tras parcă pe spate de greutatea unui coc imens, bine netezit. Se purtau iar cocurile de pe vremea bunicii, dar era o modă care mie nu-mi plăcea fiindcă îmbătrîneşte de obicei. în orice caz, pe doamna asta n-o îmbătrînea, i se potrivea perfect, lăsîndu-i liber un oval frumos, de femeie tînără. Putea avea cam vîrsta mea, poate mai puţin.

— Aţi fost extrem de amabilă că aţi acceptat compania mea, cîteva clipe, am început eu, pe un to

ndestul de rece. N-aş vrea să vă mai inoportunez, continui, hoţărît s-o abandonez în clipa următoare. Dar n-am mai putut, pentru că doamna Giovanna Bruni a catadixit să-mi arunce prima privire, în sfîrşit, şi-am rămas ca o păsărică hipnotizată în faţa a doi ochi de şajpe, vre.au să zic de fapt că, în clipa aceea, îmi venea să-i spun pe toate tonurile şi la toate intensităţile că nu mai vreau să plec. Sau că nu mai vreau să plec singur. Aşa că i-am spus cu curajul unui sinucigaş:

•— Cred că vreau s-o văd pe Mona Lisa, cu dumneavoastră. Veniţi?

Am închis ochii, aproximativ o miime de secundă, cît să-mi fac un pic de curaj pentru duşul rece care credeam că va fi răspunsul ei, dar ea continua să se uite la mine ca la o arătate atunci apăruta în faţa ei, fără să zică nimic. în sfîrşit, îmi răspunse, arborînd un zîmbet mic şi rău, repede reprimat, care nu izbutise s-o urîţească:

— Cu plăcere, n-am nici un program în dimineaţa aceasta. Dar, uite, n-am mănuşi, le-am uitat pe undeva, şi drept dovadă, îşi alătură mîinile goale, bun prilej să constat că pînă acum nu văzusem mîini frumoase.

Am fost fericit sa o însoţesc la Fath, la una din sucursalele prăvăliilor Jacques Fath, deoarece „cumpăr numai de la Fath tot ceea ce e piele* şi să aflu cu un drum că doamna Bruni se îmbracă la Nina Ricci şi se parfumează la Guerlain, Se pudrează la Dior, care are grijă şi de „celelalte mici mărunţişuri*. Domnul Fath îşi avea o prăvălie chiar alături, de fapt de aceea oprise doamna taxiul. Micuţa „boutique* nu era chiar micuţă. Era capabilă sa satisfacă cele mai exigente gusturi, cum se spune în reclame, dar de data aceasta, jur că aşa e. Mânuşile alese se potriveau perfect toalete idoamnei pe care o însoţeam, de parcă ar fi aşteptat-o special pe ea. De data asta am constatat că şi obiceiu- > rile proaste prind bine cîteodată. în orice caz, colegul meu Stamate e de părere că nu e consult să porţi toţi banii, cîţi îi ai, la tine. Eu am fost totdeauna de părerea contrară, nu ştii niciodată ce ţi se poate în- tîmpla, ca acuma de pildă, cînd a trebuit să plătesc mănuşile doamnei şi am fost încîntat să înjumătăţesc suma globală pe care o avusesem de cheltuială. Ce importă, îi veneau foarte bine. Speram să nu le mai piardă, în taxiul care ne ducea spre muzeul unde era „în turneu", celebrul tablou. în celălalt taxi, doamna uitase „nimicul" cumpărat la agenţia de artizanat. .

— Nu era decît o agrafă, zise ea nepăsătoare, la remarca mea îngrijorată. E adevărat, adăugă, foarte puţin preocupată, că era bătută cu cristal de stîncă şi mic-mi place piatra asta. Dar s-ar putea ca şoferul s-o retransmită agenţiei.

—■■ Cine e patronul?

— Domnul Seltz, dar el nu se pricepe la nimic decît la oameni. Are cîţiva. specialişti buni care-i triază lucrurile cumpărare, aşa că tot ce se cumpără în prăvălia lui are girul autenticităţii şi a bunului gust, mă lămuri ea neglijent,

Reţinusem ideea că domnul Seltz (ce naţie o mai fi avînd şi ăsta?!) se pricepe la oameni şi nu eram de loc de părere că asta înseamnă nimic. Dimpotrivă, mi se părea că e totul. Aş fi vrut să o întreb cîte ceva şi despre amicul meu, argentinianul, dar tocmai ajunsesem. Am intrat aproape fugind, o luasem pe doamna Giovanna Bruni de mînă şi o tîram, aproape, după mine, ascultînd cu o satisfacţie răutăcioasa ţăcănitul tot mai rapid al tocurilor ei pe dalele de piatră şi răsuflarea e

itot mai sacadată. Am trecut de intrare, am străbătut cîteva culoare, în acelaşi ritm, şi-am ajuns, ah, cît eram de mîndru de spiritul meu de orientare, în faţa celei mai celebre doamne din lume, aflată veşnic în turneu prin muzeele lumii.

Celebrul tablou era înconjurat de vreo treizeci de turişti englezi, care îl contemplări după temperament, care cu buzele strînse, care acordîndu-i un mic rînjet însoţit de o aplecare a capului. Intrarea noastră zgomotoasă, „prea latină", a produs o mişcare de dezaprobare, dar ni s-a făcut loc pînă aproape în primele rîn- duri. Divina doamnă zîmbea din colţul buzei, ca-ntot- deauna, doamna Bruni o privea ca-n transă. Numai eu

mă întrebami ce dracu caut aici?! De asta plecasem în graba aia nebună?.

Englezii au plecat, conduşi de ghidul lor de-acasă şi de ghidul sălii. Noi am rezistat şuvoiului care se scurgea pe lingi noi, un nătărău a împins-o pe doamna Bruni şi eu am cuprins-o o clipă, numai cît să simt fineţea parfumului Guerlain, picurat după ureche, şi n-am mai fost atent la scuzele tipului. Am eliberat-o pe Giovanna, dar tot n-am lăsat-o de mînă, o mînă mică şi fierbinte, se simţea şi prin mănuşă.

— îţi place Gioconda? mă întrebă ea.

— Nu. E prea ...

N-am mai continuat pentru că, se vedea bine, tonul meu o jignise şi-i readusese opacitatea aceea care nu-mi plăcea peste ochii larg deschişi.

— Să plecam

Am fost de acord, clipa de uitare trecuse, doamna şi-a retras mîna, iar eu mi-am pus bărbia în piept. Mîna mea dreaptă mai păstra puţin din căldura mîinii ei. Strîngînd degetele peste podul palmei, am vîrît-

oadînc în buzunar. Stăteam alături de doamna Bruni, cea mai frumoasă femeie pe care o întîlnisem în viaţa mea

— Gioconda e minunată! Replica aceasta platâ şi uzată, ca un prag de casă veche, avu darul să o însenineze pe însoţitoarea mea. Strălucea toata, în soarele din ce în ce măi puternic al amiezii, strălucea ca un strop de miere irizai în lumina, cu părul ei de un blond – închis, bine pieptănat. îmi părea rău că trebuie să ne despărţim. O privii o clipa în ochi şi, înainte de a mă simţi ca o păsărică neputincioasă, i-am zis:

— Regret mult că trebuie să ne despărţim, probabil domnul Bruni vă aşteaptă ...

-— Cine? Femeia păru să n-a înţeles bine despre ce e vorba. îmi spuse apoi că domnul Bruni riu există, „nu mai există", se corectă ea după o scurtă tăcere^ şi că n-o aşteaptă nimeni. îmi acordă cu clemenţă încă un răgaz în care puteam să o studiez şi să o admir. N-o admiram numai eu, dar ea culegea privirile^ de p£ stradă cu o indiferenţă care m-ar fi uns la inimă, dacă mi-ar fi acordat mie o cît de nucă importanţă. Păşea cu făptura ei aurie desprinsă din realitatea imediată, părînd că face un efort pentru fiecare cuvînt rostit. îmi acceptase braţul şi era, în dreapta mea, o prezenţă concretă dar eu o simţeam ca pe un fluture gata să-şi ia zborul la cea mai mică adiere neplăcută. Am respirat uşurat, cînd ne-am aşezat la o masă. Fra o plăcere să intri cu doamna Bruni într-un local şi cred că nici un bărbat, orgolios în acest sens, nu şi-ar fi putut dori o companie mai potrivită.

Eram hotărît să fac pe dracu-n patru ,i s-o scot din apatia care părea ca e starea ei naturală. N-aş îndrăzni să afirm că am reuşit prea mult, dar costisitoru

lpopas părea ca îi c totuşi agreabil. Doamna Giovanna Bruni nu-l cunoştea pe „unchiul meu" Jo Martin, despre Don Towell se mărginise să se mire cy 6 ştrîm- bătură dezgustată, „gugumanul ăla?", că mă interesez de el. Una peste alta, nu m-am ales aproape cu nimic din timpul pierdut cu frumoasa doamnă aurie, daca nu pun la socoteală numele patronului agenţiei, care, în fond, putea să nu fie şi patronul agenţiei celeilalte, cea care mă interesa. Dar nu regretam nimic.

M-a părăsit brusc, ureîndu-se fără veste într-un taxi pe carc-l oprise cu o mişcare nervoasă a mîinii. Cred că arătam cam derutai. în timp ce şoferul îi ţinea portiera, era exact tipul de femeie despre care toată lumea îşi închipuie că face destul dacă respiră singură şi în rest trebuie servită pînă în cele mai mici amănunte, şi-a aţintit iaî ochii asupra mea, erau că doi bulgări de aur, şi mi-a spus cu o voce joasă, dar din care lipsea fiorul emoţiei:

— îţi fntilţumesc, locuiesc de zece ani aici, dar • pentru prima dată cînd un bărbat mă duce într-un muzeu. / -

Chestia asta m-a năucit definitiv şi n-am mai fost în stare să-i spun decît cel mai stupid lucru din lume:

— Să nu vă uitaţi poşeta în taxi.

O nuca s-ar fi lipit mai bine de un perete cu ceea ce-mi sptTsese ea, acum o clipă, decît stupizenia care o debitasem. Dar faptul era fapt. îşi uitase poşeta în bra> serie, uh chelner fugise cu ea în mînă, sa i-o restituie, îmi spuse că i-ar fi părut rău să o piarda, conţinea o sumă mare, zece mii.

Doamna Giovanna Bruni îşi pierdu imediat strălucirea din ochi, aceştia redeveniră căprui deschis, asemănători unui milion de perechi de ochi căprui, mă salut

ăcu o mişcare abia ghicită a capului, şi dispăru în taxiul care intră imediat în mişcarea

trepidantă a străzii. Nu # ştiu de ce aveam senzaţia unui boxeur făcut grogy de un adversar mai subtil, nu ştiu de ce atitudinea de o indiferenţă politicoasă a acestei necunoscute mă lăsase . cu un nod în gît care mă sufoca aproape.

Am folosit unicul truc cu efect în asemenea împrejurări, am recurs la nişte gesturi mecanice care să mă readucă puţin la linia de plutire a senzaţiilor cotidiene, mi-am aprins o ţigară. Mîna mea mai păstra o urmă vagă de parfum fin şi-mi dădui seama că o ţigară nu-mi ajunge. Am parcurs încet, pe jos, kilometri care mă despărţeau de locuinţa mea temporară, fără ca nedumerirea să mi se risipească întru totul. Nu mi-a mai păsat de umbra mea, n-am mai făcut nici o încercare să-l descopăr sau să-l fentez. Mi-era totuna. Speram doar ca zicala noastră din bătrîni, aia cu omul necăjit care se cunoaşte după păşit, să-i fie necunoscută. N-aveam chef de destăinuiri, nici la modul indirect. Pentru orice eventualitate, mi-am dat pălăria pe ceafă, ca-n vremurile bune.

CAPITOLUL V

în după-amiaza zilei de marţi trebuia să repar ceea ce stricasem dimineaţa. E adevărat că întîlnirea şi despărţirea de amicul meu, argentinianul, fusese cît se poate de surîzătoare, dar, dacă mai „surîdeam" puţin, am fi ajuns să ne arătăm unul altuia colţii. Partea proastă e că eu nu mă lămurisem încă ce hram poartă

bărbosul argentinian. Speram că nici el nu se lămurise asupra mea.

Sosisem acasă, după ce micuţa doamna mă abandonase ca pe o perie uzată, dar nu mai eram chiar atît de supărat pe ea; în fond drumurile ei erau presărate de obiecte abandonate din nepăsare şi şterse din amintire în clipa următoare. Probabil că atîta valorasem şi eu în ochii ei sau poate voise să mă pedepsească pentru obrăznicia cu care mă aţâţasem de ea. Nu-mi făceam reproşuri, fusesem forţat sa procedez în felul acesta pentru a evita să fiu văzut de bunul meu cunoscut, matematicianul Mark. Şi-apoi, trebuie să recunosc şi eu evidenţa, mi-ar fi fost cu neputinţă să mai suport o nouă întîlnire. O adiere de Mitzuko-Guerlain îmi stăruia încă în nări, dar eram obligat să mă mulţumesc cu atîta; nu fusesem pregătit să devin însoţitorul doamnei Gio- vanna Bruni. Argentinianul avusese dreptate, însă nu-mi făcea plăcere s-o admit.

Eram curios să ştiu dacă mi se făcuse sau nu control în absenţă; la plecare avusesem grijă să-mi las cîteva semne, cum mă pricepusem mai bine, şi abia aşteptam că văd dacă fuseseră clintite din locul lor.

Fuseseră, şi încă de tot; madame Therese se ocupase de menajul meu de burlac, conform promisiunii, ceea ce însemna o curăţenie a-ntîia peste tot, hainele mele, toate, călcate proaspăt şi întinse pe umeraşe în terasa, hîrtiu- ţele, cîte fuseseră prin toate buzunarele, netezite şi aşezate după mărime, pe o măsuţă. Madame Therese era încă acolo; i-am mulţumit asigurînd-o de recunoştinţa mea veşnică. Mi s-a părut că asta e o marfă cu care n-are ce face, dar n-am mai zis nimic. Gestul ei mi se părea puţin exagerat, eu am fost totdeauna foarte meticulos şi pedant în ceea ce priveşte garderoba. Hainel

emele, în afara celor cu care călătorisem, fuseseră în cea mai perfectă stare. M-am resemnat şi, după ce m-am schimbat, i-am dat şi costumul pe care-l purtasem la călcat, neuitînd să aşez şi restul hîrtiilor lîngă cele de pe măsuţă. N-aveau decît sa le controleze sau să le fotografieze în timp ce fac eu duş. Cine? Madamă Thcrese? Mi se părea absurd..., dar ea făcea parte din complotul tăcerii şi asta era o probă cpntra ei. Totuşi, imaginea babetei grăbindu-se să fotografieze ultimele mele hîrtii, trăgînd Cu ochiul la baie, mi se părea extrem de hazlie. Său poate nu era ea fotograful. Mai că-mi venea să las duşul deschis şi să ies, să arunc o privire. Dar n-avea rost. Ori mă făceam de rîs ori surprindeam pe cineva în flagrant delict şi atunci ar fi fost o situaţie de mai mare nostimada. Cum aş fi putut să reacţionez? Să declar politicos: „Vă rog să con-tinuaţi, abia aştept să mă verificaţi?" Dar ăsta era adevărul, abia aşteptam să. mă verifice. Regretam numai că nu mă puteam convinge şl eu. Noroc că madame Therese nu se întrecuse cu conştiinciozitatea şi nu călcase şi hainele vechi ale fostului ei chiriaş, ar fi dat peste preţioasa mea trusă. Aveam de gînd să o folosesc în după amiaza aceasta şi, rămas singur în apartament, încercam să-mi construiesc micul meu plan.

Micuţa Dubois nu locuia în capitală. „Avem o căsuţă la St. G...," mi se lăudase ea aseară şi, pentru ca eu nu reacţionasem nicicum, îmi dăduse cîteva lămuriri. Am înţeles că mama ei, „o, ce frumoasă şi ce vestită dansatoare de cabaret a fost mama",

se retrăsese din meserie, cam acum zece ani, în urma unui accident. Avusese ceva bani, dintre care o parte îi investise într-o modestă căsuţă de ţară, o parte îi folosise în educaţia fiicei sale, restul rămînîndu-i pentru traiul zil-

nic. Investiţiile ei se dovediseră a fi rentabile, modesta căsuţă de ţară şi terenul din jur îşi înzeciseră valoarea, ca urmare a tendinţei generale spre o „reîntoarcere în natură", aşa că, atunci cînd îşi declara adresa, micuţa Annie o făcea cu voce plină şi, de obicei, atrăgea atenţia asupra ei, de la bun început. Cît despre a doua investiţie..,

— Manta ţine, mult de tot să reuşesc în meserie, mi-a povestit, un pic tristă, Annie. Suferă pentru cariera ei întreruptă şi crede că eu i-aş putea-o reînvia. Mama e foarte bună, uite, mi-a cumpărat maşină de îndată ce-am putut obţine un permis, şi eu ştiu că a atins aproape fundul sacului cu bani, dar e şi foarte severă şi îmi pretinde o disciplină riguroasă. E timpul să încep şi eu să cîştig, să dovedesc mamei şi lumii că pot sa fac şi eu ceva. Dar e deşţul de greu de răzbit...

Conform acestei discipline riguroase, Annie nu avea voie să lipsească de acasă; avea maşină tocmai pentru a nu fi la cheremul ninjănui. Fata îmi spusese că numai în cazuri excepţionale uza de permisiunea de a înnopta în oraş, găzduită de o prietenă.

Am pierdut o mulţime de timp pînă cînd am reuşit să iau legătura cu Annie, noroc de calmul şi răbdarea funcţionarei de la informaţii. Ştiam că e acasă, fiindcă-mi spusese că pînă la amiază are program de grădină. Voiam să-i propun o ieşire pe undeva, dar nu se putea, avea repetiţie la studioul conservatorului, nu putea să lipsească şi nici n-ar fi vrut. Nu-i nimic. Mă descurc şi aşa.

Am reuşit să sucesc şi să învîrtesc lucrurile în aşa hal, înelt, pînă la urmă, ea a fost aceea care a insistat să o însoţesc, asigurîndu-ntă că nu voi stingheri pe nimeni şi că accesul, interzis fiind străinilor, era permis

prietenilor şi-aşa mai departe. M-am lăsat puţin rugat şi pînă la urmă, spre bucuria ei declarată, am acceptat. Ne-am înţeles să treacă să mă ia, casa mea fiind în drum. Studioul era situat undeva în apropierea unei biserici vestite, într-un cartier mai modest, spre marea mea uşurare, căci mi se cam acrise de marile bulevarde.

Pînă la venirea micuţei Dubois mi-am petrecut timpul studiind planul oraşului. Am urmărit cu creionul pe hartă, pînă cînd am reuşit să refac mintal traseul „reţelei de metrou" între două pieţe ce mă interesau, asigurîndu-mă că ştiu pe dinafară staţiile intermediare şi cam ce mai credeam eu că mi-ar folosi.

Nu l-am uitat nici pe ăla de serviciu cu înregistrarea pe ziua de azi şi i-am spart urechile cu „Tudo- riţo, nene" pînă mi s-a făcut şi mie lehamite. Tocmai ajunsesem la al optzeci şi treilea „aşa-naltă şi subţire", cînd a venit micuţa.

îmi formasem aseară o oarecare părere despre ea, începusem să am stimă pentru tenacitatea de care dădea dovadă în drum spre afirmare, acum nu ştiu, singură sau împinsă de maică-sa, şi privind-o la volan, mă întrebam dacă nu e momentul să-mi reconsider ideile. La urma urmei, de ce l-a căutat ea tocmai ieri pe oncle Jo? Nu cumva voia să dea de mine? Nu cumva şi ea ...

Stop. Nici aşa nu e bine. Vigilenţă, vigilenţă, dar nici chiar aşa. Deşi după experienţa de acasă cu Jo Martin

Fata se vede că a interpretat altfel privirea mea, stăruitoare, pentru că mă ameninţă cu degetul şi-mi ceru să nu care cumva să mă îndrăgostesc de ea, nu-i dă voie maică-sa ..

.„Nici o grijă", îmi veni mie să-i răspund, dar îmî îndesai vorbele la loc. Am destulă experienţă în materie, ca să ştiu că o declaraţie de felul acesta ajunge pentru a înnegri şi sufletul unei femei de zece ori bunică, darmite al unei puştoaice» Mai mult ca oricînd am nevoie de prieteni aşa că i-am răspuns:

— Nu primesc interdicţii în acest sens, dar tu eşti liberă să alegi.

Am ajuns la studioul acela, de fapt o succesiune de săli de repetiţie, foarte simplu, dar eficient amenajate, avînd de toate, inclusiv cîte un mic ring de dans, cu parchet special. Era o hărmălaie nemaipomenita, în fiecare încăpere se repeta altceva, de fapt hărmălaie era pentru mine, ei îşi cunoşteau foarte bine rostul fiecare şi lucrau ca nişte robi, pînă la epuizare. Toţi făceau de toate, dansau, cîntau, spuneau cuplete, îmboldiţi de cîte un regizor care se declara de fiecare dată nemulţumit. Am cunoscut o mulţime de figuri noi, nu amabilitatea le lipsea, dar aveau treabă, schimbau două, trei vorbe convenţionale cu mine şi apoi mă lăsau. Cînd a apărut micuţa din cabină am înţeles ce voise să spună ieri, cînd zicea că pe scenă arată bine. Avea un deux- pieces redus la

minimum posibil, aproape simbolic. Machiată, figura ei devenise alta, mult mai expresivă; sub fard, ochii ei de un verde mat deveniseră aproape fos- forescenţi şi nu era deloc slabă. O plăcere să te uiţi la o arătare ca asta. Era pur şi simplu fascinantă!

— Ce-i asta, domnişoară, s-a auzit deodată un glas care a acoperit orice alt zgomot. Ce-i asta, unde te crezi? Cară-te şi-ţi ia maioul!

Era unul din regizorii adjuncţi. Micuţa plecă supărată să-şi ia costumul de lucru şi să se demachieze. Am înţeles că se machiase şi se îmbrăcase numai pentru

hune şi mi a părut rău. Urangutanul urlăior, de altfel un tip amabil şi obosit, începu să-şi ceară scuze servin- du-mi o ţigară şi oferindu-mi cu sila un scaun. l-am dat dreptate, era aşa cum zicea el, unul ca mine vine şi pleacă, dar exerciţiul e exerciţiu şi munca e muncă, „nu-i aşa?“

Aşa şi era, şi după ce-am urmărit-o puţin la lucru pc micuţă, era într-un trio care făcea de toate, numai săbii nu înghiţea, am aflat că lucrează pînă la şapte seara, după ce m-am mai învîrtit puţin prin toate sălile, am considerat că a sosit momentul să muncesc şi eu puţin.

Am ieşit pc nişte scări din spate, probabil niciodată utilizate la altceva decît ca fumoar improvizat. Călcam pe un strat de mucuri, cine ştie de cînd nemăturate. Uşa de la parter era zăvorită pe dinăuntru. Am ieşit uşor şi mi-am întipărit-o bine în minte, fiindcă tot pe aici aveam intenţia să şi revin. Eram într-o curte interioară, plină de decoruri depozitate fără nici un dumnezeu, aruncate parcă din furcă, degradate de ploi. Speram din toată inima că umbra mea şi-a găsit vreun colţ liniştit unde să soarbă o gură de ceva şi să supravegheze atent intrarea principală.

A trebuit să iau un taxi pentru cîteva sute de metri, nu reuşeam să mă descurc, în străduţele pe care le învăţasem de pe plan şi, oricum, n-aveam vreme de pierdut. în metrou n-am avut nici un incident şi în mai puţin de o jumătate de oră am ajuns în piaţa Victor Hugo. Era aproape cinci, cînd, aoordînd o figură de om preocupat, dar nu foarte grăbit, urcam scările imobilului din faţa agenţiei. Adevărul» e că n-aveam chef de bancuri, dacă nu-mi ieşea pasienţa puteam să ratez definitiv misiunea mea, cu toate aspectele ei cu tot

!Ani avut noroc, la etajul întii tocmai se închideau » uşile. Era biroul unui avocat acolo, mă lămurisem de dimineaţă, din tabloul locatarilor. Un tînăr, probabil cel mai mic dintre secretari, învîrtea ultima cheie. Am urcat pînă la etajul trei, peste tot erau birouri, de după unele uşi se mai auzeau voci şi ţăcănit de maşini de scris, apoi am coborît.

Secretarul încuiase bine amîndouă uşile. Am ales-o pe cea mai ferită. Yalele aveau un sistem grozav, ca al unui ceas bine reglat. O chestie din aia căreia de îndată ce i-ai dat de rost se deschide singură. Am lucrat ca un maestru, jur, toată treaba a durat mai puţin de treizeci de secunde, dar mi-a trebuit un minut întreg, cel puţin, ca să-mi revin, după ce-am intrat, cu spatele lipit de uşa pe care tocmai o închisesem în urma mea. Se auzeau voci pe palier, dar înainte de ă lua o primă hotărîre mi-am dat seama că sînt două funcţionare gălăgioase care coboară scările în goana.

Ei, în rest, n-am mai avut aproape nimic activ de făcut. Am aruncat o privire în jur, eram Jn anticameră, apoi, pentru orice eventualitate, âm trecut şi prin Camerele alăturate, nu de alta, dar să nu mă trezesc în com- pania unui hoţ adevărat, şi m-am liniştit. Eram singur. Mi-am tras un scaun lingă o fereastră şi, pe lîngă perdeaua cam ordinară, pentru nişte birouri atît de luxoase, am început să mă zgîiesc peste drum. Am avut grija şi de micile mele unelte pe care le-am demontat şi le-am strecurat la loc sigur.

Aveam o vedere superbă, cuprindeam toată sala luminata a giorno. Perdelele fine îmi permiteau, aproape, să disting felul exponatelor. După un sfert de ceas eram destul de bine edificat asupra sistemului de vînzare. Se găseau lucruri de toate mărimile şi aproape la toate pre-

ţurile, puţini ieşeau fără să fi tîrguit nimic, fie măcar o bilă de ceramică prinsă într-un lănţişor subţire de metal, un nimic dintre acelea pe care fetiţele şi-l agaţă de geanta de şcoală; unii, mai ales cucoane, făceau cîte o tîrguială mai mare şi comisionarul ducea pachetul la maşină sau îl punea pe raft, probabil în vederea transportului la domiciliul clientului. Şmecheria era că fiecare obiect cumpărat era imediat înlocuit cu altul, dar de alt tip. Totul era unicat şi expoziţia îşi schimba înfăţişarea de la un minut la altul. Păcat că nu eram responsabil de magazin, prinsesem cîte ceva bun de aplicat,

dar în rest începusem să mă plictisesc. Reuşisem să le deosebesc şi pe cele trei vînzătoare care, cu aerul lor spăşit şi stilat, făceau treabă bună.

Mă uitam tocmai la o Lancia galbenă, care arăta ca un gălbenuş scurs lîngă bordura trotuarului, cînd privirea îmi fu atrasă de un taxi comun ce parca în spatele gălbenuşului. Mai bine zis, atenţia îmi fu atrasă de tipul ce cobora. Merita să-l priveşti, arăta exact ca un afacerist neamţ din filme, cu pîntecul uşor bombat, cu picioarele scurte, bine înfipte în caldarîm. întinse o mînă autoritară şi cineva din maşină îi dădu o servietă. Se îndreptă spre dugheana mea şi fusei sigur că nu m-am înşelat atunci cînd i-am atribuit naţionalitatea: puteai să cînţi un marş pe cadenţa paşilor lui. L-am urmărit şi în expoziţie aceeaşi mînă autoritară îndepărtă fata care i se puse la dispoziţie, drept care tipul fu lăsat singur. Se uită fără prea mare interes la nişte chestii, apoi dispăru pe una din uşile din spate.

Nu spun că nu eram emoţionat! Aş fi dat nu ştiu ce pentru permisiunea de a fuma o ţigară! Mă ridicasem să plec, dar am fost reţinut de o izbucnire puternică în faţada casei pe care o supravegheam: se aprinseseră lu-
minile într-o încăpere aproape la acelaşi nivel cu mine. Am avut o mişcare de recul, strălucirea unui poli- candru de modă veche, de cristal, pătrundea parcă pînă în anticamera avocatului. Lipit de perete, am rămas să observ scena pentru că merita.

în uşă era neamţul meu, mereu cu servieta sub braţ; fusese condus de un tip care tocmai îşi lăsa mîna în jos: el aprinsese comutatorul. în spatele unui birou, într-un fotoliu de o construcţie specială, stătea un alt individ, probabil se odihnise pe întuneric. Acesta se ridică şi ieşi de după birou facînd cîţiva paşi în întîmpinarea vizitatorului. Eram realmente copleşit! Individul care zăcuse în fotoliul medical nu putea fi decît Seltz, patronul agenţiei. îmi scăpă o înjurătură pentru că uşierul sau cine-o fi fost se apropie de cele două ferestre enorme şi trase, cu o dexteritate care mă uimi, nişte draperii. Nu mai văzui decît înclinarea ţeapănă a neamţului. Crezui că aud şi pocnetul călcîielor.

în orice caz auzii cu adevărat pocnetul uşii pe care, în graba mare, o trîntii în urma mea. Noroc că nu era nimeni pe scară. Am avut totuşi prevederea să controlez daca s-a închis bine, n-aveam nici o poftă de complicaţii! în stradă, oprii primul taxi pe care-l văzui. Şoferul era bătrîn şi plictisit. M-am lăsat pe bancheta din spate, mi-am tras pălăria pe ochi şi l-am stopat la cîţiva zeci de metri de taxiul neamţului. N-avea unde să întoarcă, trebuia să treacă pe lîngă noi. Bătrî- nul făcu ce-i spusei, dar avu grijă să mă prevină că aparatul taxeaza.

Era o aşteptare plină de nervi, dar nu-mi puteam permite să ies cu toate că muream de curiozitate să-l văd pe neamţ părăsind prăvălia. în fine, taxiul aşteptat trecu încet pe lîngă noi. Era un Packard. Neamţul îşi strîn

-gea servieta la piept şi explica celuilalt, tipului care aşteptase în maşină şi care-l asculta cu spatele curbat în semn de respect. Ne luarăm după ei, cu două maşini intercalate. Şoferul se prinse la figură, dar nu comentă nimic, nu părea prea interesat de cursul evenimentelor. În orice caz, conduse perfect şi mie-mi ajungea atît. Am trecut fluviul, dar la primul stop l-am scăpat, ne-o luaseră înainte în ultima clipă! Am folosit minutul de staţionare ca să aprind doua ţigări, una mie, una bătrînului. O acceptă fără să mulţumească, dar după primul fum se interesă de marcă. îi pusei un pachet nedesfăcut de Carpaţi, fără filtru, fireşte, pe scaunul gol de lîngă el. în sfîrşit, trecurăm şi noi.

Partida era ca şi pierdută, dar după cîteva minute de mers, mai atent, batrînul trage pe margine şi opreşte, arătîndu-mi cu un semn al capului Packardul care staţiona la cîţiva metri. Eram în faţa unui hotel, un hotel de mare clasă. Tipul cu spatele curbat supraveghea un băiat în uniformă care aranja nişte valize în portbagaj. Am ieşit la timp ca să mai aud urarea băiatului, ca mulţumire pentru bacşişul primit:

— La revedere, domnule, drum bun!

I-am rotunjit puţin cîştigul şi, după o scurtă ezitare, băiatul mi-a spus:

■— Este domnul Van Heer cu secretarul dînsului. Vine deseori în interesul trustului dumisale, şi-mi numi uri Cunoscut trust olandez ce se ocupa cu construcţiile de maşini. Primul lucru care mi-a trecut prin minte a fost că mă înşelasem asupra naţionalităţii. Ageamiu mai sînt! Dar nu-i nimic, restul informaţiei compensa eroarea deducţiei mele. Asta ca să mă învăţ minte, să mă mai conduc după aparenţe

!Mi se părea c-am făcut o treabă bună, deşi nu aflasem dacă domnul Van Heer

fusese la domnul Seltz în calitate de cumpărător sau de vînzător. Nici nu mă interesa asta, pe moment. Eram mulţumit că activitatea agenţiei începea să mi se contureze oricît de vag. Lipind toate informaţiile pe care le aveam, inclusiv cele obţinute în ţară, începusem să văd cam despre ce e vorba. Deşi se vedea că e prosperă, agenţia de artizanat nu făcea decît să mascheze activitatea celeilalte, a agenţiei de spionaj industrial. O bursă neagră a invenţiilor şi inovaţiilor de tot felul, furate, fireşte, de pe unde se putea şi oferite celui care plăteşte mai mult! Cam aşa credeam că trebuie văzută activitatea domnului Seltz şi a colaboratorilor lui. Mascarea prin activitatea de artizanat mi se j>ărca din ce în ce mai deşteaptă: nimeni nu se mira de calificarea superioară a colaboratorilor, deh, nu oricine se pricepe la chestii autentice, nimeni nu vede nimic deosebit în călătoriile lor pe tot mapamondul, nimănui nu-i trece prin minte să verifice identitatea şi profesia celor care calcă pragul prăvăliei- expoziţii, în fond, oricine are dreptul să cumpere ceva frumos şi garantat autentic. „Garantat", pentru că faţada e puternică de tot, nu o mucava trîntită acolo, să fie pentru orice eventualitate... Lucrurile se iau cît se poate de serios şi e normal să fie aşa, cînd e vorba de atît de mulţi bani, pentru o arie atît de întinsă, geografic şi tematic...
Da, şi tematic, începeam să fiu sigur de asta, domnul Seltz lucra în stil mare, nu dispreţuia nici un domeniu al tehnicii moderne, în orice caz, microfilmul care-mi acrea viaţa era din cu totul alt domeniu decît construcţiile de maşini... Presupunerile colonelului M. se adevereau, una după alta

.Ca întotdeauna, începusem să mă gîndesc prea înainte, să emit ipoteze dintre care unele aveau puncte de plecare insuficient verificate sau nu aveau deloc ...

Cine ştie unde aş fi ajuns cu gîndurile dacă bătrînul şofer nu mi-ar fi atras atenţia:

— Să ştiţi că ăsta taxează tot timpul!

Se săturase să mai staţioneze într-un loc atît de aglomerat, cu un tip căzut pe gînduri, pe bancheta din spate.

Am considerat că aceasta e prima mea victorie şi că trebuie să o sărbătoresc. Meritam şi o mică răsplată pe care mi-am acordat-o „cu generozitate"; nu-mi plăcea în metrou, nu bănuisem că sufăr de claustrofobie, dar cam asta trebuia să fie, şi atunci, răsplata urma să fie o plimbare cu taxiul, pe cheiurile fluviului, atît cît îi puteam urma cursul, în drum spre studioul unde trebuia să mă întorc. O clipă de răgaz, un gînd pentru Monica...

Peste cîteva minute ne-am oprit la o dugheană cam dubioasă, unde am oferit bătrînului taciturn o cafea şi mi-am serbat victoria cu o fine Napoleon de toată lauda.

— Eu nu, s-a apărat bătrînul, mai am de condus astăzi.

La şapte fără cinci fumam tihnit în fumoarul improvizat din casa scărilor dosnice ale studioului. întunericul nu mă supăra. Dar eram căutat, activităţile se terminaseră. Ultimii întîrziaţi soseau dinspre sălile de duşuri sau din cabine pentru a se alătura celorlalţi, îngrămădiţi toţi într-o sală, deoarece urma să cînte, peste cîteva clipe, cineva. Era Robert Darus, un nume în ascensiune, un băieţandru încă. Se întorsese tocmai din- tr-un turneu foarte reuşit în Statele Unite şi poveste

atot felul de chestii nostime copâins-ilor care-l înconjurau, mîndri de modestia şi amabilitatea lui. Tipul lua ore de mişcare scenică, îşi dăduse seama că are nevoie, şi acum, după programul zilnic, cedase rugăminţilor. La pian era tapeurul pe care-l văzusem în sala unde repetase Annie. Părea că ştie toate melodiile lumii, prindea totul din zbor şi înţelegea dintr-o privire ceea ce dorea vedeta serii. Microrecitalul a fost foarte reuşit şi s-a terminat printr-un cor dezlînat, dar plin de. prospeţime.

Am plecat cu sentimentul că mi-am făcut o mulţime de prieteni, deşi ştiam bine că nu ne vom mai întîlni niciodată, sau, în cel mai bun caz, şi o doream din toată inima, eu urma să le mai întîlnesc numele pe afişe. „Dacă!" zicea Annie, povestindu-mi cît de dificil, uneori de nerealizat, este saltul spre celebritate. îi dădeam dreptate, da, viaţa e o junglă în care învinge cel mai tare şi-aşa mai departe, dar mă gîndeam la altceva.

— Uneori poţi să ai talent cu carul, să ai şi relaţii şi noroc, şi totuşi publicul să nu te accepte. Uite, de exemplu...

Am lăsat-o pe micuţă să-mi povestească tot ce dorea ea. stimulînd-o uneori cu cîte o întrebare. Vedeam că are nevoie să se descarce, să-şi strecoare propriile nedumeriri şi păreri în ţesătura unei povestiri despre altcineva. Era ca o conversaţie în tren, cînd îţi arăţi sufletul gol vecinului de compartiment pentru că e o persoană neutră,

neimplicată de nici o parte, care te ascultă politicos şi-ţi dă, eventual, părerea sa, dar pe tine nu te interesează, tu ai vrut numai să te eliberezi de un prea plin stînjenitor... Viitorul o neliniştea pe Annie şi n-avea pe nimeni căruia să-i vorbească deschis pe această temă ...

.'- – Ştii, Dean, îmi spune ea la un moment dat, ajungem să 'comunicăm prea puţin unul cu altul, fiecare vrea să se afirme, nimeni n-are timp şi dorinţă să se ocupe de celălalt. Trăim într-o lume de umbre egoiste...

Iar i-am dat dreptate, aveam un exemplu chiar lîngă mine. în fond, Annie îmi trecuse mie povara neliniştilor ei, fără să mă întrebe, măcar din politeţe, cu mine ce şe întîmplă. Mai bine aşa, ar fi trebuit să-i povestesc despre munca mea de traducător principal şi să-i dau de înţeles că am venit aici ca pe pămîntul făgăduinţelor ...

Era uq aspect foarte neplăcut, probabil cel mai neplăcut al sarcinii pe care mi-o luasem: trebuia să am chipul moral al unui transfug, al unui nemulţumit de ţară, al unui hăbăuc pentru care tot ce zboară se mănîncă, fireşte, cu condiţia ca pasărea să fie occidentală şi mai ales să zboare Occidental. Eram tocmai pe punctul de a-i povesti micuţei despre viaţa noastră artistică, adică despre ceea ce ştiam eu în acest sens, cînd mi-a venit în minte că nu mai am voie să fiu mîndru de nimic din ceea ce-mi aparţinuse pînă acum: climatul ţării mele, că trebuie să răsucesc puţin lucrurile, nu mult, aparenţa de real trebuia păstrată, dar unghiul de vedere trebuia falsificat puţin.

Mergeam spre reşedinţa domnişoarei Dubois, fusesem invitat la cină, şi călătoream într-adevăr ca două umbre, fiecare cu ale lui, dînd impresia de suprapunere, la un moment dat, pentru ca în clipa următoare, fiecare să-şi reia consistenţa sau inconsistenţa proprie... începuse să mă cam ia cu frig pentru ca mă văzui aşa cum vor trebui să mă vadă toţi, un nimeni de nicăieri,
un străin în accepţiunea cea mai exactă a cuvîntuluî, un străin de viaţa alor săi, un lup lihnit după o pradă pe care o vrea cit mai mare. Imaginea nu-mi făcu prea multă plăcere, îmi dădui seama că trebuie să strecor în comportamentul meu o undă de nelinişte, neliniştea Celui cu spatele descoperit. Nu puteam face o excepţie în faţa acestei micuţe, ca însăşi un ghem de nelinişti? Mă temeam că nu, n-aveam voie să neglijez nici un aspect al problemei.

Am oftat şi pentru început i-am spus că peste tot e la fel, dar ca perseverenţa şi seriozitatea în muncă şi-aşa mai departe, ca la o predică de duminică. Spre marea mea uimire, Annie îmi dădu dreptate, se vede că nu era obişnuită să aştepte pară mălăiaţă.

— Da, voi răzbi, spuse ea, în chip de încheiere. Voi răzbi, pentru că vreau.

Ajunşi la reşedinţă nu am dat imediat seama de unde vine tăria şi seriozitatea micii domnişoare Annie Dubois. Mi a trebuit toată stăpînirea de sine ca să pot încropi un zîmbet acceptabil atunci cînd am fost prezentat doamnei Dubois. Fata nu-mi spusese nimic despre asta şi nici eu nu mă interesasem, nu ştiu de ce, probabil din pudoare sau din indiferenţă. Accidentul doamnei Dubois fusese îngrozitor şi e de mirare că i-a întrerupt numai cariera, nu şi viaţa: pierduse un picior, iar partea dreaptă a feţei rămăsese un boţ mototolit, de carne în care o crăpătură indica urma ochiului. Devenii o cîrpă îmbibată de oroare şi de milă, dar comportamentul firesc al celor două femei mă readuse cu- rînd pe o linie acceptabilă de plutire. Doamna Dubois avu bunătatea să mă ţină mereu în partea stîngă, ară- tîndu-mi un profil rămas intact şi de o frumuseţe dumnezeiască, de statuie şlefuită. Eram incapabil să-mi

iau ochii de la ea, irezistibil atras de carnaţia perfectă şi de graţia curburii gîtului ieşind din gulerul bluzei. Dar mîinile erau muncite, ca de ţărancă, şi linia gurii era aspră, încremenită într-o durere fără margini. Ştiam acum că Annie Dubois va răzbi căci nu se putea să nu fi moştenit nimic din curajul acela de soldat al mamei sale. Mi se părea că e un curaj să mai trăieşti, să mai munceşti, să mai zîmbeşti, atunci cînd soarta şi-a bătut joc de tine în felul acesta.

Doamna Dubois era mîndră de gospodăria ei pe care o întreţinea singură, „şi te asigur, cu rezultate de fermier şcolit".

Adevărul era, oricît ar fi părut de ciudat, că pînă şi în starea aceasta, mama îşi eclipsa fata. Annie era docilă, răsfăţîndu-se ca o pisică ce era, dar nepermi- ţîndu-şi nici o iniţiativă.

Discret, folosind o tactică de care probabil ar fi fost mîndru pînă şi colonelul M., doamna Dubois mă chestiona asupra persoanei mele. Ştiam că n-o interesez decît'în

măsura în care puteam constitui un sprijin pentru cariera fiicei sale. Nu mi-am permis să o mint şi, deşi pe undeva se simţea că-i devenisem egal cu un stîlp de telegraf, îmi arătă aceeaşi ospitalitate binevoitoare, pînă la plecare.

Subiectul de bază al discuţiei l-a constituit, după cum era de aşteptat, stadiul repetiţiilor spectacolului din care văzusem şi eu cîteva fragmente. Doamna era la curent, cunoştea încă o mulţime de ţipi mai bătrîni care se preocupau de micuţa Dubois şi aveau grijă ca maică-sa să se bucure de progresele ei. Era vorba de o mare revistă cu care „Grupul independent" spera să rupă gura lumii, la vară, la Nisa. Ar fi fost şi adevăratul debut 'al micuţei. Pînă atunci mai ciupea cîte

un ban de ici de colo, din vreo figuraţie sau prezentînd , uneori modele, prea rar, se alinta ea, pentru că nu avea înălţimea minimă necesară unui manechin de profesie şi se apela la ea numai cînd creatorilor li se făcea milă de clientele scunde şi le tăiau cîte un model şi lor.

Nu, reuşeam de loc să păstrez numele lui Jo Martin în discuţie, vorbele doamnei Dubois alunecau peste el fără nici o urmă. Mi-am dat seama că tipul nu se bucură în ochii ei de nici o consideraţie şi am aflat de ce.

— Jo nu e o tovărăşie bună pentru Annie, e morbid. S-a născut somnolînd şi va muri tot aşa. N-are vlagă.

Fata protestă:

— Mamă, eşti nedreaptă, oncle Jo e un domn.

— Da, e un domn, dar nu e o tovărăşie potrivită pentru o fată tînără.

Bănuiam că se referă la patima jocului, atît de molipsitoare uneori. N-am mai insistat.

Mama şi fiica m-au condus pînă la marginea reşedinţei care, după cît mi-am dat seama pe întuneric, putea să fie de mărimea unei gospodării de ţară. Le sărutai mîna pe rînd, uimindu-le cu gestul acesta „oriental" care, doamnei Dubois, i se părea „duios". Aveam să mă descurc uşor, după cîţiva zeci de metri, aleea ieşea în şoseaua care le lega de oraş Staţia autobuzului era foarte aproape, o reperasem la sosire. De cealaltă parte şoseaua era mărginită de nişte sere uriaşe, în spatele cărora se ghicea pădurea.

lată a doua seară cvasi-pierdută Ar fi fost mai bine să mă reîntorc la postul meu de observaţie, însă nu cred c-aş mai fi putut scăpa de sub urmărire. Poanta cu studioul s-a potrivit perfect. în fond, am cunoscu

tmai îndeaproape două ^pamne incinta'.oare, , tot trebuia sa mă lămuresc puţin şi cu ele. De ce chirurgia modernă n-a putut face nimic pentru doamna Dubois? N-or fi ăvut gestul bani pentru o operaţie cumsecade, astea se fac în Statele Unite .,.

Şirul gîndurilof mi-a fost întrerupt de goana unui individ pe şoseaua în care urma sa ies şi eu peste fîţiva metri. Pjobabil venea autobuzul. Am început să alerg, auzind şi în spatele meu nişte paşi grăbiţi. Doi indivizi, pe care nu-i bănuisem pe aleea pustie, m-au depăşit. înainte de a fi putut sa mă mai gîndesc la ceva, m-am trezit la pămînt. Nu că mi-a# pus piedică, m-âu cosit pur şi simplu, dar mi-am dat seama că nu mi-au rupt picioarele, asta fusese senzaţia, pentru că am avut ca primă reacţie redobîndirea verticalităţii mele la care ţineam, atingînd în treacăt, cu capul, stomacul unuia din ei. Ce-a fost e greu de reconstituit exact cert e că cu dădeam şi ei încasau, mai veniseră doi, dar mai ales, ei dădeau şi încasam eu. Crezusem că „mă ştiu bate" bine, aveam şi un pic de antrenament din direcţia asta, dar nu după mult timp a tre buit să constat că ştiau şi ei meserie Partea proastă e că am constatat-o la propriu, pe pielea mea. Dadeam cu un fel de furie, hai să-i zicem firească, sporită şi de faptul că nu reuşisem să imprim caftului direcţia spre şoseaua pe care o vedeam ea pe o salvare, numai la cîţiva metri. . „

O clipa am trăit o senzaţie ciudată, mi se părea că m-au spintecat cu cuţitul de la tîmplă pînă sub bărbie. O şuviţă de sînge călduţ şi lipicios mi se aduna sub gulerul cămăşii. Era momentul să-mi închei rolul de sac de antrenament pentru nişte necunoscuţi care mi se păreau, în întuneric, foarte masivi, toţi, aşa ca m-a

mlăsat moale, de parcă atunci mi s-ar fi scurs talaşul, la pămînt.

— Destul, mon ami, spuse o voce scîrbos de veselă, unuia care-şi tot ştergea bombeurile de coastele mele.

— încă nu, i se răspunde. Mie, cînd mi se dă să fac o treabă, îmi place s-o fac bine.

El înţelegea sa-şi facă treaba bine, de acord, dar n-am mai putut să-i dau

calificativul pe loc; îndată după declaraţia lui de conştiinciozitate, am fost ridicat de guler şi n-am mai fost nevoit să mă ostenesc făcînd pe leşinatul; au avut ei grijă să leşin de-a binelea.

M-am trezit, fiindcă mi se pusese ceva groaznic de mirosit, sub nas. Norocul a fost că o mînă a îndepărtat porcăria, altfel leşinam din nou. Am fost lămurit în cîteva vorbe că sînt, parcă eu nu vedeam, în sala de urgenţe a clinicii particulare X, aflată chiar la centura capitalei. Mă întinseseră, gol pînă la brîu, pe o masă de operaţie, şi-am dat să mă scol, simţeam că pot, dar simţurile mă înşelaseră.

— Totuşi, n-aveţi nimic, îmi spune zîmbind, un intern. V-am examinat pînă mai adineaori; nimic rupt, nimic lezat. Şi-i dă înainte cu zîmbitul. Veseli mai sînt unii oameni!

O soră îmi aplică un plasture de care n am mai văzut în viaţa mea, ca o fîşie de celofan, de la tîmplă pînă sub bărbie, deci tot fusesem tăiat, şi-apoi îmi dădu o injecţie şi eu a trebuit să rabd, ba sa mai şi zîmbesc recunoscător, deşi înţepăturile astea n-au intrat niciodată printre pasiunile mele.

în fine, am coborît de pe masa înaltă, sau am fost coborît, chestie de interpretare, dus într-o cameră alăturată şi instalat într-un fotoliu. Tot sora mi-a ajutat să mă şi îmbrac, se vedea că se pricepe, şi-apoi m-

alăsat cu doi ţipi, ce se zgîiau la mine, înfundaţi în alte fotolii.

— Sînt inspectorul Cogan de la Poliţia Judiciară, s-a prezentat unul din ei, mţ tip între două vîrste, mai degrabă tînăr, dar atît de obosit încît n-am mai ştiut pe moment dacă trebuje să-mi fie milă de mine sau de el. Celălalt, un subaltern după atitudine, tăcea.

— Mi-aţi putea explica, â reluaţ inspectorul Cogan, cum aţi ajuns în situaţia această, domnule Brad?

Am dat din cap că nu, trăgînd prima concluzie: mai aveam paşaportul, ceea ce nu era puţin.

în fine, ne-am lămurit noi unul pe altul, eu am aflat că zăcusem, după calculele ulterioare, cam un sfert de ceas la marginea şoselei, el s-a lămurit ce căutam acolo, dar n-am reuşit să ne dumirim nici unul asupra substratului caftului pe care-l încasasem. între timp, tipul celălalt a şters-o englezeşte şi-am înţeles că se duce să verifice la telefon adevărul spuselor mele referitoare la vizita pe care o declarasem. Nu voiam să-i comunic domnului Cogan impresiile mele despre mica întîmplare şi anume că ăia mă bătuseră măr, e adevărat, dar n-o făcuseră în „duşmănie", nu acţionaseră contra mea, Dinu Brad, persoană particulară cu care aveau ceva de împărţit, ci avuseseră de făcut o treabă şi ţinuseră să o facă bine. Cam aşâ zicea ăla care-mi număra coastele. .N-aveam nici un chef să înnod relaţii de prietenie cu poliţia autohtonă, ba dimpotrivă şi m-am bucurat cînd am aflat că înafară de paşaport, ţigări şi chei nu mi s-a mai găsit nimic în buzunare. Am întrezărit şi o explicaţie plauzibilă. Inspectorul lăsă dispreţuitor să-i atîrne o buză, cînd afla cîţi bani avusesem la mine. Era o sumă derizorie, e adevărat, dar el nu ştia că erau toţi banii mei şi nici eu nu i-am spus-o.

Excluzînd posibilitatea că am fost victima unui atac 7 pornit din gelozie, şi ar fi fost absurd să o^ luăm în consideraţie, am ajuns amîndoi la concluzia că am fost caftit pentru a fi jefuit. Cu atît mai rău pentru ataca,. tori, dacă rezultatele acţiunii lor temeinice (chiar temeinice!). au fost sub aşteptări. Nu s-au lăcomit nici la ţigările mele aşa că pot să ofer una inspectorului şi încerc şi eu să trag cîteva fumuri, ceea ce-l face să zîmbească.

— Iată-vă în afară de orice pericol, domnule Brad.

Da, eram în afară de orice pericol, dar mă simţeam ca jupuit sau mai bine zis ca frecat cu şmirglu de o gospodină prea zeloasă. Şi totuşi, n-aveam nici o rană, chestia de j>e obraz era o simplă zgîrietură superficială, făcută fără intenţie, probabil cu brăţara de la ceas sau cu colţul unui buton, la mişcarea mîinii unuia din atacatorii mei.

— Pînă mîine are să vă treacă de tot, mă asigurase sora, şi eu am crezut-o, pentru că acesta e unul din marile mele defecte, cred tot ce-mi spun femeile frumoase.

Camaradul sau subalternul inspectorului se întoarse 5 şi din mişcarea fină a uneia din pleoape am înţeles că făcuse verificarea şi comunicase pe această cale lui Co- gan că nu minţisem. Am mai discutat puţin, în trei, „ despre natura şi consecinţele aucului al cărui obiect am avut onoarea să fiu.

— V-au bătut cu grijă, constată tipul al cărui nume nu-l aflasem încă.
— Da, confirmă Cogan, v-au bătut, ca să zic aşa, calificat, v-au frămîntat pînă la leşin, pînă la înmuiere, dar nu v-au vătămat nimic, nu v-au deschis pe nicăieri. Procedeu de oameni de meserie

.Eu nu ziceam nimic, nu voiam să alimentez subiectul „oameni de meserie". Tipul fără nume lansează presu- ţ punerea că aş fi putut fi atacat din greşeală, adică ăia să fi avut vreo răfuială cu cineva şi să mă fi confundat, iar în final, văzînd că s-au înşelat, s-au mulţumit r cu amărftele mele de sute şi m-au abandonat pe şosea, tocmai pentru ca, mai devreme sau mai tîrziu, cineva să mă găsească.

— Puteţi face o reclamaţie, conchide Cogan, în timp ce, ridicat, îşi încheia pardesiul.

— Unde vă pot găsi? fac eu pe prostul.

— Nu mie îmi faceţi reclamaţia, mă lămureşte el cu o răbdare obosită. Noi treceam din întîmpîarc pe acolo..,

•— Spre norocul meu ...

— Da, s-ar fi putut să rămîneţi acolo toată noaptea, în general, oamenii preferă să nu se amestece în chestii care nu-i privesc şi care le pot crea complicaţii. îşi apără tihna călduţă, zice inspectorul, şi înţeleg că „tihna călduţă" în care se complac oamenii temători de complicaţii ti face şi lui figuri.

— Faceţi reclamaţia circumscripţiei respective, de ci ' aparţine cazul. Noi nici nu ne ocupăm de aşa ceva, v-am spus, v-am găsit din întîmpîarc.

Pînă la urmă am hotărît să nu mai fac nici o reclamaţie, nu reţinusem nimic din înfăţişarea atacatorilor mei, suma furată nu justifica bătaia groaznică pe care o primisem, şi-apoi mai era şi numele fetei pe care, vrînd, nevrînd, trebuia să-l menţionez,... plus numele meu, plus tot felul de alte chestii de care nu voiam să-i pomenesc inspectorului

.— Cum vreţi dumneavoastră, zice ei şi apoi se oferi să mă conducă acasă, „nu va fi un ocol prea mare*. Accept, că doar atîta aşteptam.

Părăsim cocheta clinică unde au fost toţi atît de amabili, şi-h timp ce abia mă tîrîiam, bine proptit de două părţi, pe peronul dc gresie, mă întreb cu voce tare dacă şi alţii se bucură de aceeaşi amabilitate.

— Da, îmi răspunde cu o voce scîrbită tipul fără nume, pentru o mie o sută pe zi, poţi fi sigur că-ţi fac tot ce-ţi trebuie.

— Nu e cazul dumneavoastră, intervine sora care ne conduce, cu o lanternă. Dumneavoastră aţi fost „de urgenţă".

Lăsăm în urmă clădirea învăluită în întuneric, n-au vrut să aprindă luminile pe faţadă, liniştea şi odihna pacientului înainte de toate, şi ne angajăm cu toată viteza pe străzile pe care, în sfîrşit, se poate circula, lipul care nu mi s-a prezentat conduce bine. Inspectorul Cogan i se adresează cu DodA.

Ajungem. îi rog să urce cu mine şi ei acceptă fără nici un fason, de parcă ar fi fost un lucru de la sine înţeles. Am auzit soneria insistentă a telefonului, încă de pe palier. Era Annie, îngrijorată de convorbirea care-o avusese cu poliţistul, în care i se ceruse să declare ora plecării mele de la ele. O liniştesc cum pot, sub privirea cercetătoare a inspectorului Cogan, a cărui primă mişcare fusese să se trîntească într-un fotoliu. Nu-i spun fetei de bătaie, zic că a fost o încurcătură, dar înainte de a mă îngrijora că nu-mi vine în minte nici o explicaţie plauzibila îmi sare ea în ajutor, anunţîndu-mă că mîine pleacă. Ei, chestia asta mi-a mai muiat un pic creştetul capului, fiindcă prea pica pe neaşteptate şi nu-mi plăcea de loc. Micuţa zice c-a primit o chemar
eurgentă din partea sindicatului cutare al unui combinat de confecţii, cărora li s-a îmbolnăvit un manechin. Cică pleacă mîine, totul e aranjat, pentru cîteva zile în capitalele Africii de Nord să prezinte modele. E tare surescitată, aşa că eu n-o mai întreb nimic şi-i urez ce-mi trece prin cap. E adevărat că nu-mi trece mare lucru, dar nici nu-i nevoie, Annie e bucuroasă de călătorie şi de banii care-i poate scoate.

Am pus receptorul jos şi-am încercat să fac pe gazda primitoare cu restul de ţuică şi de salam de Sibiu. Inspectorul Cogan nu era cîtuşi de puţin un tip dezagreabil, numai ca era foarte obosit, scuzele lui sunau de prisos, asta se vedea bine pe faţa lui pămîntie. Ţuica îl cam muie, dar nu şi pe Dodd, care se transformase în fată în casă, umbla de colo pînă colo, bănuiesc că nu fără scop, îmi făcu patul de culcare şi mă

îmbătrîni cu zece ani, învelindu-mi nişte gheaţă într-un prosop, în fine, termină de umblat la frigider, la cîţiva centimetri dc microfilmul meu cel fals şi-mi trînti punga improvizată cu gheaţă pe cap. Nu voi să mă dezbrac în prezenţa lor, mai vorbirăm de una, de alta şi-am fost mulţumit să ne despărţim prieteni, deşi eram sigur că în raportul lui inspectorul va menţiona toată întîm- plarea, chiar fără reclamaţia mea.

— Nu judecaţi toată ţară după asta/ mi-a spus el, stîngaci, în chip de scuză, la plecare.

Nu mă îngrijora faptul că trebuia să le deschidă poarta madame Therese, oricum, vizita lor fusese înregistrată. Speram că domnul Seltz va trage cuvenita concluzie din faptul că nu voiam să fac o reclamaţie oficială.

Dar dacă n-avea nici un amestec? Ah, asta ar fi fost culmea, să fi fost într-adevăr victima unui jaf

!Era momentul să încerc să mă oblojesc în stilul meu. M-am dezbrăcat cu un fel de lehamite de ordin estetic, dacă jiot spune aşa, pentru că trupul meu acoperit de vînătai, de diverse intensităţi şi calibre, constituia, chiar pentru mine, o „privelişte" total dizgraţioasă. Dar descălţatul a constituit o reală plăcere; în carîmbii ghetelor mele ultraelegante, ultima modă la Bucureşti, ghete fine, de comandă, care aveau de toate minus scîrţul, deci în carîmbul acestor nepreţuite ghete la modă îmi ascunsesem uneltele cu care puteam deschide orice broască, adică două ace foarte fine, prevăzute cu ghivent pentru a putea fi prelungite, o sgatulă de dimensiuni aproape milimetrice, o şurubelniţa delicată... Le-am curăţat cu grijă, meritau, şi le-arti pus alături de celelalte piese pe care nu le luasem cu mine, în etui-ul plat din buzunarul pardesiului lui Jo Martin.

Mare noroc am avut că cei de la clinică nu s-au gîn- dit să mă şi.descalţe! Un meseriaş ca inspectorul Cogan şi-ar fi dat imediat seama la ce pot folosi nimicurile de oţel flexibil. M-ar fi considerat, poate, un spărgător bătut de complici. Hm, chestia nici nu-i prea departe de adevăr, numai că nu sîntem complici încă, iar bătaia am încasat-o ca pruncul ţiganului, înainte de a merge cu ulciorul la fîntînă, „că după ce-l sparge, la ce mai foloseşte?[1]'

*

Cearşafurile ude stimulează gîndirea, dar acum cred c-am gîndit destul. Mă transfer în aşternutul ademenitor pentru un trup frînt, să mai prind cîteva ceasuri d esomn. Nu mai e mult pînă dimineaţă. Miercuri dimineaţa ...

Ce voi face mirecuri dimineaţa? Yvette a plecat, Annie pleacă, ciudată chestie, fără bani m-au lăsat, de verificat m-au verificat, de urmărit,..., uite, de asta sper că am scăpat, măcar cele cîteva ceasuri cînd l-am dibuit pc domnul Van Heer . .., de bătut m-au bătut, mi-au dat un avertisment adică, m-au muiat... M-au muiat?! Da, cred că ăsta e cuvîntul, m-au încolţit din toate părţile şi-apoi m-au lăsat să mă trezesc singur, absolut singur şi fără nici o posibilitate de a...

Ei bine, ce-ar face traducătorul Dinu Brad, virtual trădător de patrie, virtual transfug, în situaţia asta?! E realmente rămas fără nici o speranţă? El, nu eu! Dar unchiul Jo Martin care trebuie să vină, care i-a promis ajutorul, care i-a dat de înţeles că va fi aşa şi pe dincolo? Cum trebuie să reacţioneze traducătorul Dinu Brad? Mă tem că pînă acum nu m-am gîndit destul la „acest domn*)

încep să mă gîndesc cam cum ar trebui să fie schimbarea la faţă, încerc să mă văd cu ochii ălora, ai ălora care ştiu că Martin a murit şi că într-un fel sau altul va trebui înlocuit şi, după un timp, am impresia că am dibuit un fir. Aşa că intru în joc. Păzea, voi ăia, pu glumiţi voi, dar nici eu n-am totdeauna chef de bancuri. Şi acum, mai puţin ca niciodată. Cît despre joc, nu, nici eu nu sînt ageamiu, am mai auzit şi eu, pe ici, pe colo, cîte o regula ... Vorba lui M., şi cărţile sînt bune la ceva.

Mă ridic urgent din pat, pentru că dacă e vorba să intru în joc, ah ce bine-mi pare, atîta am aşteptat, atunci prefer să intru de partea care-mi place mie şi nu de partea care mi se dă, la o adică. Aşa că, dup

ăcîteva minute, cu concursul unei telefoniste de la. infor- * mâţii care se plictisea t nu s-a speriat de ideea că vreau sa vorbesc cu „o dneia' căreia îi cunosc doar numele, peste cîteva clipe deci, aud în receptor o voce E caldă, trezită din somn, şi-i âduc aminte ca Gioconda există şi mîine...

C *IPUOLI'L VI)*

Mă ferchezuiesc, miercuri dimineaţa, cum ştiu eu mai bine, şi zău că ştiu să fac treaba asta binişor, pentru că eu am fost întotdeauna de părere ca dacă cucoanele se străduiesc atîta să ne placă, şi de cele mai multe ori reuşesc, nimic de zis, atunci e cazul să facem cîte ceva şi noi, bărbaţii, în direcţia asta.
Nu vreau să spun că reuşesc teribil, am dorit a-ntîia, dar încă scîrţîi din încheieturi şi plasturele ăsta transparent de pe faţă mă cam încurcă. Convin cu mine însumi că-mi dă un aer mai interesant, mai misterios, şi asta i lucru de mult stabilit, misterul e cel care contează al naibii în faţa cucoanelor. Atît de mult contează. încît sînt dispuse să-l fabrice singure; ajunge ca tu să taci, că fantezia lor umblă singură, ca un mecanism bine întreţinut, pe care e suficient să sufli ca să-nceapă să se rotească. De ce ar face excepţie de la această sfîntă regulă tocmai cucoana pe care m-am hotărît s-o dau gata azi? Imaginea ei aurie îmi dă un soi de nelinişte de licean care-şi face planuri, de la bun început considerate imposibil de realizat, gîndin- du-se la o vedetă pe care a văzut-o aseară pe scenă

:la zece paşi şi totuşi inaccesibilă. Numai că eu nu sînt licean, doamna Giovanna Bruni nu e vedetă şi planurile mele s-ar putea să nu fie chiar cu neputinţă de realizat. Senzaţia, însă, răfnîne aceeaşi.

Auria mea doamnă nu e vedetă şi chiar mă întreb de ce. Ar lua premiul I cu coroniţă La orice concurs de frumuseţe de pe tot mapamondul şi cred că orice bărbat, de la şapte la şaptezeci de ani, ar jura cu mîna pe inimă că n-are rivală la armonie. Parc-aşa se cheamă potrivirile perfecte, armonie?! Armonie de forme s-a mai văzut. Slavă domnului, două exemplare din trei, mă refer la cucoane, fireşte, posedă ceea ce se numeşte armonia formelor. Altfel ar fi destul de greu de trăit, mi se pare. Giovanna e prima din cele două, dar eu mă gîndesc la senzaţia stranie pe care ţi-o dă armonia de culoare a acestei făpturi care s-a instalat ca la ea acasă în gîndurile mele, luindu-mi-le pe toate, chiar şi pe acela rezervat blestematului de microfilm fantomă. Atîta galben de toate nuanţele strîns într-o singură făptura îmi explică, în sfîrşit, formularea pe care n-am înţeles-o niciodată pînă acum, „bucăţică ruptă din soare". De fapt, Giovanna cumulează mai multe nuanţe ale acestei culori, de la ocrul auriu al părului, la bronzul delicat al pielii, ca al copiilor mici, rumeniţi pe plajă, pînă la strălucirea incandescentă a ochilor. în- tr-adevar cei mai ciudaţi şi mai frumoşi din cîţi am văzut pînă acum. „Cei mai şi mai"?! Superlativul acesta îmi aduce zîmbetul pe buze. Cine pe cine dă gata azi? Că eu, parcă sînt gata de ieri. Şi nici nu s-a străduit măcar, ba m-a şi lepădat pe stradă ca pe un nimic inutil. Ori, poate, tocmai de aia ...
Aşa sau altfel, mă voi lămuri eu azi, mîine sau poi- mîine căci treburile astea au şi ele o socoteală de timp

,dar, pînă una alta, prind de coadă gîndul acela neplăcut cu microfilmul şi mi-l înfig bine în cap, măcar să am şi eu ceva fix, printre atîtea fantasme aurii ce-mi umplu mintea.

Sînt boem de tot, dacă prin asta se înţelege lipsa de bani, şi cînd zic „de tot", am acoperire sută la sută. Pot să-mi ofer buzunarele pentru o eventuală casă a vînturilor. Asta să fie cfel mai mare necaz, îmi închipui că-l rezolv în dimineaţa aceasta, urgent şi fără nici o dificultate. Ba poate mai primesc şi mulţumiri! Sigur primesc şi mulţumiri, altfel superbele mele deducţii se duc de rîpă şi micul meu renume de tip „deştept şi descurcăreţ", se dovedeşte fals. în fine, chestia cu deş- teptăciunea e destul de relativă, eu n-am îndrăznit să cred aşa ceva despre mine, dar aşa cred alţii şi mie nu mi-a plăcut niciodată să dezamăgesc pe nimeni cu bună ştiinţă, chit că acum nu sînt „în specialitate".

Aşa că o pornesc per pedes apostolorum spre faimoasa agenţie. Trăiască toţi reprezentanţii comerciali olandezi cu aspect de militari în retragere!

îmi prinde bine plimbarea asta de dimineaţă, cam lungă plimbarea şi cam tîrzie dimineaţa, pentru că am de gînd ca, în timp ce admir oraşul, avînd deci un fond vizual şi sonor din cele mai plăcute, să reanalizez datele situaţiei mele de azi...
Se vede că nu toţi sîntem Napoleon, în orice caz eu nu sînt. Nu numai că nu pot face mai multe lucruri deodată, dar nu pot realiza nici măcar unul din cele pe care singur mi le propun, şi-atunci mă las în voia soartei şi soarta asta se cheamă Giovanna, vreau să spun că tot drumul pînă la dugheană mă gîndesc numai la boţul ăla de soare şi mă întreb cum ar trebui să mă port cu ea ca să-i văd ochii mereu strălucind. M

ămai întreb cînd rîde femeia asta, pentru că ieri, fără să o fi văzut nici o clipă tristă sau preocupată, n-am izbutit nici să-mi dau seama cam cum ar fi cînd e veselă. Am rămas cu impresia că se mişcă şi vorbeşte ca-n neştire, fără să acorde vreo atenţie deosebită la ceea ce se întîmplă în jurul ei. Oboseală, indiferenţă? Da, cred că blazare, indiferenţă, orice în afară de poftă de viaţă. Or eu, eu am o poftă nebună de viaţă, de acţiune, de mişcare. Dacă m-au bătut închipuindu-şi că mă vor ţintui la pat pe cîteva zile, ştiu că s-au înşelat! Oi fi eu „ăla micu“, dar nici chiar aşa!

Nu mi-am dat seama cum am ajuns în faţa dughenei, dar, uite, am ajuns, fără să întreb pe nimeni şi fără să deschid măcar o singură dată planul oraşului, aşa că mă gîndesc că pot fi destul de mulţumit de spiritul meu de orientare.

E prea devreme pentru ca bursa secretelor industriale să-şi fi deschis uşile ei elegante şi să-şi momească sau, să-şi mascheze clienţii cu articole artizanale autentice şi de bun gust provenite din cele patru colţuri ale lumii, prin grija neobosită a patronului ei, domnul Seltz care ,..

Destul, destul. Fără bravadă, fără veselie, fără încredere în viaţă. Domnul Dinu Brad, traducător din trei sau patru limbi europene, trebuie să-şi aducă aminte că a fost bătut fără să ştie de ce, că nu mai are nici un ban, că domnul Jo Martin i-a promis să-l ajute, să-i dea primul imbold pentru a-i trăda pe ai săi...

Stop. Nu e bine. Cei de la agenţie trebuie să mă aducă pe calea aceasta; domnul Jo Martin nu mi-a pomenit pimic de asta (atunci era logic să mă recruteze el, la Bucureşti); el mi-a spus numai că, bazîndu-se pe relaţiile lui şi pe pregătirea mea, voi putea să-mi găsesc o ocu-
păţie în acest Occident şi unde adevărata mea valoare ... şi care Occident, cu posibilităţile oferite unui om tînăr şi intreprid, mai ales iubitor de lux şi femei frumoase şi-aşa mai departe, tot pomelnicul.

în timp ce bijbii după intrarea din spate constat că e teribil de uşor să vrei să minţi, dar ceva mai greu să faci chestia asta în aşa fel îneît alţii să te creadă şi tu sa nu te încurci în propriile tale iţe.

Zic unei vînzătoare care supraveghează despachetarea unor lăzi să-l caute pe amicul meu, Don Towell. Remarc imediat licărul de interes care-i apare în ochi atunci cînd ajunge cu cercetatul figurii mele la plasturele de celofan, ce-am spus eu, aerul meu e mult mai misterios decît ieri, şi-i spun că mă bucur grozav atunci cînd ea îmi declară ca m-a văzut ieri în prăvălie, dar mă cam lasă buna dispoziţie cînd aflu ca amicul e plecat. Dac-a-ntins-o şi ăsta în Africa! Noroc că-i numai la bancă şi trebuie să sosească. Mă hotărărsc să-l aştept şi văd că duduia n-are nimic împotrivă, mic succes pe care-l pun tot pe seama plasturelui. Mă conduce prin nişte încăperi tixite de ambalaje, dar foarte bine rîndiute, în prăvălie. Profit de ocazie ca să mai arunc cîte un ochi în dreapta şi-n stînga şi să-i cer, „plin de uimire şi entuziasm”, lămuriri asupra afacerii, dar văd c-am dat un pic în bară: am uitat că duduia-i vînzătoare şi nu patron. Afacerile acestuia nu-i fac pieptul să tresară de mîndrie; am impresia că nici pe ea nu o pasionează artizanatul. Totuşi, dintr-o solicitudine profesională intrată în obişnuinţă, îmi dă o mulţime de lămuriri de care habar n-are cît mă bucur.

Agenţia are vreo zece ani sau aşa ceva, ea nu ştie bine, pentru că nu-i angajată decît de vreo cinci; în ultimii ani, de cînd patronul s-a hotărît să investească

mai mult în cheltuieli de reprezentanţă şi să cuprindă tot globul, e mai profitabilă, dar are de luptat cu moda, cu prăvăliile specializate în anticarii şi aşa mai departe, duduia-mi spune toată istoria de parcă i-aş fi declarat că am de gînd să cumpăr instalaţia, în următoarele douăzeci şi patru de ore. N-o întrerup de frică să nu-şi piardă şirul şi aflu că jumătate de clădire e închiriată de domnul Seltz, mai precis subsolul, parterul şi primele două nivele, că mai sînt cîteva săli de expoziţie mai mici decît prăvălia propriu-zisă, unde obişnuiţii casei sau clienţii, care pot prezenta interes sînt admişi cu plăcere, că obiectele lor au o mare trecere fiindcă renumitele etcetera.

O întrerup ca să o întreb de Jo Martin, dar duduia nu-l cunoaşte decît foarte vag.

— Ştiţi, avem o mulţime de colaboratori externi.

Da, ştiu că au o mulţime de colaboratori externi, dar aş cam vrea să aflu şi care-s colaboratorii interni. Fac fetei două, trei mici confidenţe fără importanţă, ca să-i dau impresia de conversaţie şi nu de „chestionare” şi-apoi laud un pic oraşul celor mai frumoase femei din lume, dar tipa nu reacţionează cum vreau eu şi-atunci o atac altfel.

— Presupun că munca într-o agenţie de artă e foarte interesantă, dar, probabil, şi

foarte obositoare. Nu? – şi continui înainte de a-i da timp să răspundă. Eu, în locul dumneavoastră, nu mi-aş pierde zilele servind pe alţii.

— Nu?! Dar ce aţi face?! – tonul dudui» e rece şi neîncrezător.

— Aş face film, răspund eu sigur de faptul că nici o femeie nu poate rezista acestei idei şi-i ofer o ţigară, încercînd să maschez prin gest stînjeneala pe care o
simt pentru că/ deşi prezentabilă şi îngrijită, tipa e departe de imaginea pe care ne-o facem, de obicei, despre vedete. Refuză ţigara mea pentru a-şi aprinde una de-a ei, uitîndu-se cam cu fereală spre uşă. Nu-mi răspunde nimic, dar simt că devine mai puţin „ca la serviciu".

— Chiar, cinci ani nu v-au săturat de produse artizanale?!

— N-am încotro, zice, şi oftează. De altfel nu va mai dura mult.

îmi spune o poveste semi-credibilă pentru unul ca mine, apoi îmi dau seama că e cît se poate de veridică: domnul Seltz doreşte ca personalul, în orice caz ăla care se vede, să fie tînăr şi arătos, ori ea ...

— Dar sînteţi tînără şi prezentabilă! strig eu cu indignare.

— Da, sînt prezentabilă, dar nu foarte tînără, am treizeci şi trei de ani. Va trebui să plec curînd.

— Bine, dar ...

— Cînd am acceptat slujba mi s-a spus că e pe durată limitată – n-aveam de lucru – şi cinci ani mi s-au părut o veşnicie, credeam că pot reedita cazul micuţei italience. De altfel, acesta e mitul casei noastre, printre vînzătoare, vreau să zic.

întreb, de politeţe, ce-a realizat micuţa italiancă şi aflu că, acum vreo zece ani, în orice caz în prima garnitură de vînzătoare, era angajată „o tontuţă de italiancă, abia ştia limba acestei ţări şi se zice că nici nu arăta cine ştie ce", care se face remarcată de un tip cu bani şi evadează definitiv din ingrata meserie.

— Şi-atunci, uneori ne mai închipuim că există ţipi cu bani care să te scoată de după tejghea şi să te transforme din cenuşăreasă în prinţesă. în ceea ce mă pri-

veşte, cred că e inutil să mai sper, adaugă ea, cu un zîmbet strîmb care o îmbătrîni brusc.

— Şi ce s-a întîmplat cu micuţa italiancă?

— O mai văd din cînd în cînd, trece pe aici. A fost chiar ieri, face pe cucoana din lumea bună, se lasă servită...

Fata tace dintr-o dată, dîndu-şi seama că eu, da eu, eram tipul cu care micuţa italiancă a părăsit ieri localul expoziţiei!

— Pardon, domnule, cred c-am început să mă amestec în ceea ce nu mă priveşte, zice ea, prefăcîndu-se încurcată, dar eu nu mă supăr şi o întreb ca-ntre amici:

— Serios?! Ea e ...

— Nu ştiu dacă am făcut bine trăncănind, zîmbeşte ea. Sper că indiscreţia mea nu v-a supărat, domnule.

— Oh, nu, deloc! Mi se pare foarte interesant.

Şi într-adevăr aşa era, asta mi se părea cea mai interesantă poantă pe care o auzisem de vreo sută de ani încoace. Micuţa mea făptură aurie, vînzătoarea toan- tă şi fără vino-ncoace, răpită de aici de către un tip bogat! Binecuvîntez sfînta invidie feminină şi încerc să o răsplătesc pe acrita duduie pentru serviciul pe care mi l-a făcut fără să ştie, prin cîteva vorbe frumoase la adresa coafurii şi toaletei ei. Lasă să înceapă şi ea bine ziua de azi!

între timp vin celelalte două vînzătoare, amîndouă mai tinere şi mai drăguţe decît
prietena mea, probabil ele mai cred în reeditarea mitului micuţei italience. Mă feresc
să fiu prea familiar cu ele, deşi mi-ar plăcea, însă am impresia că-mi strică la
„reputaţie". Ieri Don Towell parcă nici nu le vedea. Vine şi ăsta, anunţat de una din
fete, şi cască ochii cît cepele cînd mă vede, aproap

ecă-mi vine să cred că uimirea şi dezolarea lui sînt sincere.

Urc scările spre catul întîi şi inima-tni ticăit nn pic mai tare fiindcă ştiu că aici c biroul patronului, dar argentinianul mă conduce în altă direcţie. Intrăm într-o încăpere, recunosc, elegantă şi suficient de personală, Vteau să spun că singura mobilă oficială e dulapul metalic care parcă distonează cu aranjamentul de cameră de zi al unui apartament bine întreţinut. Avea tot ce-i trebuie tipul, inclusiv o colecţie de băuturi şi de havane fine, de tot soiul, toate cu banderolă aurie pe care a fost imprimat cu roşu

de purpură „Oscar Seltz”, conform unui obicei curent între oameni de afaceri ca- re-şi marchează cu numele micile cadouri şi atenţii destinate clienţilor mai deosebiţi.

Accept cu plăcere coniacul oferit, chiar aveam nevoie de unul, şi refuz havana.

— îmi face rău.

— Nu prea ştii ce e bun şi ce e rău, rîde tipul de mine, săltîndu-şi barba neagră peste cămaşa ultraelegantă şi scuipînd cu dezinvoltura vîrful havanei, pe care-l muşcase, dispreţuind serviciul cuţitaşelor de argint şi fildeş destinat acestei gingaşe operaţii

îi povestesc ce mi s-a întîmplat ieri făcînd pe indignatul şi pe ofensatul care vine cu inima deschisă într-o ţară mult visată şi care se trezeşte bătut măr fără nici un motiv, de nişte necunoscuţi care, „culmea”, îl mai şi jefuiesc de ultimii bani. Argentinianul mă ascultă cu atenţie şi-mi împărtăşeşte cu totul indignarea, ba mă mai şi montează şi declară că cel mai bun lucru pe care-l am de făcut este o reclamaţie la poliţie, cu o cerere de despăgubiri. în fond, martorii mei, cei doi

poliţişti care m-au găsit, sînt demni de toată încrederea etcetera. .

Mai că-mi vine şi mie să-l cred şi să fac cum zice el, dacă nu i-aş surprinde un surîs reprimat în barbă, la o zecime de secundă după apariţie. îl înjur în gînd, că alta n-am ce face, îmi iau o mutră încurcată, mă uit un pic pe pereţi, ca să marchez mai bine replica printr-o pauză şi zic:

— Nu, Don, asta nu pot s-o fac.

— Nu poţi s-o faci? De ce?

— în fine, nu că nu pot, dar nu vreau.

— Păi n-ai nici un ban!

— E adevărat, dar...

Mai fac eu pe încurcatul şi pe misteriosul şi pînă la urmă, invocînd marea simpatie pe care el, argentinianul, mi-o inspiră, încrederea pe care i-o acord şi încă vreo trei atribute de astea, îi fac teribila mărturisire: nu vreau să fac reclamaţie pentru că nu doresc să am nimic de-a face cu poliţia.

Argentinianul mă ascultă cu destulă atenţie, eu mai fac o dată apel la încrederea lui de amic şi continui să-i spun „în fraze trunchiate de emoţie” că am mari speranţe să devin cetăţean al ţării care-l adăposteşte şi pe el, să mă expatriez definitiv şi că n-aş vrea ca primul contact pe care-l am cu autorităţile să conste într-o reclamaţie.

— Să rămîi definitiv aici?! silabiseşte argentineanul pentru a-mi arăta că l-am făcut marţ. De data aceasta e sincer, ştiu c-am nimerit-o.

— Da. Ştiu că e greu, dar am promisiuni ferme.

— De la cine?

— De la domnul Jo Martin

.— Pai, zicea5 c-ai pornit-o într o tălatorie de studii prin capitalele Europei...

— Era să-ţi spun din prima clipa că am venit să mă expatriezi explodez eu.

Faptul că argentinianul nu face nici un comentariu, ori aşa ori aşa, la mărturisirea mea, nu-mi prea place, dar nu-l forţez la nimic.

— Şi cam ce-ai vrea să faci aici? rînjeşte el.

— Dragă Don, încep eu, cu un aer suficient care-mi face şi mie greaţă, dragă Don, eu sînt un tip care are studii superioare.

- Şp .

— Şi ştiu patru limbi romanice: franceza, italiana, spaniola şi româna.

— Ca orice marinar de pe Mediterană. Şi?

— Şi mă mai bîlbîi englezeşte, nemţeşte ş» ungureşte. z .

— Şi ungureşte?

Exclamaţia prietenului Don Towell a fost prea scăpată ca să nu-mi atragă atenţia. îmi vine să-l pup. Mi-a spus fără să vrea că Martin, specialistul lor în maghiară, că-n germană se găsesc pe toate gardurile, le va lipsi. Şi că persoana mea poate prezenta oarecare interes. „Dar de ce m-aţi bătut , urcă în mine un geamăt, zău că parcă mi-e greu să stau pe scaun, şi ma răcoresc, tot în gînd, cu ceva ce se potriveşte situaţiei. Nu, încă nu m-am muiat şi mai fac pe grozavul, arătîndu-i argentinianului meu ce tip deştept are în faţă, traducător eminent şi om de mare viitor, dar fără noroc în carieră, cu un salariu nu după dorinţele mele, sătul pînă peste cap să măi tragă mîţa dc coada,

dornic de o viaţă nouă şi plină de haz

.— Hazul la tine se cheamă că-s femeile, rîde amicul şi eu încurajez imediat noua întorsătură a discuţiei, pentru că am impresia că face parte din catego- > ria bărbaţilor care discută cu plăcere chestii din aste?., niai ales dac.» şi tonul le convine... ori eu am trăit r destul de mult printre bărbaţi ca să ştiu la ce trebuie * făcut aluzie şi la ce nu, şi să pot adopta tonul cerut, chit că niciodată nu m-aiu dat în vînt după şuete pe tema aceasta. Dar nu are nici un rost să-i povestesc amicului despre trandafirul lui Saint-Exupery, nici să-i spun teoriile mele despre frumuseţea care trebuie să existe în fiecare femeie, aşa că mi-am adus aminte puţin de -vremurile cînd, licean fiind, participam destul de des la discuţii de soiul ăsta. Noroc ca tot el, după ce-mi trînteşte nişte bancuri răsuflate, îşi aduce aminte ca e latin şi că unora ca noi nu apă le curge prin vine.

— Faptele, faptele sînt aici de bază, nu vorbele, îmi spune el, uitîndu-mi-se drept în ochi şi eu înţeleg că asta e o laudă.

Mai beau o gura de coniac, e bun, nimic de zis, şi-i arunc tipului motivul vizitei mele la el, îi cer nişte bani împrumut, adică, pentru că „vezi bine că am rămas lefter” şi asta-i „o chestie care mă incomodează”.

— Vai de mine, se apără el amabil, bineînţeles. Nici & nu mă gîndeam să tc las să pleci aşa, cînd ştiu că nu mai ai nici bani de metrou! , •

Apreciez cu glas tare gentileţea lui şi apoi tac pentru că vreau să aud ce zice cl întîi. Se foieşte puţin în scaunul lui ca de director general, îşi drege glasul şi zice:

— Domnul Martin trebuie să se întoarcă în două, trei zile. O hîrtie de-o sută crezi că te-ar depana pînă atunci

?— O hîrtie de-o sută?! Săritura mea din fotoliu a fost realmente dictată de indignare. O clipă m-am văzut în compania doamnei Giovanna Bruni, garnisit cu o sulă nenorocită.

— Vrei mai mult? Dragă prietene, eu îţi dau cu plăcere, dar.

— Dar?! Ir sigur că sînt solvabil, îl liniştesc eu.

Argentinianul nu e prea sigur că sînt solvabil şi-mi di de înţeles că domnul Martin, pe lîngă că e zgîrcit de felul lui, „ai avut ocazia să te convingi. singur, pînă acum'', nici nu prea dispune de bani mulţi pentru că „îi joacă pe toţi şi nu totdeauna are noroc, ştii?”

Parcz şi eu cum pot şi apoi atac puţin; îi spun că n-am intenţia să devin întreţinutul domnului Martin, că am promisiuni ferme din partea lui pentru o slujbă bine plătită în care să-mi pot valorifica talentele mele de poliglot.

— Ţi-a promis domnul Martin că te ajuta în sensul acesta?! Tipul pare neîncrezător şi nu vrea s-o arate.

— Da, răspund eu, sigur pe mine. Altfel cum crezi că aş fi venit aşa pe nepusă masă? Pentru o simplă vizită aş fi putut alege o perioadă mai frumoasă, să pot face şi excursii...

— Şi cam unde crezi că vei putea lucra?

— Domnul Martin nu mi-a spus exact, mi-a promis că-ţi va pune în funcţie toate relaţiile pentru un post bine retribuit, într-o întreprindere ..., mi a spus că are o mulţime de cunoştinţe în lumea industriaşilor ..., vreo reprezentanţă, ceva..., cam ca el...

— Posibil, posibil, cedează argentinianul şi apoi adaugă: Şi dacă nu se ţine dc cuvînt?

— De cc să nu se ţină?

!Tipul nu-mi răspunde, îţi face de lucru cu portmo- neul, şi apoi mă întreabă: r

— Deci eşti ferm hotărît să rămîi?

- Da.

— Ce-au spus părinţii tăi? - £

— Mă crezi prost?! Eu am venit, pentru toată lumea, inclusiv pentru mama mea, într-o călătorie de studii, de o lună. Aşa e vizat paşaportul meu, pe o lună. N-aveam interesul să pun pe nimeni la curent cu intenţiile mele, nici chiar pe tine. Am făcut-o forţat de împrejurări. Dacă porcii, ăia de golani nu se legau de mine şi nu mă jefuiau ,..

— Bine, Dean, c-n ordine, nu te ambala. Oricum, n-ai pierdut prea mult.

— E adevarat, dar bătaia?!

— Văd c-ai rezistat destul de bine. N-aş fi crezut ...

— Ce n-ai fi crezut? ,

— Că-ţi revii atît de repede, continuă el teribila gafă, dar se corectă imediat: Dacă zici că tc-au bătut atît de tare!

~ Groaznic. . .

Se scuză apoi că n-are destui bani la el şi ieşi, lă- sîndu-şi legătura de chei cu care se jucase pînă atunci, ᶜ pe birou, dar eu stau cuminte în fotoliul în care m-am înfundat de tot, nu mă ating de nimic, nu mă mişc, cine ştie dacă nu mă pîndeşte cineva, pe undeva. Examinez cu atenţie toată colecţia de băuturi de pe servanta de alături, îmi mai torn o gură de coniac şi apoi îmi las capul pe spătarul fotoliului şi închid ochii. Gîndurile mele sînt toate aurii. întîfzîerea tipului nu mă nelinişteşte. Dacă e aşa cum cred eu, trebuie să se fi dus la şef după instrucţiuni şi acum se hotă
-raşte soarta mea. Dacă au realmente interese în România mă vor recruta, e clar. Mă vor mai supune la nişte teste, nu mă vor mai bate, sper, dar vor mai inventa ei ceva. Vor vrea să mă compromită, să mă facă dator vîndut. De acord, îi voi ajuta eu, mă voi compromite şi mă voi îndatora pîna peste cap, dar aşa cum vreau eu.

Văd că tipul nu mai vine. O sudoare rece mă inundă. Dacă nu-mi dă banii? N-aş putea trage decît o singură concluzie: că nu-i interesez. Doar Martin e mort, ei ştiu asta, şi argentinianul mi-ar da banii pentru cu totul alte considerente decît acelea pentru care ne prefacem amîndoi că le credem! Am un mic pas în avans: eu ştiu că el se preface, el nu ştie că şi eu fac la fel.

Iată-l că vine şi-mi întinde rînjind zece bancnote de cîte o sută. Sînt atît de uşurat îneît nu-mi pot stăpîni un oftat pe care-l explic imediat:

—- Dragă Don, am întîlnirc cu o doamnă şi fără tine n-aş fi avut nici cu ce să plătesc un taxi.

Fireşte că tipul ştie de întîlnirea mea cu doamna Bruni, doar am vorbit cu ea la telefon azi. noapte şi casa Martin e supravegheată, dar se preface curios şi eu, după ce mă mai fandosesc un pic, îi spun, în sfîrşit – spun şi eu un adevăr —. ce impresie colosală mi-a făcut cucoana pe care mi-a prezentat-o el ieri. îi cer şi cîteva mici detalii despre personalitatea ei, „mă înţelegi, ca să ştiu cum să o iau“.

Bărbosul rîde, zău că-i drăguţ, ori eu le văd pe toate în roz, acum cînd sînt cu banii în mînă, şi se înţelege, nu din cauza banilor, ci a gestului în sine ... Zice că nu ştie mare lucru despre ea, doar că e văduvă de mulţi ani şi că e una din clientele bune, vine des' ,cercetează ce-au mai adus nou, stă ceasuri întregi în cîte una din sălile rezervate clienţilor de soi.

Ce mai, tot ce zice se potriveşte perfect, nu pot comenta nimic. îl întreb din ce. trăieşte şi el zice, pe un ton voit indiferent:

— Dragă, nu ştiu asta, probabil i-a lăsat bărbat-su cîte ceva, nu m-am interesat niciodată prea îndeaproape, pentru că pe mine femeile prea scumpe mă inhibă.

înghit galuşca cu femeile prea scumpe, ştiu eu de ce, şi, înainte de-a pleca. îl rog, pe tip să mă introducă la clubul de joc. Acceptă imediat şi-mi dă cartea lui de vizită, după ce scrie pe dos: „Domnul Dean Brad e invitatul meu, astă seară”, şi pune data. Mi-o dă:

— Pentru cazul cînd n-aş ajunge înaintea ta, nu poţi şti niciodată ce intervine.

Ieşim prin expoziţie, tocmai s-a deschis. încă n-au sosit vizitatori şi vînzătoarele cele drăguţe sporovăiesc pe o banchetă. Prietena mea dă instrucţiuni tipului pe care-l supraveghease la despachetat, în magazia din spate. Salut,. răspunzînd astfel înclinării amicale din cap a duduii celei acrite, şi celor două degete ale omului, ridicate la chipiu. Pe degetul mic are un inel masiv, din metal alb, grosolan turnat, întruchipînd un cap de dragon cu gura deschisă. Zgîrişfura de pe faţă ma us- tura, ca un avertisment.

Mă arunc în primul taxi care-mi iese-n drum, cu alura omului ce are de cheltuit veniturile unei mine de aur. Doamna mea stă pe strada Reaumur, nu departe de intersecţia cu bulevardul Sebastopol al cărui renume îmi era bine cunoscut de acasă. Pensionarele lui nu-şi începuseră încă activitatea, dar dacă aveai curiozitatea să arunci o privire fugară, şi eu aveam, pe după geamurile uriaşe ale cafenelelor ce se înşirau ca pe sfoară

,le puteai vedea pe cele mai conştiincioase bîndu-şi cafeaua de dimineaţă sau sorbindu-şi primul cocteil din pahare înalte şi spectaculoase. Erau fete frumoase, într-

adevăr, şi bine îmbrăcate, dar aveau un aer comun de nepăsare care-mi strînse puţin inima.

Minţisem adineaori zicînd că am întîlnire cu Gio- vanna; aveam numai permisiunea de a-i telefona între zece şi unsprezece, dar mica falsificare a adevărului trebuia să treacă în ochii celor de la agenţie drept o obişnuită lăudăroşenie bărbătească.

îmi răspunde o voce guturală, de femeie bătrînă, cu care abia mă înţeleg, pentru că vorbeşte o limbă groaznică şi am impresia că-i şi surdă, şi, după ce mă enervez al naibii, reuşesc să deduc că doamna mă aşteaptă în grădina vecină cu Universitatea, lîngă bazin. Mă hotărăsc s-o las puţin să mai aştepte şi-o iau la pas pe strada ei, curios să aflu cam pe unde poate sta această cenuşăreasă deghizată în prinţesă. Povestea răutăcioasă a vînzătoarei mă pusese în gardă. După ce mă încurc în nişte clădiri, care arată ca nişte epave recondiţionate şi redate în folosinţă sub un lustru care-ţi ia ochii, trec într-o curte interioară, de modă veche, înţeleg prin asta, cu iederă pe ziduri, o iederă proaspătă, cu frunzuliţele abia ieşite din teacă, şi mă lămuresc că într-un bloc solid, făcut desigur înaintea primului război mondial, se află şi locuinţa pe care o caut. Mă mulţumesc cu atît, nu doresc să fiu observat şi, după ce o invidiez puţin pentru liniştea de ţară a acestei curţi interioare, pentru balconaşele de fier forjat de unde poate primi serenade, dacă doreşte, o întind spre grădina cu nume sonor.

Doamna Bruni stă, într-o poziţie ultracorectă, pe una din băncile scuarului, cu privirea întoarsă spre grupul

de copii mici cc sc joacă potoliţi, sub ochii guvernantelor şi bunicclor lor. Rămîn să observ scena cîteva clipe, zău că merită, şi încerc să o văd cu ochii unui necunoscut. O doamnă tînără, apatică, cu privirea dusă, pentru că e clar că nu vede nimic din jocul copiilor, indiferentă la privirile care i sc aruncă, şi i sc aruncă destule, toţi bărbaţii care trec, studenţi sau pensionari, încetinesc pasul în dreptul băncii ei, o doamna elegantă şi tristă care-şi ţine mîinile înmănuşatc în poala taiorului, într-o nemişcare asemănătoare cu a unei ţărănci ce aşteaptă trenul într-o gară, a cărei viaţă îi c străină.

Aş putea sta cine ştie cît, să mă uit la ea, pentru că nu-şi întoarce capul nicăieri... Constat, nu fără supărare, că întîlnirca cu mine o interesează cît m-ar interesa pe mine spectacolul toaletei unui nou născut. Dar trebuie să ştie şi ea să rîdă, măcar un pic!

îmi vine inima la loc pentru ca, de îndată ce mă vede înaintea ei, se schimbă cu totul, un zîmbet dulce îi rotunjeşte toate trăsăturile şi în ochi îi luceşte o lumină pe care nu o văzusem ieri. Chestia asta mă zăpăceşte cu totul; după cc mă hotărîsem să mă port în aşa fel îneît să o înveselesc, acum că e veselă, nu mai ştiu cc să fac şi simt că mă îmbufnez cu fiecare clipă, un sentiment uitat, de copil răsfăţat care vrea să facă cuiva o surpriză şi vede că i s-a luat înainte, înverşunarea cu care venisem la întîlnire, o înverşunare născută poate din atitudinea ei dispreţuitoare de ieri, poate din uimirea cu care constatasem că fiinţa ei ma invadase pur şi simplu, înverşunarea aceea de bărbat atins în orgoliu, era acum inutilă. Venisem încărcat de arme să cuceresc o cetate ale cărei porţi erau larg deschise.

Ştiu că mă port ca un idiot, dar mi-c cu neputinţă să-i arăt altceva decît o mutră bosumflată şi ea crede că e din cauza zgîrieturii pe care o am pe obraz. Vrea să ştie ce-am păţit,' în fine, fac puţin pe interesantul şi declar de sus că n-am nimic, mă las dus, la propriu, de mînă în prima farmacie, unde o cucoană, între două vîrstc, îmi scoate cu o soluţie plasturele de celofan, vrea să-mi pună altul dar, constatînd că rana s-a închis, îmi dă numai cu un dezinfectant al dracului de pişcător. Rabd că n-am încotro, dar nici chestia asta nu-mi place, am impresia că-s pus mereu în stare de inferioritate, la cheremul acestei micuţe doamne ultraşic şi mă hotărăsc rapid să mă răzbun puţin, cu care ocazie să întreprind şi unele mici cercetări la adresa persoanei ei. O duc la Universitate, tot voiam eu să calc şi pe aici, şi după ce rătăcim puţin prin nişte culoare aproape pustii, o trag după mine într-un amfiteatru.

Ea mă urmează fără să întrebe nimic, a făcut numai ochii mari, şi se aşează cuminte pe un scaun din margine, făcîndu-mi apoi şi mie loc. Un moşulică mic şi vioi vorbeşte agitîndu-se despre importanţa turneului în provincie asupra formării personalităţii teatrale a lui Molifte. Ca prin vis mi-aduc aminte că şi eu trebuia să mă ocup de probleme de teatru, conform versiunii pe care o debitasem suedezilor. Expunerea tipului începe să mă pasioneze, dar nu cine ştie ce, am mai auzit sau citit chestiile astea, şi matematicienii se preocupă uneori de literatură, aşa că încep s-o studiez pe doamna Bruni. Stă în aceeaşi poziţie corectă pe care o avusese pe banca din scuar şi

urmăreşte cu toată atenţia agitaţia conferenţiarului care se zdrobeşte să ne convingă de nişte lucruri acceptate de toată lumea. Giovailna
ştie că o privesc, îmi zîmbeşte şi-mi ia mina cu un gest de camaradă de ani de zile, apoi îşi reîntoarce atenţia spre vorbele tipului.

Ce mai, simt că ma topesc, Vorba cîntecului, o căldură mare îmi urcă spre gît şi abia îndrăznesc sa strîng puţin degetele ei subţirele în mîna mea al cărei tremur nu-l pot stăpîni. Nu prea ştiu ce se petrece cu mine, nimic nu se potriveşte cu ceea 'ce-mi imaginasem că se va întîmpla în dimineaţa aceasta. Strîng mîna mică pînă cînd îmi dau seama că o doare. întoarce ochii imenşi spre mine şi mă trezesc şoptind în italiană:

— Giovanna, Giovanna ...

— Caro mio, răspunde ea, cu o uimire caldă, conti- nuînd să mă scalde în privirea de aur potolit. Simt că mi se întîmplă ceva extraordinar, poate iiepetabil în decurs de-o viaţă, şi vreau să cuprind totul, să pot păstra pentru totdeauna oaza aceasta aurie care e Giovanna dintr-un amfiteatru necunoscut, cu studenţi mai mult sau mai puţin atenţi, risipiţi ici colo prin sala ce are aerul prăfos de vechitură sfîntă, cu conferenţiarul ce se agită neobosit în demonstrarea unor adevăruri de mult acceptate de toată lumea. De ce trebuie să-mi fie frică, de ce trebuie să ştiu, în secunda următoare, că ceva e fals aici, ori eu, ori Giovanna, ori amîndoi?!

Sună. Toată lumea se ridică într-un zgomot care mi şe pare infernal şi moşulică îşi înghite ultima frază, intenţionînd desigur să o scoată intactă, după pauză. Sîntem stingheri aici, printre atîţia tineri ce se strigă unul pe altul din toate colţurile şi dau buzna spre uşi, cu ţigările în mînă. Ieşim şi ne amestecăm în valul tînăr ce umple culoarul, revîrsîndu-se de peste tot. Clipa de vrajă s-a scurs şi, coborînd scările în urma Gio- vannei, îmi pregătesc din alt unghi, atacul

.în stradă, intimitatea cam forţată pe care o stabilisem 5 în amfiteatru ne stînjeni pe amîndoi. O fetiţă cu un coş de violete ne scoase puţin din impas. Nu ştiu exact ce să fac, dau să opresc o maşină, dar Giovanna îmi , spune că are maşina ei, a lăsat-o la cealaltă intrare a grădinii. Traversăm vestitele alei şi-mi încep atacul vorbindu-i despre descrierile unui mare scriitor făcute locurilor pe care le călcăm. Ar trebui să „o prind", dar ea nu se încurcă deloc, dă replica corectă, c adevărat, fără a mai intra în amănunte. încerc atunci cu Moliere, o întreb dacă i-a plăcut cursul, sau în fine, fragmentul de curs pe care l-am ascultat şi am surpriza, abia reuşesc să mi-o disimulez, să consta* că pentru o vînzătoare toantă e destul de bine pu«ă la curent cu comedia clasică.

Ajungem lîngă maşina ei, parcată într-o aglomeraţie care-mi face lehamite de oraş, şi mă decid să-i propun o ieşire „la ţară".

— Unde? acceptă ea, atît de radioasa de parcă i-aş fi propus o parcelă centrală în paradis.

Mie mi-e tot una, fireşte, şi-aşa nu cunosc locurile, o las să aleagă şi ea se decide pentru un restaurant $_4$ din pădurea sud-vestică a oraşului.

Văd că iar stau tolănit într-o maşină condusă de o femeie ca ieri, lîngă Annie, dar de data aceasta nu , e vorba de o pîrlită de Diane, ci de un Citro&i DS ultimul tip, alb ca o frişcă proaspătă. Nu vreau sa împing comparaţia mai departe, adică sa mă refer şi la posesoarele celor două maşini atît de diferite, pentru că am impresia că n-au nici un punct comun, în afară de cele obligatorii, fireşte.

Gîndul la Annie îmi aduce aminte de nişte obligaţii de onorat şi o rog pe Giovanna să oprească l

ao florărie. Din întîmplare opreşte chiar la florăria vecină cu casa mea, cea de unde luasem ieri trandafirii. Vînzătoarea cu pisoiul mă recunoaşte zîmbind şi se interesează dacă trandafirii de ieri au avut succes. O asigur că au avut unul absolut nesperat şi apoi aleg> cîteva fire de flori extrem de ciudate pentru mine, de care n-am mai văzut, probabil exotice, cu o pulpă suavă şi densă totodată, de la roz pal pînă la violet aspru, cu nişte frunze de un verde otrăvit, ele însele nişte petale contorsionate. Am privegheat eu însumi depunerea minunilor vegetale într-o răcliţă de celuloid transparent, pe un pat de muşchi aproape morbid la privit. Mi se păreau nişte flori potrivite pentru o fostă dansatoare de cabaret retrasă în cochilia ei de curaj şi devota- ment matern. I-am scris cîteva rînduri de mulţumire pentru clipele petrecute în casa ei. în fond nu era ea vinovată de caftul pe care l-am luat la cîţiva metri de casa ei, nu?!

Giovanna se plimba printre flori fara sa-mi acorde nici cea mai mică atenţie. Am

ales pentru ea un trandafir alb, un boboc de o lungime neobişnuită, apoi i-am adăugat unul de un roz diafan, aproape sidefiu. Mi se părea că sînt florile cu care mîinile ei se vor potrivi cel mai bine, atunci cînd va trebui să îndepărteze staniolul care le învelea tijele.
Ne ducem deci să mîncăm, ni se • instalează o masă chiar la iarbă verde, în curtea restaurantului şi ne distrăm ca-n vacanţă, ne agăţăm de orice, de figura pleoştită a unui căţel, de palele de vînt care ne strică aranjamentul mesei, de o gîză ce mi se aşează mie pe ureche, de orice, ca să rîdem puţin şi să schimbăm nişte vorbe după care să ne ascundem unul de altul. Reuşim să devenim fără voie copiii teribili ai personalului, de altfe

lnu prea ocupat (oamenii serioşi se pare că n-au timp să ia masa la pădure miercurea), pînă şi patroana se interesează de noi şi ne serveşte cu mina ei nişte clă-tite de mare clasă.

Toate au un sfîrşit, trebuie să plecăm. Devenim amîndoi tăcuţi, în maşină, pe drumul de reîntoarcere. Giovanna nu mă întreabă ce vreau să fac la ceasul acesta de după amiază incertă, un ceas cînd buna dispoziţie lasă loc unei nelinişti abia sesizabile, aşa cum soarele generos al acestei zile se lasă gonit acum spre apus de nişte nori din ce în ce mai compacţi.

O urmez pe Giovanna, tot fără nici o vorbă, în curtea aceea de modă veche, înveselită absurd de frunzele abia pocnite din muguri ale iederii, apoi urc treptele în urma ei, cu mintea golită. Ni se deschide uşa de parcă am fi fost aşteptaţi. O creatură din acelea pe care nc-am obişnuit să le numim în mod convenţional femei, îmbrăcată în negru, de o vîrstă imposibil de ghicit pentru cel ce s-ar încumeta la o asemenea treabă fără rost. Sînt lăsat singur într-un salon mare, mare de tot pentru o fiinţă ca Giovanna, un salon mobilat foarte frumos, elegant şi cu o uşoară tentă de demodat, aşa cum stă bine salonului unei femei distinse, o încăpere în care singura dezordine e făcută de nişte note răvăşite pe pianul negru dintre ferestre. Mă ridic să ies, trebuie să o caut pe Giovanna pentru că am nevoie de ea acum, în clipa asta, în salonul acesta distins şi ordonat...
Giovanna intră înainte de a ajunge eu la uşă. O văd ca prin ceaţă, ca pe o imagine mişcătoare a unei pelicule rău reglate şi aud o voce străină, dar nu c decît vocea mea, care-i spune numele

.— Vino, dragul meu, îmi răspunde ea, şi-atunci o văd clar în cadrul alb al uşii, zîmbind, cu un braţ întins. •

A durat o miime de secundă toată chestia şi m-am trezit. Mă mai uit încă la zîmbetul Giovannei, încă îl mai păstrează pe faţa ei de icoană veche, şi-mi dau seama, în sfîrşit, unde e falsul în toată scena asta, îmi dau seama că zîmbetul ei e aidoma cu cel el vînzătoarei care-mi dădea lămuririle cu amabilitate profesională. Zîmbetul Giovannei e un zîmbet profesional. Iar clientul, ... clientul sînt eu.

Mă simt ca de plumb şi ceva greu, mîinile, îmi atîrnă din umeri neputincioase, fără vlagă, fără dorinţe. Legăturile mi se fac dintr-o dată fără nici o greutate: Giovanna, în chip de vînzătoare toantă, „răpită" de un client al agenţiei, Giovanna, după zece ani, devenită o doamnă cultă, distinsă şi foarte tristă, cheltuind „fără să-şi dea seama" sume astronomice ..., cecul sau banii lichizi de ieri, zece mii, pe care-i avea în poşetă după vizita la agenţie unde e o clientă veche şi foarte interesată de obiectele de artizanat, zicea argentinianul ..., da, atît de interesată îneît uită pe bancheta unui taxi ceea ce cumpărase de acolo . .., Giovanna de ieri, acor- dîndu-mi exact atîta atenţie cît acorzi unui căţel ce trece drumul, şi Giovanna clipei de faţă zîmbind „ispititor", da, acesta e cuvîntul, oricît de stupid ar fi, şi spunîndu-mi „vino, dragul meu". Ce s-a putut petrece în capul ei de ieri şi pînă azi? Ce reprezint eu pentru ea, ce poruncă imperioasă îi falsifică reacţiile transformîndu-i apatia în vibraţii ori de cîte ori simte că mă uit la ea?!

Cred că încep să înţeleg. Trandafirii mei au rămas uitaţi pe o măsuţă şi mîinile ei nu i-au aşezat cu gin-

găşic acolo unde le era locul. Şi totuşi, daca eu, dacă persoana mea în sine ar reprezenta ceva pentru ea, aşa ar fi trebuit să facă .. ., dar eu nu reprezint nimic în acest sens, eu sînt clientul impus...

Şi micul amănunt care nu mi-a putut scăpa, oricît de îmbătat aş fi fost de prezenţa

ei: lipsa oricărei urmăriri, începînd din clipa părăsirii agenţiei, azi dimineaţă, cînd m-am dus să o întîlnesc... Sigur, la ce bun sa mai risipească energia unui om, cînd eu mă bucur de cea mai atentă şi mai corectă supraveghere?!

Giovanna e, deci, breşa în agenţie. îmi înghit nodul sufocant din gît, îmi descleştez fălcile şi ridic braţul drept care mi se păruse inert pentru multă vreme, ca să-i cuprind mîna încă întinsă şi să i-o sărut. Dar mai mult nu pot, aşa că nu dau nici o atenţie invitaţiei ei, ca şi cînd n-aş fi înţeles-o şi-i spun, cu vocea mea cea mai amabilă, că o căutam deoarece trebuie să plec, timpul trece iute lîngă ea şi nu mi-am dat seama şi-aşa mai departe, ca la gară, dintr-o singură suflare, cînd porneşte trenul, pentru că dacă mai stau cîteva clipe aş fi în stare de orice ca să-i şterg zîmbetul acesta care-mi apare din ce în ce mai fals ...

Aş vrea să tot plec, în neştire, dar ştiu deja ce reprezintă Giovanna pentru mine aşa că-i cer permisiunea să o caut mîine.

Mă dui^ Sînt trist, sînt trist de moarte. Nu-mi dau seama cum ajung la un bijutier, aleg o agrafă de păr cu podoabă de cristal de stîncă şi i-o trimit în locul celei uitate în taxi. La urma urmei, banii tot trebuie să-i cheltuiesc, aşa e jocul, şi trebuie să-i cheltuiesc cu ea, în aşa fel îneît să se ştie. Mi-au mai rămas doar cîteva bancnote

.Dârm ca drogat, fără să ştiu prea bine ce se petrece în jurul meu nici atunci cînd mă scol, seara tîrziu, şi tot aşa, amorţit, ca o broască ai cărei nervi au fost secţionaţi de un copil neîndemînatic şi crud, ajung la clubul argentinianului.

Joc în prostie, ce-mi pasă, tot trebuie să cheltuiesc, nu?, scandalizez cîteva persoane „bine" prin lipsa mea de temperanţă, şi cîştig o mulţime de bani, aproape opt mii.

Mai cîştig şi admiraţia declarată a argentinianului căruia îi plătesc imediat datoria. în drum spre casă îi povestesc despre mătuşa Neli şi despre pasiunile ei. Nu vrea să creadă că pentru ea şi cele trei babe uitate de dumnezeu, partenerele -ei, jocul de poker nu mai avea nici o taină şi că, dacă ar fi vrut, ar fi putut ajunge toate patru escroace de talie internaţională. Păcat că nu le-a dat ideea asta prin cap. Sper că amicul meu, argentinianul, a înţeles că mie mi-a venit ideea asta şi că eu vreau. .

CAPITOLUL VII

Trăiesc de cîtcva zile, cîte oare? trei, patru, de patru, una din acele poveşti seducătoare de pe ecran, o poveste care te face să simţi că viaţa ta la birou e cenuşie şi anostă, că bunei tale neveste îi lipseşte un dram de răutate şi de cruzime pentru a te putea interesa cu adevărat, că autobuzele şi maşinile sînt mult mai frumos colorate aiurea decît în urbea ta natală, şi că o soartă neprielnică, numai ea, a împiedicat realizare ata ca vedeta într-o branşă oarecare, în cazul de faţă în lumea plină de farmec şi senzaţii tari a durilor de pe o parte sau alta a demarcaţiei, cam în zigzag, dintre bine şi rău.

Vreau să zic, o poveste din acelea în care se vede numai faţada, eroul, care e aşa şi aşa, adică „fenomenal, tu!", se plimbă într-o maşină formidabilă, frecventează locuri şi localuri care, refăcute pe platou, sînt chiar mai frumoase decît în realitate, se învîrte între umeri goi şi picioare delicate şi, teribil de deştept, rezolvă toată chestia între două săruturi. Nimeni nu vrea să-l bage în seamă pe săracul figurant care are şi el „o scurtă apariţie", pentru a strecura sub nasul superbului o hîrtie edificatoare pentru activitatea duşmanilor . .faţă de care „va fi nemilos şi pe care-i va zdrobi definitiv", spre satisfacţia spectatorilor. Nimeni n-are urechi pentru telefonul pe care un umil subaltern al eroului i-l dă exact la momentul potrivit, adică atunci cînd tipul, în splendida-i maşină, alături avînd o divă de casă marc, se află, la propriu ori la figurat, e aproape totuna, la o răscruce, indieîndu-i astfel ce s-a mai aflat în timp ce el se pupa cu ea şi în ce direcţie s-o ia pentru a schimba cu cineva nişte pumni spectaculoşi avînd ca urmare o mică scenă de alcov, realizată, „vai ce păcat!", cu toată decenţa.

în zilele acestea, trei, adică patru, da, patru, eroul seducătoarei poveşti color am fost eu, şi mă mir de ce zic „am fost", pentru că mai sînt încă şi naiba ştie cît o să mai fiu, cît o să mă ţină balamalele să mai fiu...

Da, eu am fost şi sînt individul demn' de invidiat care se plimbă cu maşina alături de o divă, împrăştie la bani ca şi cînd ar semăna grîu, ori grîul se seamănă,

dacă bine mai ţin cu minte, pentru o oarecare recoltă, iar eu din jocul de-a azvîrlita banilor nu mă aleg nici măcar cu un clinchet...

Mai pe scurt, duc o viaţă ca-n filme, numai că producătorul principal, din motive de economie sau de conspirativitate, a uitat să distribuie pe urîtul care trebuie să-mi pună sub nas hîrtia salvatoare şi a mai uitat şi să programeze scena cu telefonul în care să mi se spună, eu fiind la răscruce, pc unde s-o iau .mai departe.

Aşa e expresia consacrată, „la răscruce", pentru că eu, dacă e să jucăm cu cărţile pe faţa eu n-am ajuns pînă acolo, eu mă mişc, cu o perseverenţă demnă de o cauză mai bună, nu într-un cerc, asta parcă ar mai suna a situaţie normală, ci într-un triunghi ale cărui unghiuri sînt marcate de obsesiile mele curente: banii, Giovanna, agenţia. Ordinea înşirării este absolut arbitrară. încă nu m-am lămurit dacă trebuie să consider ca bază latura Giovanna-agenţia cu vîrful opus banii sau ar trebui să leg banii cu agenţia şi să le opun vîrful Giovanna.

Acuma, hai să nu mai bat cîmpii şi să recunosc, fără nici o plăcere, că mă simt al dracului de singur, nu numai ca individ, asta e o chestie curentă şi, cu timpul, începe omul să se obişnuiască, ci mai ales ca „traducătorul" Dinu Brad.

Am citit destule cărţi, am văzut destule filme ca să ştiu că treaba la care m-am angajat nu e pentru copiii de grădiniţă şi că informaţiile valoroase se culeg foarte greu. De fapt, am constatat că informaţii se pot strînge cu miile .într-un timp incredibil de scurt, greutatea e să le legi între ele, să le faci să rimeze cît de cît, şi-apoi, 'după ce ai întocmit poezia, să-i faci inter- pietarea şi să vezi în care vers se ascunde şarada. Ce

lmai frumos e atunci cînd, după ce te chinui să faci toate minunăţiile astea, constaţi că nu există nici o şaradă şi că poezia ale cărei versuri le^ai găsit „cu sudoarea frunţii" e foarte potrivită pentru, serbarea pomului de iarnă.

Uneori ai impresia că ai sărit un vers, tocmai cel mai important, şi că de îndată ce l-ai putea intercala la locul potrivit,' toate şi-ar schimba semnificaţia. Asta e impresia pe care o trăiesc eu acuma.

Altfel spus, totul seamănă cu o piesă în care eu sînt singur, vedetă, figurant, regizor şi maşinist, mai ales maşinist. Astea sînt piese care se joacă fără sufleur, totdeauna-n premiera şi, doamnelor şi domnilor, ocupa- ţi-vă locul preferat, numai cîte o singură reprezentaţie! Biletele nu se cumpără, se împart cu sila.

Partea proastă e că pe lîngă piesa mea se mai joacă una, una regizată de simpaticul domn Seltz, individ de mare talent, recunosc, o piesă în care eu n-am fost încă distribuit. Deocamdată fac figuraţie benevolă şi încerc să-l conving cu destulă ostentaţie că eu sînt capul de afiş de care are nevoie. Din cînd în cînd îi fac cîte o mica „demonstraţie de tSent" în aşteptarea propunerii marelui rol, ca acuma, de pildă.

Aşa că joc pe două planuri, o dată ca vedetă în propria mea înscenare, a doua oară ca solicitant „inconştient" al unui rol, dincolo ...

. . . Zilele acestea, trei sau patru sau cîte-or fi, da, patru, am strîns o cantitate atît de uriaşă de informaţii îneît aş fi putut să compun nu ştiu cîte poezii, nu toate de spus la grădiniţă. Poezia mea însă lipseşte de aici, ori poate lipseşte numai versul cheie. Seară de seară, reîntors în primitorul apartament al spionului mort, după o zi plină în adevăratul sens al cuvîntului, era

mobligat să trag aceleaşi concluzii nenorocite: probabil voi fi curînd recrutat între slujbaşii agenţiei care mă interesează, dar nu voi reuşi sa dau de urma microfilmului. Nici măcar nu voi afla dacă există cu adevărat. Asta era un gînd care-mi golea imediat capul de toate fantasmele aurii cu care mă întorceam acasă.

Convenisem cu mine însumi, mă tem că nu destul de obiectiv, că Giovanna reprezintă singura posibilitate pe care o am pentru a face o breşă în agenţie şi hotărîsem, după scena aceea care mă mai doare şi acum, că trebuie s-o transform, la nevoie fără voia ei, în Ariadnă. Oricît ar părea de întortocheată, judecata asta arc o bază foarte serioasă. Ştiam că mă pot face recrutat prin forţe proprii şi-mi dădusem seama că am oarecare şanse în secunda cînd mi se împrumutaseră primii bani, părere confirmată atunci cînd, clipă blestemată, Giovanna mi se oferise la comandă, cu zîmbctul acela odios. Pentru că aşa eră jocul, fireşte, ca următoarea mişcare să fie cheltuirea banilor şi apoi să trebuiască să cer alţii şi alţii pe care frumoasa mea Giovanna să-i ronţăie cu indiferenţă, urmînd ca atunci cînd marele aranjator consideră că a ronţăit destul, să-mi taie craca de sub picioare şi să-mi ofere frînghia de salvare a unui angajament de recrutare.

Da, aşa mi se păruseră că stau lucrurile în secunda cînd credeam că bucuria mea

atîrnă de o mîngîiere a Giovannei şi cînd toată fiinţa mea de bărbat s-a împietrit în faţa unei îmbrăţişări comandate de altul. Desfăşurarea evenimentelor în zilele care au urmat n-au făcut decît să confirme ipotezele mele.

Dar presupuneam şi faptul că recrutarea unui individ se face, pe cît posibil, păstrîndu-se secretul conducerii întreprinderii respective şi că eu am toate şansele s
ăajung în situaţia asta, tic angajat al domnului Seltz, fără să-l văd la faţă. Nu că m-ar fi interesat pe mine în mod deosebit chipul individului, asta nu, dar ... trebuia să văd ce e cu blestematul acela de microfilm!

N-aveam decît o singură portiţă de ieşire şi anume, presupunînd că acesta există, să încerc să aflu ce se întîmplă cu el, în etapa actuală: e adus aici la bază, urmînd să fie vîndut celui care are oferta cea mai ridicată, sau, în situaţia în care furtul lui s-a făcut deja la o comandă, e transmis pe calea cea mai scurtă beneficiarului. Deci asta trebuia să aflu eu, prin Giovanna.

Sigur că nu-mi făceam iluzii prea mari şi nu-mi închipuiam că ea ştie toate aceste chestii, ori, dacă le-ar şti cumva, că e dispusă să mi le mărturisească în schimbul unui sărut sau al unei plimbări prin muzee. Nu credeam nici că amicul meu, argentinianul, ar fi la curent cu toate mişmaşurile şi, cu atît mai puţin, că ar fi dispus să lase să se întrevadă ceva din ceea ce ştie. Micile gafe pe care le comisese în faţa mea nu erau de natură să mă facă să cred că el era creierul acestei burse de secrete industriale.

Domnul Seltz despre care Giovanna spusese în ziua în care o cunoscusem, atunci cînd nu-şi supraveghea vorbele, că ştie să se înconjoare de specialişti foarte buni, domnul Seltz a cărui siluetă o întrezărisem peste drum, cînd îl primise pe olandezul cu alură de neamţ, domnul Seltz care, din umbră, hotărîse să nu fiu anunţat de moartea lui Jo Martin, să fiu jefuit, bătut şi apoi alimentat cu bani pe care eu îi luam în contul viitoarelor mele cîştiguri excepţionale, da, acest domn era mintea agenţiei şi la el trebuia să ajung dacă voiam sa aflu ceva mai mult decît se cuvenea să ştiu ca viitor spion, pe cale de recrutare.

Ani început prin a mă lăsa „prins” fără nici o reţinere şi cu zîmbetul pe buze. Joi, cînd mă înfiinţasem cu braţele pline de flori în faţa Giovannei, aveam o groază de bani pe carc-i cîştigasem seara la cărţi, în prezenţa argentinianului, şi pe care trebuia cumva să-i cheltuiesc cît mai repede. Ocazia mi s-a oferit imediat şi atît de ostentativ încît aproape că mi-a fost frică s-o accept.

Am propus Giovannei o plimbare la un castel medieval aflat la vreo 30 de km, cerîndu-i şi permisiunea de a mă lăsa puţin la volanul ispititoarei ei maşini. Mi-a răspuns cam plictisită că Citroenul ca o frişcă nu-i aparţine, i-a fost împrumutat doar pe cîteva zile de o cunoştinţă şi că azi, de dimineaţă, îl trimisese acasă, într-adevăr, nu-l mai văzusem la locul de parcare.

Se schimbase ceva şi în atitudinea Giovannei, pierduse orice urmă de chemare în priviri, mîinile nu mai aveau mişcări lascive, rîsul nu mai era provocator. Datele bătăliei au fost reconsiderate, nu m-am putut împiedica să nu observ, dar comportarea aceasta de fată bună, camaradă veselă şi agreabilă, îmi plăcea la fel de mult. Pe undeva îmi amintea de Monica. Monica .. .

Adevărul e că-mi plăcea Giovanna oricum şi mă întrebam deja cum va fi mîine, pentru că o văzusem de trei ori şi de fiecare dată era alta. Uneori mă întrebam dacă există şi una adevărată sau dacă era compusă din feţele acestea- comandate de alţii. De fapt eram atît de curios să aflu ceva în acest sens încît mă- autosugestionasem destul de bine că descifrarea personalităţii Giovannei constituie cea mai bună justificare a acţiunilor melc... [z]

Aşa că ne-am pierdut toată dimineaţa sau cît mai rămăsese din ea pentru procurarea unei maşini, fiindcă

aveam nevoie de una, nu-i aşa? şi contrar tuturor uzanţelor din lume, Giovanna nu m-a întrebat nici măcar de formă ce-mi veni să-i fac un cadou atît de costisitor. Pe de altă parte, e adevărat că şi eu i-am dat de înţeles că am intenţia să mă folosesc de noua maşină, fireşte, în compania ei şi că, neavînd posibilitatea să o cumpăr cu acte în regulă, o rog pe ea să o accepte. Dacă ea nu se străduia sâ salveze aparenţele, trebuia să o fac eu! -

Ce poate fi mai teribil decît să cumperi o maşină frumoasă în compania unei femei frumoase?! Fireşte, exceptînd micile intermezzouri prozaice care pe ea nu o preocupau nici cît negru sub unghie, cum ar fi completarea sumei şi achitarea facturilor, de cost,

de asigurare şi dracu mai ştie de ce, de abonament la revizia curentă la cel mai apropiat garaj, o nebunie, ce mai. Banii nu-mi ajungeau şi-atunci am făcut apel la argentinian. Mi-a împrumutat exact zece mii, după care am fost împreună la bancă şi în schimbul cărora mi-a cerut stînjenit, dar hotărît, o poliţă. I-am semnat-o încă în localul agenţiei în prezenţa a doi martori, domnul Oscar Seltz şi domnul Paul Adel, specialistul etnograf al instituţiei, un tip simpatic, de care abia am scăpat pentru cT era dispus să vorbim la infinit despre varietatea costumelor naţionale româneşti, al căror mare admirator era...

.. . Deci, aşa l-am cunoscut pe domnul Oscar Seltz, un tip comun ca înfăţişare, cam spre cincizeci de ani, uscăţiv şi cu degetele îngălbenite de nicotină. El nu fuma din havanele marcate cu numele lui. Am făcut şi-n faţa lui puţin pe nebunul, mă refer la ideile pe care le aveam despre „înalta mea pregătire** şi despre teribila slujbă promisă de Martin, unde voi cîştiga marea c

usarea. Nu păream deloc preocupat de ideea că devin dator vîndut unor necunoscuţi, pe bază dc poliţe pre- stabile, şi cred- c-am reuşit destul de bine sa-i arăt că mor de nerăbdare să ocup slujba miraculoasă, la reîntoarcerea lui Martin. M-am lansat şi în nişte autolaude care or fi fost cam exagerate, fiindcă domnul Seltz mi le-a mai temperat cu o replică onorabilă: „aşa e cînd eşti tînăr, dar să ştii că aici, ca şî-n orice parte a lumii, banul trebuie muncit serios. Pe gratis nu se obţine nimic”. L-am asigurat că sînt foarte dornic de muncă şi că nu am decît pretenţia recunoaşterii oficiale a capacităţilor mele, şi tot aşa pînă mi s-a făcut şi mie greaţă. ,

Domnul Seltz nu prea arăta a spion sau, în fine, nu prea aducea cu imaginea pe care ne-o facem de obicei despre aceşti profesionişti. Părea mai degrabă un intre- pid conducător de întreprindere rentabilă, atent faţă de salariaţii lui, vorbind pe un ton prevenitor şi moale, cu oricine, mereu cu cîte un sfat sau cu cîte o sentinţă pe buze. Bănuiam că acasă la el era un tip destul de plicticos şi începusem să am oarecare înţelegere pentru trăznăile fiului său.

„Binevoitor”, argentinianul a strecurat numele Gio- vannei în discuţie, amintind că am cunoscut-o aici, la agenţie şi că ies cu ea, şi-atunci patronul s-a prefăcut că se uită cu „alt interes” la' mine, „ştiţi, doamna Bruni nu acceptă compania oricui”. Seltz m-a invitat să petrec week-end-ul la casa lui de la ţară. Ce era să fac, decît să mă umflu în pene de mîndrie că o doamnă ca Giovanna îmi acordă atenţie şi să primesc, şi-n nu- mele ei, invitaţia?!

Se prefăceau atît de bine îneît mai ca mi venea şi mie să cred că c ceva dc capul meu şi că Giovanna n

uacţionează la ordin. Argentinianul şi etnograful n-au fost invitaţi, probabil din motive de securitate pentru ci, dar mie mi s-a dat de înţeles că patronul păstrează distanţa impusă de convenienţele societăţii faţă de subal terni şi, în consecinţă, trebuie să fiu foarte mîndru că am primit o astfel de invitaţie.

în treacăt, Seltz s-a mai interesat şi de preocupările mele şi aflînd că mă pricep la tehnica, atît cît un traducător, fireşte, mi-a spus că vom avea un subiect de discuţie comun: cl era avocat de profesie, aceeaşi promoţie cu protectorul meu, Jo Martiri, şi înainte de a pune pe picioare agenţia de artizanat fusese jurist-con- sultul unor mari întreprinderi şi trusturi industriale.

— Atunci, probabil la dumneavoastră se referea domnul Martin cînd mi-a spus că are relaţii în cea mai înaltă lume a industriaşilor, am strecurat eu şopîrla într-o laudă grosolană care, ca toate laudele grosolane, a prins.

— Posibil, posibil, se declară el moale, de acord şi adaugă apoi că pînă acum, fostul lui coleg n-a făcut uz niciodată de relaţiile lui pentru nimeni. „Ştii, trăieşte cam retras, foarte rar acceptă să ne dea concursul şi nouă”. N-am voit să plec pînă cînd nu l-am întrebat pe patron dacă nu cumva l-a cunoscut şi pe tata (săracul) în anul cînd acesta fusese la Paris. Domnul Seltz mi-a spus cu amabilitate că nu-şi aminteşte, a cunoscut pe vremea aceea destui români, „ceea cc nu înseamnă nimic, dragul meu prieten, probabil am fost uneori la acelaşi chef studenţesc”. în ceea ce mă priveşte, eu eram absolut Convins că n-au fost împreună la nici un chef. Mi-a dorit să mă distrez bine cu banii împrumutaţi în contul lui Martin sau în contul viitoarei mele remuneraţii. apoi ne- a concediat politicos şt elegant. Parcă n-ar

®

fi ştiut ce am de gînd să fac cu banii şi cît îmi vor ajunge!

Aş minţi dacă n-aş recunoaşte că m-am distrat bine cu banii împrumutaţi de argentinian în schimbul unei poliţe fără dobîndă, „nu, dragul meu, eu nu sînt cămătar şi-apoi domnul Martin mi-e coleg, oarecum'*, poliţă ce purta semnătura a doi martori şi pe care mi-o închipuiam închisa în safe-ul agenţiei.

M-am distrat deci, după cum mi s a urat. Micuţa doamnă ştie să primească un cadou, chiar daca e făcut indirect. Şi-a ales acelaşi Citroen, de data aceasta de un alb sidefiu. Zic „de data aceasta", pentru că eram convins că şi cealaltă maşină îi aparţine. Habar n-am cum s-au descurcat, ea cu argentinianul, la biroul de înregistrări, fiindcă eu i-am aşteptat într-c cafenea. Eu eram numai mutul care plăteşte. Din sărutul de mulţumire nu m-am ales cu nici o senzaţie specială, dacă nu pun la socoteală plăcerea de a aspira un parfum atît de scump ca al ei.

îmi plăcea teribil, aproape că nu-mi puteam lua ochii de la ea, dar, nu ştiu de ce, senzaţia aia stupidă nu-mi trecuse încă. Fusese pentru prima dată cînd o femeie voise să mă îmbrăţişeze din alte considerente decît acela că-i plăceam şi habar n-avusesem că voi reacţiona în halul acesta. Argentinianul zicea că-l inhibă femeile prea costisitoare; eu puteam să declar liniştit de aici înainte că pe mine mă inhibă profesionistele. îmi era greu să atribui Giovannei calificativul acesta, nu ştiusem pînă acum că te poţi simţi atît de bine cu o femeie care e cu tine la ordin, în orice împrejurare, în muzee, în magazine, sau la music-hall Pentru că am fost peste tot, aproape inseparabili, zilele acestea. Relaţiile noastre erau dintre cele mai curioase, cel puţin pentr

unoi înşine: din pura amabilitate continuam să-i ofer lucruri al căror preţ te îngheţa numai—cînd îl auzeai, da» cînd Ic plăteai!, lucruri pe care Giovanna le jprimea cu o graţie şi o naturaleţe desăvîrşită, de parei > ar fi fost scoici culese de pe o plajă particulară, vreau să spun lucruri cărora le era conferită valoarea numai prin efortul făcut pentru a le alege şi culege . .

În ceea ce priveşte alesul nu era nici o problemă. în viaţa mea nu întîlnisem o fiinţă care să ştie mai bine că în cutare sau cutare loc se găsesc ,.mici nimicuri" care să o intereseze şi să-i facă viaţa frumoasa. E de prisos să mai precizez că, de fapt, cutare sau cutare loc purtau nume foarte cunoscute ale unor ţipi cărora în mod vulgar li se mai spune şi furnizori, iar micile nimicuri demonstrau din plin că valoarea nu stă în volum. Crezusem întotdeauna despre mine că ştiu să cheltuiesc banii cu o oarecare dezinvoltură, căreia colegul meu Stamate îi zicea foarte urît „prostie", dar trebuie să recunosc cinstit că în aceste zile, patru, m-am perfecţionat cît n-aş fi putut crede. într-adevăr omul e perfectibil. Merita să mă mai gîndesc un pic şi la asta şi, la un moment dat, mi am dat seama că m-am perfecţionat prea mult,

Caruselul banilor era foarte bine programat, aş zice ştiinţific, de domnul Seltz, marele maestru al afacerii, astfel că, în aceeaşi seară, joi, după ce-am depus-o pe micuţa doamnă în găoacea ei trandafirie, în dormitor adică, am întins-o la tripoul acela, ce-şi zice club, ţi-am jucat aruneînd pe postavul verde sărmanele resturi ale poliţei prestabile şi, fireşte, am cîştigat iar. M-aş fi mirat sa nu fie aşa, jocul de-a ascunselea abia începuse şi nu fusese, după cît mi-am dat eu seama, programai numai pe o zi

.„Al dracului, tipii'', mi-am zis, nu fără o oarecare admiraţie, a doua zi cînd, căutîndu-l pe argentinian la agenţie, mi se spuse că toată lumea lipseşte, toată lumea fiind patronul şi contabilul, bunul etnograf nefiin- du-mi de nici un folos. Necreîndu-mi-se condiţii pentru a-mi plăti datoria, m-am conformat mişcării şi-am suflat şi banii ăia,

Un telefon al argentinianului mi-a dat o întîlnirc pentru noaptea respectivă, tot la tripou. Inutil să mai spun că am pierdut tot ce aveam, mereu cu o figură de cretin infatuat, figură care, spre surprinderea mea, nu trezea zîmbete, ci admiraţie. în treacăt fie zis, am cunoscut o mulţime dc persoane destul de interesante, dar sînt „versuri" pentru poeziile altora, sau pentru alte ocazii, formularea se potriveşte oricum. Cum cine aleargă după doi iepuri şi-aşa mai departe, nu m-am prea ambalat cu tipii ăia.

Ca am pierdut tot ce aveam, parcă n-ar fi nimic, adevărul e că am pierdut şi ce n-aveam. Noroc de solicitudinea ironico-indiferentă a domnului Seltz, „din îmîrnplarc" aflat şi el la club. Obrazul meu de jucător a rămas imaculat în schimbul unor semnături pe care le-am dat, toate cu martori, în decursul acelei nopţi, pe nişte poliţe salvatoare. Salvatorul meu venit din întîmplare în seara aceea la club a considerat că pe la patru

dimineaţa e timpul să mă opresc din nebunie. M-a invitat la un mic supeu tardiv, într-un salonaş al clubului, şi a avut amabilitatea să-mi facă inventarul situaţiei financiare. Nu era prea greu de făcut, o simplă adunare ajungea. Adiţio- nînd banii pe care-i datoram argentinianului, aiurea, ştiam eu bine cui îi datorez, cu cei împrumutaţi în noaptea aceasta, mă găseam în situaţia de datornic vîn
-dut, dacă optsprezece mii făceau preţul meu. Am continuat să fiu nepăsător şi să declar că în şase luni, termenul care cerusem să fie înscris pe toate hîrtiile, voi fi capabil să cîştig întreitul sumei cheltuite

— Cum? m-a întrebat domnul Seltz, oferindu-mi cu mîna lui o cupă de şampanie foarte bună, dar prea seacă pentru gusturile mele. Meniul micului, supeu era foarte ciudat alcătuit, inedit pentru mine, din nişte specialităţi curioase de ocean, stropite cu şampania aceea prea crudă. Dar mergeau bine împreună. Domnul Seltz nu era ageamiu în materie de gust gastronomic.

— M-aţi îndatorat foarte mult, domnule Seltz, mi-am început eu tirada compusă dinainte, ca să nu mă simt obligat la o sinceritate totală faţă de dumneavoastră. Poate c-am procedat ca un nesocotit, dar nu sînt totdeauna aşa, vă rog să mă credeţi. Cred că aerul Occidentului m-a cam ameţit şt mai cred că parfumul delicat al doamnei Bruni a contribuit şi el cu ceva, dar, fireşte, sînt încă bucuros că am întîlnit-o ...

— Da, e o fiinţă rară.

— Dar sa ştiţi că am venit aici cu planuri foarte mari la a căror geneză a contribuit din plin şi domnul Martin. Dumneavoastră spuneţi că e un om închis şi retras, posibil, dar faţă de mine a fost de o amabilitate extraordinară. Mi-a spus că apreciază în cel mai înalt grad pregătirea ţi capacităţile mele intelectuale, bine susţinute, aceasta a fost chiar expresia lui, de o mare disponibilitate spre inedit, spre aventură. Domnule Seltz, eu am constatat că ţara mea e prea mică pentru mine. Limbile pe care le cunosc mi-au deschis porţile spre „civilizaţii atrăgătoare" din multe puncte dc vedere... în fine, domnul Martin a găsit de cuviinţă să mă scoat

ădin starea dc mucegaială în care m-a găsit ţi să-mi ofere aici un post bine retribuit.

— Drăguţ din partea lui, bănuiesc că v-a dat şi oarecare amănunte de ordin tehnic, ca sa zic aşa...

— Dacă vă referiţi la bani, da. Mi-a spus că pot cîştiga pînă la o sută de mii pe an, fireşte, muncind pe brînci. ducînd o viaţă istovitoare pentru un timp...

— Ce fel de viaţă istovitoare? -

— Am reţinut ideea că pot fi angajat, după formalităţile de cetăţenie, ca reprezentant comercial cu înaltă specializare pe lîngă vreun trust internaţional. Domnul Martin considera istovitoare deplasările pentru că, zicea cl, pe el îl obosesc, dar mie îmi surîde din plin o viat într-un voiaj continuu, pe toate meridianele şi paralelele globului.

— Bine, dar ritmul dumitaie de cheltuieli —

— Nu-mi dau seama ce s-a întîmplat, adevărul e că doamna Bruni a intrat intempestiv în viaţa mea. Desigur că domnul Martin va fi cam uluit aflînd ce-am reuşit să fac în aşteptarea lui. dar, dacă e atît de zgîr- cit pe cît se pare, aceasta va constitui un stimulent pentru aranjarea situaţiei mele.

Spre norocul meu, domnul Seltz nu era deloc preocupat de politică, motivul expatrierii mele i se părea suficient. Da, zicea cl, un tînăr are nevoie de spaţii largi pe care şi le poate cuceri, cu condiţia să fie serios, muncitor, intrepid şi curajos.

— Şi dornic să cîştige bani mulţi, în timp scurt, am lansat eu atacul, rîzînd, întrerupîndu-i totodată predica ce ameninţa să ţină pînă la ivirea zorilor.

... Casa de la ţară a domnului Seltz arăta destul de bine, cu vreo zece dormitoare, trei saloane, grădină de iarnă, sală de joc şi un hol uriaş ce servea la nevoi

eşi de sală de bal. Contrar aşteptărilor mele, nw era un conac pe jumătate ruinat, achiziţionat de un parvenit veros şi recondiţionat ad literam, cum era la moda acum, ci o casă absolut nouă, semănînd de departe, cu cele două nivele ale ei, cu o corabie proaspăt lansată la apă. Era în întregime creaţia doamnei Seltz, o femeie opulentă şi trufaşă, dar pe care am reuşit s-o mai îm- blînzesc în răstimpul petrecut acolo. Se plîngea de starea parcului, de prea puţini ani conceput pentru ca arborii, pe care ea-i voia spectaculoşi, să fie altceva decît nişte firavi puieţi bătuţi de soarele, sau mai bine

zis, de ploaia acestei primăveri capricioase Vorbea mult despre „scumpa mea Helcne“ şi pînă la urmă m-am lămurit că asta era fiica lor, studentă la Londra, şi nu acorda nici o atenţie prostiilor pe care le făcea fiul lor, un adolescent clăpăug şi libidinos, al cărui loc. după părerea mea, ca şi a argentinianului, ar fi fost mai degrabă într-o casă de corecţie dacă nu chiar la galere...
În fine, şi ăsta, cu trufaşa lui mama şi cu toată şleahta elegantă de musafiri erau eroii unei piese care, pe moment, nu intra în repertoriul meu. Eram doisprezece, invitaţi şi gazde împreună, ca în cărţile doamnei Agatha Cristic. N-am reuşit, de sîmbătă după masa pînă duminică seara, să mă lămuresc dacă invitaţii erau însoţiţi de soţiile sau de prietenele lor, cert e că a fost o distracţie ca-n filme. Giovanna era, de departe, cel mai spectaculos exemplar al genului frumos, dar se pricepea atît de bine să facă pe modesta şi pe spăsita, sau chiar era, cine mai poate şti, îneît toţi o înconjurau cu mici atenţii, chiar şi severa doamnă Seltz. O oarecare distanţă păstrată îmi confirma mitul micuţei cenuşărese devenită peste noapte prinţesă şi încă nu p
edeplin integrata de cei ai căror bani aveau cîţiva ani în plus ca vechime.

În schimb, eu n-am făcut de loc pe modestul. Sîm- bătă seara a avut loc „partea culturală” a întrunirii şi-am urmărit aproape un ceas nişte filme făcute de doamna Scltz la Londra, unde fusese nu de mult, în vizită la scumpa ei Helene. Ambiţiile ei cinematografice nu erau deloc onorate de imaginile plate pe care ni Ic prezenta, dar comentariul ei era spiritual şi la obiect. Mă întrebam dacă nu cumva e şi ea angajata soţului ei. Poate şi scumpa lor Helene. O familie de spioni! Ideea mi se părea destul de nouă. Unitatea era stricată de adolescentul clăpăug. Aveam impresia că dacă nu se iau măsuri urgente în ceea ce-l privea, n-ar fi putut să ajungă nimic altceva decît o victimă a exceselor de tot felul, inclusiv a morfinei.
După momentul cultural, urmărit cu o pioşenie ce demonstra buna creştere a invitaţilor, mi-am pus memoria la încercare şi-ani reuşit să reactualizez toate jocurile de societate de pe vremea bunicii mele. Ne-am distrat ca nişte caraghioşi. Am băut şi am dansat. Nu mi-a fost greu să fac dispărută una din cele şase luminări pe care le cerusem pentru jocul de-a „cine suflă mai tare”. Am sărutat o mulţime de doamne, aşa era jocul, şi-am adus mulţumiri ambiţiei ce mi se păruse totdeauna deşartă a mamei mele care ma obligase timp de şase ani să zdrăngănesc clapele pianului. Am dedicat cîte un cîntec fiecărei doamne şi tuturor domnilor cîte o periniţă. Le-a plăcut şi urmarea a fost că am băut „per tu” cu o mulţime de granguri. începutul a fost făcut, am zgîndărit o mulţime de talente care s-au produs la pian sau la chitara moştenitorului familiei. A fost foarte amuzant. Nota distonantă a făcut-o Gio
-vanna, pentru că era singura care lua lucrurile în serios; ne-a cîntat cu o voce mică şi tristă, bine studiată, cîteva balade medievale, franţuzeşti şi italieneşti, acompaniindu-se singură la pian.

Mi s-a spus că a fost cea mai reuşită seară, de multă vreme, şi m-a apucat mila de ci.

A doua zi n-am făcut nimic deosebit, dacă nu pun la socoteală că m-am aranjat în aşa fel, cu complicitatea inconştientă a junelui depravat, încît să am în mînă, un sfert de ceas, legătura de chei a domnului Seltz. Am folosit ceara pe care o subtilizasem de cu seară şi-am terminat exact în momentul cînd tipul se reîntoarcea în casă.

Bărbaţii ne-am dus la iazul proprietăţii unde, din două bărci, nc-am distrat împuşcînd ciori, în lipsă de altceva. Doamnele s-au dus cu maşina într-un sat apropiat, pe malul rîului, sa asiste la slujbă şi să admire nu ştiu ce han, construcţie pură dc pe vremea lui Ma- tusalem. în ceea ce mă priveşte, eu aş fi preferat compania lor, pentru că dincoace, din moment ce mi s-a pus o armă în mînă, trebuia să arăt că ştiu să o mî-nuicsc. Am mînuit-o atît de bine încît mi-am făcut duşmani toţi bărbaţii pe care-i cucerisem seara. Domnul Seltz a făcut o remarcă binevoitoare la adresa „multiplelor mele talente”.

Masa a fost excelentă. Ne-am despărţit de toată lumea în termeni amicali, deoarece, la dorinţa Giovannei, am plecat imediat după brînză.

Drumul mi s-a părut destul de scurt şi nu ştiam exact ce urma să facem în oraş, într-o seară de duminică, fără nici un ban, pentru că nu mai aveam decît rezerva strategică, bine dosită acasă, şi nu aveam intenţia să mă ating de ea. Reîntoarcerea turiştilor de sfîrşit

u

ide săptămînă nu începuse încă, şoseaua era destul de liberă. Giovanna stătea în atitudinea ei de păsărică zgribulită şi mohorîtă. Am făcut cîteva comentarii referitoare la familia Seltz, fără mare succes. Doamna nu era dispusă să susţină conversaţii. Colosal ce repede putea să treacă de la o dispoziţie la alta; în timpul mesei fusese spirituală şi vivace. Ideea că primise un ordin nou mi-a trecut prin cap cînd la constatarea că pare tristă şi preocupată, mi-a spus cu o voce stinsă şi apatică:

— Dean, cred că am abuzat destul de mult de amabilitatea şi generozitatea ta, fără să-ţi dau nimic în schimb...

— Nimic nu mi se pare prea mult pentru tine, Giovanna, i-am răspuns pe un ton şarjat, menit să schimbe atmosfera discuţiei. Şi apoi, prezenţa ta c mai mult decît pot să sper ...

— Nu e vorba de asta, acum. Uite, am necazuri mari, îmi trebuie bani, zece mii. într-o oră.

N-aveam nici o sută disponibilă şi cu tot regretul nu puteam face nimic pentru ea într-o ora. De altfel, eram convins că minte. Nu m-am interesat ce o ameninţă, la ce bun alte născociri, i-am amintit numai că acum cîteva. zile, cînd am cunoscut-o, avea exact această sumă în poşetă. Era o actriţă colosală şi cînd se mira avea ochi foarte frumoşi. A negat totul cu o încăpăţî- nare de copil rău care nu vrea să recunoască nota falsificată la matematici. Am cedat, considerînd că limba pe care o vorbim, străină pentru amîndoi, nC-a jucat atunci un renghi. Nu mi-a dat voie s-o însoţesc pînă în casă, se declara obosită şi mi-a □ ropus să o sun mîine, la telefon. Refuzul banilor parea s-o fi jignit. De fapt, voia să scape de prezenţa mea.

M-am întors în cuibul meu de împrumut şi, de distrat ce eram, mi-am lăsat valiza de week-end, luată de la Martin ÎA taxi. Şoferul m-a ajuns cu ea tocmai cînd deschideam uşa portăresei. Madame Thdrese, în straie de duminică, se ruga pipăind boabele unui rozar. Yvette nu se întorsese şi nici scrisori de la domnul Martin nu veniseră. Din România – nimic altceva decît ziarele şi revistele la care Martin era abonat. Am avut impresia că bătrîna mă priveşte cu duşmănie.

în decursul serii am chemat-o de două ori pe Giovanna la telefon şi, de fiecare dată, servanta aceea sinistră mi-a spus că se odihneşte şi că n-o poate deranja. Vedeam bine ca aşa n-am nici o şansă şi, mai mult pentru uzul celui ce urmărea convorbirile, am promis că voi reveni mîine.

începuse din nou sa plouă şi-am tot înjurat-o pe baba aia antipatică, o italianca bănuitoare care se uita la mine de parcă m-aş hrăni curent cu porumbeii sfinţi din piaţa San Marco. Trebuie să. aflu ce e cu Giovanna, prea se debarasase brusc de mine, şi aveam intenţia să întind servantei o cursă. Eram obligat să ies din casă, telefonul din apartament era supravegheat şi cu voiam ca totul să fie cît mai discret.

Am fost destul de stînjenit cînd a trebuit, de la un telefon public, să explic doamnei Dubois, ce vreau de la ea. A rîs puţin de necazurile mele de îndrăgostit (i-am spus că doamna inimii mele nu vrea să-mi vorbească şi eu mă tem că e chiar plecată), dar a acceptat să mă ajute. Peste un sfert de ceas, timp în care am băut o cafea mare, am sunat-o din nou. Doamna Dubois, căreia incidentul acesta îi înveselise seara, avea o voce radioasă.

La sugestia mea se prezentase drept modista Giovan- nei şi o convocase pe mîine la nişte probe. Servanta înghiţise hapul şi răspunsese:

— Anulaţi proba, doamna e plecată.

— Bine, dar pălăriile pentru Roma nu sînt încă terminate, a răspuns doamna Dubois.

Servanta a muşcat momeala şi i-a răspuns:

— N-a plecat la Roma, ci la Monte Carlo. Apoi, ca şi cînd i-ar fi părut rău, şi eu cred că aşa era, a mai adăugat: De fapt nu ştiu unde a plecat, poate la Roma, poate în alta parte. Reveniţi peste cîteva zile.

Doamna Dubois făcuse treabă bună. Eram sigur, pe de altă parte, că bătrîna posacă îşi regretă indiscreţia şi că nu va pomeni de ca nimănui.

■ M-am reîntors ca să fac un duş şi sa mă schimb. La plecare am lăsat radioul deschis. Nu mă urmărise nimeni pe st rida, probabil considerau că c de prisos, dar voiam să dau

impresia că sînt încă în casă. A trebuit să iau pardesiul, fîşul meu era prea subţire şi aveam o mulţime de lucruri de ascuns: faimoasa mea trusă dc „spărgător”, microfilmul luat pentru orice eventualitate oricum, Monte Carlo era la Sud, poate prindeam vreun' fir în port, banii mei din rezerva intangibilă.

Am făcut o mică haltă la pensiunea suedezilor şi am avut ocazia să binecuvântez vestitttl spirit dc ordine al nordicilor, apoi m-am convins de ceea ce ştiam aproape cu certitudine, de lipsa maşinii Giovannei de la locul dc parcare. Nu era nici la garajul străzii unde avea, închiriat un loc. Am înţeles de ce, la masă, nu băuse nimic. Pur şi simplu plecase într-o misiune. Cine ar fi putut s-o trimită?! Nu era gret: de presupus... Dc ce pc neaşteptate?! Vreun telefon?! De ce fără mine?!

• A durat destul de mult pînă cînd am găsit, la ora aceea, un alt garaj unde se făceau şi închirieri de maşini. în schimbul unui preţ destul de sărat şi a tuturor datelor de pe paşaport, inclusiv semnalmentele, mi s-a închiriat pe cinci zile, cu drept de prelungire, un prăpădit de Peugeot 404.

Am plecat imediat şi-aveam să constat pe drum că maşina merita preţul închirierii: mergea întins, sforăind uniform ca o pisicuţă scărpinată pe ceafa. Am rulat toată noaptea, consultînd deseori harta, pc nişte drumuri care-mi rămîneau duşmănoase, într-o stare de spirit nu tocmai roză.

Dimineaţa am ajuns. Nu era sezon plin şi mi-am găsit imediat o cameră, într-un hotel mărginaş. După o baie şi un somn scurt am plecat în căutarea iubitei mele vagabonde. După un raid de recunoaştere mi-am ales cinci hoteluri în care presupuneam că ar putea locui. Nu era în primele trei. începusem să cred ca norocul meu doarme cînd, într-al patrulea, înainte de a întreba recepţionerul dacă doamna Bruni e la ei, îl aud cum indică unui comisionar de florărie ce avea un coş învelit: ■ [1] A

— Poţi sa urci, doamna Bruni e sus, se odihneşte. Etajul I, apartamentul 3.

Nu voiam să o văd pe Giovanna şi nu voiam nici să mă fac văzut de ea. Am intrat în Peugeot-ul meu anonim şi-am început să somnolez, nescăpînd din ochi intrarea hotelului. Peste o oră, un mecanic a parcat alături de mine Citroenul pe care-l cunoşteam, proaspăt spălat şi ferchezuit. A trebuit să mă mut

.La ora cinci şi jumătate, cînd îmi cam pierdusem răbdarea, Giovanna iese şi se îndreaptă spre maşină. O urmez la o oarecare distanţă şi ajung la timp pe chei să o văd îmbarcîndu-sc într-o şalupă acoperită care, probabil, o aşteptase. N-aveam nimic mai bun de făcut decît să urmăresc dîra de spumă pe care o lasă rapida ambarcaţiune, parcă în bătaie de joc. Nu mi-a fost greu să aflu că punctul de destinaţie, chestia aia albă ce se vedea, destul de departe, era iahtul unui trăznit care-l foloseşte tot anul, indiferent de starea timpului, un italian plin de bani.

M-am întors la hotelul căruia-i cunoşteam acum în detaliu toată faţada. Am închiriat, pentru o noapte doar, o cameră la etajul cinci şi m-am înscris sub numele de Luigi Dello.

La etajul cinci nu mai erau apartamente, dar camera mea era fermecătoare. Păcat că nu mă puteam bucura de ea. Am fumat tihnit o ţigară, m-am gîndit un pic la ce se întîmplă pe lumea asta şi apoi am mai înaintat o treaptă în meseria de „spărgător” internaţional. Cu uşile ăstea de hotel de modă vecbe, al căror zar e doar de formă, nu-i nici o complicaţie.

Am aşteptat mult în întuneric, ducînd dorul unei ţigări. Ca să mă „distrez”, am reluat toate evenimentele acestor zile, încercînd să mă dezbar cu totul de imaginea aurie care le acoperă mereu. îmi vine greu aici, unde parfumul cunoscut mă învăluie de atîtea ceasuri. Se aud mişcări fa uşă. Mă vîr cît pot mai bine în ascunzătoarea pe care mi-o alesesem.

Giovanna intră. în lumina crudă, aprinsă de o cameristă, faţa ei pare străină

.CAPITOLUL UHI

Ascunzătoarea mea nu era prea comodă, un dulap îngust, în perete, aproape insesizabil, cu uşa acoperită de tapet, ca şi restul dormitorului, mascată de o plantă verde, foarte decorativă. Nişa era atît de strîmbă încît abia încăpeam, cu umerii lipiţi de pereţi. Dar n-aveam ce face, nu mă puteam introduce în dulapul de haine, ca să fac pe amorezul mort de gelozie, nici nu' puteam risca sa mă strecor pe după una – din draperiile uşilor sau ferestrelor. Din păcate, apartamentul 3, compus din dormitor,

salonaş şi baie, n-avea balcon.

Cred că nişa în care mă strecurasem, de formă triunghiulară şi cu urme de rafturi scoase, servise pe vremuri ca dulap de lenjerie de pat şi pe urma, după ce-au .modernizat mobilierul, au lăsat-o aşa. Practicasem în placajul subţire, la nivelul ochilor, cîteva împunsături mici prin care să pot supraveghea, cît de cît, mişcările din cameră, şi-acum, aproape că-mi venea să rîd de imaginile secţionate pe care reuşeam să le prind. De auzit auzeam destul de bine totul, dar aveam impresia că mă voi înăbuşi curînd; nişa era într-adevăr prea strîmtă.

Oboseala îmi trecuse, ştearsă de o curiozitate ce nu era numai profesională; înlăturasem complet ipoteza că Giovanna venise pînă aici minată doar de un imbold sentimental, însă, vorba din bătrîni: „nu se ştie niciodată".

Camerista intră în baie şi imediat se auziră robinetele curgînd. Giovanna îşi lăsă blana pe unul din scaune şi spuse cuiva rămas în salonaş

:— Mulţumesc, Ied, tc poţi întoarce acum. Spune-i domnului Dorini să fie liniştit. După cum vezi, n-avea nici un rost să mă însoţeşti pîna aici. Voi porni mîine spre casă şi totul va fi în ordine.

— Da, doamnă, răspunse o voce aspră al cărei posesor nii intra în raza mea vizuală, din păcate. Domnul Dorini vă mai roagă să fiţi atentă pe drum...

— Ştii bine, răspunse Giovanna pe un ton plictisit, că sînt foarte prudentă la drum. Conduc mai bine decît crede imbecilul ăla care mă omoară cu sfaturile. Vedcţi-vă mai bine de voi. Treaba din Turcia mie nu mi se pare bine făcută şi n-am să ascund patronului impresia mea. încă o imprudenţă de genul acesta şi pune tot Interpolul pe urmele noastre.

•— Da, doamnă, dar ...

— Dar ce?! Am mai auzit placa asta, acum o jumătate de oră. Ce eşti tu, papagalul lui Dorini?

— Nu. doamnă, dar...

— Ai de gînd să iei şi baia cu mine?!

Speram din toată inima că nu. între timp, vorbind cu uşa deschisă, Giovanna se dezbrăcase şi avusese bunăvoinţa, inconştientă, să treacă din cînd în cînd şi prin faţa împunsăturilor pe care le practicasem, din nefericire, mult prea mici.

~ Atunci, cu plec.

— Ţi-aş fi recunoscătoare!

— Dar vă rog să fiţi atenta cu microfilmul, c pre- – ţios.

— Fir-ar al dracului de treabă! Nu-ţi face griji, găsesc eu un loc unde să-l ascund.

Tipul din salonaş rîdea gros, înjurătura Giovannei îi crease o impresie de familiaritate nesperată, şi adăugă

:— Femeile au totdeauna posibilităţi mai mari cînd e vorba de ascuns ceva.

— Ascultă Ted, ai fost drăguţ că m-ai însoţit, deşi n-avea nici un rost, dar acum vezi-ţî de drumul tău şi dacă nu-ţi convine, ia-ţi comisionul şi du-l tu la destinaţie.

— Ştiţi bine că ridicăm ancora imediat. Domnul Dorini are o întîlnire la ...

— Nu mă interesează unde are întîlnire, iar tu ai face bine să te mai supraveghezi din cînd în cînd.

Cei doi tac, deoarece camerista a ieşit din baie.

— Baia doamnei e pregătită, zice ca.

— Mersi, drăguţo, condu pe domnul pînă jos.

Ies toţi trei din raza mea vizuală, adică cele două femei, pentru că tipul îmi rămăsese complet necunoscut ca figură. Mi-c imposibil să mai stau aici, simt furnicături peste tot şi aproape mă sufoc. Fie ce-o fi, crap un pic uşa. O văd pe Giovanna îmbrăcată într-un neglije de culoarea stînjeneilor. Stă cu spatele la mine şi caută ceva în poşeta. Părul despletit i se revarsă pe umeri şi dacă aş fi în altă situaţie ...

îmi ţin respiraţia cît pot pentru că se apropie de ascunzătoarea mea, nehotărîtă, cu trei pacheţele în mînă. Două sînt învelite în hîrtie albă. Un val de emoţie îmi transformă urechile în două pîlnii incandescente: al treilea nu e decît o cutie de chibrituri românească, destul de murdară şi ponosita, o cutie banală de carton albastru, la preţul de douăzeci de bani bucata. Nu trebuie să-i ghicesc conţinutul. Am mai văzut două cutii asemănătoare.

Giovanna se întoarce brusc şi, aplecată pe măsuţa de toaletă, răstoarnă conţinutul

linei cutii, cutia de machiaj. Aranjează pe fund cele două pachete învelite în
alb şi apoi o reumple cu borcănaşe şi sticluţe delicate de creme şi farduri. Stă, indecisă, cu cutia de chibrituri în mină, apoi, avînd o mişcare plictisită a buzelor, o strecoară pe pervazul uneia din ferestre, aranjînd cu atenţie faldurile draperiei groase de catifea, peste perdeaua diafană. Bine mi-ar mai fi stat să mă fi ascuns acolo!

Se dezbracă cu mişcări violente şi grăbite; se vede că ceva nu i-a tihnit în afacerea asta, şi, numai în pan- tofiori, intră în baie şi închide bine uşa după ea.

„O vînzătoare toantă şi fără vino-ncoace?“ Mare e invidia femeilor! Asta era singura concluzie justă pe care puteam s-o trag. Aştept pînă cînd zgomotul apei dizlocate mă lămureşte că doamna trebuie să fie acoperită pînă-n gît de spuma loţiunilor de baie. les cu oarecare precauţii de silenţiozitate. încăperea e luminată foarte slab, de o singură veioză. E prea cald sau m-am încălzit eu în nişa aceea nenorocită, constrîns la rolul de observator invizibil.

Schimbarea microfilmelor mi-a luat foarte puţin timp. Microfilmul adevărat exact aceeaşi cutie ca şi falsul pe care-l purtasem atîta drum cu mine şi pe care-l voalasem dinainte. Cutia de chibrituri era, evident, prea mare, dar, de bine de rău, constituia o ascunzătoare. Nu aveam nici un dubiu că aceasta era comoara căutată. Dar cum de-a ajuns atît de repede la Monte-Carlo?! Pe iaht?

Păcat că nu mă puteam atinge de pacheţelele din cutia de machiaj. îmi reprim primul imbold, în fond nu ţinea de mine şi-apoi nu puteam risca, pentru curiozitatea mea, viaţa Giovannei. La drum, deci!

Ajung în salonaş, în dreptul uşii, cînd mă opresc pur şi simplu fascinat: cheia pe care Giovanna o întorsese
de doua ori, auzisem zgomotul din nişă, o chee masivă, * cu o ureche de modă veche, zimţată, se învîrtea uşor!

Mai aveam exact timpul cît să ajung după draperiile ferestrei din salon. Mi se pare că se cam îngroaşă , glumaţ Ar avea haz să mă împotmolesc acum, cu originalul în buzunar. Şi Giovanna, fără nici o apărare în spumele ei de baie!

în fîşia de lumină ce intra pe uşa deschisă a dormitorului recunosc figura ce se strecurase atît de liniştit în salonaş, încuind uşa din nou, ca şi cînd ar fi intrat la el acasă. Este bunul etnograf, Paul Adel, pe care-l catalogascm cu atîta '■uşurinţă drept şoarece de bibliotecă, el, cu figura atît de candidă, cu spatele uşor curbat, cu ochii zăpăciţi după lentilele prea groase! Deschisul uşilor cu cleşti speciale de răsucit cheia în broască face oare parte din programa de facultate?! Dacă da, Paul Adel a luat zece la examenul ăsta. Se poartă firesc, îşi lasă trenciul pe unul din fotolii, intră în dormitor cu aceeaşi paşi uşori.

Nu prea ştiu bine ce să fac, s-o întind acuma, pînă mai am şanse în direcţia asta, deşi ar trebui să las uşa descuiată pentru că nu pot risca sa o încui pe dinafară, cu cleştele meu, şi domnul Adel să observe figura sau * să rămîn cu orice risc.

Rămîn, pentru că intrarea lui Adel nu-mi inspiră ■ nici o încredere. Deocamdată nu o deranjează pe Giovanna. îl aud cum cotrobăie prin dormitor, îi văd imaginea deformată de lumina slabă, reflectată dc o oglindă din salon. Incomparabil mai bun locul al doilea de pîndă decît primul! Tipul caută sub pat, sub pernă, răstoarnă conţinutul poşetei-tolbă a Giovannei pe cuvertura de mătase. Un creion dermatograf alunecă pe covorul moale. ,

Adel controlează acum prin dulap şi apoi... descoperă nişa care fusese primul meu adăpost. O deschide fără nfci o reţinere, îmi dau seama că nu caută o persoană, atunci ar fi început cu draperiile de la ferestre, dar această constatare nu mă face încă, fericit.

Respir o dată adînc, tipul revine în salonaş. Se apropie de fereastră. Simt cum devin rigid de tot şi, involuntar, încleştez bine pumnul stîng. Asta pentru că sînt stîngaci. La o adică

Dar Adel nu avea intenţia sa cerceteze draperiile-. Stă la mai puţin de o jumătate de metru de nasul meu şi se uită afară prin deschizătura perdelelor bogate. Dacă-i vine inspiraţia sa tragă draperiile pentru a nu fi văzut de vis-â-vis, s-a terminat cu el, ma obligă să intru în acţiune! Dar nu, pot în sfîrşit să respir, se aşază într-un fotoliu. îi văd numai creştetul, stă cu spatele. Nici măcar nu aprinde lumina, zace în în- tuperic, abia ghicit pentru că fotoliul lui nu cădea în fîşia de lumină slabă ce venea din dormitor.

Sînt extrem dc curios să văd cum se va desfăşura întîlnirea dintre cei doi. Nu mai

cred că Adel are intenţia să-i facă ceva rău, vreau să zic ceva rău din punct de vedere fizic.

Iat-o că iese, îi văd silueta frîntă de oglinda aşezată oblic în salon, dar o văd mai puţin de o secundă, după o privire circulară, Giovanna îşi dă seama că s-a întîm- plat ceva şi, cu o mişcare bruscă, scoate veioza din priză! Un moment, în întunericul abia sfîşiat de o lumină fugară de pe stradă, sîntem numai trei respiraţii reţinute, apoi se aude vocea flegmatică a ultimului venit: .

— E-n ordine, Giovanna, sînt eu, Paul

.Nici un tremur ele emoţie nu alterează vocea ci, cînd îi răspunde:

— Te porţi prosteşte. În secunda următoare te-ăi fi trezit cu un glonte în cap. Aprinde lumina!

Adel se ridică, suplu şi silenţios, aprinse două aplice de modă veche ce încadrau oglinda din salonaş, apoi îşi reluă locul în fotoliu. Giovanna se aşează în faţa lui şi-n faţa mea deci, dar mie îmi era mai la îndemînă să-i urmăresc reflectaţi în oglinda piezişă, uşor deformaţi, atît cît să sporească impresia de ireal a scenei.

— Ce e cu tine aici?

— Am impresia că nu te bucuri deloc, dar constat că vestitul tău sînge rece nu e numai un mit.

— Nu tc-am rugat eu să intri ca un hoţ şi să te comporţi ca un hoţ. Ce doreşti?

Vocea Giovannei nu exprimă nimic altceva decît o scîrbă plictisită. Eu nu avusesem ocazia să o aud vorbind pe tonul acesta. Nici nu se potrivea cu imaginea ei de păpuşică, proaspăt îmbăiată, învelită într-un halat alb, pufos, cu părul strîns în creştet şi legat cu o fundă, ca la fetiţe.

— M-a trimis patronul. Se teme ...

— Ce, nu mai are încredere în mine? Tîmpitul dracului!

— O să-i placă să audă cum i-ai zis.

Adcl rînjea în timp ce-şi căuta o ţigară. Giovanna nici nu clipea.

— Ei?!

— Nu e vorba că are sau n-are încredere. Zănatecul ăla mic a dispărut.

— Ce?!

Inghiţii pe nesimţite găluşca, atras fiind dc specta

-colul oferit de Giovanna, împinsă ca de un arc în picioare, la auzul vorbelor Ini Paul Adel.

— Da. Patronul se teme să nu fie cumva pe urmele tale, dintr-un motiv sau altul şi să nu te încurce. Ai microfilmele?

— Fireşte.

— Nu le-am găsit. Unde le-ai pus?

— De ce vrei să ştii? N-ai cotrobăit tu peste tot? Poate-s la tine.

— Nu, te asigur.

— Nu cred că sînt dispusă să ţi le dau. Ce dovadă am că acţionezi din ordinul patronului?

Adel se uită la ceas şi zise:

— Vei avea dovada în două minute. Ai ieşit la ţanc din apă.- Cum a decurs treaba?

— Bine. Fii drăguţ şi adă-mi ţigările mele din poşetă. Mersi. Dorini a rămas acelaşi imbecil de totdeauna.

— Frag concluzia că ţi-a spus să te culci cu el...

— Da,,* fireşte.

— Şi tu, tot fireşte, ai refuzat.

— Da, am refuzat. Şi refuz şi propunerea ta, nu te mai obosi s-o faci.

—■ Ba mă obosesc.

Adel se ridică şi se apropie de Giovanna care nici nu tresări. Cred c-aş fi ieşit din ascunzătoare dacă nu suna chiar atunci telefonul. Ridica Giovanna.

— Bonsoir, patron ... da, a sosit... bun, e în or- diiie, înţeleg foarte bine... nu cred, nimeni nu ştie direcţia în care am pornit,... da, mulţumesc.

— Ai acum dovada, zice Adel.

— Foarte bine, stai jos

.Giovanna intră în dormitor şi reveni peste cîteva clipe cu cele două pachete învelite

în alb şi cu cutia de chibrituri. O piatră de moară mi se luă de pe inimă.

— Uite, zice ea, deschizînd cutia, aici e microfilmul aşteptat din România, procurat de domnul acela cartofor ...

— A făcut şi el o treabă înainte de-a ajunge să împartă cărţi îngerilor!

Giovanna nu ia în seama întreruperea şi continuă i

— Asta e o bandă de magnetofon din Ankara. Dorini zice că patronul ar trebui să ne acorde la toţi cîte o gratificaţie, conţine angajamentul lui...

— Da, ştiu. Şi plicul?

— Este. Totul ar fi fost perfect, Dorini a întîlnit toţi curierii la Pireu, aşa cum fusese vorba, dar îşi cam întrece atribuţiile şi era cît p-aci s-o încurce cu noile afaceri din Turcia.

— Dobitocul! Vrea s-o păţim cu toţii?!

— în fine, de data aceasta, „a trecut pe lingă", dar nici mie nu mi-a plăcut treaba şi i-am spus părerea' mea. Amănuntele le voi spune personal patronului. Cred că nu mai e nici o grabă.

— Nu. Voiam numai să-ţi preluăm „coletăria".

— La urma urmei, e mai bine aşa, rămîn şi mîine aici, am nevoie de odihnă. Bănuiesc că tu pleci chiar acum.

— Nu chiar acum, îmi repet propunerea.

Giovanna îşi desfăcu părul, fără a-i acorda măcar o privire de răspuns, Adel îşi mai aprinse o ţigară, eu îmi muşcai buzele pînă la sînge.

— Dacă pentru asta mai stai aici, îţi pierzi timpul de pomană, veni într-un tîrziu răspunsul ei.

— Atît de fidelă, Giovanna? De cînd şi pentru cine? Nu cumva pentru junele cartofor?

— Parca spuneai că a dispărut.

— Da, dar probabil revine.

— Poate că s-a sinucis.

Vocea ci contrazicea gestul de surpriza de adineaori.

— Mai ştii? Dar nu e genul. Ar fi păcat de munca patronului şi de-a ta ...

Meritase să rămîn! O discuţie despre persoana mea, iată ceva nesperat. înregistrez totul cu maximă atenţie!

— Ştiu, spune-mi numai rezultatele.

— Ei bine, am verificat cît s-a putut prin poliţie şi prin societatea de asigurări. Accidentul lui Martin a fost realmente un accident a cărui vină, conform expertizelor, o poartă el, integral. Norocul lui şi-al nostru că a avut loc după întîlnirca cu boţmanul de pe vasul Petit Pois .. .

— Nu încerca să cîştigi timp cu baliverne pe care le cunosc deja. Ştiu că boţmanul a trebuit să ia avionul pentru a ajunge la timp la întîlnirea cu Dorini, la Pireu, şi pe urmă şi-a regăsit vasul... nu uita că de la mine ai preluat microfilmul. Era vorba despre Dean!

— Văd că tipul te interesează. Dar merită? Mie poţi să-mi spui,

— Dragă Paul, spune ce ai de spus şi pleacă. Eu vreau să mă şi culc în noaptea asta şi, specific, vreau să mă culc singură. Tu nu eşti destul de bogat pentru mine şi altfel nu mă interesezi.

— Crezi că nu sînt destul de bogat pentru tine? Dar o să fiu într-o zi

!— Nu face pe micul patron că poate te vede cel mare. Ai uitat ce-a păţit Andrew?

Etnograful nu voia să discute despre Andrew. Schimbă imediat tonul:

— Ai evoluat mult, Giovanna, nici nu mi-aş fi închipuit ce va ieşi din tine, acum zece ani. Dac-aş fi fost mai deştept te-aş fi luat de nevastă.

— Discutam, parcă, altceva!

— Da. Uite, Giovanna, ce e cu amorezul tău: patronul i-a controlat toate declaraţiile făcute conştient sau inconştient pentru că i s-a părut curioasă venirea lui odată cu sosirea veştii morţii lui Martin. S-a stabilit exact timpul cît a stat la Viena, a fost trimis Mihai, ca roman, tocmai ca să nu bată la ochi şi s-a întors cu un raport foarte bun pentru amicul tău. A tras la acelaşi hotel şi a stat de vorbă cu un tip care, inconştient, i-a confirmat alibiul lui Dean Brad.

„Mersi, Radule", zic eu în gînd, spetind ca cei doi vor mai discuta ceva despre Mihai, nume nou. Dar nu, tot eu sînt cel de pe tapet. Adel continua:

— Pentru orice eventualitate nu i s-a spus nimic de moartea lui Martin. Reacţiile lui interesau. Pentru grăbirea lor ai fost folosită tu şi, fără nici o îndoială, tipul e compromis pînă-n gît.

— La asta vă pricepeţi bine de tot...

— Fără ironii, stimată doamnă-sugativă. Mi se pare ca ai supt o groază de bani de la el, nu? Dacă-mi amintesc bine, altădată erai şi mai nemiloasă.

— Alţii aveau o mulţime de bani, el n-are deloc.

— Singurul punct neclar în toată afacerea este atitudinea lui Martin care-şi permite o iniţiativă, şi încă ce iniţiativă, să trimită un om căruia îi promite că-i aranjează soarta. De ce-o fi făcut-o?

12 – în legitimă apărare

177

— Nu de sentimental. Eu nu l-am cunoscut, dar ştiu .că era un bătrîn acrit şi scîrbit de viaţă. Mai degrabă cred că voia să i-l dea plocon patronului în schimbul libertăţii lui, să-i 'provoace aici o recrutare. Nu putea să-i spună aşa din Bucureşti, nu?! Dean are mari posibilităţi de informare în ţara lui.

— Ipoteza ta nu e rea decît pe jumătate. Jumătatea cu libertatea. Martin nu era un naiv, ştia bine că „libertatea" nu mai există şi, apoi, micile lui colaborări reprezentau singurele lui venituri, era un jucător înrăit...

, – Şi Dean este ... ■ .

— Nu, el a făcut-o pentru tine, să facă rost de bani, n-are stofă de jucător, au avut grijă să-l analizeze acolo ...

— Unde poate fi? Dacă aţi întins coarda prea tare? Dacă şi-a făcut ceva?

— judeci ilogic, doamna mea, poate pentru că eşti atît de frumoasa. Nu i-a făcut nimeni nimic, cel puţin pînă acum. Tu i-ai aprins capul şi apoi l-ai părăsit fără nici o vorbă.

— N-a fost ideea mea.

— Ştiu. Părerea mea e că tipul şi-a găsit vreo puicuţă şi de necaz a şters-o vreo două, trei zile din oraş.

— N-avea bani.

— Ei, nu-ţi face griji.. Poate avea puicuţa, unele au inimă bună. Patronul a vrut să-ţi dea mînă liberă, pentru cazul cînd ţi-ar prinde urma. Mă duc acum, gorila mea, Jean-Pierre mă aşteaptă. Va conduce el la înapoiere, eu voi aţipi şi voi visa cu tine ...

— Şi mie mi-a dat Dorini un însoţitor ...

— Ştiu, v-am văzut cînd aţi intrat, l-am văzut cînd aplecat. :

.— Bravo, Paul, facî progrese; Ce aveţi de gînd cu Dean?

— Nu ştiu, patronul nu mă ţine la curent cu toate minunatele lui idei. Poate i se mai dă o bătaie, Jean- Pierre abia aşteaptă.

— De ce?

— Din cauza nevestei sale. Imbecilul asta gras o lăsa să doarmă de cîte ori avea chef în braţele bătrî- nului cartofor, dar schimbarea personajului l-a şcos din fire în aşa hal îneît a împachetat-o şi-a trimis-o la nişte rude!

.— Nu vrei să spui că l-aţi bătut în aşa hal din cauza portăresei ăleia?!

— Fii atentă la ton, frumoasa mea, te asigur că portăreasa face toţi banii şi, dacă vrei să-ţi amintesc de-o mică vînzătoare semianalfabetă care ...

— Nu fii ordinar, nu eram semianalfabetă!

— Ba erai, sau aveai acolo nişte clase făcute Ja mama dracului. Să nu-mi spui că diploma ta de bacalaureat e mai veche de anul trecut! Dar n-are importanţă, Giovanna, te hîrîi numai pentru că nici tu nu-ţi precupeţeşti jignirile, astă seară. Ca să revin la persoana care te interesează, a fost bătută ca sa mai piardă din fumuri şi din bani. Dacă s-ar fi întors a doua zi în ţara lui, fie şi pe spesele ambasadei. ..

— Poate că a făcut-o acuma.

— Acum nu mai poate. Curtezanul tău e oricum, numai nerod nu, deci nu s-a întors. E dator vîndut cu semnătură şi cu martori. Dacă nu-şi onorează obligaţiile, într-o jumătate de an e puşcăriaş. în plus, nu uita, are planuri mari şi contează din greu pe sprijinul răposatului ... Pica el, cumva. Ceao, Giovanna, am plecat

.— lira şi momentul, credeam că ai de gînd să-ţi pe treci noaptea în salonul meu. Anunţa la recepţie ta rămîn şi mîine şi contramandează trezirea de la ora şapte!

— Te pricepi să dai. ordine, dar şi pentru mine e o cinste să le primesc, zise tipul batjocoritor, gata de plecare.

în sfîrşit, mă cam săturasem să stau după draperie. Tot nu pot să ies, Giovanna sună camerista care vine, strînge lucrurile din dormitor şi din baie. Aş putea sa prind prilejul uşii descuiate dacă frumoasa mea doamnă aurie n-ar sta nemişcată în salon. Fumează, dusă pe gînduri. N-are nimic comun cu fiinţa aceea de adi-» neaori, cu reflexe rapide care s-a învăluit în întuneric pentru a se proteja şi a ataca, totodată ...

Mi s-au confirmat o mulţime de date, am întrezărit ceva din mecanismul dur al agenţiei, am microfilmul ... Venirea lui Adel o va scoate definitiv din culpa pe Giovanna, la data cînd falsul va fi descoperit ...

Ies tîrziu, după ce Giovanna adoarme şi cît-pe-aici să ratez toată mişcarea pentru că ţin capul întors spre dormitor, ca un sentimental incorigibil şi aproape răstorn coşul de flori, de lîngă uşa salonului. F, plin de trandafiri galbeni şi mai are încă, prinsă cu un ac de o frunză, o bucăţică de carton pe care o mînă grăbită a scris „Toată dragostea, la 17,30, D.“. D. adică Dorini, nu Dean.

Ajung fără nici o dificultate în camera mea şi aprind, în sfîrşit, o ţigară. Cu ochii ţintă într-un tavan pe care abia-l ghicesc în penumbră, încerc să lipesc bucăţi de Giovanna, dar imaginea finală nu se realizează. Ca prin vis mi-aduc aminte că de mult, foarte de mult, iu

-beam o fata pe care-o chema Monica. N-o mai iubesc? » O iubesc pe Giovanna? Chiar dacă nu ştiu exact cum e? „Toată dragostea mea, oricînd, la orice oră, D., adică Dean*.

^ Părăsesc hotelul în puterea nopţii, aici nimeni nu

se miră de nimic, şi fără a-mi oferi măcar o cafea fierbinte, o meritam, fără discuţie, iau drumul de-a lungul coastei, spre un oraş universitar sudic. Am eu socotelile mele. Măcar de data aceasta sînt sigur c-au să iasă fără greş. Preţiosul microfilm, căpătat cu atît de puţine sacrificii, mă face bun; 'voi fi bun. Cît despre sacrificii, ... da, într-adevăr au fost puţine. Poate c-ar trebui să 'mă opresc aici. Să mă întorc acasă cu rezultatul obţinut. Şi Jo Martin?... Nu, nu puteam lăsa lucrurile la voia întîmplării, sau, mai bine zis, la voia unei şlehte avidă de bani nemunciţi... Şi Giovanna, între ei... multe feţe poate avea un om ... e clar că nu e momentul să dau înapoi.

Iar umblu noaptea pe drumuri necunoscute. Ar trebui să fiu amărît... Rulez cu viteza ■ maximă, în întuneric, prin nişte locuri pe care le-am visat atîta ...

Ar trebui să fiu amărît, că prea-şi bate soarta joc de mine punîndu-mi sub nas - lucruri jinduite o viaţa întreagă şi pe care sînt obligat să le refuz. Dar. n-am timp. Cu toate gîndurile în cap am ajuns în vestitul centru universitar.

Cinste echilibrului şi planificării nordice. I-am întîl- nit pe prietenii mei blonzi şi lălîi exact acolo unde trebuiau să fie, conform planificării călătoriei, pe ceasur

işi obiective. Nu mă înşelasem cînd presupusesem că au un exemplar lăsat şi la pensiune. Soarele sudic, chiar primă văratic, le făcuse bine; arătau, se mişcau şi vor-beau altfel. în orice caz, transformarea era spre binele lor şi nu m-am sfiit să le-o spun. Inge-Greta sloi de gheaţa mi-a sărit de gît şi acolo a ramas, toate cele trei zile pe care le-am făcut pînă acasă. Am reuşit să le încurc programul atît de bine, încît au ajuns în ultima clipă, pentru a mai prinde trenul la care li se reţinuseră din timp, fireşte, locuri. Dar nu mi-au păstrat pică. Ziceau că vor veni altă dată, special să vadă muzeele, cu condiţia să ne întîlnim din nou. Zău, arătau mult mai bine, rîdeau în gura mare şi nu mai beau mo- horîţi, în prostie. Greta avea mîinile calde şi, în chip de despărţire mi-a spus că le va avea totdeauna aşa, cînd se va gîndi la mine.

*

— Ai fost extrem de drăguţ, Dean, îţi purtăm recunoştinţă, mi-a spus de rămas bun, logodnicul ei. Sper pentru binele lui, că nu va mai bea atîta alcool. Pentru binele lui şi al Gretei.

în fond, recunoştinţă le purtam eu, şi încă una nemăsurată. Din primul ceas am pus-o pe Greta să expedieze cu numele ei un colet care conţinea pe lîngă nişte mărgele multicolore şi cîteva brăţări spectaculoase, şi micul meu microfilm, strecurat în căptuşeala de burete a cutiei în care ni se vînduseră zorzoanele. Coletul era expediat pe numele nevestei lui Radu, cu menţiunea „foarte urgent”. Era însoţit de o scrisoare de trăsură, concepută de Greta, pe care eu o aprobasem cu inima lar^: „O prietenă blondă care ţine mult la Dean, o saluta cu drag pe prietena lui brună, de acasă, pe care

o invidiază”. Săraca suedeză, săracul de mine’

Pc drum, am mai organizat şi o mică farsă unui hangiu bătrîn, un^tip de umor, recunosc. Nu s-a supărat deloc, cred că în sinea lui şi-a zis „vai de ţăcăniţii ăştia”. L-am purtat o noapte întreagă de la o cameră la alta, în micul lui han pe care-l invadasem numai noi, încurcînd cheile de la toate uşile, făcînd pe fantomele moderne. Sigur că în prealabil a trebuit să rugăm pe lăcătuşul orăşelului în care eram să ne toarne dublete după mulajele de ceară pe care le luasem. A costat mult, omul nu era împotrivă să facă ore suplimentare pentru noi, dar înţelegea să ne plătim bine excentricităţile. A meritat. Eu mi-am turnat cu o cale şi dubletele pentru cheile domnului Seltz.

în fine, ce mai, ne-am distrat grozav. N-am uitat nici de prietenii care tremurau pentru soarta mea. în prima seară i-am dat argentinianului un telefon, la tripou, fireşte. l-am spus că nu voiam să anunţe dispariţia mea la poliţie, avea tot interesul, nu?, dar uite ce dor m-a apucat aşa deodată şi uite ce bine mă distrez şi uite ce necăjit sînt că cineva pe care-o ştim amîndoi, m-a părăsit ca pe o lămîie stoarsă . ■.

Lămîie stoarsă eram pe peronul gării de Est, făcînd cu mîna suedezilor care plecau. Eram frînt, frînt de tot, că prea făcusem multe în ultimele trei zile... Restituisem Peugeotul şi-mi tîrşîiam paşii pe scări, cu ochii după un taxi, cînd o voce cunoscută îmi spune din spate:

— Domnul caută un taxi? Am unul la dispoziţie cu şofer cu tot.

N-a trebuit să mă întorc, ştiam cine era. Mîna-n mînă cu Giovanna am luat-o spre Citroenul alb-sidefiu

.CAPITOLUL IX

S-a terminat cu primăvara ploioasă şi zgribulită, o vară tînără, revoltător dc grăbită, cu o vegetaţie cruda şi cu miresme ciudate s-a instalat definitiv, metamorfozînd oraşul. Femei ameţite de soarele amiezii, abia trăgîndu-şi pasul, perpetuează de-a lungul străzilor, impresia de culoare, parfum, suavitate şi chemare a florilor îngrămădite la toate colţurile, în coşuri mari impunîndu-se violent retinei.

Opresc, nepermis, numai cîtcva clipe, ca să-mi umplu braţele de chemări vegetale şi să le transmit Giovannci, ea însăşi o chemare de vară timpurie. La rugămintea ci, o las la volan.

— Fortuna ţi-a fost binevoitoare, frumoasa mea fugară?

— Adică?

— Adică ai găsit cele zece mii dorite aştcptîndu-te pe unul din disculcţele ruletei din Monte Carlo?!

Toată admiraţia mea, nici măcar nu tresare, conduce cu aceeaşi nonşalanţă dc şofer experimentat, atentă numai la şuvoiul de scoici multicolore ce se tîrîie pe bulevard, printre care ne strecurăm şi noi, aproape la pas. S-ar zice că tot oraşul c pe stradă.

— Cc te face să crezi că am fost la Monte Carlo? îi povestesc rîzînd cum am păcălit-o pe bătrîna vrăjitoare şi cum am aflat că ea, Giovanna, mă înşelase, rugîndu-mă să-i telefonez a doua zi.

— Dar nu meritam, Giovanna, ar fi trebuit să mă iei şi pe mine.

Giovanna nu spune nimic, nu lasă să se întrevadă nic

iun semn de interes pentru’discuţie şi asta mi se pare curios. Intr-un tîrziu îmi spune cu un ton neutru:

— Nu trebuie să te amesteci în treburile altora.

— Dar, Giovanna, afacerile tale sînt şi ale mele, cel puţin aşa mi-am îngăduit să sper ...

— Aşa că ai întins-o şi tu, spre Sud.

— Da, răspund eu, făcînd pe naivul, iniţial voiam să vin să te caut, pe urmă mi-am dat seama că n-am nici o şansă de reuşită. în fond, Monte Carlo nu-i un sătuleţ, şi pe drum m-am răzgîndit, am cotit-o spre locuri unde ştiam că voi găsi nişte prieteni...

Giovanna tace, aproape că încep să trăiesc de-a bineiea stînjeneala pe care voiam s-o imprim acestei discuţii.

— Şi-apoi, reiau eu, eram necăjit, nespus de necăjit, nu ştiam ce făcusem, nu ştiu nici acum, pentru a merita să mă laşi aşa!

Giovanna continuă să tacă şi, zău, încep să mă simt de-a bineiea vinovat.

— Ce vrei, Giovanna, am şi eu mîndria mea, da, am vrut să vin să te caut, dar pe drum m-am răzgîndit.

— Minţi de-ngheaţă apele, dragul meu. Domnul To v ell mi-a spus unde şi în ce companie ai petrecut zilele acestea.

— Dar, Giovanna ...

— Nu-ţi fac nici un reproş, firește. Numai că n-ai avut nici o clipă intenţia să vii după mine! Altfel nu te-ai fi interesat, la pensiune, înainte de a pleca, de locul exact unde se află prietenii tăi!

— Dar de unde ...

— Dragul meu, datorezi o mulţime de bani domnului Towell şi el, nu uita asta, e contabil de meserie, după cîte am auzit, un contabil destul de bun, aşa c

ădă-i voie să se intereseze, măcar pe departe, de soarta ta. Are interesul să-şi revadă banii, te asigur.

— Scumpa mea, te rog să mă crezi...

— Ascultă, Dean, e foarte bine, sfîrşi ea discuţia apăsînd pe „foarte bine”, că ai fost unde ai fost şi că n-ai venit după mine.

Ajunseserăm la agenţie între timp, Giovanna tocmai făcea manevrele de parcare şi n-am putut s-o hatreb nimic. Să se fi descoperit falsul atît de repede? Ştiam că va interveni ceva, probabil mi se va anunţa moartea lui Jo Martin, Giovanna îmi spusese încă din gară că sîntem aşteptaţi.

Prietena mea, vînzatoarea fără iluzii, ne- întîmpină cu o perfectă solicitudine profesională şi acordă doamnei Bruni atenţiile rezervate capetelor încoronate din naştere. Ne conduse spre scara interioară din spatele sălii de expoziţie şi, înainte de a ne părăsi, îi adresai un zîm- bet complice la care-mi răspunse cu o clipire semnificativă din pleoape.

Domnul Oscar Seltz ne aştepta în biroul lui, lungit pe fotoliul medical, pentru că avea o criză de sciatică, după cum se scuză el, din prima clipă, că nu se poate ridica în întîmpinarea frumoasei doamne. Nu era singur, un domn bătrîn şi gras, cu nişte ochi bulbucaţi, albaştri, mă priveşte cu curiozitate, sorbindu-şi sucul de roşii pe care-l are în mînă. Se fac prezentările. Broscoiul chel şi antialcoolic e reprezentantul biroului de avocatură Cutare al cărui client a fost, pînă nu de mult, „din păcate”, şi domnul Jo Martin.

— A fost? sesizez eu just timpul trecut al frazei.

Şi astfel mi se anunţă moartea protectorului meu. Reacţionez aşa cum trebuie, adică îmi exprim o firească părere de rău după un om pe care abia l-a

mcunoscut, dar îmi arăt ceva mai mult îngrijorarea pentru propria mea situaţie. Cer amănunte şi mi se dau. Domnul Martin a căzut victimă unui accident rutier a cărei vină o poartă integral, după cum au stabilit o mulţime de expertize, ale autorităţilor române, pe teritoriul cărora s-a petrecut şi, de asemenea, o contraex- pCrtiză semioficială, a societăţii de asigurări al căror client fusese.

— Autorităţile române n-au avut nimic împotrivă, declară broscoiul cu ochi albaştri, ştergîndu-şi fruntea transpirată. Mi se pare că e prea gras pentru a putea suporta o vară în oraş.

La rugămintea moale a domnului Seltz, Giovanna prepară două vermuthuri pentru noi doi. Cu paiul între dinţi urmăresc pasionantul destin după moarte al spionului Jo Martin.

Au fost necesare atîtea formalităţi pentru că asigurarea e foarte mare, o suta de mii şi societatea e întotdeauna prudentă, înainte de a plăti.

— Stilul american începe să ne caracterizeze, constată neutru domnul Seltz.

— Ce se întîmplă cu banii? întreb eu din pură curiozitate, pentru că ştiam foarte bine că nu voi vedea o centimă din ei. Aflu, de altfel pentru prima dată, că mortul nu e un om sărac.

— Biroul nostru, începu broscoiul, s-a ocupat întotdeauna de afacerile domnului Martin, deşi de cîţiva ani el nu mai poseda nimic din acţiunile moştenite de la bunicul dinspre mamă. Nu ştiu cum i-a venit ideea unei asigurări atît de mari; primele pe care le-a plătit cu regularitate, probabil că-i faceau goluri substanţiale în buget. A depus la noi, la birou, un testament, încă de acum cîţiva ani, conform căruia lasă tot ce are dom-

nişoarei Annie Dubois, în vîrstă da şaisprezece ani. Trebuie să aibă acum vreo

douăzeci, da, exact.

— O cunosc pe domnişoara Annie Dubois, cred că banii aceştia-i vor prinde foarte bine. Dar nu ştiam sa existe între ei vreo legătură de rudenie ...

— Nu există. în orice caz, nu una declarată. Testamentul este inatacabil, conform legilor în vigoare...

— Domnul Martin era român de origine. Eu ştiu că are „rude în ţară.

— Da, există o menţiune prin care domnul Martin se dezice de ele, motivînd că nu au avut o atitudine „umană" faţă de el şi de mamă-sa, la moartea tatălui, motiv care i-a şi determinat să se înapoieze. Asta s-a petrecut în 1930, cînd clientul nostru era copil. Oricum testamentul este inatacabil. Nu cumva sînteţi unul din descendenţii acestor rude?

— Nu. Legătura care mă unea cu domnul Martin era de ordin sentimental, fusese prieten cu tatăl meu, în tinereţe

— Nu există nici o specificare ...

— Fireşte.

— De altfel, testamentul a fost făcut, ca să zic aşa, pentru „orice eventualitate", domnul Martin era un om sănătos şi echilibrat, conform fişelor medicale pe care societatea de asigurări le pretindea fiecărui client. Cred că l-a redactat înaintea unei călătorii în ...

- – Acestea sînt amănunte care nu ne privesc, interveni domnul. Seltz, uşor sîcîit de pedanteria de notar provincial a broscoiului. Acesta îşi rostogoli ochii spre patronul agenţiei^ acceptîţid punerea la punct.

— Deci, Annie devine o domnişoară bogată, moştenitoarea unei sume frumoase, zic eu. Mă bucur pentru ea. O sută de mii, nu e glumă

'— Nu chiar o sută de mii, mă corectă pedantul personaj. S-au scăzut cheltuielile dc înmormîntare, supor- | tate iniţial de rudele lui, în ţară, cheltuielile transportului maşinii avariate care revine tot moştenitoarei şi se vor scădea datoriile pe care defunctul le avea faţă de domnul Seltz, conform documentelor pe care le-am cercetat în dimineaţa aceasta. Pasiunea jocului de cărţi nu-i făcea bine domnului Martin ...

— Tpt îi mai rămîn aproape nouăzeci de mii. E destul, încheie plictisit Seltz şi notarul pricepu că întrevederea s-a sfîrşit pentru el. Dar nu şi pentru mine.

— Aţi lucrat extrem de repede, zic eu cu admiraţie. Cinci zile pentru punerea la punct a atîtor formalităţi! (Mie mi se spuse că Martin a murit duminica ce trecuse. E drept că murise într-o duminică, dar cu o săp- tămînă înainte).

—■ Sîntcm plătiţi ca să ne vedem dc treabă, răspunse jovial avocatul.

Mă întreb cu cît l-o fi plătit Seltz pentru micul amănunt al schimbării datei decesului. Mă mai întreb şi de ce mi s-au spus atîtea lucruri legate de moştenire. Răspunsul îl primesc imediat de la notar:

— Inutil să vă mai spun, stimate domn, că tot * ceea ce există în apartamentul domnului Martin aparţine din această clipă domnişoarei Dubois. Domnul Seltz a declarat că putem să vă scutim de formalitatea înfe- ' gistrării bunurilor existente, avînd în vedere că sînteţj în relaţii amicale cu noua proprietară. Chiria e reglată pe trimestrul în curs, dar consider dc datoria mea sa vă spun ca veţi putea locui în continuare acolo numai cu acordul domnişoarei Dubois, sau mai bine zis, cu & tutorelui ei legal, ea nefiind încă majoră juridic.

— Fireşte. Domnişoara Dubois e la curent cu ... ?

— Nu, acum mă duc s-o anunţ, O sumă atît de mare justifică un deranj în afara oraşului.

Apreciez tactul cu care Giovanna îmi prepară un nou vermuth, închipuindu-şi că moartea lui Martin mă afectează îngrozitor. De fapt, aşa trebuia să fie, iau figura omului distrus, prăbuşit în fotoliu. De la înălţimea scaunului medical – nichel, chingi de piele şi burete – domnul Seltz mă priveşte fără nici o vorbă.

— Scumpă doamnă Bruni, zice el încet, dar foarte răspicat, pînă discutăm noi nişte probleme de afaceri care te-ar plictisi cu siguranţă, îţi propun să arunci o privire în sala de ceramică. Tocmai a sosit ieri un transport de olărie românească, foarte frumoasă, contractat de sărmanul Martin, şi te-aş ruga să vezi dacă e cu gust expusă. Ştiu că pot conta pe ajutorul dumi- tale ...

în modul acesta politicos, Giovanna se lăsă dată afară şi ramaserăm numai noi doi. Era o clipă mult aşteptată. Continuai să fac pe distrusul. Domnul Seltz e un disimulant

teribil, actor de clasă mare. îl voi avea în vedere atunci cînd mă voi hotărî să devin director de teatru. Pînă atunci mă are el în vedere. încep să devin nepoliticos prin tăcere, dar nu-mi pasă, vorba aia, eu nu mai am nimic de pierdut. Vreau să înceapă el, să aibă el primul cuvînt, cu gîndul să-l am eu pe ultimul.

Telefonul. Domnul Seltz răspunde monosilabic. După privirea furişă pe care mi-o aruncă preţ de o clipă, ştiu că e vorba de mine.

— Te-ai reîmpăcat cu frumoasa doamnă? începu el, şi-mi dau seama ce l-a determinat să mă întrebe asta şi nu, de pildă, dacă regret moartea lui Martin: Giovanna a fost cea care i-a telefonat. Ce putea să-i spun

ănou? Faptul că ştiam de plecarea ei la Monte Carlo. Răspund:

* — Cînd o femeie îţi cere o sumă mare ştiind că

n-ai o para chioară şi apoi pleacă pe furiş la Monte Carlo, cred că nimeni nu-mi poate reproşa un mic di- ' vertisment nordic, nu?!

— De unde ştii c-a fost la Monte Carlo?

îi povestesc figura> cu „modista" la telefon şi văd că-i place. îi apare un zîmbet, ca o părere de rău, pe buzele subţiri.

— Văd că ai aptitudini detectiviste. Mai bine că nu te-ai dus după ea. Astfel, despărţirea n-o să ţi se pară atît de grea.

— Despărţirea?!

— Da, nu cumva ţi-ai închipuit că doamna Bruni va continua să-ţi permită să o vezi, din clipa cînd a aflat că eşti fără nici un ban şi fără nici un credit?! Să fim serioşi, eu o cunosc de mult, de cînd nu era decît...

— O vînzătoare în prăvălia dumneavoastră?

— Văd că eşti la curent. Da, asta era, o italiancă mică şi sălbatică, venită din satul ei de munte, din Nord, să-şi caute bărbatul, pe micul Bruni, pentru că , nu putuse suporta să mai stea acolo, ca o văduvă ...

— Deci e într-adevăr doamna Bruni?

— Da, mai bine zis, văduva Bruni. A sosit aici ♦ tocmai la ţanc, ai fi zis că avusese presimţiri: cu o zi înainte, micul Bruni răposase.

— De moarte bună?

— Bună, rea, tot moarte e. Bruni era cetăţean american avusese nişte conturi de reglat cu unii de-ai lui, cam aşa ceva am înţeles din concluziile poliţiei; m-au ţinut la curent pentru că fusese angajatul meu, era

camionagiu. Avea nevoie de o „purificare* europeană şi-l angajasem eu. Aşa că m-am trezit cu micuţa văduvă la uşa mea.

— Dar cum ajunsese Giovanna nevasta lui?

5 – Văd că te interesează doamna Bruni.

' – Da.

— Ei bine, fusese după nişte cioplituri ţărăneşti în Alpii italieni, cu camionul, însoţit de un tînăr specialist pe care l-ai cunoscut, Paul Adel. Agenţia mea era cam pe la început şi făceam aprovizionări masive. Au găsit ce le trebuia într-un cătun uitat de lume. Bruni a mai găsit-o şi pe Giovanna care nu i a cedat decît după căsătorie. Era o figură, Tonio! A acceptat, convins că n-o va mai vedea niciodată în viaţă. Nu voia să se mai întoarcă în Alpi, credea că peste un an, doi, va putea pune piciorul din nou în Statele Unite. Numai că nevasta îl aştepta şi l-ar fi aşteptat poate şi azi dacă n-ar fi născut un copil...

— Un copil?! ■

— Da, un copil. A murit nu mult după naştere şi se pare că Giovanna n-a mai putut suporta satul natal. Dacă ar fi fost o doamnă încă de pe atunci, ar fi ştiut că în urma şocului a trecut într-o nevroză depresivă din cele mai serioase. După cum ţi-am spus, a sosit la ţanc, la înmormîntarea micului Tonio Bruni. Era atît de sălbatică încît nu ştia nici m£car că în urma căsătoriei ajunsese automat cetăţeană americană. Ambasada, i-a venit iniţial în ajutor, apoi am angajat-o eu, deşi nici limba n-o ştia ...

— Nu s-ar zice, după felul cum vorbeşte acuma.

— Da, a evoluat mult. Era foarte frumoasă, o frumuseţe crudă şi inedită, cel puţin aşa spuneau alţii

,pentru că în ceea ce mă priveşte n-am găsit nimic remarcabil la ea, în afară de ...

f – În afară de ...

— în afară de capacitatea de a toca bani. Cred că această calitate ţi-e cunoscută şi dumitale.

■* — Totuşi, Giovanna e departe de imaginea pe care mi-o descrieţi.

— Unor bărbaţi le place să se ocupe de fete frumoase şi sălbatice. A fost cazul asociatului meu, un englez, Tom Andrew, care a dorit să scoată din ea o doamnă. Nu s-ar spune că n-a reuşit.

— Unde e acum?

— Cred ca i-a făcut oficiile de gazdă domnului Martin în rai... sau în altă parte. Andrew a făcut prostia să-şi închipuie că mi se poate împotrivi, că mă poate trage pe sfoară ... pînă la urmă a murit.

— Cum?

—- S-a sinucis.

Domnul Oscar Seltz îşi aprinse o ţigară şi continuă să mă studieze de la înălţimea scaunului său. în ceea ce mă priveşte, aş dori să paralizeze pe loc.

— Dragă prietene, ţi-am dezgropat toate aceste lucruri vechi şi fără importanţă numai pentru a-mi sus- , ţine afirmaţia de adineaori.

— Care?

— Că doamna Bruni te va părăsi în cel mai scurt 4- timp. E o companie extrem de agreabilă, atîta vreme cît exista bani. Dumneata nu mai ai deloc, iar ea are nevoie tot timpul. De aceea s-a dus la Monte Carlo şă facă rost de bani, e veşnic plină de datorii.

— De la ruletă?

— A, nu, ea nu e atît de naivă ca dumneata, să-şi închipuie că masa de joc o poate scoate din criză...

13 – în legitimă apărare

19

3Nu, a împrumutat tic pe undeva, de la o cunoştinţă. Acum trebuie să-i dea înapoi şi va face orice să şi-i procure. Dumneata nu-i poţi fi de nici un folos. De fapt, aici voiam să ajung, dragă domnule Brad. Văd că moartea fostului meu coleg şi colaborator extern te-a afectat într-o oarecare măsură.

— E şi firesc, o moarte atît de neaşteptată, dispariţia unui om ...

— Nu în sensul acesta. încearcă să fii atent, c vorba de soarta dumitale. .

Nu sesizasem exact clipa cînd vocea domnului Seltz devenise din moale şi impersonală, extrem de tăioasă şi rece. Nu eram speriat şi nu credeam că trebuie să fac, atît de repede, pc iepuraşul prins cu morcovul în grădina stăpînului. Nu mă grăbeam deloc. Teama că voi pierde microfilmul mi-ar fi putut imprima, înainte, o oarecare febrilitate în acţiuni, dar acum, că-l ştiam la adăpost, nu vedeam de ce nu m-aş putea juca puţin de-a pisica şi de-a şoarecele. Numai că domnul Seltz nu ştia că încetasem să mai fiu eu şoarecele!

— Vă asigur că vă urmăresc cu atenţie.

— E şi cazul. Uite, domnule Brad, ce s-a petrecut în timp ce dumneata te distrai cu nordicii.

— Ştiu, a murit domnul Martin, sau, mai bine zis, a sosit vestea morţii lui.

— Da. Pentru noi moartea lui reprezintă o pierdere, fără discuţie, dar nu cu neputinţă de înlocuit. Mai ales că nu eram, în ultima vreme, peste măsură de mulţumit de justificările activităţii sau inactivităţii lui, dar asta mă priveşte pe mine... Pentru dumneata, însă, sper că realizezi situaţia, dispariţia domnului Martin reprezintă o catastrofă!

— Credeţi?.

■■— Sînt convins. Domnul Martin ţi-a promis marea cu sarea şi te-a trimis aici, mă rog, vă priveşte. Sincer să fiu, eu am fost destul de mirat pentru că nu era genul de om pe care să-l preocupe soarta aproapelui, fie el băiatul unui amic din tinereţe. Dar nu mi-a fost greu să te cred, mai ales după ce te-am cunoscut puţin. Eşti puţin zăpăcit, puţin aiurit dar, nu ştiu de ce, inspiri simpatie. Unii pun preţ pe asta. Această calitate e, desigur, cea tnai preţioasă din cîte ai. în afară de asta, ştiu că fiecare om are ciudăţeniile lui; Martin avea şi el cîteva, ca dovadă moştenirea pe care o lasă fetiţei aceleia. Conţinutul testamentului a fost o surpriză pentru mine, dar nu face decît să confirme teoria mea referitor la actele neaşteptate. O cunoşti pe doamna Du- bois, ai aflat că a fost o vestită dansatoare de bar. Ei bine, a avut prevederea să insinueze mai

multor bărbaţi ideea paternităţii micuţei Annie. Martin n-a crezut nici o clipă că el poate fi tatăl, sînt convins, totuşi, îşi face o asigurare secretă pe numele ei, aşa,că îl cred capabil şi să te trimită aici cu gîndul să-ţi asigure viaţa, respectiv viitorul. Acum, fii atent la ce-ţi spun, acest lucru putea să-l facă numai domnul Martin şi eu ignor completamente posibilităţile pe care le avea în vedere. Probabil se baza pe vreo „mafie" naţională, ştii că în membrii fiecărei naţii se trezeşte spiritul de solidaritate, între străini. Cum îţi spun, probabil că el se baza pe sprijinul cuiva de care eu nu ştiu, pentru că era cu neputinţă să te trambaleze aici, cu bună ştiinţă, făcîn- du-ţi promisiuni serioase pe care dumneata le-ai ascultat.-.. . .

■— Nu, nici pomeneală.

— Uite, domnule Brad, cum stă situaţia: ţara în care ne aflăm îţi poate acorda la nevoie azil politic, dar

conform unor convenţii îţi refuză un loc de muncă şi, fie vorba între noi, bine face. Ştiai lucrul acesta?

— Nu prea exact. întîlnirile mele cu domnul Martin au fost scurte şi aproape clandestine, nu ştiu de ce nu voia să fie văzut cu mine.

— Probabil să nu poarte oficial vina „coruperii[1]' dumitale. Deci, dacă ţii să te expatriezi, va trebui să treci în altă ţară europeană. în lipsa dumitale am luat cîteva informaţii.

— Sînteţi extrem de amabil faţă de mine, domnule.

— Dragă tinere, te rog să vezi lucrurile aşa cum sînt ele de fapt. Persoana dumitale nu mă interesează nici un pic mai mult decît a valetului meu Claude, care a murit anul trecut, nu-ţi face iluzii de pomană, eu nu sînt sensibil la farmec personal, dar îmi datorezi o sumă frumuşică, mai mare decît o ştiai, pentru că am răscumpărat şi poliţa domnului Towell; e bine s-o afli, şi eu nu înţeleg să plătesc nebuniile nimănui cu nişte bani la care ţin, pentru că i-am muncit. Te rog să priveşti lucrurile din acest punct de vedere. Cît timp domnul Martin trăia, erai solvabil, într-un fel sau altul, asta urma să o aranjaţi amîndoi. Acum, cînd el nu mai există, situaţia dumitale e mai mult decît jenantă. Firește, asta te priveşte personal, dar rămîn banii...

— Domnule, eu vă înţeleg perfect, dumneavoastră aţi avut bunătatea să-mi veniţi în ajutor şi acum credeţi că eu ...

— Da cred.

ᵥ— Dar situaţia s-a schimbat doar parţial. Eu cred ca pot spera în ajutorul dumneavoastră, sau al uneia din persoanele influente pe care le-am cunoscut în casa dumneavoastră pentru a-mi găsi o slujbă convenabilă ...

— Crezi rău, tinere. Cine eşti dumneata şi ce reprezinţi pentru a merita sprijinul unuia din cunoscuţii mei? în fine, dacă l-ai găsi, eu m-aş bucura, înţelegi de ce. Ascultă fără să ma mai întrerupi, ceea ce vreau să-ţi spun. în urma informaţiilor primite ai următoarele posibilităţi: te poţi refugia în altă ţară europeană unde eşti obligat să te anunţi imediat şi să intri într-un cantonament de refugiaţi politici, cu toate implicaţiile de rigoare. ■ , ' . ' ' \

— Bine, dar eu ...

— Cred că eşti conştient de faptul ca indiferent de pornirea care l-a generat, în cazul dumitale, mirajul averii, actul părăsirii patriei e un act politic. După un timp oarecare de staţionare în cantonament, timp în care primeşti sau nu de lucru conform dorinţelor şi. capacităţilor, ţi se va putea regla o cetăţenie oarecare şi, dacă nu vei fi compromis total, vei putea primi de lucru în branşa dumitale. Pentru îrţceput, ţi se va oferi între 1200 şi 1500 de lună.

— Cît?!

—- Cît ţi-am spus, pentru o muncă onorabilă şi curată. Nu e o retribuţie modestă, te rog să mă crezi. Firește, pentru apetitul dumitale nu ajunge. Nici pentru poliţele mele, pentru că nu am intenţia să te aştept toată viaţa cu plata şi s-ar putea să ajungi să nu poţi plăti decît dobînzile. Cred că nu-ţi închipui că după trecerea termenului nu voi forţa dobînda maximă?! Mai există cîteva posibilităţi, la prima vedere mai ademenitoare. Canada şi Australia caută mînă de lucru, dar caută mînă de lucru calificată şi dumneata, cu studiile dumitale, nu prezinţi nici un interes pentru centrele lor de recrutare. Ai putea să te angajezi ca necalificat, dar riu vei cîştiga destul şi s-ar putea să te şi prăpădeşti. Eşti un ti

psimpatic, plăcut mai ales cucoanelor, cu conversaţie îngrijită, cu o cultură onorabilă, dar în rest, ce mai ştii?! A, da, să tragi cu arma. Vezi, nu mi-a venit în gînd să mă interesez ce şanse ai avea pentru Legiunea Străina.

— S-a desfiinţat acum cîţiva ani.

— Ai dreptate, văd că nu eşti chiar atît de lipsit de informaţie pe cît credeam. Să pun nesocotinţele du- mitale pe seama farmecelor doamnei Bruni? Oricum, eşti de acord că nu pot plăti eu clipele dumitale de farmec. Aşa că mie, îmi rămîne a treia posibilitate. Ghiceşti care?

— Nu prea.

— Să prestez poliţele dumitale la Ambasada română şi să te dau în judecată. Va merge, România îmi va plăti mie, iar dumneata vei plăti acasă, aşa cum îţi vor pretinde autorităţile.

— Aţi reuşit să-mi zugrăviţi viitorul în culori foarte sumbre. Dar dacă m-aş întoarce acasă şi în decurs de şase luni v-aş înapoia banii?

întind bine gîtul spre domnul Seltz, cu cît mai multă speranţă întipărită pe figură. Chipul lui gălbejit ra- mîne imobil şi continuă, cu aceeaşi voce seacă, nu lipsită de forţă: »

— E o prostie ceea ce spui. Admiţînd că ai cîştiga sau at aduna suma echivalentă în lei, n-ai putea-o converti în valută. Ştiu bine că ţara dumitale îşi rezervă fondul valutar pentru alte treburi decît pentru a plăti datoriile de cărţi şi de femei ale cetăţenilor ei...

încep să-mi examinez vîrfurile pantofilor, presupu- nînd că aceasta-i atitudinea pe care domnul Seltz o doreşte de la mine. îi simt privirea insistenta şi zic, în fine:

— Sînt îngrozitor de derutat, domnule Seltz. N-aş şti pe moment ce să vă răspund, cred că trebuie să mă mai gîndesc la tot ce mi-aţi spus.

— Da, cred că e atitudinea cea mai rezonabilă, pe moment. Nu uita, însă, ca nu te poţi gîndi la infinit, viza dumitale e pe o lună şi au trecut aproape două săptămîni de cînd ai sosit. Te 'rog să nu pierzi din vedere faptul că vreau banii mei... pe orice cale!

— Fireşte, mă voi strădui să fac ceva. N-aveţi nimic împotrivă dacă voi încerca să cer ajutorul unora din persoanele cunoscute prin dumneavoastră?

— Absolut nimic, deşi să ştii că n-ai mari şanse de succes. Ţi-o spun ca să nu rămîi deziluzionat. Oamenii preferă să-şi vadă de propriile lor interese. Iar prieteni avem numai atunci cînd avem bani. Te aştept zilele acestea, să vii să-mi spui ce-ai hotărît. La revedere, domnule Brad, mă scuzi că nu te conduc.

Ies aproape tîmpit de vorbăria foarte bine argumentată, dar abil falsificată a patronului agenţiei. Trebuie să mă creadă chiar cretin ca să-mi toarne atîtea şopîrle şi să-şi închipuie că am venit, chiar în ipoteza de transfug, cu atîtea lacune de informaţii! Dar ce-are a face?! Recrutarea mea a început şi asta mă face atît de fericit încît abia mă abţin să nu cobor scările în fugă. DomnuT Seltz se înşală închipuindu-şi că voi veni mîine, cu lacrimi în ochi, pentru a-i implora o portiţă de scăpare. Am intenţia să-l fierb puţin şi să folosesc timpul pentru o „documentare personală".

în capul scărilor stătea un ins cam de vîrsta mea şi după felul cum se sprijină pe balustradă, fără să arate prin ceva c-ar vrea să-mi facă loc, îmi dau seama că mă aştepta pe mine

.— Aş putea să vă spun o vorbă, domnule Brad? zice el româneşte.

Ştiu precis acum că e Mihai, una din gorilele patronului, tipul care mi-a verificat durata şederii la Vîena, probabil unul din cei patru care mă snopiseră în bătaie, dar simpla vorbă de acasă mă face să uit totul şi să-i întind mîna, într-un impuls sincer de bucurie:

— Un român?! Ce plăcere, de-atîtea zile n-am mai auzit o vorbă în româneşte!

— Eu n-am mai auzit de cîţiva ani. Numele meu e Mihai Nedea, poate vă amintiţi de mine.

— Nu, cred că nu ne-am cunoscut, zic eu, şi încă înainte de-a termina, îmi amintesc: Boxerul Nedea! „Pumnul năprasnic!" Am bătut de cîteva ori din palme pentru dumneavoastră! Ce surpriză!

Era într-adevăr o surpriză. Nedea fusese o mare speranţă a boxului românesc. Rămăsese acum cîţiva ani peste hotare, crezînd că-şi va valorifica mai bine personalitatea între străini. Nu s-a mai auzit nimic de el ca sportiv, dar nici în cele mai

negre imagini nu-l văzusem eşuat la stadiul acesta.

— Da, boxerul. Cînd aş putea să vă spun cîteva vorbe? • ,' l

— Oricînd, chiar acum.

— Nu, vă caut eu, ştiu unde, zice el cu vece joasă fiindcă pe o uşă apare amicul meu, argentinianul, veşnic jovial. Precauţia e inutilă, Don Towell nu ştie româneşte.

— Ce bine-mi pare că te vad! lansează argentinianul tare, fără a acorda vreo atenţie lui Mihai.

— Şi mie. Uite, am întîlnit un compatriot.

— Văd, dar nu e o tovărăşie bună, îmi răspunde el,

a

»în spaniolă, apoi adaugă: Doamna Bruni te aşteaptă, înainte de a fi în prezenţa ei, spune-mi drept te-ai • distrat bine?

— Colosal, las-că-ţi spun eu altă dată. Azi am necazuri.

— Ştiu, ce să-i faci, o moarte ne aşteaptă pe toţi, suspină el şi am impresia că aceasta va fi singura pomenire a lui Martin. Mihai Nedea se făcu nevăzut şi eu profitai de ocazie:

— Nu e angajatul vostru?

— Ba da, e şofer şi om la toate, dar înainte de a fi angaiatul nostru s-a compromis prin alte părţi în aşa hal incît orice român care stă de vorbă cu el devine suspect în ochii celorlalţi, la reîntoarcere. Să nu te afişezi cu el pe stradă!

Deci argentinianul ştie că eu trebuie să mă întorc acasă şi încă necompromis! îmi iau o mutră acră şi-i spun:

— Sînt pierdut. De ce ai vîndut poliţa patronului? De la tine mai puteam spera o păsuire ...

— Dezolat, iubite, am făcut-o înainte de vestea mor- ţii lui Martin crezînd că ţi-e totuna cui plăteşti, mie sau lui. A zis ceva?

— O litanie întreaga. Ştii cît îi datorez?

— Nu.

. îi spun. Şuieratul de uimire al argentinianului nu e contrafăcut. îşi caută sprijin de un perete, de data aceasta ostentativ, apoi zice:

— Nu poţi să spui că n-ai primit sfaturi bune. Eu ţi-am spus din ziua sosirii tale că sînt femei la toate tarifele: de la 20 la 100 sau mai mult. Puteai să alegi ce voiai. Socoteşte şi tu, cît ţi-ar fi ajuns..

.— Tu eşti contabil, eu sînt traducător.

— Mai bine erai contabil!

I-am dat dreptate, mai bine eram contabil. E providenţial cu micile lui prostii care-mi folosesc de geamanduri, în marea asta de minciuni. Dar pe Giovanna nu intenţionez s-o mai mint. Vreau să zic, în privinţa banilor. Aşa că, ajuns aproape de curtea de modă veche, cu iederă pe pereţii vechi, parchez maşina şi, înainte de a coborî, îi spun:

— La revedere, Giovanna, îţi doresc multă fericire.

Mă priveşte cu ochii ei chihlimbarii, parcă arşi de febră:

— Ai să-mi spui sus ce-mi doreşti..

— Nu. ’ „

— Dean, nu poţi fi atît de supărat pentru că m-am dus fără tine la Monte Carlo. Am fost obligată să procedez astfel!

.,— Cine te-a obligat?

— La ce ţi-ar folosi să ştii? Tu nu poţi..., ah, credeam că ţii puţin la mine!

— Da, ţin. Dar nu mai am hani şi nici şanse de a avea curînd!

A fost o lovitură sub centură, recunosc, dâr şi-a atins scopul. O roşeaţă violentă, întinsă pînă la rădăcina părului, schimbă complet înfăţişarea Giovannei.

— Ţapul bătrîn ţi-a spus .;.

— Da, zic eu, mi-a spus.

' – Ei bine, de data aceasta se înşeală. Nu-mi pasă de banii pe care nu-i ai. Mă crezi? Trebuie să mă crezi!

Nu doream decît asta. Privind-o, am crezut-o

.CAPITOLUL X

Eram curios să ştiu ce dorea de la mine transfugul Mihai Nedea, eram curios, dar n-am făcut nimic să-l caut cu, mă temeam puţin şi de o provocare. în fond, domnul Seltz îmi dovedise destul de limpede că n-avea obiceiul să glumească, mai bine zis făcuse aluzii la întîmplări de de mult, în acest sens, şi eu n-aveam nici un motiv să nu-l cred. Trebuia să fiu prudent. Jucam o carte mare, ăsta era adevărul, şi „mare“ poate nu era cuvîntul potrivit. Jucam o carte de fineţe, de „care pe care”. Verificările mele fuseseră bune pînă acum, ar fi fost o prostie să ratez totul din cauza vreunui vorbe aruncate nelalocul ei.

Făceam un slalom uriaş printre minciuni de diverse calibre, începînd cu cea mai mare, identitatea mea de traducător cvasineserios şi ahtiat după bani, şi termi- nînd cu cele mai mici, dacă minciunile pot fi şi mici, pe care le debitam zilnic Giovannei. Problema mea cea mai mare era Giovanna. Cu domnul Seltz lucrurile erau destul de bine puse la punct: mi-a spus clar că în ochii lui sînt un ins pierdut dacă nu-i restitui banii şi a avut grijă să mă avertizeze şi de faptul că nu-i voi găsi în timp util şi prin muncă onorabilă, cît dc cît. Conform jocului trebuie să aştept per- pelindu-mă, momentul în care îmi va spune: „las-că eşti băiat bun, uite, te ajut eu, dacă faci cutare şi. cutare”. Iar eu trebuia să fiu atît dc epuizat din toate punctele de vedere, fizic, psihic şi financiar îneît nu numai să accept, dar să fiu şi recunoscător. Mersi, ghicisem jocul. Problema e să prinzi clipa potrivită pentru fiecare mişcare

.Cu Giovanna e însă altă poveste... Fără nici o părere de rău renunţasem la viaţa mea sentimentală de pînă acum şi, dacă-mi aduceam aminte de vreun chip de fată, era ca şi cînd' l-ar fi evocat o persoană străină, îl uitam imediat. Cînd m-a întrebat: „Nu te aşteaptă nimeni, nu iubeşti nici o fată“, am fost perfect sincer răspunzînd „nu“ şi am reţinut, măgulit, doar îngrijorarea din tonul ei. Destăinuirile Giovannei ma interesează în cel mai mare grad; exceptînd perioada vieţii ei de săteancă, neinteresantâ, din nici un punct de vedere, viaţa ei se confunda aproape cu viaţa agenţiei. Nu îmi mai dau seama cînd vorbeşte ca să se descarce şi cînd îmi spune cîte ceva din ordin. Mă tem că nu sînt, tot timpul obiectiv. Am discutat o mulţime de lucruri în cele trei zile cît a durat călătoria noastră în satul ei natal. Am însoţit-o la rugămintea ei. Giovanna nu avusese nimic special de făcut acolo, voise doar să „revadă”. Pentru mine a fost ca un drum de poveste, nu fiindcă Alpii sînt atît de spectaculoşi, ci pentru că, în sfîr- şit, am putut fi singur cu Giovanna, atîta timp, fără să ne mai temem de urmărirea domnului Seltz. Domnul Seltz îmi spusese adevărul; satul Giovannei era uitat de lume şi de bunul dumnezeu, cocoţat pe o muchie abruptă, locuit de nişte persoane ciudate, numai femei şi copii, bărbaţii fiind la lucru, aiurea, îmbrăcate în negru, vorbind o limbă aspră şi ciudată, de o urîţenie care mă făcea să mă înfior la fiecare pas şi să mă întreb prin ce minune se născuse Giovanna din trunchiul acela de oameni. Giovanna nu era ţărancă, mătuşile ei, nişte babe sinistre, spre stupoarea mea – surori ale babei pe care o crezusem servanta ei –, aveau o prăvălie de mărunţişuri, o dugheană prăfuită în care principalele articole erau acadelele colorate

.Şi totuşi, la numai cîţiva kilometri o staţiune internaţională primea skiori tot timpul anului...

încercam s-o revăd pe Ciovanna mică, existau nişte poze virate în sepia, scorojite de tot, şi nu. puteam Doream s-o văd măritîndu-se cu „il straniero”, Tonio Bruni, despre care aflasem că fusese un american italian, vesel şi nepăsător, uşor trecut de prima tinereţe, cu tendinţe de îngrăşare... Mă gîndeam la pasivitatea cu care ea îl aşteptase şi la disperarea pe care o încercase la moartea copilului lor, la zăpăceala cu care ple- case şi sosise, „la ţanc“ pentru a-l vedea pe Bruni acoperit de ţărînă .,.

Inutil, nici una din aceste imagini nu se lipea de imaginea doamnei pe care o aveam alături, calmă, distinsă şi aproape fericita. Cred că simţise şi ea acest lucru şi la plecare îmi spusese:

— Pentru mine a fost o călătorie inutilă. Reîntoarcerile nu sînt posibile.

Mai interesante mi se părură relatările despre perioada ei de orăşancă.

— Cine era Andrew? am întrebat-o de cîteva ori, înainte de a o determina să-mi dea un răspuns exact. ■ Pe nesimţite, Giovanna începuse să-mi dea de înţeles că Seltz nu e numai, patronul unei agenţii banale de artizanat şi că raza activităţilor sale e mult mai deosebită decît o credeam... Eram destul de încurcat, neştiind dacă acţionează din

ordin sau din proprie iniţiativă, dacă mă previne din dragoste sau... Dar eu eram tot timpul cu atenţia trează. Mă plimbam şi iubeam „în misiune”... Nu e atît de romantic cum pare la prima vedere. Lucrurile sînt clare numai în filme

.Pe undeva îi păstram un gînd bun răposatului An- drew, tipul care o. scosese pe Giovanna la lumină, în- cercînd să trezească în ea o fărîmă de viaţă. Murise, „se sinucisese”, zicea Seltz, „a fost asasinat” zicea Giovanna.

— De cine? an» vrut să ştiu eu şi pînă la urmă am înţeles că Seltz îşi apărase partea de agenţie, cea de spionaj, desigur, de tendinţele evident acaparatoare ale asociatului sau, nici acela un îngeraş cu aripioare albe.

— A fost o mare lovitura pentru mine, pe urmă ntt mi-a mai păsat de nimic.

încerc s-o înţeleg şi cred că pot, a fost doborîtă, de fiecare dată cînd a ridicat capul.

— Pe Tonio mi l-a omorît, pe Andrew mi l-a omo- rît, mi-e frică pentru tine, Dean.

îi e frică de Seltz, asta se vede fără echivoc. îi e frică pentru mine şi pentru ea. Nu vrea să-mi spună, cu toate insistenţele mele cu ce o are la mînă Seltz, pentru că altfel nu-mi explic nelinişţea ei. E clar că şi-a depăşit misiunea, aceea de a mă pregăti psihologic pentru actul recrutării. Domnul Seltz n-a prevăzut turnură pe care o vor lua sentimentele Giovannei faţă de mine. Teama ei îmi face rău. Nu ştiu cum s-o liniştesc, n-am permisiunea s-o liniştesc. Mă acuză că sînt nepăsător şi se teme în locul meu pentru apropiata întrevedere pe care trebuie s-o am cu Seltz.

— Dar ce poate să-mi facă, Giovanna? Banii sînt mulţi, e adevărat, dar fac eu rost de ei...

— Inutil, Dean, inutil. Aproape că i-aş putea strînge şi eu, dar e inutil. Tot nu te va lăsa în pace, are nevoie de tine, va găsi altceva. Şi cînd mă gîndesc că şi eu ... . ,. -

— Mi-e greu să înţeleg, ce poate avea cu mine;[1].

Giovanna suferă din cauza lipsei melc de seriozitate. Pentru justificare, în faţa ei şi a lui Seltz, am făcut cîte o vizită la trei din persoanele cunoscute în casa lui Seltz: un director adjunct de trust, un acţionar în industrie, un coproprietar al unei reţele de magazine. Nu mi-au rîs fn nas din cauza atmosferei solemne a birourilor lor, nu m-au dat afară din cauza persoanei prin care ne cunoscuserăm, dar toţi trei mi-au spus că sînt un mare farseur, înţelegînd prin asta că nu mă pot lua în serios. Seltz avusese dreptate, poate aranjase şi el lucrurile, oricum, spre bucuria mea. Ce m-aş fi făcut dacă mi-ar fi oferit vreunul banii?! Aş fi fost convins că intru la alt stăpîn, înainte de a mă angaja la primul.

Trecuse o săptâmînă de la prima discuţie cu Seltz; îndată după reîntoarcerea din Alpii italieni, Giovanna începuse să dea semne de mare nervozitate.

— Dar ce, omul ăsta are drept de viaţă şi de moarte asupra ta?

— Da. Fii prudent, fă tot ce-ţi spune să faci, as- cultă-1. Pe urmă, vom vedea. Ar fi în stare să te omoare sau să mă omoare. Dean, gîndeşte-tc, cine s-ar interesa de tine? Ai fi bun pierdut.

— Nu se omoară oamenii dintr-o datorie, oricît de mare ar fi ca, o linişteam cu fals. în unele momente mă credea, poate, prost.

— Nu ştiu ce e cu tine, cînd te-am cunoscut păreai tot timpul un lup la pîndă şi acum nici nu asculţi cs-ţi spun.

Aşa treceau zilele, între nelinişti şi frămîntări. Nu ştiam exact cc sc va întîmpla cu Giovanna, după...

Abia avusesem timpul să mă ocup de alte lucruri: să aduc o consolare portăresei pentru pierderea chiria

-şului ei. Nu-i mai purtam pică pentru că-mi ascunsese adevărul, mă lămurisem ce hram poartă fiul ei Jean- Pierre, altă gorilă, pereche cu Mihai. Bănuiam că madame Therese şi Yvette care nu se întorsese încă, slavă domnului, trăiau în teroare. Apoi a trebuit să conduc două persoane fericite la aeroport, la Orly: doamna şi domnişoara Dubois jalecau în Statele Unite. Erau atît de fericite că ajung sa-şi vadă visul cu ochii, acea operaţie mult visată de fosta actriţă, încît nu mai aveau timp să deplîngă prea tare moartea lui Jo Martin. Eram din ce în ce mai sigur că singura fiinţă care va suferi realmente va fi Yvette. Nu e prea mult, dar nu e nici nimic.

* *

Mihai nu mă căutase. Nu ştiam cum să socotesc retragerea lui. N-aveam nici o certitudine că nu acţionase din ordin, că nu-mi va întinde o cursă.

într-una din dimineţi a venit. L-am lăsat să-mi povestească în voie tot drumul pe care l-a urmat pînă a ajunge trepăduşul domnului Seltz. Nu mai era nevoie să-mi atragă el atenţia asupra ferocităţii morale a acestui domn. Ştiam şi eu cîte ceva. Nu făcusem ochi de ieri, de azi, dar povestea lui Nedea mi se părea că e scoasă dintr-Un roman de aventuri ,,serie noire". Fuma fără încetare, povestind.

De el îmi vorbea; ajunsese asasin plătit, „îţi închipui că te poţi opri cînd vrei, dar nu te mai poţi, asta e nenorocirea şi dacă ai ordin să-l ucizi pe tata, îl ucizi, pentru că nu mai eşti om, eşti instrument d

eascultat şi răbdat şi dacă ml se spune să te omor pe. dumneata, eu te omor imediat, auzi, domnule Brad?" ' Chestia mi se părea ciudată. Oare Nedea nu ştia că

apartamentul era supravegheat, sonor şi vizual, totodată?! Sau se baza pe faptul că vorbeam româneşte şi că n-are h cine să traducă înregistrarea?! Ce trebuia să-i răspund?!

. Adevărul e că-mi era milă de el, dar sentimentalismul meu, proverbial, acasă, îmi mai făcuse şi alte feste. Mă forţam să văd în omul din faţa mea ceea ce mărturisea el însuşi ,eă este: o otreapă, un transfug, un ucigaş plătit, un instrument de ascultat, şi nu vedeam decît un ins îmbătrin" înainte de vreme.

— Cu ce-ţi pot fi eu de folos?

— Nu ştiu exact ce ţi se întîmplă, domnule Brad, eu nu sînt decît braţul comandat de altcineva, totuşi, am impresia că ţi se pregăteşte ceva. Ai grijă, dacă Seltz te prinde cu ceva, eşti pierdut definitiv, rob pe viaţă, ca şi mine. Vreau să te întorci acasă curat, vreau să te rog să vorbeşti cu cine trebuie despre mine. Sînt gata să spun tot ce ştiu, nu numai despre Seltz, dar şi despre ceilalţi pe care i-am cunoscut în aceşti ani...

— îmi pare rău de dumneata, domnule Nedea, dar nu conta pc mine pentru a te anunţa autorităţilor. Nu _ vreau să am nici un amestec, nu vreau să se ştie că te cunosc, nu vreau întrebări şi sîcîieli. în fond, singur ai încurcat-o, ai curajul şi descurc-o singur.

' .— Nu mă mir, domnule Brad, că m-ai refuzat. Ţi-e

teamă, nu-i aşa? Ţi-e teamă pentru că te-au cumpărat şi pe dumneata şi nu vrei să se afle în ţară, aşa-i?!

Nedea se enerva progresiv pe măsură ce vorbea şi mă întrebam dacă nu cumva are intenţia, mai bine zis comanda, să mă lichideze chiar acum. Am leat iniţiativa. , r

t♦ — Uite ce e, amice, ai venit aici să mă ameninţi?!

Uiţi că o singură vorbă de-a mea îţi poate aduce condamnarea definitivă din partea patronului dumitale ... Nu te speria, n-am s-o spun, dar nu de frica dumitale, ci de milă. Hai să considerăm că ai avut azi o răbufnire de independenţă şi că te-ai liniştit pe multă vreme înainte. Singur ţi-ai ales drumul n-ai să-mi spui că erai minor şi te-au corupt pe negîndite, aşa ca vezi-ţi de treabă şi lasă-i şi pe alţii în pace. Sper să uiţi că m-ai cunoscut şi din parte-mi am să uit că* te-am văzut vreodată.

... Nu m-am grăbit să mă duc la demnul Seltz, n-aveam ce să-i spun, el trebuia să mă cheme. A făcut-o, după părerea mea, prea repede. Nu eram încă epuizat, nici el nu putea să-şi închipuie că sînt la pămînt. M-am dus.

întrevederea a fost un rateu colosal pentru amîn- două părţile. Fiecare am marcat nişte puncte cît se poate de aiurea şi mă gîndesc cu groază cum are să se folosească de greşelile mele. Să nu exagerez prea mult, e vorba de o singură greşeală, una singură, dar atît de gogonată îneît face cît zece.

Chiar de la început, domnul Seltz remarcase nervii mei de oţel datorită cărora mai rezist destul de bine într-o situaţie care pe altul l-ar împinge la sinucidere sau la crimă.

Am început să rîd, ca un prost, recunosc, şi -cu cît vedeam că patronul e mai contrariat de atitudinea mea, cu atît rîdeam mai tare.

— Stimate domnule Seltz, sînteţi deasupra, de acord, dar asta nu vă dă dreptul să mă consideraţi nici sinucigaş, nici asasin. Viaţa oferă prilejuri mult mai bune pentru a ieşi din criza şi, la urma urmei, e sufi-

cient să deschizi bine ochii pentru a zări breşele posibile în...

Şi tot aşa, dă-i vreo cinci minute. Dracu ştie ce mă apucase, parcă eu ar fi trebuit să-l recrutez pe el şi nu invers! Mă mir că nu i-am spus, la sfîrşit, să stea drepţi. ' / ' . . / . . ' ■ \

Mumia în devenire se comporta din toate punctele de vedere la înălţime, tăcea şi mă lăsa să-mi debitez tîmpeniile, ba mă mai şi aproba, înclinîndu-şi tigva lui perfect

frezată. Aici a fost, cred, clipa pe care am scăpat-o, n-am sesizat exact momentul cînd am început sa discutăm ca doi asociaţi în meserie. Domnul Seltz nu folosea în ziua aceea fotoliul medical. Se plimba de colo pînă colo prin spaţiosul lui birou şi în timp ce eu torăiam se opri în faţa unei icoane ruseşti, lemn pictat, îmbrăcătură masivă de argint cizelat, o piesă frumoasă, nimic de zis, deşi cam mare şi ostentativă. Am rămas cu ochii la el; ca din nebăgare de seamă întîrzia cu mîna pe candela argintie de sub icoană. Mă uitam ce face, străduindu-mă, de data aceasta conştient să întreţin dialogul, nu cumva o pauză să-l oprească din gesturi. Tipul scoate candela de pe cuiul masiv, un adevărat piron sculptat, şi-l apasă puternic. Icoana se ridică lent, ca o pagină de calendar de perete rămînînd, după un declic scurt, pe post de copertină a unei uşiţe în perete.

— Nostimioară chestie, mă trezesc eu exclamînd. Crezusem că numai în filme există aşa ceva!

— Mi-am comandat şi eu una pentru micile mele excentricităţi, mărturiseşte moale patronul, în timp ce manevra mecanismele de deschidere, acoperindu-le de tot cu spatele. ..

— Uite, zice el, ce mi-a trimis un amic din Statele
Unite. Ai mai văzut aşa ceva? Asta, ă propos de sinucidere şi asasinat.

îmi întinse un obiect pe care avui neprevederea să-l ^ apuc bine, cu toată mîna, înainte de a-mi da seama că e un pistol foarte modern, prevăzut cu o surdină din ,»■ cele mai perfecţionate. Am simţit că-mi vine să urlu [1]
de mînie, mă prinsese ca pe un diletant fără aplicaţie. Diletant eram eu, dar crezusem că am ceva talent!

Fireşte, după ce mi-am exprimat admiraţia faţă de scula perfecţionată, pe care mi-a luat-o imediat din mînă, împănată de frumoasele mele amprente digitale, a trebuit să mă uit, obligat la rolul de spectator, cum o aşază înapoi, peste nişte hîrtii „la care ţin foarte mult", zice tipul rînjit, dîndu-mi astfel de înţeles că şi poliţele mele zac tot acolo.

Incidentul acesta idiot mi-a dat peste cap toată conduita pe care mi-o propusesem în prealabil. Eram atît de furios încît trebuia să explodez cumva în afară, căci nu aveam intenţia să fac un atac de apoplexie. Nu era momentul. Bine că nu m-a văzut colonelul, i-aş fi dat apă la moară pe zece ani înainte, pentru predicile lui cu stăpînirea de sine ...

Nici atitudinea de „prieten binevoitor" al lui Seltz nu-mi mirosea a apă de roze. După ce-am constatat amîndoi ce fascinaţie teribilă exercită armele de foc asupra omului modern, la un unison ce-mi făcea greaţă, domnul Seltz mi-a atras atenţia că nu procedez bine '* insistînd pe lîngă Giovanna —

— La început eraţi încîntat că sînt în compania ei.

— Nu credeam c-ai să te ambalezi chiar aşa. Dragul meu, eu îţi vreau binele ...
Atunci am priceput de ce se schimbase macazul şi de ce domnul Seltz ataca recrutarea mea pe partea d
esentiment; ceva îl presa şi acest ,,ceva" nu putea fi decît descoperirea falsului microfilm şi graba de a-l procura pe cel bun. Mă simţii dintr-o data tare pe poziţie; aveau nevoie de mine ca de apă vie.

— Giovanna vă stimează mult, dar vă poartă şi frica. De ce?

— Dragă prietene, drăgălaşa doamnă Bruni îmi datorează mai mult decît aş vrea eu să-ţi dezvălui.

— Adică?

— Şi nici nu e momentul. Cred că te-ai mai gîndit la discuţia noastră de săptămîna trecută. Aş dori să-mi comunici ce ai hotărît. Banii mei nu par a te preocupa prea mult, călătoreşti, iubeşti, te distrezi şi cred că nici nu-ţi dai seama în ce situaţie disperată ...

— Disperată?! Cred că exageraţi!

— Dumneata uiţi mereu evidenţa sau poate nu vrei s-o iei în seamă. Domnule Brad, eşti la cheremul meu!

— Pentru nişte bani prăpădiţi, acolo?! Să fim serioşi, vi-i pot înapoia.

— Serios? Atunci se schimbă povestea. Care din soluţiile prezentate vă convine mai mult?!

Aici mi-am pierdut cu totul controlul, n-am mai supravegheat discuţia şi, mai rău decît atît, nici tonul.

— Domnule Seltz,-am multă admiraţie pentru dumneavoastră, dar asta nu vă îndreptăţeşte să vă jucaţi cu mine de-a pisica şi...

— Văd ca intuieşti oarecum poziţiile!

— Şi nici să mă consideraţi mai naiv decît sînt. Am înţeles perfect data trecută că nici una din soluţii nu-mi oferă posibilitatea de a ieşi basma curată. Totuşi, am făcut unele demersuri...

— Ştiu, şi rezultatul lor mi-a dovedit cîtă dreptate avusesem spunîndu-ţi că vei eşua peste tot

.— Exact; în aceasta teribilă .

— Treci peste introducere, timpul meu e limitat.

— Ei bine, Giovanna, fără a fi prea liniştită de întorsătura lucrurilor, mi-a dat de înţeles că nu sînteţi omul care să nu găsiţi cea mai buna ieşire dintr-un impas. La rîndul meu am tras unele concluzii, bazîn- du-mă şi pe ideea că doriţi să vă recuperaţi banii. Sînt gata să vă ascult, domnule Seltz. Sînt convins că aveţi, în rezervă, o posibilitate pe care mi-o veţi prezenta azi.

— Doamna Bruni are multe defecte, dar de data aceasta intuiţia ei s-a dovedit justă. Uite, domnule Brad, de cînd eşti aici au trecut 18 zile... ce caraghios! rezultă că ai cheltuit zece sutari pe zi! Pentru vîrsta dumitale reprezintă un debut promiţător... Ce voiam să spun? A, da. Deci, din prima zi, graţie unei întîm- plări, ai luat contact cu agenţia de care mă ocup şi căreia ai avut drăgălăşenia să-i dai calificativul^ de „prăvălie", zilele trecute. Să ştii că nu m-am supărat. E, într-adevăr o prăvălie, poate mai bine condusă decît altele, poate cu mărfuri mai alese... Al avut ocazia să-ţi dai seama că ne aprovizionăm de pe tot mapamondul şi că sînt înconjurat de o mînă de specialişti de cea mai înaltă calificare. N-ai cunoscut din ei decît pe domnii Adel şi Towell, dar ai auzit, probabil, că mai am cîţiva reprezentanţi, ca să zic aşa, „în acţiune". Raza lor de deplasare este foarte mare, pe doi din ei îi aştept să revină la bază cît de curînd... Dar acestea sînt probleme de ordin organizatoric de care sînt convins că nu e momentul să te preocupi. Orice prăvăliaş care se respectă, şi eu, te asigur, mă respect, ţine în rezervă marfă pentru clienţii mai deosebiţi ... Pe scurt, am grija să procur, cu ajutorul oamenilor mei pe care-i plătesc bine, crede-mă, marf
ăcerută dc aceşti clienţi. Sînt convins că naivitatea du- mitale nu depăşeşte limitele bunului simţ şi că nu-ţi închipui că mă refer la oale şi bijuterii bătute pe nicovală ...

— Nu?!

— Doamna Bruni care-mi acorda uneori, mai mult sau mai puţin dezinteresat, preţiosul ei concurs, n-a avut, ca să zic aşa, misiunea de a-ţi spune despre ce e vorba. Mi-am rezervat această plăcere, deşi de obicei, las aceste treburi în seama unui subaltern, momentan prins într-o mică afacere de mine în America de Sud. Cred că eşti şi dumneata de acord că minele nu sînt catalogate, cel puţin de obicei, între, obiectele cerute de amatorii de artizanat...

—. Nu?!

— Văd că ţi-ai regăsit aplombul şi ironia obişnuită. Nu, domnule Brad, nu! Secretele minelor sînt interesante pentru cei care rîvnesc să le smulgă celor care le au, după cum secretul de fabricaţie a unei fibre sintetice, de pildă, e interesant pentru cel care posedă instalaţii de produs fibre sintetice, după cum secretul unui aliaj special de metal e interesant...

— Opriţi-vă, domnule Seltz, am înţeles. Specialiştii dumneavoastră au într-adevăr o înaltă calificare, dar în altă direcţie decît cea mărturisită ...

— Nicidecum, aici judeci ca un profan în materie. Dimpotrivă, sînt mari specialişti şi în domeniul lor. Te asigur că domnul Adel e un etnograf de talie internaţională, poate n-ai ştiut că teza lui de doctorat a făcut oarecare vîlvă în lumea lor şi, de asemenea, domnul Towell este un excelent contabil. înainte de .a fi fost obligat să părăsească Argentina, urmărit pentru o delapidare monstruoasă, banca la care lucra era foarte mulţumită de serviciile lui. Din păcate, pentru el, domnul Towell nu se descurcă în asemenea afaceri dacă n-are un şef bun. Eu sînt un şef bun, l-am angajat şi-l plătesc binişor, deşi ştiu că adevărata lui identitate odată dezvăluită i-ar aduce, fără discuţie, un capăt de ştreang, bine uns ...

— Sînt de acord. Am înţeles. Giovanna avea drep- tate, găsiţi întotdeauna ieşirea dintr-un impas nenorocit. Moartea domnului Martin a fost providenţiala pentru mine, v-a rămas un loc liber în schemă şi mă găsiţi pe mine bun pentru a-l ocupa. Vă asigur că-mi voi da toată silinţa. De altfel, călătoriile au reprezentat totdeauna un vis secret al

meu. Voi lucra pentru dumneavoastră şi în scurtă vreme voi reuşi să vă plătesc datoriile ..,

Domnul Seltz mă asculta cu aceeaşi figură impasibilă şi începeam să mă tem că mă va lăsa să debitez la infinit prostii. Dar şi răbdarea lui avea o limită, slavă domnului, mă întrerupse cu o voce uşor plictisită:

— Nu m-ai înţeles bine, domnule Brad. Domnul Martin îmi lasă, într-adevăr, un loc liber în schemă, după cum foarte plastic te-ai exprimat, dar nu pe profilul pe care te-ai grăbit să-l accepţi. Nu te-am minţit atunci cînd ţi-am spus că era numai colaborator extern. îl foloseam rareori şi numai pentru Estul Europei. Ca să fiu sincer, nu găseam că are vocaţie pentru munca aceasta, mai precis nu avea vocaţie pentru nici un fel de muncă. Dar în lipsă de altceva ... Mă mir că nu l-au descoperit! Trebuia înlocuit, treburile nu merg perfect acolo. Bietul Martin a încercat să facă ceva în acest sens, trimiţîndu-te aici... Sper că ţi-au trecut definitiv fumurile de specialist la o mare întreprindere!

De data aceasta Martin a procedat cu multă dibăcie, da, da ...

— Spion în propia mea ţară?! Niciodată!

Domnul Seltz mă priveşte ţintă, cu ochii lui uşor înfundaţi în orbite şi rîde moale, abia auzit.

— Domnule, apreciez teribil sentimentele dumitale patriotice, îţi fac cinste. Din păcate, ţi s-au ivit cam tardivei nu la momentul cel mai oportun, ca să nu mai vorbesc de faptul că n-au nici cea mai mică acoperire, în acţiunile dumitale de pînă acum, ca să nu zic, dimpotrivă ...

Acum e momentul să-l întorc puţin pe domnul Seltz pe dos. De altfel, nici nu-mi convine să discut cu el probleme legate de sentimentele mele, chiar dacă sînt Dinu Brad, virtual trădător. Aşa că atac:

— Faceţi o confuzie, domnule Seltz ... De ce nu-l folosiţi pe Nedea?!

— Nu fii copil. Nedea e, întîi de toate, un om compromis, aşa cum vei ajunge şi dumneata, încăpăţî- nîndu-te să rămîi într-un Occident care nu-ţi dă nimic pe gratis. Apoi, Nedea nu e traducător într-o instituţie atît de importantă ca aceea care are cinstea de a te avea angajat şi, lucru foarte important, care oferă posibilitatea contactării oficiale a o mulţime de specialişti interesanţi... Trebuie să-ţi spun că noi nu sîn- tem pretenţioşi. Nu. Acordăm importanţă la tot ce ţine de nou, chiar şi unui nou model de..., de ce să zic, de tirbuşon! Nu se plăteşte la preţul secretelor unei mine de... dar mai bine să nu-ţi spun nimic ce nu te interesează direct.

— Mai bine, într-adevăr! Nu cred că pot accepta propunerea dumneavoastră. Nici măcar postul pe care-1
am în ţară nu mă poate scuti de riscuri. Nu sînt eu omul pe care-l căutaţi.

— Ba da, ba da, eşti exact omul pe care-l caut. Faptul că n-ai umblat cu false sentimente patriotice de circumstanţă îmi dovedeşte încă o dată că eşti omul de care am nevoie. Probabil că te-am luat prea repede, dar sînt forţat de împrejurări...

Ghicisem deci’ Continuai să fac pe indignatul:

— Dumneavoastră faceţi, din mine un om cu viitorul în puşcărie sau chiar mai rău, pentru nişte bani nenorociţi! Nu pot să accept!

— Acesta e un defect pe care ar trebui să ţi-l corijezi, preferinţa pentru vorbe mari. Nu vei fi în nici un pericol, fireşte, dacă vei fi prudent şi vei lucra conform instrucţiunilor. Fii convins că ţi se va face un instructaj cît se poate de serios, nu lăsăm nimic la voia în- tîmplării. Cît despre celălalt aspect, da, ai puţină dreptate; banii pe care mi-i datorezi reprezintă o suma „nenorocită“ pentru a plăti servicii de acest gen, dar sper că n-ai de ce să te plîngi dacă-ţi vei face datoria; în acelaşi timp e o sumă destul de mare pentru a justifica unele neplăceri din cauza poliţelor pe care ţi le voi presta. Să nu-ţi închipui că dacă te .întorci acasă şi vinzi discuţia noastră de acum are să-ţi meargă mai bine. S-ar putea să nu fii crezut, o dată, şi-n orice caz, eu am acoperire destul de bună, din toate punctele de vedere ..., s-ar mai putea să nu ajungi, să nu mai ajungi deloc, ... lumea e plină de primejdii de tot felul...

— Mă ameninţaţi?! ’ .

— Ţi-am spus să nu mai foloseşti vorbe mari. Eu nu ameninţ pe nimeni. Te. previn, eventual. Nu-ţi sună mai bine? ' . f – ■

— Nu

.Urma o clipă de tăcere lungă, lungă cit un veac. Domnul Seltz se uita plictisit pe geam. Eu stăteam, cu capul în mîini, prăbuşit în fotoliu. Ceva nu era în ordine în toată povestea asta.

— Domnule Seltz, începui cu o voce precaută, nu ştiu care din cele două nenorociri ar fi mai mare pentru mine: înaintarea poliţelor sau angajarea mea pe un drum care poate să-mi fie fatal...

— Iar vorbe de scenă! N-are ce să-ţi fie fatal. Te-am studiat destul de bine de trei săptămîni ca să-mi dau seama că te-ai putea descurca perfect. Nu uita, ţi se va face şi un mic instructaj. Dumneata trebuie sa iei în considerare şi ideea că peste cîţiva ani, nu mulţi, doi, trei, de îndată ce vei pune ordine în ţara dumitale, în „sectorul care ne priveşte", ai putea reveni... definitiv. Ai regăsi-o pe drăgălaşa doamnă Bruni, vei avea destui bani ca să nu te temi că vei rămîne în pană...

Nu eram chiar atît de prost ca să mă las dus de tonul binevoitor al tipului. Aveam intenţia să cîştig şi eu măcar ceva din această discuţie, aşa că i-am spus, cu mirarea omului căruia i se vorbeşte de soarta pisicii după ce i-a ars casa:

- Să o regăsesc pe doamna Bruni peste doi, trei ani?! Ce vă face să credeţi că m-ar putea interesa o femeie o perioada atît de lungă?! Toate au o limita ...

— Bravo, asta e prima vorbă rezonabilă pe care o aud de la dumneata pe ziua de azi. Ştii cît ţin eu la doamna Bruni, dar asta nu m-ar fi împiedicat să nu intervin în cazul cînd te-ai fi cramponat de ideea ... înţelegi ce vreau să spun ...

De data aceasta, marcasem eu un punct!

— Adică? '

-— Lăsînd la o parte trecutul eî suficient de aventuros şi grevat de prezenţe masculine, trecut care poate deveni stînjenitor la un moment dat, trebuie să-ţi dezvălui alt mic amănunt din viaţa ei. Doamna Bruni l-a ucis acum cîţiva ani pe Thomas Andrew, asociatul meu, şi a trebuit să depun mult efort ca să pot pasa moartea lui drept o sinucidere ... Apoi s-a obişnuit să scoată foarte uşor pistolul şi n-ai să-ţi închipui ce trăgătoare de elită e!

— De ce a făcut-o?

— Din gelozie.

— Si dumneavoastră de ce aţi făcut-o?

— Ca s-o folosesc, dragul meu domn, ca s-o folosesc pentru diverşi ţipi, mai mult sau mai puţin naivi. E o momeală foarte atrăgătoare şi meritul ei profesional, dacă vrei s-o iei aşa, e că n-a dat greş niciodată. Nu totdeauna a fost atît de uşor, ca acuma, cu dum- neiu...

— Dacă aş regăsi-o peste cîţiva ani, ar trebui să vă găsiţi altă „animatoare".

— Nu judeci deloc rău. Da, aşa e. Te-aş cîştiga pe dumneata şi aş pierde-o pe ea. Deocamdată, face treabă bună. Va mai face încă vreo zece ani, cît îşi va păstra frumuseţea ... Pe urmă, poate să facă ce va voi, să-şi găsească un găgăuţă, să aibă copii, sper să nu păţească nimic pînă atunci, ţi-am spus, viaţa e .foarte periculoasă ...

Marcasem încă un'punct, aflasem că Giovanna e mult mai legată de patronul acestei agenţii decît o crezusem . . . Domnul Seltz îmi apărea din ce în ce mai mult în adevărata lui lumină. Tonul lui moale nu mă mai putea înşela asupra naturii omului...

— Ei, tinere?! ‘

-— Nu pot sa va dau răspunsul meu acum, trebuie să mă mai gîndesc. -

— Crezusem că te-am convins. Crezi că mai poţi să te gîndeşti?

— Nu pot să vă spun nimic acum. Voi reveni peste cîteva zile.

— Sper că ai să cîntăreşti bine situaţia ...

Am plecat lăsîndu-l destul de nemulţumit pe domnul Seltz. Recrutarea nu izbutise, ceva nu fusese în ordine, o vagă impresie de pericol iminent plutea pe undeva. Fireşte că era o impresie. Aveam din nou o codiţă, se vede că domnul Seltz se temea să n-o întind fără să-l fi prevenit. Şi povestea cu icoana şi cu micul seif... Nu puteam să nu răspund ...

Am intrat într-un mare magazin de sculărie fină şi mecanică de precizie. O oră întreagă mi-am ales vreo zece ustensile de tot felul, şi cine avea ochi de văzut, trebuia să vadă că am plecat cu o trusă improvizată pentru a putea deschide orice încuietoare. Nu credeam că Giovanna l-a omorît pe Andrew, astea erau basmele lui Seltz, dar n-aveam nici o îndoială că o are la mînă şi că o va folosi după bunul lui plac, atîta vreme

cît frumuseţea ei va da randament... Ce să fac cu ea?f Am discutat amîndoi, multe ceasuri soarta noastră comună; am convenit că nu pot s-o iau în România, biata de ea, credea că m-ar compromite şi că aş da imediat de bănuit în jur, aş atrage atenţia dacă aş reveni însoţit de o femeie, dintr-un voiaj de o lună..., avea dreptate. Finalmente am hotarît să rămînă aici, să mă aştepte, vreo doi, trei ani, timp în care, să ne mai vedem, fireşte, şi apoi, să hotărîm, în funcţie de poziţia pe care am fi cîşugat-o faţă d epatron. Faţă de patron . .. Nu-i spusesem nimic precis, nu ştia că Seltz nu e încă patronul meu ...

— Să ştii, Dean, mi-a spus ea, de cîteva ori, pînă acum, soarta mea m-a interesat destul de puţin. Voi încerca să lupt pentru mine. Ai să vezi, în doi, trei ani, voi fi alta...

v ■ ţ

— Să nu fii alta, glumeam eu de fiecare dată, te rog să rămîi aşa cum eşti.

Fireşte că ea se referea la relaţiile ei cu patronul; spera că va reuşi să se rupă de el. Adevărul e că mi se părea destul de periculos să o îndemn la aşa ceva, mă temeam pentru viaţa ei, dar nici nu puteam să-i dau vreo asigurare concretă, nu puteam decît să-i cer să aibă încredere în mine şi să aştepte. Să mai aştepte şi să tacă ...

Seara următoare mi-am jucat cartea cea mare. Nu ştiam exact care vor fi rezultatele în amănunt, dar nu mă îndoiam că voi afla lucruri interesante.

Era, desigur, un risc, dar trebuia să mi-l iau, intrasem în horă din proprie iniţiativă şi acum trebuia să joc. Recrutarea mea trebuia să se petreacă altfel. Discuţia din urmă cu domnul Seltz scîrţîise din toate încheieturile. Nici acum nu ştiu unde fusese nota falsă care le antrenase pe toate celelalte. Partitura trebuia reluată *» şi cîntecul trebuia să sune mai convingător.

N-am făcut nici un efort pentru a mă debarasa de ? umbra mea. Vedeam bine că de două zile se ţine după mine. Domnul Seltz nu-şi cruţa oamenii şi nici nu fuşe- rea verificările!

Era aproape miezul nopţii cînd am ajuns în faţa agenţiei. Totul era cufundat în întuneric, trecătorii erau rari, maşinile continuau încă să ruleze, eliberate parcă ..

.Fireşte că n-aveam intenţia să intru pe uşa principală. Ştiam acum destul de bine topografia agenţiei. Mi-am luat toate precauţiile. Asta-mi mai lipsea să i dea un poliţist sau vreun paznic de noapte peste mine! M-am strecurat în curtea interioară. N-aş fi avut nici A o şansă încercînd să deschid perfecţionatele lacăte ale uşii care corespundea cu magaziile din spate. Nu voiam să folosesc cheile pe care mi le făcusem după mulajele de ceară, aveam eu socotelile mele. Din punctul de vedere al domnului Seltz spargerea mea trebuia să eşueze. Am făcut nişte eforturi penibile pentru a mă căţăra pe zidul casei, pînă la o fereastră de la primul nivel. Tremuram tot atunci cînd am reuşit să mă sprijin de cer- cevea, nu de frică, ci de efort, şi blestemam economia arhitectului care nu prevăzuse decît ornamentaţia minimă pentru faţada interioară. Fusese mult mai generos cu cea exterioară şi ar fi fost o jucărie să mă caţăr pe acolo. în fine, am pierdut o mulţime dc vreme pînă am reuşit, nici poziţia nu era prea comoda, să deschid geamul pe dinafară. Făcusem puţin zgomot, dar, daca socotelile mele erau bune, n-aveam să fiu deranjat de himeni ..

Erau bune; am sărit în holul întunecat şi am ajuns fără nici un incident în faţa uşii biroului unde voiam să intru. Am pierdut prea multă vreme în faţa ei, avea o mulţime de închizători destul de complicate, pen- > tru a nu dovedi din plin că sînt ageamia într-ale spargerii. De fapt asta voiam să şi dovedesc. îmi păstram demonstraţiile reuşite pentru alte ocazii. Am intrat.

Mi-era uşor neplăcut de suportat sentimentul că sînt pîndit din toate părţile şi abia m-am stăpînit să nu aprind lumina şi să nu-i demasc. O clipă mi-a trecut prin minte ca mă înşel şi că sînt singur în vastul birou

.Ar fi fost chiar penibil! Am continuat să mă comport ca un începător, am aprins o ţigară şi am fumat-o, tihnit, într-un fotoliu. Las-să stea şi ei pe jar! Nu se putea să greşesc. Proba cu icoana rusească, aluziile la poliţele mele din micul seif, umbra mea care mă văzuse cînd mi-am cumpărat uneltele de care m am folosit acum ...

Am aprins absolut inutil lanterna puternică pe care mi-o cumpărasem ieri; abia m-am stăpînit să n-o plimb prin încăpere! Am aprins-o inutil pentru că lumina de afară, strecurată de perdelele fine, era suficientă pentru moment. Am început să „operez” la icoana rusească. Era perfect plasată, aproape de fereastră, pe peretele din spatele

biroului. Scaunul medical ma încurca puţin şi l-am împins mai departe. Seiful era mai greu de deschis decît crezusem. Moşmondeam la el, fluierînd încet, deja îngrijorat pentru că nu voiam să 1 deschid cu adevărat şi nu mai intervenea nimeni!

Cred că începusem să mă pasionez de mecanismul fin al zarului seifului şi pentru o clipă uitasem ce caut acolo, aşa că atunci cînd lumina s-a aprins inundînd toată încăperea, m-am speriat de-adevăratelea; am scăpat toate ustensilele pe care le ţineam în mîini şi zornăitul lor, înăbuşit de covor, mi s-a părut totuşi foarte puternic. M-am întors încet spre uşă, unde era comutatorul, ştiam precis asta. Tipul pe care-l văzusem de mai multe ori jprin agenţie, cel cu inelul grosolan pe degetul mic, ma privea rînjind. Avea în raîna dreaptă ceva din care n-am văzut decît o ţeavă neagră, nu prea mare ca diametru, dar foarte eficace ca efect. M-am trezit ridicînd încet mîinile.

— Nu te obosi, domnule Brad, poţi să laşi mîinile jos, ştiu că nu eşti înarmat, se auzi o voce moale

.Domnul Seltz era în celălalt capăt al încăperii, în picioare, cu acelaşi instrument în mîna fnmănuşata. Alături de el, Mihai Nedea, cu mîinile în buzunare, mă privea indiferent, ca şi cînd n-ar fi fost ei cei care mă rugase, nu de mult, ceva

— Partida nu e încă pierdută! m-am trezit eu stri- gînd pe o voce ascuţită ca să mimez surpriza şi teama. N-aveţi nici o dovadă ...

— Ce-ai zice să chem acum poliţia?! Eşt' prins asupra faptului, poliţele dumitale sînt în seif, mobilul jafului e mai mult decît evident şi sîntem trei martori .;.

— N-o să faceţi asta, am zis, aşezîndu-mă, zdrobit, pe un fotoliu.

— Sigur că nu, doar nu de asta te-am aşteptat două nopţi.. .

Domnul Seltz făcu cîţiva paşi spre mine, apoi se întoarse brusc spre Nedea care urmărea flegmatic scena, mereu cu mîinile în buzunare. Se auziră trei oftaturi mici şi 'Ipii trebuiră doar cîteva miimi de secundă să înţeleg că arma scuipase trei cartuşe. Era aceeaşi armă silenţioasă, micul revolver pe care-l ţinusem în mînă alaltăieri.

Nedea a mai făcut uri” pas înainte, mereu drept, cu ochii ţintă la mine, cu o privire care-mi făcea rău, nu ştiam ce pot descifra în ea, cu mîinile încă prinse în capcana buzunarelor.

Ştiam acum că nu minţise. S-a prăbuşit brusc, cu ochii larg deschişi. Căzătura a făcut foarte puţin zgomot, covorul era moale şi gros. Tipul cu inelul stătea tot lîngă uşă, fără să arate prin ceva că scena l-ar interesa mai mult decît o paradă de babe din Armata Salvării.

15 – îa legitimă apărare

22

5' – Am uitat să te previn, dragă prietene, zise Seltz moale, întorcîndu-se spre mine, ca eu pedepsesc întotdeauna trădarea. Nedea era un trădător. Aş fi fost dezolat dacă ar fi reuşit să te antreneze şi pe dumneata ..., pe de altă parte, te-ar fi putut vinde autorităţilor din ţara dumitale ...

Tăceam în continuare pentru că situaţia era neprevăzută şi îmi reveneam greu.

,— Dar ce-a făcut, pentru numele lui dumnezeu?!

— Dragă prietene, n-ai de unde să ştii şi nici el nu ştia că foloseam uneori casa domnului Martin pentru întîlniri cu diverse persoane pe care nu voiam să le aduc aici, sau, provocam întîlnirea unor persoane, ale căror discuţii mă interesau şi pe care le stimulam la un pahar. Apartamentul e supravegheat prin două microfoane bine plasate.

— Fantastici mă grăbesc eu sa spun.

— Eram intrigat de vizita lui Nedea la dumneata. Nu mi-a fost foarte greu să găsesc pe cineva, discret, care să ştie româneşte. Am păstrat banda, e₇în subsol unde avem o mică centrală de ascultare, dar n-am considerat că Nedea merita o judecată... Nu-l regreta, nu era decît o zdreanţă, din toate punctele de vedere, te asigur. Vreau să spun doar că frumoasele dumitale amprente sînt încă imprimate pe aceasta jucărie. După cum vezi, eu am avut prevederea sa iau mănuşi. Mai ai amprente pe tot traseu) pe care l-ai urmat astă seară. Să dau un telefon poliţiei? Nu vei fi acuzat numai de spargere, ci şi de omucider», cu probe mai mult decît concludente ..

— Nu, să nu daţi nici un telefon. Sini gata să vă ascult.

L-am ascultat pe domnul Seltz mai bine de un ceas.

Ani obţinut, în schimbul angajamentului de spion industrial, poliţele mele şi scoaterea de „sub acuzaţie de omucidere. Omul cu inelul a şters cu atenţie toate

amprentele mele şi a apăsat cu putere degetele fostului boxer pe unde trebuia ... A plecat cu el, l-a luat ca pe un sac. Urma să i se însceneze, pe undeva, o sinucidere, de disperare. Domnul Seltz era sigur că poliţia va clasa imediat cazul.

— Cine crezi că-şi bate capul pentru un nenorocit de nicăieri?

Am ars poliţele într-o scrumieră. Am acceptat şi „micul avans" oferit de domnul Seltz căruia aş face mai bine să-i spun de aici înainte „patroane".

Am plecat, mult după miezul nopţii, fără coadă de data aceasta, spre casa. Lăsasem în micul seif angajamentul, semnat şi ortografiat de mine. Văzusem cum se plăteşte „trădarea". Chipul lui Nedea mă mai urmărea încă, era inutil să încerc să mă conving că a murit aşa cum a trăit, prosteşte, că fusese un asasin de profesie şi-aşa mai departe. Plecase fără întoarcere ...

îl auzeam pe domnul Seltz, spunîndu-mi cu vocea lui moale, fără nici un tremur:

— Dragul meu, pot acum să-ţi spun că m-ai convins definitiv. îţi făcusem o mulţime de verificări fără a-mi fi îndepărtat cu totul unele bănuieli... M-ai fi dezamăgit dacă acceptai angajamentul ieri. M-ai convins acum, prin aceasta rezistenţă şi această acţiune prostească din noaptea aceasta, că ai venit aici „curat" ...

Avusesem dreptate, deci. în sfîrşit, o ocazie cînd socotelile de acasă se potrivesc cu cele din tîrg. Dar cu ce preţ!

Eram trist, foarte trist.

EPILOG

Reîntors acasă „fiu risipitor" ce eram, am ronţăit cîteva zile ciolanele viţelului gras, tăiat în cinstea mea, în timp ce stăteam în conferinţe nesfîrşite cu colonelul şi cu căpitanul, prietenul meu. Făcusem şi un raport scris: „m-am dus, am găsit, am recuperat, m-am lăsat prins, am cunoscut pe cutare, mi s-a spus să fac aşa şi aşa, părerea mea este aşa." Nu e loc, într-un raport de genul acesta, de amintit, nici măcar în treacăt ce-am simţit şi ce-am crezut în cutare sau cutare clipă ... Faptele contează, ele trebt'tie consemnate; intenţiile şi impresiile sînt potrivite pentru o şuetă lîngă o cafea şi un păhărel mic, dar, din motive lesne de înţeles, preferam să uit aventura mea din străinătate ...

... Ultimele două săptămîni fuseseră extrem de grele pentru mine, din toate punctele de vedere, îndată după „încheierea contractului", domnul Oscar Seltz dăduse ordin să fiu introdus în probleme, fireşte. în problemele care ma priveau şi, slavă demnului, erau destul de multe. Urma să devin rezident principal al reţelei din România, unde treburile „fuseseră foarte neglijate", cu indicaţii precise de lucru, cu un plan defalcat pe principalele centre industriale ale ţării, avînd lista exactă a oamenilor „buni", a colaboratorilor „incidentali" şi a celor „naivi". M-am îngrozit, pur şt simplu cînd mi-am dat seama de teribila organizare a acestei reţele de spionaj, care, la urma urmei, nu era decît o întreprindere particulară, condusă de un individ abil, cu un personal destul de redus, recrutat din reziduuri de toate naţiile. Dar nu toţi erau „lasă-mă să te las", ca Martin; fireşte că nu bătrînul cartofor fusese cel care voise să pună pe

roate reţeaua română, („voi, românii sînteţi ţipi deş- tepţi, ne lăuda Seltz, aveţi mari înclinaţii spre tehnică, aveţi mult spirit de inventivitate, dar de cele mai multe multe ori vă risipiţi fără finalizare. Atunci, de ce să fie păcat să preluăm noi cîte o idee bună, cîte un procedeu rentabil şi să le plasăm celor care ştiu să le folosească eficient?!"), ci Gunther Kraus, unul din specialiştii agenţiei, un neamţ blond, rece, meticulos şi lipsit de simţul umorului, dar lipsit cu desăvîrşire, pe care l-am cunoscut după angajarea mea. El a fost cel care s-a ocupat de instruirea mea, cîte 12 ceasuri pe zi, pentru că trebuia să învăţ totul pe dinafară şi sa mă familiarizez cu o mulţime de probleme tehnice de tot soiul, ... deh, oferta trebuia să fie demnă de cererea de pe piaţa internaţională. E vorba, fireşte de piaţa neagră şi de oferta ilicita. Mai nostim a fost cînd mi s-au predat noţiunile de bază necesare unui bun spărgător ...

Kraus e un tip periculos şi cred c am avut noroc serios că nu era el la bază, în timpul recrutării mele. Primul lucru pe care mi l-a spus a fost:

— Brad?! E un nume frecvent în România?

— Da, i-am răspuns eu. De ce?

— Există un cercetător în matematici, Brad Se spune că are mare viitor.

Am înţeles atunci de ce colonelul M. nu voise să-mi declar adevărata profesie. Aş fi prezentat, probabil „prea" mult interes.

După cîte mi-am dat seama, etnograful nu va ajunge niciodată şef al agenţiei, nu atîta

vreme cît inflexibilul neamţ, cu o minte ordonată ca a unui computer ultima scrie, există şi el ca pretendent. O minte foarte ordonată, într-adevăr, o memorie excepţională; ce păcat c
ăera „programat” pentru acţiuni atît de îndepărtate de firesc! Mi-am dat seama că era un tip periculos pentru că, deşi semnasem angajamentul, Kraus n-a acceptat să treacă la instruirea mea pînă cînd n-a procedat din nou la o verificare totală a tuturor datelor despre mine. Nu avea încredere în Seltz, dar, fireşte, n-o arăta, nu-l suferea pe Don Towell pe care-l ţinea, pe cît putea, cît mai departe de mersul evenimentelor şi, fie vorba între noi, avea toată dreptatea, dar, la rîndul lui, nu era nici el înghiţit de ceilalţi.

Mă lămurisem cu mai multe chestii după o vizită neanunţată, nocturnă şi nu de lungă durată, pe care o făcusem, de data aceasta cît se poate de serios, deci avînd grijă să nu fiu dibuit, seifului patronului. Mai bine zis seifurilor. Pentru orice eventualitate am cercetat şi seiful de sub icoana rusească dar, după cum bănuisem, adevăratele curiozităţi erau în seiful de la subsol... A fost un bun prilej să constat că meseriaşii din micile orăşele lucrează conştiincios şi că lăcătuşul din sud îmi făcuse nişte chei pe cinste!

în amintire, lucrurile mi se par destul de nostime, dar adevărul e că noaptea aceea mi-a secat sacul cu emoţii pe cel puţin cinci ani înainte ...

Fireşte că acasă colonelul M. mi-a reproşat, mor- măind, apetitul cam prea mare pentru riscuri inutile, în caz de eşec mă omorau ăia ca pe un pui de vrabie picat din cuib, dar am văzut eu că rezultatele pentru care-mi dădusem atîta osteneală l-au uns la inimă ...

Cu instructajul forte care mi se făcea, cu micile mele treburi nocturne, cu orele pe care mă străduiam să mi le fac libere pentru a le petrece cu Giovanna, nu e de mirare că ultimele zile petrecute acolo au fost de-a dreptul istovitoare. Graba era mare de tot, nu pentru

că expira viza mea de o lună, la nevoie aş fi putut cere o prelungire de la ambasadă, ci pentru ca microfilmul procurat de răposatul Martin era bun’de gunoi. Domnul Seltz o cam încurcase, beneficiarul îi făcuse nişte reproşuri serioase, mai ales de ordin financiar şi voia cu orice preţ obţinerea celui adevărat. Discutase şi cu mine problema, dar n-am ajuns la nici o concluzie clară, n-am reuşit să ne dam seama dacă lui Martin i s-a furnizat un microfilm defect sau daca cutia a fost schimbată de una din cele două verigi; boţ- manul dc pe Petit Pois, plecat cu avionul la Pireu sau Dorini, cea de-a doua verigă. Giovanna, a cărei plimbare reală la Monte Carlo îmi fusese divulgată în semn de marc încredere, ieşea cu totul din bănuială, nu păstrase microfilmul mai mult de cîteva clipe, pînă la preluarea lui de către domnul Adel... Finalmente, am reuşit să-i strecor cîte un sîmburc de neîncredere pentru fiecare din aceşti trei agenţi; marinarul, Dorini, Adel..., dar oricare ar fi fost momentul ‚fah“ al acţiunii, ca trebuia refăcută dc urgenţă. Aflasem tot ce era dc aflat în acest sens. Speram că nici cei dc acasă n-au stat cu braţele încrucişate şi că aflaseră, la rîn- dul lor, tot ce trebuia.

Au fost zile grele nu numai pentru mine, ci şi pentru Giovanna. Nici eu nici ea nu nutream nici o iluzie în ceea ce priveşte atitudinea domnului Seltz faţă de „drăgălaşa doamnă Bruni* şi în consecinţă n-am crezut nici o clipă că eliberarea ei va merge de la sine. Cel puţin eu ştiam precis că patronul nu e dispus sa renunţe la serviciile ei de tot soiul pe care, din frică, din indiferenţa, din interes, Giovanna i le făcuse cu atîta succes pînă atunci. Dacă moartea lui Martin trecuse neobser-

vată, desigur şi din cauza „providenţialei” mele prezenţe, pierderea Giovannei ca agent şi „animatoare de mare lux“ ar fi constituit o, reală lovitură pentru bunul mers al faimoasei agenţii. în plus, Seltz era convins că ştie prea multe ...

Speranţele Giovannei de a se retrage mi se păreau absolut deşarte. Nu-mi arătam scepticismul, pentru că eram uimit de transformările care interveniseră în Giovanna, ea, atît de indiferentă şi de apatică, acum atît de dornică de „altceva”, şi nu voiam să o influenţez în nici un sens. Aveam speranţe mari pentru noi doi, fără a şti pe moment cam cum ar putea fi concretizate. Giovanna nu era agent din vocaţie, asta-mi devenise mai mult decît clar şi, indiferent de evoluţia relaţiilor noastre, mi-ar fi plăcut să o ştiu... cum să zic eu, mai liniştită. Nu eram de principiul că o retragere de acest tip, s-ar putea face brusc, nu auzisem pînă acum de agenţi care să-şi fi prezentat demisia atunci cînd le venea lor bine.

Răbdare, prudenţă, rezervă, acestea au fost cuvintele de ordine cu care m-am despărţit de frumoasa mea doamnă aurie.

— Aoleu, ce frumoasă e! exclamase, cam fără voie, colonelul M. privind poza Giovannei.

Practic, rolul meu se terminase. Bănuiam că amicul Radu, căpitanul, desfăşoară o activitate din cele mai intense, împreună cu colonelul M. Trebuiau neutralizate acţiunile micului, dar periculosului trust de spionaj industrial, condus de domnul Seltz.

Mi-era prea dor de Giovanna, voiam să o aud măcar, în afara unor ilustrate cu text convenţional nu primisem nimic de la ea. Patronul agenţiei dorise să asigure

traducătorului Dinu Brad securitate totală, evitarea oricărui indiciu care ar putea da naştere la bănuieli... j Totuşi, voiam să o aud şi am fost destul de decepţionat cînd, la obţinerea legăturii, mi-a răspuns vocea aspră a bătrînei vrăjitoare, mătuşa ei. servanta aceea care nu mă prea iubea. înţelegeam greu de tot ceea ce-mi spunea, dialectul ei e imposibil. La rîndul ei, nici ea nu înţelege de la început, cu cine are de-a face.

Dintr-o dată, întreaga încăpere se umplu de plînsul femeii de la celălalt capăt al firului, un plîns îngrozitor, şi de fraza ei, repetată printre suspine, o frază al cărui înţeles îmi scăpă la început:

— A murit aseară, a avut un accident cu maşina, a murit, a murit aseară, a murit...

♦ *

Am reuşit să restabilesc cît de cît faptele, cîteva zile mai târziu, punînd cap la cap o scrisoare a argentinianului, trimisă clandestin şi o convorbire telefonică, tot cu el, un articol de ziar, de la rubrica , fapte diverse". Se întîmplase lucrul de care m-am temut cel l mai mult. Giovannei nu-i mai rezistaseră nervii, îndrăz-
" nise să „se răzvrătească" faţă de Seltz, refuzase cate-
> goric să se mai supună ordinelor acestuia. Nu mai voia să fie „animatoare de mare lux", ori domnul Seltz nu tolera actele de insubordonare, mai ales cînd nu aveau, pentru el, nici o explicaţie plauzibilă. Ştiam destul de bine că primul gînd care-i rine, în aceste cazuri, este legat de noţiunea de trădare. .. Stupidul accident al Giovannei, în pădurea ce mărginea oraşul, '

semăna mult cu o crimă... Pentru mine se identifica perfect cu o crimă al cărei autor nu-mi era necunoscut ...

Cîteva săptămîni am trăit din amintirea lunii mele de fericire. O revedeam parcă pe Giovanna vie, plina de speranţe, dornică de linişte. Microfilmul recuperat începea să fie plătit scump. Moartea ci putea oare fi plătită cu pedeapsa vinovatului? Mă temeam că nu, nimic nu plăteşte o viaţă de om, nici chiar viaţa altui om. Giovanna îmi apărea adesea în minte alături de un alt însetat de linişte şi libertate, alături de Nedea. Amîndoi înţclcseseră prea tîrziu ce este adevărata libertate, amîndoi şi-o răscumpăraseră prea scump . .. Dar moartea Giovannei nu poate trece ca un simplu fapt divers.

La cîteva zile după venirea mea din străinătate, nu ştiu de ce, m-am hotărît să-i fac o vizită Monicăi. Nu ştiu ce speram, nu ştiu ce voiam ...

Para îndoială, Monica, acum doctoriţă, avea toate motivele să fie supărată pe mine. Totuşi, m-a întîmpi- nat ca şi cînd nu ne-am fi despărţit decît ieri, dar n-a întîrziat să observe ca absenţa mea „prea prelungită" nu mi-a priit.

Am eu grija să te repun pe picioare, cîteva vitamine, cîteva plimbări... Hai să facem o călătorie, vrei? Unde vrei tu! Să ştii ca n-am uitai nimic din ce-am discutat...

Nu, chestia nu mergea deloc' Nu-mi trebuiau vitamine, nu voiam plimbări, nu voiam ...

— Eu, am uitat tot ce-am discutai, ... despre oraşul acela ... cînd vom merge undeva, vom alege Viena, aşa cum ai vrut tu ..

.Ne-am despărţit apoi, fără să-mi dau seama dacă voi merge vreodată cu Monica la Viena. Nu-mi venea să mă gîndesc la asta. Dar acolo, acolo nu o voi duce niciodată... Oraşul acela îmi rămînea pentru totdeauna văzut prin ochii Giovannei, alături de Giovanna .. -

SFIRŞi

r**Redactor : VIORICA MARII Tehnoredactor î CONSTANTIN RUSU**

Apărut : 1972. Comanda nr.: 573. Coli de tipar : 7,5. Hîrtia: tip. înalt A. 63 gjm-. Format: 70X109132. C.Z. pentru biblioteci:

859—31

**Tiparul executat sub comanda nr. 20 475 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii“, Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti
Republica Socialistă România'**